

Akademia Pomorska w Słupsku

Wydział Nauk o Zdrowiu

PROGRAM STUDIÓW

dla kierunku

RATOWNICTWO MEDYCZNE

Od roku akademickiego 2021/2022

Studia pierwszego stopnia
stacjonarne i niestacjonarne
profil praktyczny

SŁUPSK, 2021

Spis treści

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROWADZONYCH STUDIÓW	4
1.1. Nazwa kierunku studiów	4
1.2. Poziom studiów	4
1.3. Profil studiów	4
1.4. Forma/formy studiów	4
1.5. Liczba semestrów	4
1.6. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	4
1.7. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom.....	4
1.8. Przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny, a dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określenie dla każdej z tych dyscyplin procentowego udziału liczby punktów ECTS w ogólnej liczbie punktów określonych w punkcie 1.6., ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.	4
1.8.1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, w których prowadzony jest kierunek.....	4
1.8.2. Tabela procentowego udziału liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla każdej z dyscyplin kierunku	4
1.9. Sylwetka absolwenta	5
2. OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	7
2.1. Ogólne efekty uczenia się z przyporządkowanymi efektami szczegółowymi	7
2.2. Szczegółowe efekty uczenia się	10
2.3. Przyporządkowanie efektów kierunkowych do opisu charakterystyk uniwersalnych pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki.....	20
3. OPIS PROGRAMU STUDIÓW	18
3.1. Forma studiów	18
3.2. Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia	18
3.3. Wykaz poszczególnych przedmiotów kształcenia	18
3.4. Opis modułów zajęć wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów uczenia się oraz treści programowych, form i metod kształcenia, liczby punktów ECTS oraz sposobów weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się.	20
NAUKI PODSTAWOWE.....	20
NAUKI BEHAWIORALNE I SPOŁECZNE	53
NAUKI KLINICZNE.....	90
PRAKTYKI ZAWODOWE.....	190
TREŚCI DO WYBORU.....	221
3.5. Harmonogram realizacji programu studiów dla Kierunku Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, stacjonarne od roku akademickiego 2019/2020.....	264
3.6. Harmonogram realizacji programu studiów dla Kierunku Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, niestacjonarne od roku akademickiego 2019/2020.....	271
3.7. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym - studia stacjonarne i niestacjonarne	277

3.8	Wskaźniki charakteryzujące program studiów	282
4.	OCENA O DOSKONALENIE PROGRAMU STUDIÓW.....	283
4.1	Analiza zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy	283
4.2	Wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów	286
4.3	Inne działania związane z oceną i doskonaleniem programu studiów	286

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROWADZONYCH STUDIÓW

1.1. Nazwa kierunku studiów

Ratownictwo medyczne

1.2. Poziom studiów

Studia pierwszego stopnia

1.3. Profil studiów

Praktyczny

1.4. Forma/formy studiów

Stacjonarne, Niestacjonarne

1.5. Liczba semestrów

6 semestrów

1.6. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów

180 ECTS

1.7. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom

Licencjat

1.8. Przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny, a dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określenie dla każdej z tych dyscyplin procentowego udziału liczby punktów ECTS w ogólnej liczbie punktów określonych w punkcie 1.6., ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.

1.8.1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, w których prowadzony jest kierunek

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział dyscyplin*	Dyscyplina wiodąca
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Nauki medyczne	143	Nauki medyczne
	Nauki o zdrowiu	37	
Razem:		180	

* na podstawie uchwały Senatu AP z dnia 19.06.2019r.

1.8.2. Tabela procentowego udziału liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla każdej z dyscyplin kierunku

L.p.	Dyscyplina naukowa	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Nauki medyczne - <i>dyscyplina wiodąca</i>	143	79
2.	Nauki o zdrowiu	37	21
	Razem:	180	100

1.9. Sylwetka absolwenta

Absolwent jest przygotowany do wykonywania zawodu ratownika medycznego w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym medycznych czynności ratunkowych, nauczania zawodu ratownika medycznego oraz wykonywania pracy na rzecz doskonalenia zawodowego ratowników medycznych i dyspozytorów medycznych, organizowania i prowadzenia zajęć z zakresu pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz medycznych czynności ratunkowych, prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w zakresie ratownictwa medycznego, kierowania i zarządzania ratownikami medycznymi i dyspozytorami medycznymi, zatrudnienia lub pełnienia służby na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego.

Absolwent jest przygotowany do pracy:

- a) w podmiotach leczniczych,
- b) w ramach ratownictwa górskiego i narciarskiego,
- c) w ramach ratownictwa wodnego,
- d) w ramach ratownictwa górniczego,
- e) w ramach morskiej służby poszukiwania i ratownictwa,
- f) w jednostkach podległych Ministrowi Obrony Narodowej niebędących podmiotami leczniczymi,
- g) w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, w zakresie ćwiczeń, szkoleń oraz działań w strefie zagrożenia,
- h) w ramach podmiotu leczniczego wykonując zadania z zakresu zabezpieczenia medycznego imprezy masowej,
- i) w ramach wykonywania transportu sanitarnego,
- j) w izbach wytrzeźwień,
- k) na stanowisku dyspozytora medycznego.

Absolwent po zakończonym cyklu kształcenia na pierwszym stopniu osiąga efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych w standardach nauczania na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 roku (Dz.U. poz. 1573 z dn. 21 sierpnia 2019 roku).

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego;

- 2) problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym;
- 3) systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach;
- 4) regulacje prawne, zasady etyczne i deontologię, odnoszące się do wykonywania zawodu ratownika medycznego.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;
- 2) prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego;
- 3) podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
- 4) współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach;
- 5) inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy;
- 6) promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych;
- 7) planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;
- 2) dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 3) samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;
- 4) organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
- 5) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
- 6) kierowania się dobrem pacjenta.

2. OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

2.1 Ogólne efekty uczenia się z przyporządkowanymi efektami szczegółowymi

Ogólny efekt uczenia się	Treść ogólnego efektu uczenia się	Szczegółowy efekt uczenia się
W zakresie wiedzy		
W.1	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego;	A.W20, A.W25, A.W33, A.W34, A.W35, A.W36, A.W39, A.W40, A.W41, A.W44, A.W45, B.W5, B.W6, B.W7, B.W12, B.W19, B.W27, B.W35, C.W15, C.W16, C.W17, C.W18, C.W19, C.W20, C.W21, C.W22, C.W23, C.W24, C.W25, C.W29, C.W30, C.W34, C.W36, C.W37, C.W38, C.W39, C.W44, C.W45, C.W46, C.W47, C.W48, C.W49, C.W50, C.W53, C.W54, C.W55, C.W56, C.W57, C.W58, C.W59, C.W60, C.W61, C.W62, C.W63, C.W64, C.W65, C.W67, C.W69, C.W72, C.W73, C.W74, C.W75, C.W76, C.W77, C.W78, C.W79, C.W80, C.W81, C.W82, C.W83, C.W86, C.W89, C.W90, C.W91, C.W92, C.W93, C.W95, C.W96, C.W97, C.W98, C.W99, C.W100, C.W101, C.W104, C.W105, C.W106, C.W107,
W.2	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym;	A.W1, A.2, A.W3, A.W4, A.W4, A.W5, A.W6, A.W7, A.W8, A.W9, A.W10, A.W11, A.W12, A.W13, A.W14, A.W15, A.W16, A.W17, A.W18, A.W19, A.W21, A.W22, A.W23, A.W24, A.W26, A.W27, A.W28, A.W29, A.W30, A.W31, A.W32, A.W37, A.W38, A.W42, A.W43, A.W46, A.W47, A.W48, A.W49, A.W52, B.W1, B.W3, B.W4, B.W11, B.W13, B.W20, B.W21, B.W22, B.W26, B.W29, B.W30, B.W31, B.W32, B.W33, B.W34, B.W36, B.W37, B.W38, B.W40, B.W41, B.W42, C.W2, C.W3, C.W4, C.W5, C.W6, C.W7, C.W8, C.W9, C.W10, C.W11, C.W14, C.W26, C.W27, C.W28, C.W31, C.W32, C.W33, C.W35, C.W40, C.W41, C.W42, C.W43, C.W51, C.W52, C.W66, C.W68, C.W70, C.W71, C.W84, C.W85, C.W88,
W.3	systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach;	B.W2, B.W16, B.W25, B.W28, B.W39, C.W94, C.W102, C.W103,
W.4	regulacje prawne, zasady etyczne i deontologię, odnoszące się do	A.W50, A.W51, A.W53, B.W8, B.W9, B.W10, B.W14, B.W15, B.W17, B.W18, B.W23, B.W24, B.W43, C.W12, C.W13, C.W87, C.W108,

	wykonywania zawodu ratownika medycznego.	
W zakresie umiejętności		
U.1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;	A.U4, A.U5, A.U6, A.U7, A.U8, A.U13, A.U14, A.U15, A.U16, A.U17, B.U14, B.U15, C.U1, C.U6, C.U7, C.U8, C.U12, C.U15, C.U31, C.U33, C.U34, C.U36, C.U37, C.U48, C.U57, C.U67,
U.2	prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego;	A.U1, A.U2, A.U3, A.U9, A.U10, A.U11, A.U12, B.U4, B.U6, B.U7, B.U9, B.U16, B.U20, C.U2, C.U3, C.U5, C.U9, C.U11, C.U13, C.U14, C.U16, C.U17, C.U18, C.U19, C.U20, C.U21, C.U22, C.U23, C.U24, C.U26, C.U28, C.U29, C.U30, C.U32, C.U35, C.U38, C.U40, C.U41, C.U42, C.U43, C.U44, C.U45, C.U46, C.U47, C.U49, C.U50, C.U52, C.U53, C.U54, C.U55, C.U56, C.U58, C.U61, C.U63, C.U65,
U.3	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;	B.U1, B.U3, B.U8, B.U13, B.U17, B.U18, B.U19,
U.4	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach;	B.U2, B.U11, C.U59, C.U64,
U.5	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy;	B.U10, B.U12, C.U10, C.U25, C.U66,
U.6	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności	A.U18, C.U4, C.U39, C.U51, C.U60,

	ratunkowych;	
U.7	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy.	A.U19, B.U5, C.U27, C.U62,
W zakresie kompetencji społecznych		
K.1	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;	K.1
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K.2
K.3	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;	K.3
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowy;	K.4
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K.5
K.6	kierowania się dobrem pacjenta.	K.6

2.2 Szczegółowe efekty uczenia się

NAUKI PODSTAWOWE

Wiedza	
A.W1.	Zna i rozumie mianownictwo anatomiczne;
A.W2.	Zna i rozumie budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym;
A.W3.	Zna i rozumie anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;
A.W4.	Zna i rozumie podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne;
A.W5.	Zna i rozumie fizjologię narządów i układów organizmu;
A.W6.	zna i rozumie mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi;
A.W7.	zna i rozumie funkcje życiowe osoby dorosłej i dziecka;
A.W8.	zna i rozumie proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne;
A.W9.	zna i rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych;
A.W10.	zna i rozumie mechanizm działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej;
A.W11.	zna i rozumie zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy, a także specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju;
A.W12.	zna i rozumie rolę nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu;
A.W13.	zna i rozumie budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń;
A.W14.	zna i rozumie fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów;
A.W15.	zna i rozumie składniki krwi, preparaty krwi i krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne;
A.W16.	zna i rozumie uwarunkowania genetyczne grup krwi oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
A.W17.	zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii;
A.W18.	zna i rozumie budowę materiału genetycznego;
A.W19.	zna i rozumie epidemiologię zarażeń wirusami i bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami;
A.W20.	zna i rozumie zasady postępowania przeciwepidemicznego;
A.W21.	zna i rozumie genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe;
A.W22.	zna i rozumie inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów;
A.W23.	zna i rozumie zasady funkcjonowania układu pasożyt – żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty;
A.W24.	zna i rozumie objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach;
A.W25.	zna i rozumie zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego;
A.W26.	zna i rozumie podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej;
A.W27.	zna i rozumie podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej;
A.W28.	zna i rozumie naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią;
A.W29.	zna i rozumie prawa fizyki wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;
A.W30.	zna i rozumie budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i choroby;
A.W31.	zna i rozumie budowę i mechanizmy syntezy oraz funkcje białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych;
A.W32.	zna i rozumie równowagę kwasowo-zasadową oraz mechanizm działania buforów i ich znaczenie w homeostazie ustrojowej;
A.W33.	zna i rozumie podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne oraz sposoby ich regulacji;
A.W34.	zna i rozumie podstawowe zasady farmakoterapii;
A.W35.	zna i rozumie pochodzenie, rodzaje i drogi podawania leków, mechanizm i efekty ich działania oraz procesy, jakim podlegają leki w organizmie, a także ich interakcje;
A.W36.	zna i rozumie problematykę z zakresu farmakokinetyki i farmakodynamiki wybranych leków stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego;
A.W37.	zna i rozumie poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania w organizmie i działania niepożądane;

A.W38.	zna i rozumie wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach;
A.W39.	zna i rozumie rodzaje leków, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego, i ich szczegółową charakterystykę farmakologiczną;
A.W40.	zna i rozumie podstawy farmakoterapii u kobiet w ciąży i osób starszych w stanie zagrożenia życia;
A.W41.	zna i rozumie różnice w farmakoterapii osób dorosłych i dzieci w zakresie dotyczącym działań ratownika medycznego;
A.W42.	zna i rozumie wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
A.W43.	zna i rozumie problematykę z zakresu toksykologii, działań niepożądanych leków, zatruc lekami – w podstawowym zakresie;
A.W44.	zna i rozumie objawy najczęściej występujących ostrych zatruc, w tym alkoholem, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi oraz wybranymi grupami leków;
A.W45.	zna i rozumie podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach;
A.W46.	zna i rozumie patofizjologię narządów i układów organizmu;
A.W47.	zna i rozumie szczegółowe zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje;
A.W48.	zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian wstecznych, zmian postępowych i zapaleń;
A.W49.	zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego;
A.W50.	zna i rozumie zasady ergonomii i higieny pracy z komputerem;
A.W51.	zna i rozumie podstawowe narzędzia informatyczne i metody biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych i arkusze kalkulacyjne;
A.W52.	zna i rozumie podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych;
A.W53.	zna i rozumie możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomaganie pracy ratownika medycznego.
Umiejętności	
A.U1.	potrafi lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie;
A.U2.	potrafi wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka;
A.U3.	potrafi oceniać czynności narządów i układów organizmu;
A.U4.	potrafi rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia;
A.U5.	potrafi rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń;
A.U6.	potrafi rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu;
A.U7.	potrafi rozpoznawać zarażenia wirusami i bakteriami oraz zakażenia grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
A.U8.	potrafi wykorzystywać znajomość praw fizyki do określenia wpływu na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
A.U9.	potrafi stosować zasady ochrony radiologicznej;
A.U10.	potrafi obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izoosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych;
A.U11.	potrafi przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek;
A.U12.	potrafi posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi;
A.U13.	potrafi wykonywać podstawowe obliczenia farmakokinetyczne;
A.U14.	potrafi stosować właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne;
A.U15.	potrafi dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie i poszczególnych narządach;
A.U16.	potrafi posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U17.	potrafi wiązać zmiany patologiczne stwierdzone w badaniu przedmiotowym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym;
A.U18.	potrafi rozpoznawać zaburzenia oddychania, krążenia oraz czynności innych układów organizmu i narządów;
A.U19.	potrafi dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i

	posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników.
Kompetencje społeczne	
K.01.	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;
K.02.	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
K.03.	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;
K.04.	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
K.05.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
K.06.	kierowania się dobrem pacjenta.

NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE

Wiedza	
B.W1.	zna i rozumie wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii mające zastosowanie w ratownictwie medycznym;
B.W2.	zna i rozumie zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia;
B.W3.	zna i rozumie społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia;
B.W4.	zna i rozumie rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;
B.W5.	zna i rozumie formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w wybranych instytucjach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy;
B.W6.	zna i rozumie postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;
B.W7.	zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;
B.W8.	zna i rozumie psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;
B.W9.	zna i rozumie społeczną rolę ratownika medycznego;
B.W10.	zna i rozumie podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;
B.W11.	zna i rozumie rolę rodziny w procesie leczenia;
B.W12.	zna i rozumie rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;
B.W13.	zna i rozumie zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;
B.W14.	zna i rozumie główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;
B.W15.	zna i rozumie podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych;
B.W16.	zna i rozumie zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia;
B.W17.	zna i rozumie prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;
B.W18.	zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki;
B.W19.	zna i rozumie zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego;
B.W20.	zna i rozumie pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;
B.W21.	zna i rozumie zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
B.W22.	zna i rozumie techniki redukcji lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania powstaniu tego zespołu;
B.W23.	zna i rozumie aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne związane z przeszczepianiem tkanek, komórek i narządów;

B.W24.	zna i rozumie przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności cywilnej, karnej oraz zawodowej ratownika medycznego;
B.W25.	zna i rozumie strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
B.W26.	zna i rozumie pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe;
B.W27.	zna i rozumie skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego;
B.W28.	zna i rozumie podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia;
B.W29.	zna i rozumie zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
B.W30.	zna i rozumie problematykę żywności i żywienia, higieny środowiska, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży oraz regulacje prawne w tym zakresie;
B.W31.	zna i rozumie epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie;
B.W32.	zna i rozumie podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych;
B.W33.	zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy;
B.W34.	zna i rozumie podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska;
B.W35.	zna i rozumie problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;
B.W36.	zna i rozumie profilaktykę zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych;
B.W37.	zna i rozumie wpływ czynników środowiskowych na zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne oraz zagrożenia zdrowia, przy uwzględnieniu zmiennych takich jak wiek, miejsce zamieszkania, nauki lub pracy;
B.W38.	zna i rozumie zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
B.W39.	zna i rozumie podstawowe regulacje dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia oraz powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego;
B.W40.	zna i rozumie metody promocji zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji zdrowotnej;
B.W41.	zna i rozumie zasady zarządzania jakością oraz metody zapewnienia jakości;
B.W42.	zna i rozumie sposoby zwiększania sprawności fizycznej;
B.W43.	zna i rozumie rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego.
Umiejętności	
B.U1.	potrafi wdrażać właściwe do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego;
B.U2.	potrafi rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym;
B.U3.	potrafi dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń;
B.U4.	potrafi udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia;
B.U5.	potrafi przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania działań zawodowych;
B.U6.	potrafi przestrzegać praw pacjenta;
B.U7.	potrafi uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
B.U8.	potrafi stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych;
B.U9.	potrafi identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować;
B.U10.	potrafi stosować – w podstawowym zakresie – psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;
B.U11.	potrafi komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia;
B.U12.	potrafi podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym;
B.U13.	potrafi zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym

	przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole;
B.U14.	potrafi radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;
B.U15.	potrafi oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);
B.U16.	potrafi porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
B.U17.	potrafi oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego;
B.U18.	potrafi stosować działania na rzecz ochrony środowiska;
B.U19.	potrafi określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem;
B.U20.	potrafi wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego.
Kompetencje społeczne	
K.01.	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;
K.02.	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
K.03.	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;
K.04.	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
K.05.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
K.06.	kierowania się dobrem pacjenta.

NAUKI KLINICZNE

Wiedza	
C.W1.	zna i rozumie zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku;
C.W2.	zna i rozumie podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka;
C.W3.	zna i rozumie wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci;
C.W4.	zna i rozumie najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego;
C.W5.	zna i rozumie odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym;
C.W6.	zna i rozumie fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego;
C.W7.	zna i rozumie wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie;
C.W8.	zna i rozumie problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych;
C.W9.	zna i rozumie symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;
C.W10.	zna i rozumie objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego;
C.W11.	zna i rozumie specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych;
C.W12.	zna i rozumie regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;
C.W13.	zna i rozumie rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia;
C.W14.	zna i rozumie uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;
C.W15.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej;
C.W16.	zna i rozumie zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym;
C.W17.	zna i rozumie mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia;
C.W18.	zna i rozumie mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego;
C.W19.	zna i rozumie metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci;
C.W20.	zna i rozumie skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego;
C.W21.	zna i rozumie zasady dekontaminacji;

C.W22.	zna i rozumie techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny;
C.W23.	zna i rozumie stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach;
C.W24.	zna i rozumie zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych;
C.W25.	zna i rozumie zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe;
C.W26.	zna i rozumie przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę;
C.W27.	zna i rozumie problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej;
C.W28.	zna i rozumie problematykę ostrej niewydolności oddechowej;
C.W29.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej;
C.W30.	zna i rozumie przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek;
C.W31.	zna i rozumie wybrane choroby przewodu pokarmowego;
C.W32.	zna i rozumie zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii;
C.W33.	zna i rozumie metody oceny stanu odżywienia;
C.W34.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych;
C.W35.	zna i rozumie leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych;
C.W36.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego;
C.W37.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce;
C.W38.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych;
C.W39.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych;
C.W40.	zna i rozumie rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych chorób;
C.W41.	zna i rozumie zasady łańcucha przeżycia;
C.W42.	zna i rozumie zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym;
C.W43.	zna i rozumie zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu;
C.W44.	zna i rozumie zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków;
C.W45.	zna i rozumie zasady i technikę wykonywania opatrunków;
C.W46.	zna i rozumie zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia;
C.W47.	zna i rozumie zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym;
C.W48.	zna i rozumie zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego;
C.W49.	zna i rozumie zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii;
C.W50.	zna i rozumie techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego;
C.W51.	zna i rozumie zasady aseptyki i antyseptyki;
C.W52.	zna i rozumie zasady zabezpieczania materiału biologicznego do badań;
C.W53.	zna i rozumie zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu;
C.W54.	zna i rozumie wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń;
C.W55.	zna i rozumie przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia;
C.W56.	zna i rozumie zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-

	oddechowej u osób dorosłych i dzieci;
C.W57.	zna i rozumie wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania;
C.W58.	zna i rozumie wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania;
C.W59.	zna i rozumie wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania;
C.W60.	zna i rozumie wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do prowadzenia wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania;
C.W61.	zna i rozumie wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania;
C.W62.	zna i rozumie wskazania do wykonania kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej, a także technikę jej wykonania;
C.W63.	zna i rozumie zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;
C.W64.	zna i rozumie zasady wykonywania dostępu doszypikowego przy użyciu gotowego zestawu;
C.W65.	zna i rozumie wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą, wziewną i doszypikową oraz techniki tego podawania;
C.W66.	zna i rozumie wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze;
C.W67.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego;
C.W68.	zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej;
C.W69.	zna i rozumie wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania;
C.W70.	zna i rozumie objawy i rodzaje odmy opłucnowej;
C.W71.	zna i rozumie objawy krwiaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber;
C.W72.	zna i rozumie technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych;
C.W73.	zna i rozumie procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków;
C.W74.	zna i rozumie zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia;
C.W75.	zna i rozumie zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;
C.W76.	zna i rozumie techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu;
C.W77.	zna i rozumie techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych;
C.W78.	zna i rozumie postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci;
C.W79.	zna i rozumie rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego;
C.W80.	zna i rozumie rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR;
C.W81.	zna i rozumie stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń;
C.W82.	zna i rozumie zasady transportu pacjentów z obrażeniami ciała;
C.W83.	zna i rozumie procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego;
C.W84.	zna i rozumie wskazania do leczenia hiperbarycznego;
C.W85.	zna i rozumie zagrożenia środowiskowe;
C.W86.	zna i rozumie rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych;
C.W87.	zna i rozumie etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach;
C.W88.	zna i rozumie zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych;
C.W89.	zna i rozumie zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady

	postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach;
C.W90.	zna i rozumie zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR;
C.W91.	zna i rozumie zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR;
C.W92.	zna i rozumie procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR;
C.W93.	zna i rozumie rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;
C.W94.	zna i rozumie zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;
C.W95.	zna i rozumie zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;
C.W96.	zna i rozumie procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej;
C.W97.	zna i rozumie zasady cewnikowania pęcherza moczowego;
C.W98.	zna i rozumie procedurę zakładania sondy żołądkowej i płukania żołądka;
C.W99.	zna i rozumie wybrane stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;
C.W100	zna i rozumie wybrane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;
C.W101	zna i rozumie stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie;
C.W102	zna i rozumie zasady funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
C.W103	zna i rozumie rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne;
C.W104	zna i rozumie zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;
C.W105	zna i rozumie podstawowe techniki obrazowe;
C.W106	zna i rozumie wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
C.W107	zna i rozumie mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych;
C.W108	zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej.
Umiejętności	
C.U1.	potrafi oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;
C.U2.	potrafi układać pacjenta do badania obrazowego;
C.U3.	potrafi postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych;
C.U4.	potrafi przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta;
C.U5.	potrafi dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka;
C.U6.	potrafi oceniać stan noworodka w skali APGAR;
C.U7.	potrafi przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;
C.U8.	potrafi oceniać stan świadomości pacjenta;
C.U9.	potrafi układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała;
C.U10.	potrafi przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;
C.U11.	potrafi monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii;
C.U12.	potrafi interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową;
C.U13.	potrafi wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie;
C.U14.	potrafi monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;
C.U15.	potrafi oceniać i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta;
C.U16.	potrafi przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi;
C.U17.	potrafi oceniać stan neurologiczny pacjenta;
C.U18.	potrafi monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;
C.U19.	potrafi prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych;
C.U20.	potrafi podawać pacjentowi leki i płyny;
C.U21.	potrafi oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru;

C.U22.	potrafi zakładać zgłębnik dożołądkowy;
C.U23.	potrafi zakładać cewnik do pęcherza moczowego;
C.U24.	potrafi asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów;
C.U25.	potrafi identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne;
C.U26.	potrafi przygotowywać pacjenta do transportu;
C.U27.	potrafi identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;
C.U28.	potrafi monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych;
C.U29.	potrafi stosować leczenie przeciwbólowe;
C.U30.	potrafi oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal;
C.U31.	potrafi rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu;
C.U32.	potrafi monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego;
C.U33.	potrafi interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych;
C.U34.	potrafi rozpoznawać toksydromy;
C.U35.	potrafi oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci;
C.U36.	potrafi szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych;
C.U37.	potrafi wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby;
C.U38.	potrafi prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora);
C.U39.	potrafi przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi;
C.U40.	potrafi przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi;
C.U41.	potrafi wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej;
C.U42.	potrafi wykonywać konikopunkcję;
C.U43.	potrafi wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech;
C.U44.	potrafi stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;
C.U45.	potrafi prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego;
C.U46.	potrafi wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego;
C.U47.	potrafi wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;
C.U48.	potrafi oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta;
C.U49.	potrafi wykonywać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu;
C.U50.	potrafi pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;
C.U51.	potrafi tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie;
C.U52.	potrafi stabilizować i unieruchamiać kręgosłup;
C.U53.	potrafi wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu;
C.U54.	potrafi stosować skale ciężkości obrażeń;
C.U55.	potrafi przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych;
C.U56.	potrafi decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o odstąpieniu od jej przeprowadzenia;
C.U57.	potrafi rozpoznawać pewne znamiona śmierci;
C.U58.	potrafi dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;
C.U59.	potrafi działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego;
C.U60.	potrafi zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;
C.U61.	potrafi transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych;
C.U62.	potrafi identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;
C.U63.	potrafi identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń;

C.U64.	potrafi identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać obecność kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego;
C.U65.	potrafi wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;
C.U66.	potrafi dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta;
C.U67.	potrafi monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego.
Kompetencje społeczne	
K.01.	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;
K.02.	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
K.03.	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;
K.04.	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
K.05.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
K.06.	kierowania się dobrem pacjenta.

2.3 Przyporządkowanie efektów kierunkowych do opisu charakterystyk uniwersalnych pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki

Uniwersalna charakterystyka poziomu 6 w Polskich Ramach Kwalifikacji		Charakterystyka drugiego stopnia		Obszar kształcenia w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej profil praktyczny		Efekty kierunkowe
Wiedza - zna i rozumie:						
P6U_ W	w znacznym stopniu – fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi różnorodne złożone uwarunkowania prowadzonej działalności	P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia	P6S_WG	fizykochemiczne i biologiczne podstawy nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej w zakresie właściwym dla programu kształcenia	A.W7, A.W8, A.W9, A.W10, A.W14, A.W15, A.W16, A.W17, A.W18, A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23, A.W25, A.W26, A.W28, A.W29, A.W38, B.W34, C.W5, C.W41
				P6S_WG	budowę i funkcje organizmu człowieka, a także metody oceny stanu zdrowia oraz objawy i przyczyny wybranych zaburzeń i zmian chorobowych w zakresie właściwym dla programu kształcenia	A.W1, A.W2, A.W3, A.W4, A.W5, A.W6, A.W11, A.W12, A.W13, A.W24, A.W27, A.W30, A.W31, A.W32, A.W33, A.W34, A.W39, A.W40, A.W41, A.W42, A.W43, A.W44, A.W45, A.W46, A.W47, A.W48, A.W49, C.W1, C.W2, C.W3, C.W4, C.W6, C.W7, C.W8, C.W14, C.W15, C.W16, C.W17, C.W18, C.W19, C.W20, C.W22, C.W23, C.W24, C.W25, C.W26, C.W27, C.W28, C.W29, C.W30, C.W31, C.W32, C.W33, C.W34, C.W35, C.W36, C.W37, C.W38, C.W39, C.W40, C.W42, C.W43, C.W44, C.W45, C.W46, C.W47, C.W48, C.W49, C.W50, C.W51, C.W52, C.W53, C.W54, C.W55, C.W56, C.W57, C.W58, C.W59, C.W60, C.W61, C.W62, C.W63, C.W64, C.W65, C.W66, C.W67, C.W68, C.W69, C.W70, C.W71, C.W72, C.W73, C.W74, C.W75, C.W76, C.W77, C.W78, C.W79, C.W80, C.W81, C.W82, C.W83, C.W84, C.W88, C.W89, C.W90, C.W91, C.W92, C.W93, C.W94, C.W95, C.W96, C.W97, C.W98, C.W99, C.W100, C.W101, C.W102, C.W103, C.W104, C.W105, C.W106, C.W107
		P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6S_WK	w stopniu zaawansowanym wybrane pojęcia i mechanizmy psychospołeczne związane ze zdrowiem i jego ochroną, w zakresie właściwym dla programu kształcenia	A.W50, A.W51, A.W52, B.W4, B.W5, B.W7, B.W8, B.W10, B.W11, B.W12, B.W19, B.W20, B.W21, B.W22, B.W37, B.W41, C.W9, C.W10, C.W11, C.W12, C.W13, C.W21, C.W85, C.W86.
				P6S_WK	teoretyczne podstawy działań interwencyjnych wobec jednostek oraz grup społecznych, a także zasady promocji zdrowia i zdrowego trybu życia	B.W1, B.W2, B.W3, B.W6, B.W13, B.W15, B.W16, B.W26, B.W28, B.W29, B.W32, B.W35, B.W36, B.W38, B.W39, B.W40.

			P6S_WK	mechanizm działania i skutki uboczne zabiegów fizycznych i aktywności ruchowej związanych z zawodem właściwym dla kierunku studiów	A.W35, A.W36, A.W37, B.W27, B.W42.
			P6S_WK	prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania działalności zawodowej związanej z programem kształcenia	B.W14, B.W17, B.W18, B.W23, B.W30, B.W31, B.W33, B.W43, C.W87, C.W108
			P6S_WK	miejsce zawodu związanego z kierunkiem studiów w systemie organizacji ochrony zdrowia na poziomie krajowym	B.W9, B.W24, B.W25.
			P6S_WK	ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w obszarze właściwym dla programu kształcenia	A.W53

Umiejętności - potrafi:

P6U_U	innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach	P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: - właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	P6S_UW	posługiwać się sprzętem i aparaturą stosowanymi w zakresie właściwym dla programu kształcenia	A.U8, A.U9, A.U12, C.U11, C.U13, C.U21, C.U46, C.U47.
				P6S_UW	identyfikować problemy pacjenta, klienta oraz grupy społecznej i podjąć odpowiednie działania diagnostyczne, profilaktyczne, pielęgnacyjne, terapeutyczne oraz edukacyjne w zakresie właściwym dla programu kształcenia	A.U1, A.U2, A.U3, A.U4, A.U5, A.U6, A.U7, A.U11, A.U14, A.U15, A.U17, A.U18, B.U1, B.U3, B.U5, B.U7, B.U8, B.U9, B.U12, B.U13, B.U14, B.U15, B.U17, B.U18, B.U20, C.U1, C.U2, C.U3, C.U4, C.U5, C.U6, C.U7, C.U8, C.U9, C.U10, C.U12, C.U14, C.U15, C.U16, C.U17, C.U18, C.U20, C.U22, C.U23, C.U24, C.U25, C.U26, C.U28, C.U29, C.U30, C.U31, C.U32, C.U33, C.U34, C.U35, C.U36, C.U37, C.U38, C.U39, C.U40, C.U41, C.U42, C.U43, C.U44, C.U45, C.U48, C.U49, C.U50, C.U51, C.U52, C.U53, C.U54, C.U55, C.U56, C.U57, C.U58, C.U60, C.U61, C.U63, C.U64, C.U65, C.U66, C.U67.
				P6S_UW	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce	C.U27, C.U62.
				P6S_UW	wykazać się specjalistycznymi umiejętnościami ruchowymi z zakresu wybranych form aktywności fizycznej (rekreacyjnych, zdrowotnych, sportowych i estetycznych) właściwych dla programu kształcenia	C.U59
	P6S_UK	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK	komunikować się z jednostką oraz grupą społeczną w zakresie związanym z programem kształcenia	B.U2, B.U4, B.U6, B.U10, B.U11, B.U16, B.U19	
	samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie					

komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko	P6S_UO	planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole	P6S_UO	planować, realizować oraz dokumentować działania związane z zawodem właściwym dla programu kształcenia, z uwzględnieniem obowiązujących norm oraz dostępnych warunków	A.U10, A.U13, C.U19
	P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	P6S_UW	korzystać z technik informacyjnych w celu pozyskania i przechowywania danych, a także pozyskiwać i interpretować dane liczbowe związane z zawodem właściwym dla programu kształcenia	A.U16, A.U19.

Kompetencje społeczne - jest gotów do:						
P6U_K	kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań	P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy,	P6S_KK	zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K.05
			uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	P6S_KK	rozwiązywania problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu oraz określania priorytetów służących realizacji określonych zadań	K.03
		P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, inicjowania działania na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P6S_KR	dbania o poziom sprawności fizycznej niezbędnej dla wykonywania zadań właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów	K.02
		P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: -przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych -dbałości o dorobek i tradycje zawodu	P6S_KR	okazywania szacunku wobec pacjenta, klienta, grup społecznych oraz troski o ich dobro	K.06
				P6S_UK	formułowania opinii dotyczących pacjentów, klientów, grup społecznych w kontekście związanym z wykonywaniem zawodu	K.01
				P6S_UO	współpracy w zespole wielodyscyplinarnym, w celu zapewnienia ciągłości opieki nad pacjentem oraz bezpieczeństwa wszystkich uczestników zespołu	K.04

WG – zakres i głębokość/ kompletność perspektywy poznawczej i zależności

WK – kontekst/ uwarunkowania i skutki

UW – wykorzystanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

UK – komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

UO – organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa

UU – uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
KK – oceny/ krytyczne podejście

KO – odpowiedzialność/ wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego
KR – rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu

3. OPIS PROGRAMU STUDIÓW

3.1 Forma studiów

- studia stacjonarne
- studia niestacjonarne

3.2 Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia

- 180 ECTS
- 6 semestrów

3.3 Wykaz poszczególnych przedmiotów kształcenia

Tabela 1. Wykaz poszczególnych przedmiotów kształcenia z liczbą punktów ECTS oraz liczbą godzin dla kierunku ratownictwo medyczne studia stacjonarne i niestacjonarne.

Nr przedmiotu	Przedmioty	Liczba ECTS	Liczba godzin studia stacjonarne	Liczba godzin studia niestacjonarne
A. NAUKI PODSTAWOWE				
1.	Wychowanie fizyczne	0	60	-
2.	Anatomia	4	100	100
3.	Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	4	100	100
4.	Biologia i mikrobiologia	2	50	50
5.	Biofizyka	1	25	25
6.	Biochemia z elementami chemii	1	2 5	25
7.	Informatyka i biostatystyka	1	25	25
8.	Patologia	1	25	25
9.	Farmakologia z toksykologią	2	50	50
10.	Bezpieczeństwo i Higiena Pracy	0	4	4
	Przedmioty nauk podstawowych razem	16	464	404
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOLECZNE				
11.	Psychologia	3	75	75
12.	Socjologia medycyny	1	25	25
13.	Zdrowie publiczne	2	50	50
14.	Etyka zawodowa ratownika medycznego	2	50	50
15.	Ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia	1	25	25
16.	Dydaktyka medyczna	3	75	75
17.	Badania naukowe w ratownictwie medycznym	2	50	50
18.	Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego	4	100	100
19.	Prawo medyczne	2	50	50
20.	Język obcy	12	360	360
	Przedmioty nauk behawioralnych i społecznych razem	32	860	860

C. NAUKI KLINICZNE					
21.	Techniki zabiegów medycznych		9	235	235
22.	Podstawowe zabiegi medyczne		2	60	60
23.	Procedury ratunkowe przedszpitalne		2	60	60
24.	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu		2	55	55
25.	Okulistyka		1	30	30
26.	Laryngologia		1	30	30
27.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii		5	145	145
28.	Neurologia		3	90	90
29.	Neurochirurgia		1	30	30
30.	Chirurgia		2	60	60
31.	Medycyna ratunkowa		3	90	90
32.	Medyczne czynności ratunkowe		21	545	545
33.	Farmakologia i toksykologia kliniczna		3	75	75
34.	Intensywna terapia		2	60	60
35.	Pediatria		3	85	85
36.	Położnictwo i ginekologia		3	85	85
37.	Medycyna katastrof		2	60	60
38.	Kardiologia		2	60	60
39.	Psychiatria		2	55	55
40.	Urologia		1	30	30
41.	Medycyna sądowa		1	30	30
42.	Medycyna taktyczna		1	30	30
43.	Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne		2	60	60
44.	Choroby zakaźne		1	30	30
45.	Choroby tropikalne		1	30	30
46.	Egzamin dyplomowy		5	125	125
	Przedmioty nauk klinicznych razem		81	2245	2245
	D. Praktyki zawodowe		36	960	960
PRZEDMIOTY DO WYBORU					
	TYP 1	TYP 2			
47.	Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	Język migowy	2	50	50
48.	Podstawy kontraktowania świadczeń zdrowotnych	Pedagogika z elementami andragogiki	1	25	25
49.	Ratownictwo ekologiczne i chemiczne	Podstawy transfuzjologii	2	50	50
50.	Radiologia	Transfuzjologia	2	50	50
51.	Seminarium dyplomowe	Seminarium dyplomowe	4	100	100
52.	Diagnostyka w stanach zagrożenia życia	Bezpieczeństwo publiczne. Organizacja akcji ratowniczych	2	50	50
53.	Zarządzanie w ochronie zdrowia	Zarządzanie zasobami ludzkimi	2	50	50
	Przedmioty do wyboru razem		15	375	375
	Wszystkie przedmioty razem		180	4904	4844

3.4 Opis modułów zajęć wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów uczenia się oraz treści programowych, form i metod kształcenia, liczby punktów ECTS oraz sposobów weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się.

NAUKI PODSTAWOWE

Nazwa zajęć WYCHOWANIE FIZYCZNE		Forma zaliczenia Z		Liczba punktów ECTS 0	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	I,II	
Dyscyplina: Nauki o kulturze fizycznej					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Ćwiczenia	60				
Zajęcia praktyczne	60				
Nauczanie zasad higieny i bezpieczeństwa	1				
Kształtowanie zdolności motorycznych	10				
Doskonalenie sprawności ogólnej i specjalnej	16				
Nauczanie umiejętności ruchowych	24				
Nauczanie zasad organizacji imprez sportowych, przepisów wybranych gier	2				
sprawdziany zaliczeniowe	7				
Razem	60				
Metody dydaktyczne ³ Wykład informacyjny, pogadanka, ćwiczenia praktyczne (przedmiotowe), pokaz (np. sposobu wykonania techniki)					
Wymagania wstępne • brak przeciwwskazań zdrowotnych do aktywnego uczestnictwa w programowych zajęciach wychowania fizycznego oraz brak przeciwwskazań do wykonywania zawodu ratownika medycznego.					
Cele przedmiotu Student powinien: • posługiwać się wybranymi umiejętnościami: judo i samoobrony, gimnastycznymi, lekkoatletycznymi, z zakresu zespołowych i indywidualnych gier sportowych w stopniu umożliwiającym poprawne ich zademonstrowanie. • umieć dokonać pomiaru stopnia rozwoju poszczególnych zdolności motorycznych, w szczególności wytrzymałościowych, z zastosowaniem prostych testów diagnostycznych.					

- dostrzegać zależności pomiędzy aktywnością ruchową a poziomem zdrowia (wpływ AF na: poszczególne układy organizmu ludzkiego),
- znać podstawowe przepisy i elementy techniczno-taktyczne poszczególnych dyscyplin sportowych realizowanych w ramach programu nauczania oraz zagadnienia z zakresu kultury fizycznej (sprawność fizyczna - zna testy i sprawdziany) zasygnalizowane w trakcie zajęć.
- dbałości o poziom sprawności fizycznej niezbędnej dla wykonywania czynności życia codziennego i dodatkowo zadań właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, zwłaszcza z zakresu sprawności oddechowo-krażeniowej - test Coopera,
- uświadomienia potrzeby uczenia się przez całe życie (stosowania zasady fair play),
- współdziałania i pracy w grupie,
- realizacji zadań w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne i otoczenia, w tym przestrzegania zasad bezpieczeństwa pracy.

Treści programowe

- 1 Nauczanie zasad higieny i bezpieczeństwa na zajęciach ruchowych - pomoc i asekuracja. (1h)
- 2 Nauczanie metod kształtowania zdolności motorycznych, w szczególności wytrzymałościowych (formuła treningu zdrowotnego). Kształtowanie zdolności motorycznych: zwłaszcza wytrzymałościowych. (10h)
- 3 Doskonalenie sprawności ogólnej i specjalnej w oparciu o: lekkoatletyczne formy ruchu, gry i zabawy ruchowe, formy gimnastyczne, gry zespołowe i indywidualne formy ruchu.
Siłownia: oddychanie podczas ćwiczeń, technika wykonywania ćwiczeń mięśni: klatki piersiowej, grzbietu, brzucha, barków, ramion i przedramion, nóg).
Koszykówka: poruszanie się po boisku, podania i chwyt, kozłowanie prawą i lewą ręką, rzut do kosza z biegu z prawej i lewej strony, rzut do kosza z miejsca,
Unihokej: poruszanie się po boisku, podanie forhandem i backhandem, przyjęcie podania, strzał na bramkę z miejsca i w ruchu, drybling,
Piłka nożna i futsal: sposoby poruszania się po boisku, podania i przyjęcia piłki w miejscu i w ruchu, strzał na bramkę z miejsca i w ruchu, zwody ciałem, drybling
Badminton: poruszanie się po boisku, sposoby trzymania raketki, uderzenia obronne i atakujące, gra szkolna i właściwa. (16h)
- 4 Nauczanie umiejętności ruchowych z zakresu: judo i samoobrony. (24h)
Nauczanie umiejętności ruchowych z zakresu judo. Technika judo: wybrane rzuty z grup: te - waza (rzuty ręczne), koshi - waza (rzuty biodrowe), ashi - waza (rzuty nożne), renraku - waza (kombinacje rzutów). parter: osae komi - waza (trzymania), kansetsu - waza (dźwignie), shime - waza (duszenia).
- 5 Nauczanie zasad organizacji imprez sportowych (rekreacyjnych) oraz wybranych przepisów sport. (2h)
- 6 Zajęcia podsumowujące: sprawdziany zaliczeniowe. (7h)
Razem zajęć praktycznych: 60
Łącznie zajęcia teoretyczne i praktyczne: 60

Efekty uczenia się:

Wiedza

Nie dotyczy

Umiejętności

Nie dotyczy

Kompetencje społeczne

Nie dotyczy

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

- ✓ zaliczenie elementów ocenianych przez wykładowcę:
  - sprawdziany techniczne (judo, chwyt transportowe),
  - test Coopera (K- 2100m; M – 2400m),
  - aktywny udział w zajęciach.
- ✓ Wszystkie nieobecności nieusprawiedliwione muszą być odrobione.
- ✓ W przypadku nieobecności usprawiedliwionych – zajęcia należy odrobić zgodnie z wymaganiami wykładowcy w celu zrealizowania programu zajęć. W tym drugim przypadku ilość odrobionych zajęć ustala wykładowca.
- ✓ Sposób oraz formę odrobienia nieobecności ustala wykładowca.

	<p>W przypadku choroby (kontuzji) studenta, ma on obowiązek przedłożenia prowadzącemu zajęcia zwolnienia lekarskiego w terminie 14 dni od daty wystawienia zwolnienia.</p> <p><u>Kryteria uzyskania zaliczenia</u> Zal. – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, z możliwymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie min. 60%; – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób. brak zal. – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%. – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
Nie dotyczy	Nie dotyczy
Nie dotyczy	Nie dotyczy
Nie dotyczy	Nie dotyczy
Nie dotyczy	Nie dotyczy
Nie dotyczy	Nie dotyczy

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Bąk R.: Rola współczesnego wychowania fizycznego w kształtowaniu zdrowia (na podstawie badań wytrzymałości za pomocą testu Coopera uczniów szkoły podstawowej nr 8 w Słupsku). Lider 12 (2005), Warszawa*.

Literatura uzupełniająca:

1. Polski Związek Judo: Judo, kombinacje i kontrrzuty.
2. Drabik J.: Aktywność, Sprawność i wydolność fizyczna jako mierniki zdrowia człowieka. AWF, Gdańsk* 1997.
3. Arlet T.: Koszykówka. Podstawy techniki i taktyki, Kraków, 2001*.
4. Bilska M., Unihokej, Wyd. AWF Biała Podlaska, 1999.
5. Delavier F.: Atlas treningu siłowego, Warszawa 2000*.
6. Nawara H., Badminton. AWF, Wrocław, 2009.
7. Stawczyk Z.: Gry i zabawy lekkoatletyczne. Poradnik dla nauczycieli wychowania fizycznego. AWF, Poznań 1990*.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć ANATOMIA		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 4	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	wpisać tylko jeden SPS/SDS	tak	nie dotyczy	I, II	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	40	40	10	10	2
Opracowanie zagadnień					
Przygotowanie prezentacji multimedialnej					
Analiza piśmiennictwa					
Ćwiczenia	30	30	20	20	2
Przygotowanie do ćwiczeń			5	5	
Opracowanie zagadnień			10	10	
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Razem	70	70	30	30	4
Metody dydaktyczne					
Metoda podająca – wykład informacyjny, metoda aktywizująca – wykład problemowy; dyskusja dydaktyczna, metoda praktyczna – ćwiczenia z modelami anatomicznymi, ćwiczenia z atlasami anatomicznymi, wykonywanie rycin anatomicznych.					
Wymagania wstępne					
Wiedza z zakresu biologii, w tym podstawowe wiadomości z zakresu anatomii i fizjologii człowieka objęte programem szkoły średniej.					
Cele przedmiotu					
Celem nauczania jest zapoznanie studenta z podstawami wiedzy anatomicznej dotyczącej budowy i funkcjonowania organizmu człowieka. Ponadto w trakcie kursu anatomii student zapoznaje się w podstawowym zakresie z obowiązującym mianownictwem anatomicznym, a także najważniejszymi aspektami anatomii klinicznej i czynnościowej, w zakresie przydatnym do dalszej nauki przedmiotów zawodowych oraz pracy w charakterze ratownika medycznego.					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Treści programowe 2. Problematyka wykładów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Informacje o przedmiocie. Jak się uczyć anatomii? 2. Pozycja anatomiczna; osie i płaszczyzny ciała; miana kierunku i położenia w przestrzeni. 3. Ogólne budowa układu kostnego. Tkanka mięśniowa i układ mięśniowy. Kości kończyny górnej i dolnej. Budowa i typy stawów; ruchy w stawach. Grupy mięśniowe kończyn i tułowia. 4. Ogólna budowa i podział układu nerwowego. Obwodowy układ nerwowy. Budowa nerwu rdzeniowego. Splot ramienny i lędźwiowo-krzyżowy. Nerwy obwodowe kończyn i ich porażenia. 5. Ogólny schemat budowy układu krążenia. Wielkie naczynia klatki piersiowej, jamy brzusznej i szyi. 6. Schemat budowy układu chłonnego. Naczynia tętnicze i żyłne kończyn. 7. Budowa kręgosłupa i klatki piersiowej. Anatomia powierzchniowa klatki piersiowej. Sutek. 8. Definicja i podział śródpiersia. Topografia narządów śródpiersia. Serce - budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Unaczynienie tętnicze i żyłne serca. Układy: bodźco- 					

- przewodzący i regulujący pracę serca. Sylwetka serca w badaniu fizykalnym i obrazie RTG. Opukiwanie i osłuchiwanie serca, badanie EKG.
9. Ogólna budowa układu oddechowego. Górne i dolne drogi oddechowe. Płuca i opłucna. Osłuchiwanie płuc oraz opukiwanie klatki piersiowej. Okolice szyi i topografia narządów szyi. Naczynia i węzły chłonne szyi.
  10. Ściany, jamy, okolice i płaszczyzny brzucha. Topografia narządów jamy brzusznej; narządy wewnątrz- i zewnątrztrzewnowe. Budowa cewy pokarmowej. Wielkie gruczoły jamy brzusznej. Drogi żółciowe. Śledziona. Wielkie naczynia jamy brzusznej. Układ żyły wrotnej wątroby. Unerwienie narządów jamy brzusznej – rola układu autonomicznego.
  11. Tylne Sciana brzucha. Budowa układu moczowego: nerki, moczowody, pęcherz moczowy, cewka moczowa. Miednica: jama miednicy, struktury naczyniowo-nerwowe miednicy, narządy miednicy. Krocze. Anatomia układu rozrodczego żeńskiego i męskiego.
  12. Głowa. Budowa czaszki. Staw skroniowo-żuchwowy. Opony mózgowia. Budowa narządu wzroku oraz narządu słuchu i równowagi. Ogólna charakterystyka nerwów czaszkowych. Budowa i podział ośrodkowego układu nerwowego (OUN). Układ komorowy. Krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego. Naczynia mózgowia i rdzenia kręgowego. Najważniejsze układy czynnościowe oraz połączenia w OUN. Budowa i funkcja kory mózgu. Wybrane zagadnienia anatomii klinicznej OUN.

3. Problematyka ćwiczeń:

1. Kości kończyn. Stawy i ruchy w stawach. Grupy mięśni kończyn. Funkcje ruchowe wybranych grup mięśni.
2. Główne nerwy obwodowe kończyny górnej i dolnej. Charakterystyczne cechy porażenia nerwów obwodowych.
3. Topografia głównych naczyń tętniczych i żylnych kończyn. Miejsca najczęstszych urazów naczyń na kończynach; potencjalne konsekwencje urazów. Miejsca badania tętna na kończynie górnej i dolnej. **SPRAWDZIAN CZĄSTKOWY (Anatomia kończyn)**
4. Budowa i ruchomość kręgosłupa. Cechy charakterystyczne kręgów. Budowa ścian klatki piersiowej. Mechanika oddychania. Budowa zewnętrzna i wewnętrzna serca. Zakres unaczynienia przez tętnice wieńcowe.
5. Sylwetka serca w obrazie RTG oraz w badaniu fizykalnym; miejsca osłuchiwania serca.
6. Topografia narządów układu oddechowego (górne i dolne drogi oddechowe). Ogólna topografia narządów szyi. Obraz narządów klatki piersiowej w badaniu radiologicznym. **SPRAWDZIAN CZĄSTKOWY (Anatomia narządów klatki piersiowej).**
7. Topografia narządów jamy brzusznej. Jama otrzewnej i przestrzeń pozaotrzewnowa. Wielkie naczynia tętnicze jamy brzusznej. Układ żyły wrotnej wątroby. Kanał pachwinowy i kanał udowy.
8. Topografia narządów układu moczowego i płciowego. Przepony mięśniowe miednicy mniejszej.
9. Budowa czaszki. Mechanika stawu skroniowo-żuchwowego. Budowa narządu wzroku i słuchu. Topografia nerwów czaszkowych. **SPRAWDZIAN CZĄSTKOWY (Anatomia narządów jamy brzusznej i układu moczowo-płciowego).**
10. Budowa półkuli mózgu, pnia mózgowia i rdzenia kręgowego. Ogólna topografia układu komorowego. Topografia głównych tętnic i żył mózgowia i rdzenia.
11. Najważniejsze struktury OUN i ich rola w działaniu wybranych układów czynnościowych (jak np. układu ruchowego, czuciowego, limbicznego, węchowego). **SPRAWDZIAN CZĄSTKOWY (Anatomia głowy i OUN).**

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 zna i rozumie mianownictwo anatomiczne.

W_02 zna i rozumie budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym.

W_03 zna i rozumie anatomiczne podstawy badania przedmiotowego.

Umiejętności

U_01. potrafi lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia Egzamin testowy

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt kształcenia	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X					X	X

<p>narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie.</p> <p>U_02. potrafi wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka.</p> <p>U_03. potrafi oceniać czynności narządów i układów organizmu.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	W_02		X	X					X	X
	W_03		X	X					X	X
	U_01		X	X					X	X
	U_02		X	X					X	X
	U_03		X	X					X	X
	K_01									X
<ol style="list-style-type: none"> 1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć <p>Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta może być sprawdzany przez asystenta prowadzącego zajęcia; brak przygotowania do zajęć jest równoznaczny z ich niezaliczeniem. Student, który opuści przewidziane regulaminowo zajęcia bez usprawiedliwienia jest niedopuszczony do sesji egzaminacyjnej. Frekwencja oraz zaliczenie kolokwium częściowych stanowią kryteria dopuszczające studenta do zaliczenia.</p> <p>Zarówno student powracający z urlopu dziekańskiego jak i student powtarzający rok, ma obowiązek uczęszczania na wszystkie zajęcia oraz przystąpienia do egzaminu. Jedynie w przypadku uzyskania z egzaminu w danym roku oceny co najmniej dostatecznej (3.0) student powtarzający rok może być zwolniony z konieczności uczęszczania na zajęcia i zdawania egzaminu.</p> <p>Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności dokonuje prowadzący zajęcia.</p> <p>Warunki zaliczenia:</p> <p>Terminy zaliczeń, egzaminu końcowego oraz egzaminu poprawkowego zostaną ustalone ze studentami na pierwszych zajęciach danego semestru.</p> <p>Egzamin końcowy składa się z części praktycznej (rozpoznanie struktur anatomicznych na zdjęciach preparatów anatomicznych) i teoretycznej – pisemnej. Egzamin może być przeprowadzony na platformie elektronicznej Akademii Pomorskiej w Słupsku. Student, który uzyska ze wszystkich kolokwium częściowych 85% lub więcej prawidłowych odpowiedzi może być zwolniony z egzaminu końcowego. Ocena z wykładów to średnia ocen z kolokwium teoretycznych podczas gdy z ćwiczeń to średnia ocen z części praktycznych zaliczeń częściowych. Niezgłoszenie się na egzamin w ustalonym terminie bez usprawiedliwienia jest równoznaczne z uzyskaniem oceny niedostatecznej (2.0). Usprawiedliwienie powinno być złożone u egzaminatora</p>										

	<p>najpóźniej w 3 dniu po egzaminie. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej (2.0) z egzaminu w pierwszym terminie studentowi zgodnie z Regulaminem Studiów Uczelni przysługuje prawo do przystąpienia do egzaminu poprawkowego.</p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocena końcową z wykładów i ćwiczeń stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS (wykład - 2 punkty ECTS, ćwiczenie – 2 punkt ECTS).</p> $A = (\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 2) : 4$ <p>Ocena końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B (z egzaminu końcowego).</p> <p>Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%. $\text{Ocena końcowa} = A \times 0,6 + B \times 0,4$</p> <p>Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01; W_02; W_03	A.W1.; A.W2.; A.W3.
U_01; U_02; U_03	A.U1.; A.U2.; A.U3.
K_01	K.05.

Wykaz literatury

Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

1. Narkiewicz O., Morys J. Red.: Anatomia człowieka. Tomy I-IV. O Wydawnictwo PZWL 2020.
2. Fotograficzny atlas anatomii człowieka. Yokochi C, Rohen JW., Weiner EL; Wydawnictwo PZWL 2020
3. Hansen JT. Anatomia Nettera do kolorowania. Edra Urban & Partner. wyd. II polskie uzupełnione, Wrocław, 2021. ISBN: 978-83-65548-69-5

Literatura uzupełniająca:

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć FIZJOLOGIA Z ELEMENTAMI FIZJOLOGII KLINICZNEJ		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 4	
Kierunek studiów DIETETYKA					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	Tak		I/II	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	40	40	10	10	2
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			5	5	
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Ćwiczenia	30	30	20	20	2
Przygotowanie do ćwiczeń			10	10	
Analiza piśmiennictwa			10	10	
Razem	70	70	30	30	4
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, metoda praktyczna - ćwiczenia laboratoryjne, Metoda programowa - ćwiczenia z użyciem oprogramowania komputerowego z zakresu fizjologii,					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie biologii, ogólna znajomość podstaw chemii nieorganicznej, organicznej na poziomie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.					
Cele przedmiotu Celem nauczania jest przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej funkcjonowania organizmu człowieka w warunkach prawidłowych, funkcjonowania poszczególnych układów i narządów, metod i sposobów oceny prawidłowości funkcjonowania człowieka; studenta w zakresie umiejętności oceny prawidłowości funkcjonowania człowieka w oparciu o kryteria czynnościowe, oceny prawidłowości wyników laboratoryjnych. Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy z zakresu fizjologii człowieka, przekonania o znaczeniu wiedzy z fizjologii w praktyce.					
Treści programowe Treści programowe A. Problematyka wykładów: 1. Elektrofizjologia: Pobudliwość i ruch organizmu. Powstawanie potencjału spoczynkowego i czynnościowego w komórce. Reakcje na bodziec. Reakcja pobudzonej komórki mięśniowej - skurcz. Przekazywanie pobudzenia wzdłuż neurytu i na synapsie. Neuroprzekaźniki. Odruchy bezwarunkowe i warunkowe. 2. Układ nerwowy autonomiczny, układ współczulny i przywspółczulny. Oś czuciowa i ruchowa. Receptory zasady funkcjonowania. Czucie i percepcja. Narządy zmysłów. Poziomy czynnościowe. Mózgowie. Funkcje kory mózgowej. Strefy czuciowe, ruchowe i kojarzeniowe w mózgu. Fizjologiczne podstawy stresu i bólu. 3. Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich: Opis skurczu włókna mięśnia poprzecznie prążkowanego. Charakterystyka mięśni: gładkich, poprzecznie prążkowanych i mięśnia sercowego. Budowa i funkcjonowanie mięśnia szkieletowego. Skurcz mięśnia szkieletowego i gładkiego. Źródła energii potrzebnej do skurczu. 4. Układ krwionośny: funkcjonowanie serca. Automatyzm serca. Cykl sercowy. Regulacja czynności serca.					

Naczynia krwionośne, tętnice, żyły, kapilary - krążenie krwi, zmiany ciśnienia- czynniki warunkujące i wpływające. Układ limfatyczny.

5. Czynnościowy podział układu krążenia. Krążenie kapilarne – funkcja. Czynniki kształtujące ciśnienie tętnicze. Rozkład ciśnień w układzie krążenia. Składowe oporu obwodowego. Ośrodek krążenia – lokalizacja i funkcja. Mechanizmy regulacyjne układu krążenia: lokalne (przekrwienie czynnościowe i reaktywne) i układowe (odruchy z baroreceptorów – odruch Herringa, Cyona-Ludwiga, Bainbridge’a, Bezolda-Jarisha i z chemoreceptorów oraz wyższych struktur OUN).
6. Krew: Funkcje krwi; transportowe, utrzymanie homeostazy, odpornościowe. Właściwości fizyczne i chemiczne krwi. Elementy morfotyczne i niemorfotyczne krwi. Fizjologiczne aspekty starzenia się organizmu.
7. Fizjologia układu odpornościowego. Odporność swoista i nieswoista
8. Fizjologia oddychania: Mechanika oddychania. Tory i tryby oddychania. Zmiany ciśnień w drogach oddechowych w trakcie wdechu i wydechu. Całkowita pojemność płuc i jej składowe. Wentylacja płuc całkowita, minutowa i pęcherzykowa. Spirometria i wentylacja płuc. Krążenie płucne. Wymiana gazowa – prawo gazowe, dyfuzja. Regulacja nerwowa oddychania. Chemorecepcja ośrodkowa i obwodowa. Odruchy z mechanoreceptorów.
9. Fizjologia układu wydalniczego: rola nerek – krążenie nerkowe. Przesączanie kłębuszkowi – powstawanie moczu. Gospodarka wodno - elektrolitowa. Równowaga kwasowo – zasadowa. Płyny ustrojowe. Układ osmoreceptorowy (ADH).
10. Gospodarka cieplna ustroju Fizjologiczne podstawy regulacji temperatury ciała. Termogeneza i termoliza. Wymiana ciepła między organizmem a otoczeniem. Podstawowe elementy układu termoregulacji. Regulacyjna rola podwzgórze. Zaburzenia mechanizmów termoregulacji. Hipotermia i hipertermia. Gorączka. Regulacja temperatury podczas wysiłków fizycznych.
11. Fizjologia przewodu pokarmowego: Motoryka przewodu pokarmowego i dróg żółciowych. Enzymy trawienne klasyfikacja. Przebieg procesów trawiennych wzdłuż przewodu pokarmowego. Trawienie węglowodanów, białek i tłuszczu. Funkcje wątroby i trzustki. Wchłanianie bierne i czynne. Rola kosmka jelitowego.
12. Gruczoły wydzielania wewnętrznego i przemiana materii. Czynności fizjologiczne będące pod kontrolą endokrynologiczną. Neurohormonalna kontrola metabolizmu, wzrostu i rozmnażania. Podstawowe hormony przewodu pokarmowego. Główne Regulacja neurohormonalna funkcjonowania układu oddechowego i krwionośnego. Termoregulacja.

B. Problematyka ćwiczeń:

Semestr I

1. „Czucie i odruchy” Badanie odruchów fizjologicznych u człowieka: odruch źreniczny, odruch rogówkowy, odruch kolanowy, odruch ze ścięgna Achillesa, odruch podeszwy, odruch na rozciąganie mięśnia dwugłowego i trójgłowego ramienia, odruchy obronne wyzwalane ze skóry i błon śluzowych. Wykazanie na skórze człowieka receptorów dotyku, bólu, ciepła i zimna. Badanie ostrości wzroku u człowieka (tablice Snellena) i widzenia barw (test Ishihary). Stwierdzenie plamki ślepej Mariotte’a w oku ludzkim. Testy odróżniające głuchotę odbiorczą od głuchoty przewodowej przy użyciu widełek stroikowych (próby: Webera, Rinnego, Schwabacha). Badanie narządu równowagi przy pomocy próby obrotowej. (2x3h)
2. „Neurofizjologia” **Komórka nerwowa. Przewodnictwo synaptyczne – ćwiczenia z użyciem InterActive PHYSIOLOGY (pracownia multimedialna). (3h)**
3. „Układ krążenia i serce” Bioelektryczne potencjały czynnościowe serca człowieka – analiza odprowadzeń kończynowych i przedsercowych. Badanie układu bodźco-przewodzącego serca żaby (film). Mechanogram izolowanego serca żaby(film). Wpływ adrenaliny i acetylocholin na izolowane serce żaby(film). (3h)
4. Aktywność elektryczna serca - Korelacją charakterystyki elektrycznej pracy serca i odpowiadającą jej charakterystyką mechaniczną. Zmiany w rytmie serca w sygnale EKG związane z pozycją ciała i oddychaniem. Ćwiczenia realizowane w oparciu o oprogramowanie Biopac Student Lab. (2x3h)
5. **KOŁOKWIUM ZALICZENIOWE (2h)**

Semestr II

6. „Krew” Budowa i rodzaje mikroskopów, techniki mikroskopowania i zapisywania obrazu. Ocena rozmazu krwi – identyfikacja elementów morfotycznych. Wpływ czynników hemolizujących na krwinki czerwone. (2x3h)

7. **„Krew” cd** Oznaczanie grup krwi układu AB0. Znaczenie diagnostyczne i oznaczanie czasu krwawienia i krzepnięcia krwi, hematokrytu, OB. (3h)
8. **„Układ oddechowy”** Badanie spirometryczne płuc – wyznaczenie statycznych i dynamicznych objętości i pojemności płuc tj. pojemności życiowej płuc i jej składowych czyli objętości oddechowej, zapasowej, objętości wdechowej i zapasowej objętości wydechowej oraz natężonej objętości wydechowej pierwszo sekundowej. Zmiany obwodu klatki piersiowej podczas oddychania. Zmiany rytmu serca w czasie wdechu i wydechu (próba głębokiego oddychania). Oznaczanie czasu bezdechu dowolnego. Pomiar wysycenia hemoglobiny tlenem w naczyniach włosowatych częstości skurczów serca (pulsoksymetria). Ćwiczenia realizowane w oparciu o oprogramowanie Biopac Student Lab. Obecność tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz metabolitu nikotyny w moczu i krwi. (2x3h)
9. **„Nerka. Równowaga wodno elektrolitowa i kwasowo-zasadowa”** Ocena właściwości fizykochemicznych moczu: zabarwienie, stopień zmętnienia, ciężar właściwy, glukoza, bilirubina, ciała ketonowe, ciężar właściwy, krew, pH, białko, urobilinogen, azotyny i leukocyty. Ocena mikroskopowa osadu moczu. (3h)
10. **KOŁOKWIUM ZALICZENIOWE** (2h)

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Zna zasady prawidłowego funkcjonowania poszczególnych tkanek, narządów i układów, mechanizmy podstawowe i regulacyjne służące utrzymaniu życia.

W_02 Rozumie integrację czynności poszczególnych części organizmu, zjawisko homeostazy i skutki jej zaburzeń, zależności pomiędzy organizmem i środowiskiem zewnętrznym.

W_03 Posiada wiedzę na temat funkcjonowania organizmu człowieka w warunkach prawidłowych oraz roli mechanizmów fizjologicznych w utrzymaniu zdrowia

Umiejętności

U_01. Potrafi wykazać praktyczne korelacje pomiędzy układami organizmu, przedstawić empirycznie zależności i procesy zachodzące w organizmie.

U_02. Potrafi dokonać oceny prawidłowości funkcjonowania człowieka w oparciu o kryteria czynnościowe.

U_03. Potrafi odczytać i dokonać analizy podstawowych wyników laboratoryjnych.

U_04. Potrafi dokonać analizy wpływ czynników szkodliwych na przebieg procesów fizjologicznych.

Kompetencje społeczne

K_01 Wykazuj kreatywność w pozyskiwaniu nowych informacji niezbędnych dla właściwej interpretacji obserwowanych zjawisk, pracuje w zespole rozwiązującym problem medyczny. Szanuje powierzony mu sprzęt.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Egzamin testowy

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X						
W_02		X	X						
W_03		X	X						
U_01		X	X					X	
U_02		X	X					X	
U_03		X						X	
U_04		X	X					X	
K_01									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% - 5,0

Ćwiczenia:

1. Średnia arytmetyczna ocen z kolokwίων (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium)
2. Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)

Średnia z ocen z kolokwίων x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego.

Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.

$$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3} \text{ następnie}$$
$$\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$$

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara

	<p>się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	A.W2., A.W3, A.W4., A.W5., A.W6., A.W7., A.W8., A.W9., A.W10., A.W11., A.W12., A.W13., A.W14., A.W15., A.W16.
W_02	A.W2., A.W3, A.W4., A.W5., A.W6., A.W7., A.W8., A.W9., A.W10., A.W11., A.W12., A.W13., A.W14., A.W15., A.W16.
W_03	A.W2., A.W3, A.W4., A.W5., A.W6., A.W7., A.W8., A.W9., A.W10., A.W11., A.W12., A.W13., A.W14., A.W15., A.W16.
U_01	A.U3., A.U4., A.U5., A.U6., A.U8., A.U12.
U_02	A.U3., A.U4., A.U5., A.U6., A.U8., A.U12.
U_03	A.U3., A.U4., A.U5., A.U6., A.U8., A.U12.
U_04	A.U3., A.U4., A.U5., A.U6., A.U12.
U_05	A.U3., A.U4., A.U5., A.U6., A.U8.
K_01	K.04., K.05.
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Konturek S. Fizjologia człowieka. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2003, wydanie VII.* 2. *McLaughlin D., Stamford J., White D. Krótkie wykłady Fizjologia człowieka, PWN 2008* 3. *Waugh A. Grant A. Anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby. Elsevier Urban & Partner 2012* 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Górski J. (red.) Fizjologia wysiłku i treningu fizycznego. Wydawnictwo Lekarskie 2011 (wydanie I)* 2. *Górski J. Fizjologiczne podstawy wysiłku fizycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006 (wydanie II)* 3. *Konturek S. (red.) Fizjologia człowieka Podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner 2012 (wydanie II)* 4. Marchewka A., Dąbrowski Z., Żołądź J. (red.) Fizjologia starzenia się Profilaktyka i rehabilitacja. Wydawnictwo PWN 2012 (wydanie I) 5. *Michajlik A., Ramotowski W.; Anatomia i fizjologia człowieka. Wydawnictwo PZWL 2009, wydanie 5* 6. *Traczyk Z. Fizjologia człowieka w zarysie. PZWL, Warszawa 2015 Wyd. 8 uaktual. - 9 dodruk. (i starsze)* 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć BIOLOGIA I MIKROBIOLOGIA		Forma zaliczenia Z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	Nie	I	
Dyscyplina: Nauki biologiczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	10	10	15	15	1
Opracowanie zagadnień			10	10	
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Ćwiczenia CL	10	10	15	15	1
Przygotowanie do ćwiczeń			10	10	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			5	5	
Razem	20	20	30	30	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, metoda praktyczna - ćwiczenia laboratoryjne, metoda eksponująca – prezentacja multimedialna, film					
Wymagania wstępne Wiedza z zakresu biologii na poziomie szkoły średniej					
Cele przedmiotu Celem nauczania jest zapoznanie studentów z budową i biologią mikroorganizmów oraz pasożytów, nabycie podstawowych umiejętności związanych z diagnostyką mikrobiologiczną i parazytologiczną. Ponadto kształtowanie postaw związanych z profilaktyką chorób zakaźnych i pasożytniczych oraz przekonań o konieczności pogłębiania i stosowania w praktyce wiedzy z biologii, mikrobiologii i parazytologii.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Mikrobiologia jako nauka, pozytywne i negatywne znaczenie wirusów, bakterii i grzybów w medycynie i środowisku; 2. Rola i mechanizmy funkcjonowania układu odpornościowego, bariery ochronne organizmu. 3. Budowa, klasyfikacja, identyfikacja, metabolizm i genetyka mikroorganizmów, wpływ czynników fizycznych i chemicznych na drobnoustroje; 4. Patogeneza zakażeń, czynniki zjadliwości, drogi szerzenia zakażeń, mechanizmy nabywania lekooporności przez mikroorganizmy; 5. Mikrobiota organizmu człowieka –znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania organizmu, rola w mechanizmach odporności organizmu, czynniki kształtujące skład mikrobioty, najważniejsze mikroorganizmy wchodzące w skład mikrobioty, bakterie probiotyczne, interakcje między mikroorganizmami oraz mikroorganizmami a makroorganizmem; 6. Parazytologia – powstanie i funkcjonowanie układu pasożyt-żywciciel, źródła zarażeń i drogi wnikania pasożytów do organizmu, przystosowania do pasożytnictwa; 7. Budowa, rozwój, podział pasożytów człowieka i ich lokalizacja w organizmie żywiciela; 8. Najważniejsze parazytozy człowieka, czynnik etiologiczny (pierwotniaki, przywry, tasiemce, nicienie i stawonogi), rozpoznawanie i profilaktyka chorób pasożytniczych rodzimych i importowanych;					

9. Choroby wektorowe – wirusy, bakterie, pasożytnicze pierwotniaki i nicienie przenoszone przez krwio pijne stawonogi, objawy zarażenia, obszary występowania, profilaktyka.

Problematyka ćwiczeń:

1. Podstawy diagnostyki mikrobiologicznej, mikologicznej i parazytologicznej, zasady pobierania materiału mikrobiologicznego i parazytologicznego;
2. Mikroskop i technika mikroskopowania, określanie powiększenia, metody przygotowywania preparatów mikroskopowych, oglądanie preparatów mikrobiologicznych i parazytologicznych;
3. Techniki barwienia, morfologia i ułożenie przestrzenne bakterii, oglądanie preparatów mikrobiologicznych;
4. Metody hodowli bakterii, czynniki wpływające na ich wzrost, sposoby posiewu, rodzaje podłoży, wykorzystanie właściwości metabolicznych drobnoustrojów w ich różnicowaniu, metody określania wrażliwości bakterii na chemioterapeutyki – antybiotyrogram i jego interpretacja, opis morfologia kolonii;
5. Choroby pasożytnicze człowieka wywoływane przez pasożyty wewnętrzne (pierwotniaki, przywry, tasieńce, nicienie) i zewnętrzne (stawonogi), główne objawy kliniczne, postać inwazyjna, metody diagnostyczne, profilaktyka, oglądanie preparatów parazytologicznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Student definiuje podstawowe pojęcia z zakresu biologii, mikrobiologii i parazytologii medycznej

W_02 Student opisuje cechy patogennego mikroorganizmu, czynniki zjadliwości, patogenezę zakażeń oraz rolę mikrobioty w kształtowaniu odporności organizmu

W_03 Student różnicuje epidemiologię zakażeń wirusami, bakteriami, grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania

Umiejętności

U_01 Student rozpoznaje pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz objawów chorobowych

U_02 Student klasyfikuje mikroorganizmy z uwzględnieniem bezwzględnych patogenów, jak również należących do mikrobioty mikroorganizmów oportunistycznych, komensalnych i symbiotycznych

U_03 Student potrafi wykorzystać wiedzę dotyczącą biologii pasożytów i funkcjonowania układu pasożyt - żywiciel dla prawidłowej terapii chorób pasożytniczych

U_04 Student potrafi udzielić wskazówek dotyczących diagnostyki i profilaktyki patogenów oraz wywoływanych przez nie chorób

Kompetencje społeczne

K_01 Student systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i pozyskuje nowe informacje z różnych źródeł na temat interakcji zachodzących między organizmem człowieka a mikroorganizmami i pasożytami

K_02 Student rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Test (próg zaliczeniowy 60%)

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X			X			X
W_02			X			X			X
W_03			X			X			X
U_01			X			X			X
U_02			X			X			X
U_03			X			X			X
U_04			X			X			X
K_01			X			X			X
K_02									X

10. Egzamin ustny
11. Egzamin pisemny
12. Kolokwium
13. Projekt
14. Sprawozdanie
15. Prezentacja
16. Praca kontrolna
17. Zadanie praktyczne
18. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie testu końcowego (próg zaliczeniowy 60%)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% -5,0

Ćwiczenia:

1. Średnia arytmetyczna z ocen uzyskanych z kolokwii, w tym rozpoznawanie preparatów (próg zaliczeniowy każdego kolokwium 60%)

2. Ocena samodzielnej pracy studenta na ćwiczeniach - zaangażowanie w wykonywanie przydzielonych zadań, udział w dyskusji, prezentacja

Średnia z ocen z kolokwii $\times 0,7$ + ocena samodzielnej pracy studenta $\times 0,3$

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im punkty ECTS.

Ocena końcowa ustalana jest według zasady:

4,75-5,0 - bardzo dobry (5,0)

4,25-4,74 - dobry plus (4,5)

3,75-4,24 - dobry (4,0)

3,25-3,74 - dostateczny plus (3,5)

3,0-3,24 - dostateczny (3,0)

poniżej 3,0 – niedostateczny (2,0)

Kryteria oceniania:

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja postawy studenta podczas pracy w grupach):

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.

3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.

2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	A.W7, A.W17, A.W18, A.W20, A.W23, A.W24, A.W25, A.W26, A.W27
W_02	A.W7, A.W18, A.W19, A.W20, A.W21, A.W24, A.W25, A.W27
W_03	A.W7, A.W19, A.W20, A.W22, A.W23, A.W24, A.W25, A.W26
U_01	A.U7, A.U14
U_02	A.U7, A.U14
U_03	A.U7, A.U14
U_04	A.U7, A.U14
K_01	K.01, K.03, K.05, K.06
K_02	K.01, K.02, K.04, K.05, K.06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

- *Heczko P.B. (red.). Mikrobiologia. Podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
- *Morozńska-Gogol J. Parazytologia medyczna. Kompendium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.

Literatura uzupełniająca:

- Buczek A. Atlas pasożytów człowieka. Wydawnictwo koliber, Lublin 2005.
- Dąbrowska-Szponar M., Garbacz K., Piechowicz L. Praktyczny atlas mikrobiologii, dla studentów kierunków medycznych. Gdański Uniwersytet Medyczny, Gdańsk 2011.
- *Deryło A. (red.) Parazytologia i akaroentomologia medyczna. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.
- *Heczko P.B., Wróblewska M, Pietrzyk A. (red.). Mikrobiologia lekarska. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.
- *Krajewska-Kułak E. Zarys mikologii dla pielęgniarek. Czelej, Lublin 2011.
- *Pojmańska T. (red.) Leksykon parazytologiczny. Polskie Towarzystwo Parazytologiczne, Warszawa 2016.
- *Szewczyk E.M. (red.). Diagnostyka bakteriologiczna. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.
- *Szkaradkiewicz A. Mikrobiologia lekarska. Repetytorium z wirusologii. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, Poznań 2014.
- *Zaremba M., Borowski J. Mikrobiologia lekarska. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013.

Strony internetowe:

Centers for Disease Control and Prevention: <http://www.cdc.gov>

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć BIOFIZYKA		Forma zaliczenia ¹ (Zo)		Liczba punktów ECTS 1	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	I	
Dyscyplina: Nauki biologiczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	10	10	15	15	1
Przyswajanie materiału z wykładu			12	12	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			3	3	
Analiza piśmiennictwa					
Ćwiczenia					
Przygotowanie do ćwiczeń					
Opracowanie zagadnień					
Analiza piśmiennictwa					
Razem	10	10	15	15	1
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, metoda praktyczna – proste ćwiczenia pokazowe.					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie fizyki i biologii na poziomie szkoły średniej.					
Cele przedmiotu Celem nauczania jest przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy umożliwiającej zrozumienie procesów biofizycznych przebiegających w organizmie człowieka, wpływu zewnętrznych czynników fizycznych na jego funkcjonowanie oraz o fizycznych podstawach współczesnych metod diagnostycznych i terapeutycznych.					
Treści programowe Informacje z historii rozwoju biofizyki. Sposoby wymiany ciepła pomiędzy organizmem a otoczeniem. Wpływ temperatury na organizm człowieka; termoregulacja. Właściwości biomechaniczne tkanek. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych na organizm. Światło spolaryzowane. Sztuczne oświetlenie a zdrowie człowieka. Lasery: właściwości światła laserowego, zastosowanie laserów w medycynie. Wpływ czynników mechanicznych na organizm - ultradźwięków i infradźwięków, wibracji; przyspieszeń, wpływ zmian ciśnienia. Fizyczne cechy dźwięku. Biofizyczne podstawy zmysłu słuchu. Ultradźwięki. Fizyczne podstawy działania ultrasonografii. Opis hydrodynamiczny przepływu krwi, przepływ laminarny i burzliwy, opór naczyniowy. Biofizyka układu oddechowego. Podstawy fizyczne obrazowania NMR. Promieniowanie jądrowe i metody jego detekcji. Promieniowanie rentgenowskie. Podstawy fizyczne i techniczne rentgenodiagnostyki. Wybrane zagadnienia z radiobiologii.					
Efekty uczenia się: Wiedza W_01. Wyjaśnia i rozumie procesy biofizyczne zachodzące w organizmie człowieka. Zna i rozumie fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów wykorzystujących fizyczne		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów ⁴			

nośniki informacji;

W_02. Zna i rozumie naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią, zna zasady ochrony radiologicznej;

W_03. Zna i rozumie prawa fizyki wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;

Umiejętności

U_01. Potrafi wykorzystywać znajomość praw fizyki do określenia wpływu na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;

U_02. Potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu biochemii i biofizyki do prowadzenia efektywnych działań związanych z praktyką ratownika medycznego.

U_03 Wykorzystuje znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu na organizm ludzki czynników zewnętrznych, takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;

Kompetencje społeczne

K_01. Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;

K_02. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;

K_03. Student akceptuje potrzebę podnoszenia kwalifikacji oraz kompetencji zawodowych i osobistych.

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X			X			X
W_02			X			X			X
W_03			X			X			X
U_01			X						X
U_02			X						X
U_03			X						X
K_01						X			X
K_02						X			X
K_03						X			X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

– kolokwium zaliczeniowe, ocena prezentacji multimedialnej

1. Kolokwium zaliczeniowe - pytania zamknięte i otwarte (50% poprawnych odpowiedzi kwalifikuje do uzyskania pozytywnej oceny)
2. Prezentacja multimedialna - samodzielna praca studenta

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 50% punktów)

<50% - 2,0

50%÷59% - 3,0

60%÷69% - 3,5

70%÷79% - 4,0

88%÷89% - 4,5

>90% - 5,0

Ocena z wykładu jest przeliczana wg wzoru:

$\text{Średnia z ocen z kolokwium} \times 0,70 + \text{ocena za samodzielną pracę studenta (prezentację)} \times 0,30$

Ocena końcowa z przedmiotu:

3,0 -3,24 – dostateczny (3,0)

3,25 -3,74 – dostateczny (3,5)

3,75 -4,24 – dobry (4,0)

4,25 -4,74 – dobry plus (4,5)

4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

	<p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	A_W14, A_W25, A_W28, A_W29
W_02.	A_W28,
W_03.	A_W28, a_W29
U_01.	A_U08, A_U09,
U_02.	A_U09
K_01.	K01
K_02.	K03
K_03.	K02, K04, K05, K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. *Jaroszyk F. (red): Biofizyka. Podręcznik dla studentów. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2016.
2. Mięksisz St., Hendrich A. (red): Wybrane zagadnienia z biofizyki. Wyd. Volumed, Wrocław 1998.

Literatura uzupełniająca

1. *Halliday D., Resnick R., Walker J.: Podstawy fizyki, PWN 2003.
2. Mika T., Fizykoterapia, PZWL, Warszawa, 2013.
3. Śliwiński, Ultradźwięki i ich Zastosowanie, WNT, Warszawa, 2001.
4. Bryszewska M., Leyko W. (red.), Biofizyka dla biologów, PWN, Warszawa, 1997.
5. Pruszyński B. (red), Diagnostyka Obrazowa. Podstawy Teoretyczne i Metodyka Badań, PZWL, Warszawa, 2014.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć BIOCHEMIA Z ELEMENTAMI CHEMII		Forma zaliczenia Zo – wykład		Liczba punktów ECTS 1	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y
praktyczny	SPS	TAK			I
Dyscyplina NAUKI BIOLOGICZNE – 80%; NAUKI CHEMICZNE – 20%					
Prowadzący zajęcia					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykład	15	15	10	10	1
Opracowanie zagadnień		-	5	5	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej		-	5	5	
Razem	15	15	10	10	1
Metody dydaktyczne wykład z prezentacją multimedialną / wykład konwersatoryjny					
Wymagania wstępne znajomość podstaw chemii nieorganicznej i organicznej oraz znajomość biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej					
Cele przedmiotu Zapoznanie studentów z molekularnymi aspektami podstawowych procesów biochemicznych zachodzących w organizmie człowieka, powstania życia oraz regulacją podstawowych szlaków metabolicznych. Zdobywanie przez studenta wiedzy niezbędnej do zrozumienia biochemicznych mechanizmów funkcjonowania organizmu.					
Treści programowe					
<ol style="list-style-type: none"> Rys historyczny rozwoju biochemii. Podstawowe definicje biochemiczne. Budowa komórki roślinnej i zwierzęcej, składniki komórki. Podstawowe obliczenia chemiczne (stężenie procentowe, stężenie molowe, rozcieńczanie roztworów). Aminokwasy i białka: budowa i podział aminokwasów, właściwości amfoteryczne aminokwasów, punkt izoelektryczny; peptydy, wiązanie peptydowe, klasyfikacja białek, podział białek wg ich budowy przestrzennej, struktura białek. Funkcje białek w organizmach żywych. Przegląd najważniejszych białek (insulina, glukagon, hemoglobina, mioglobina, kolagen, elastyna, keratyna, żelatyna). Źródła aminokwasów i białek. Węglowodany: podział i rola w organizmie, budowa monosacharydów, aldozy i ketozy, przegląd monosacharydów (triozy, pentozy, heksozy); disacharydy – budowa i zastosowanie, wiązanie glikozydowe, przykłady (sacharoza, laktoza, maltoza); polisacharydy: struktura i właściwości, przykłady (skrobia, glikogen, celuloza, pektyny, agar – agar, kwas hialuronowy), źródła węglowodanów. Kwasy tłuszczowe i lipidy: budowa i podział, kwasy tłuszczowe nasycone i nienasycone, tłuszcze roślinne i zwierzęce, rola lipidów, zastosowanie lipidów; trójglicerydy, woski naturalne i syntetyczne, steroidy (cholesterol), lipidy złożone (fosfolipidy, lecytyny, fosfatydylocholina, glikolipidy), źródła kwasów tłuszczowych i lipidów. Enzymy: rola i funkcja enzymów w organizmie, budowa enzymów (apoenzym, koenzym, holoenzym), koenzymy (koenzym Q10), specyficzność działania enzymów, mechanizm reakcji enzymatycznej, model klucz – zamek oraz model wymuszonego dopasowania, regulacja działania enzymów – inhibicja (hamowanie), klasyfikacja enzymów, przykłady enzymów, wpływ czynników fizycznych i chemicznych na działanie enzymów, zastosowanie enzymów (enzymy jako markery chorób, leki, odczynniki, enzymy w biotechnologii). Kwasy nukleinowe (DNA i RNA): charakterystyka kwasów nukleinowych, rola kwasów nukleinowych, budowa DNA i RNA, model podwójnej helisy DNA Watsona – Cricka, rodzaje RNA (mRNA, rRNA, tRNA), zasady azotowe i cukry w kwasach nukleinowych, wiązania wodorowe, nukleotyd i nukleozyd, schemat przepływu informacji genetycznej, replikacja DNA, transkrypcja, translacja, kod genetyczny. 					

synteza białek.

6. Uzyskiwanie energii w procesach metabolicznych i jej magazynowanie. Budowa uniwersalnego przenośnika energii w układach biologicznych (ATP). Podstawowe pojęcia metabolizmu, szlak metaboliczny, fosforylacja, fosforylacja oksydacyjna, anabolizm, katabolizm, schemat katabolizmu węglowodanów, tłuszczów i białek.

7. Metabolizm węglowodanów: glikoliza, powstawanie acetylo-CoA, cykl kwasu cytrynowego, łańcuch oddechowy, szlak pentozofosforanowy, glukoneogeneza, glikogenogeneza, glikogenoliza. Metabolizm aminokwasów i białek: aminokwasy glukogenne i ketogenne, deaminacja, cykl mocznikowy. Metabolizm lipidów: utlenianie kwasów tłuszczowych (beta-oksydacja), lipogeneza, biosynteza kwasów tłuszczowych. Integracja metabolizmu.

<p>Efekty uczenia się:</p> <p>Wiedza</p> <p>W_01 Student wyjaśnia podstawowe zjawiska i procesy biologiczne.</p> <p>W_02 Student rozumie wpływ osiągnięć nauk biologicznych i pokrewnych na planowanie życia społeczno – gospodarczego, ochronę przyrody i różnorodność biologiczną.</p> <p>W_03 Student omawia budowę i funkcję biologiczną białek, kwasów nukleinowych, węglowodanów, lipidów, witamin, enzymów.</p> <p>Umiejętności</p> <p>U_01 Potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności z wykorzystaniem wskazanych źródeł informacyjnych.</p> <p>U_02 Student dowodzi związków między osiągnięciami nauk przyrodniczych a możliwościami ich wykorzystania w życiu społecznym.</p> <p>U_03 Student charakteryzuje podstawowe metody analityki biochemicznej wykorzystywane w biologii.</p> <p>U_04 Student wykonuje podstawowe obliczenia chemiczne stosowane w biochemii.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Student propaguje zasady zdrowego trybu życia w oparciu o osiągnięcia nauk biologicznych i pokrewnych.</p> <p>K_02 Student akceptuje potrzebę podnoszenia kwalifikacji oraz kompetencji zawodowych i osobistych.</p>	<p>Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne</p> <p>A. Sposób zaliczenia Wykład: zaliczenie z oceną</p> <p>B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów</p> <table border="1" data-bbox="691 745 1394 1305"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_03</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_04</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>K_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>K_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>19. Egzamin ustny 20. Egzamin pisemny 21. Kolokwium 22. Projekt 23. Sprawozdanie 24. Prezentacja 25. Praca kontrolna 26. Zadanie praktyczne 27. Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Wykład: Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% - 5,0</p> <p><i>Średnia z ocen z kolokwiów x 0,70 + ocena za prezentację multimedialną x 0,30</i></p> <p>Kryteria oceniania</p>	Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X			X				W_02			X			X				W_03			X			X				U_01			X			X				U_02			X			X				U_03			X			X				U_04			X							K_01			X							K_02			X						
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia																																																																																																													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																																																					
W_01			X			X																																																																																																								
W_02			X			X																																																																																																								
W_03			X			X																																																																																																								
U_01			X			X																																																																																																								
U_02			X			X																																																																																																								
U_03			X			X																																																																																																								
U_04			X																																																																																																											
K_01			X																																																																																																											
K_02			X																																																																																																											

	<p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	K_W03, K_W04, K_W10, K_W30, K_W31, K_W32, K_W33
W_02	K_W03, K_W04,
W_03	K_W04, K_W10, K_W30, K_W31, K_W32, K_W33
U_01	K_U10, K_U11, K_U12, K_U13
U_02	K_U10, K_U11, K_U12, K_U13
U_03	K_U10, K_U11, K_U12, K_U13
U_04	K_U10, K_U11, K_U12, K_U13
K_01	K_K05
K_02	K_K05

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

- Bańkowski E., 2014. Biochemia. Podręcznik dla studentów studiów licencjackich i magisterskich. Wyd. MedPharm Polska, Wrocław*
- Hames B.D., Hooper N.M., 2012. Biochemia. Krótkie Wykłady. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa*
- Appleton O., Vanbergen O., 2015. Metabolizm i żywienie. Wyd. Edra Urban & Partner Wrocław*

B. Literatura uzupełniająca

- Berg J.M., Tymoczko J.L., Stryer L., 2011. Biochemia. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa*
- Biesalski H.K., Grimm P., 2012. Żywienie. Atlas i podręcznik. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław*
- Matthews H.R., Freedland R.A., Miesfeld R.L., 2000. Biochemia i biologia molekularna w zarysie. Wyd. Pruszyński i S-ka, Warszawa*

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej Akademii Pomorskiej w Słupsku

Nazwa zajęć FARMAKOLOGIA Z TOKSYKOLOGIĄ		Forma zaliczenia Z.O.		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	studia pierwszego stopnia	tak	Nie	II	
Dyscyplina: Nauki farmaceutyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady/Konwersatoria	15	15	10	10	1
Opracowanie zagadnienia			5	5	
Przygotowanie do zaliczenia			5	5	
Ćwiczenia laboratoryjne	15	15	10	10	1
Opracowanie zagadnienia			5	5	
Przygotowanie do zaliczenia			5	5	
Razem	30	30	20	20	2
Metody dydaktyczne Wykład informacyjny i problemowy, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny. Ćwiczenia laboratoryjne i audytoryjne, ćwiczenia problemowe (rozwiązywanie i prezentacja leków).					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie biologii, chemii i fizyki na poziomie szkoły średniej. Wskazane jest ukończenie kursu z anatomii i fizjologii.					
Cele przedmiotu Celem nauczania jest przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej farmakologii ogólnej i toksykologii, mechanizmów działania leków i toksyn, działania farmakologicznego leków, działań niepożądanych i interakcji leków należących do różnych grup terapeutycznych. Opanowanie podstawowej wiedzy dotyczącej substancji leczniczych i toksyn z uwzględnieniem nomenklatury międzynarodowej oraz nazw synonimowych i handlowych podstawowych preparatów stosowanych w farmakoterapii oraz ksenobiotyków.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Podstawowe zagadnienia farmakologii ogólnej (pochodzenie i nazewnictwo leków, czynne metabolity leków i pro-leki, rodzaje reakcji organizmu na lek, działania niepożądane i toksyczne leków, czynniki wpływające na działanie leku, mechanizmy działania leków – receptory i ich klasyfikacja, kanały jonowe i ich klasyfikacja, neuroprzebieżniki i neuromodulatory, przebieżniki II rzędu, zmiany wrażliwości receptorów; dawkowanie leków, losy leku w ustroju, lek innowacyjny vs. lek generyczny). 2. Leki ratujące życie – przegląd szczegółowy (działanie i zastosowanie). 3. Leki a toksyny; toksyczność leków, leczenie zatruc. 4. Toksykologia ogólna – podstawy toksykodynamiki i toksykometrii. Problematyka ćwiczeń: 1. Analiza przypadków w farmakoterapii stanów chorobowych wymagających stosowania leków działających poprzez mechanizmy molekularne w obrębie autonomicznego nerwowego układu. 2. Analiza przypadków w farmakoterapii stanów chorobowych wymagających stosowania leków przeciwbólowych.					
Efekty uczenia się: Wiedza			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne		

W_01 Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu farmakologii.

W_02 Zna podstawowe zasady klasyfikacji leków.

W_03 Zna i omawia mechanizmy działania, wskazania, działania niepożądane i interakcje wybranych leków.

W_04 Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu toksykologii.

W_05 Zna podstawowe zasady klasyfikacji trucizn.

W_06 Zna i omawia mechanizmy działania wybranych trucizn.

Umiejętności

U_01 Umie wykazać praktyczny związek pomiędzy mechanizmem działania wybranego leku a wskazaniem do jego zastosowania.

Kompetencje społeczne

K_01 Student współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym, rozumie i analizuje różne sytuacje zdrowotne w kontekście stosowania leków i narażenia na zatrucia.

K_02 Student akceptuje standardy etyczne i prawne w odniesieniu do farmakoterapii i toksykologii, jest refleksyjny, kreatywny i szuka odniesień do problematyki farmakoterapii oraz uzasadnień w literaturze przedmiotu.

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Zajęcia z Farmakologii z toksykologią obejmują wykłady i ćwiczenia.

Na końcowe zaliczenie z oceną składa się 12 pytań zamkniętych (0-6 punktów) i 3 pytania otwarte (0-6 punktów).

Punktacja:

ocena dostateczna: 6,00-7,00

ocena dość dobra: 7,50 -8,50

ocena dobra: 9,00-9,50

ocena ponad dobra: 10,00-10,50

ocena bardzo dobra: 11,00-12,00

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X						
W_02		X	X						
W_03		X	X						
W_04		X	X						
W_05		X	X						
W_06		X	X						
U_01							X	X	X
K_01									X
K_02									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Kryteria oceniania

5,0- znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Znajomość treści kształcenia na poziomie **93%-100%**.

Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusje, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie **85%-92%**.

Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągać poprawne wnioski.

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie **77%-84%**.

Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie

	<p>innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągać wnioski.</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi deficytami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%.</p> <p>Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%.</p> <p>Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne: nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	A.W34;
W_02	A.W35; A.W36; A.W39; A.W40; A.W41
W_03	A.W37; A.W38; A.W42
W_04	A.W43
W_05	A.W44
W_06	A.W45
U_01.	A.U15
K_01	K.01; K.02
K_02	K.03; K.04; K.05; K.06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. W. Kostowski, Z. Herman, Farmakologia tom 1-2, PZWL, Warszawa, 2013.
2. E. Mutschler, G. Geisslinger, H.K. Kroemer, P. Ruth, Farmakologia i toksykologia, Medpharm, Wrocław, 2016.
- *3. Mitreęga A.K., Tadeusz F. Krzemiński. Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Wrocław Urban & Partner, 2017.

Literatura uzupełniająca

1. J.G. Hardman, L.E. Limbird, A. Goodman Gilman (Eds.), Goodman and Gilman's The Pharmacological Basis of Therapeutics, McGraw-Hill Companies, Medical Publishing Division, New York, 2001.
2. B. Schmid, P. Strub, A. Studer, Farmakologia dla zawodów pielęgniarstkich, Medpharm, Wrocław, 2013.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć INFORMATYKA I BIOSTATYSTYKA		Forma zaliczenia ¹ Z/o		Liczba punktów ECTS 1	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	Nie	I	
Dyscyplina: Informatyka					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Ćwiczenia laboratoryjne	20	20	5	5	1
Przygotowanie do zajęć			2	2	
Przygotowanie do kolokwium			3	3	
Razem	20	20	5	5	1
Metody dydaktyczne Ćwiczenia laboratoryjne: praca przy komputerze / rozwiązywanie zadań problemowych / praca w grupach / wykonywanie obliczeń / tworzenie prezentacji multimedialnych / przeszukiwanie baz danych					
Wymagania wstępne Umiejętności obsługi komputera nabyte na wcześniejszych etapach kształcenia. Znajomość matematyki na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.					
Cele przedmiotu <ul style="list-style-type: none"> zapoznaczenie z alternatywnymi rozwiązaniami w zakresie oprogramowania użytkowego, Pogłębianie umiejętności posługiwania się oprogramowaniem użytkowym przy rozwiązywaniu praktycznych problemów, stworzenie podstaw do wykorzystania środków i narzędzi TI w kształceniu w ramach wybranej dziedziny, uświadomienie możliwych zastosowań i ograniczeń wykorzystania TI, kształtowanie umiejętności wyszukiwania informacji w zasobach odległych Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami opisowej statystyki matematycznej. Poznanie podstawowych metod badania zależności cech. 					
Treści programowe Problematyka ćwiczeń: <ul style="list-style-type: none"> Zaawansowane możliwości edytora tekstów – korespondencja seryjna i etykiety adresowe, dokumenty wielokolumnowe, spisy treści, przypisy, podpisy, style. Zaawansowane możliwości arkusza kalkulacyjnego, formatowanie warunkowe, odwołania, funkcje wbudowane, filtrowanie i sortowanie danych, eksport i import danych, narzędzia rozdzielania danych, formatowanie wykresów. Podstawowe pojęcia i zagadnienia statystyki opisowej. Opisowe parametry struktury rozkładów empirycznych: miary średnie, miary rozproszenia, miary asymetrii. Współzależność zjawisk. Metody analizy korelacji. Prosta regresji. 					
Efekty uczenia się:			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne		
Umiejętności U_01 Student konstruuje przy pomocy oprogramowania użytkowego rozwiązania			A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną		

problemów praktycznych, w szczególności związanych z dziedziną kształcenia.

U_02 Student prezentuje rozwiązanie problemów przy pomocy różnych narzędzi informatycznych

U_03 Znajduje parametry rozkładów empirycznych.

U_04 Dokonuje kompleksowej analizy struktury.

Kompetencje społeczne

K_01 Student potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów ⁴

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
U_01			X					X	X
U_02			X					X	X
U_03			X					X	X
U_04			X					X	X
K_01			X					X	X

28. Egzamin ustny
29. Egzamin pisemny
30. Kolokwium
31. Projekt
32. Sprawozdanie
33. Prezentacja
34. Praca kontrolna
35. Zadanie praktyczne
36. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

- <60% - 2,0
 60%÷68% - 3,0
 69%÷77% - 3,5
 78%÷86% - 4,0
 87%÷95% - 4,5
 >95% -5,0

Ćwiczenia:

3. Średnia arytmetyczna ocen z kolokwiów (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium)
4. Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)

Średnia z ocen z kolokwiów x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego.

Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.

$$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3} \text{ następnie } \frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$$

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.

Kryteria oceniania

	<p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
U_01	A.U16, A.U19.
U_02	A.U16, A.U19.
U_03	A.U16, A.U19.
U_04	A.U16, A.U19.
K_01	K.04

<p>Wykaz literatury</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> *Motyka R., Rasała D., 2012. W 80 zadań dookoła Excela. Zaawansowane funkcje arkusza kalkulacyjnego w ćwiczeniach. Helion Kowalczyk G., 2016. Word 2016 PL. Ćwiczenia praktyczne. Helion *Czarny P., 2007. Excel 2007 PL. Kurs. Helion <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Langer M., 2004. Po prostu Word 2003 PL. Helion Basham S., 2009. Word 2007 PL. Seria praktyk. Helion *Price M., 2009. Excel 2007 PL. Seria praktyk. Helion <p>*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej</p>
--

Nazwa zajęć BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY		Forma zaliczenia Z		Liczba punktów ECTS 0																																																		
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE																																																						
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																																																	
praktyczny	SPS	tak		tak	I																																																	
Dyscyplina n/d																																																						
Prowadzący zajęcia Zgodnie z bieżącym przydziałem godzin																																																						
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																	
	N (nauczyciel)		S (student)																																																			
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																		
Wykład	4	-	-	-	0																																																	
Razem	4	-	-	-	0																																																	
Metody dydaktyczne Wykład informacyjny																																																						
Wymagania wstępne Brak wymagań																																																						
Cele przedmiotu <ul style="list-style-type: none"> zapoznanie studentów z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia. 																																																						
Treści programowe <ul style="list-style-type: none"> Przepisy bhp obowiązujące na terenie uczelni Ergonomia – ogólne wymagania dla stanowiska pracy/ nauki; organizacja stanowiska pracy/ nauki Zasady obowiązujące w pracowniach komputerowych, laboratoriach i pracowniach specjalistycznych. Charakterystyka wybranych czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych Postępowanie w razie wypadku oraz zasady udzielania pierwszej pomocy Postępowanie w przypadku wystąpienia zagrożenia pożarowego. Rodzaje środków gaśniczych Zasady prowadzenia ewakuacji w przypadku zagrożenia w tym osób niepełnosprawnych 																																																						
Efekty uczenia się: W_01 posiada podstawową wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach edukacyjnych, kulturowo-oświatowych i innych placówkach użytku publicznego U_01 potrafi stosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, kulturowo-oświatowych i innych placówkach użytku publicznego K_01 rozumie troskę o zachowanie bezpieczeństwa ludzi w pracy			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Wykłady – zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																																			
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>K_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			x							U_01			x							K_01			x						
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																													
W_01			x																																																			
U_01			x																																																			
K_01			x																																																			
			<ol style="list-style-type: none"> Egzamin ustny Egzamin pisemny Kolokwium Projekt Sprawozdanie 																																																			

		6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć
		Kryteria oceniania Warunkiem zaliczenia zajęć jest: ✓ obecność na zajęciach ✓ zaliczenie testu końcowego
Matryca efektów uczenia się dla zajęć		
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku	
Wykaz literatury		
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:		
Zbiór przepisów ochrony pracy. T.2, Bezpieczeństwo i higiena pracy. Według stanu prawnego na dzień 31 stycznia 1972 r. / oprac. Lech Kochański, Stanisław Lach. - Warszawa : Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, 1972.		
B. Literatura uzupełniająca		

Nazwa zajęć PATOLOGIA		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		II	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	15	15	10	10	1
Analiza piśmiennictwa			7	7	
Przygotowanie do kolokwium			3	3	
Razem	15	15	10	10	1
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna,					
Wymagania wstępne Zaliczony semestr I studiów na kierunku ratownictwo medyczne.					
Cele przedmiotu Zapoznanie studentów z podstawowymi mechanizmami powstawania zaburzeń czynnościowych organizmu prowadzących do powstania choroby. Omówienie etiologii i patogenezy zaburzeń czynności organizmu człowieka. Omówienie zaburzeń procesów adaptacyjnych oraz bardziej szczegółowo zaburzenia czynności poszczególnych układów narządów.					

Treści programowe

Problematyka wykładów:

1. Wprowadzenie i charakterystyka przedmiotu - wyjaśnienie określenia patologia oraz problemów, którymi zajmuje się ta dziedzina wiedzy.
2. Wyjaśnienie podstawowych pojęć (organizm, kanały przepływu, homeostaza, adaptacja). Organizm jako układ złożony, uporządkowany (pojęcie entropii), otwarty.
3. Ogólny pogląd na zdrowie i chorobę - koncepcje zdrowia (koncepcja zdrowia wg Hipokratesa), dynamika zdrowia i choroby.
4. Czynniki chorobotwórcze - etiologia (przyczyna) choroby. Czynniki chorobotwórcze wewnętrzne (zaburzenia genetyczne i rozwojowe, starzenie się organizmu) i zewnętrzne (fizyczne, chemiczne i biologiczne).
5. Patogeneza (wywód) choroby - pojęcie choroby (jednostka chorobowa i charakterystyka choroby). Procesy patologiczne inicjowane przez czynniki chorobotwórcze (zmiany morfologiczne, zmiany nowotworowe, zmiany zapalne oraz zaburzenia krążenia).
6. Pojęcia: objawy i symptomy, badanie podmiotowe i przedmiotowe. Najczęstsze objawy i symptomy - przedmiotowe układowe (zmęczenie, gorączka, hipertermia nie gorączkową), umiejscowione (ból - receptory, ośrodki i przewodzenie czucia bólu, bóle głowy, ból kręgosłupa i stawów, ból klatki piersiowej, ból brzucha) i psychologiczno-neurologiczno-zmysłowe.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Posiada wiedzę na temat wewnętrznych

i zewnętrznych czynników chorobotwórczych

W_02 Posiada wiedzę wystarczającą do tego

aby właściwie przedstawić patogenezę w licznych jednostkach chorobowych (choroby układu nerwowego, dokrewnego, krążenia, oddechowego, wydalniczego, pokarmowego, zaburzenia w odżywianiu oraz choroby nowotworowe).

Umiejętności

U_01. Potrafi ocenić objawy i symptomy choroby.

U_02. Potrafi powiązać ryzyko ujawnienia się choroby z zasadami dziedziczenia oraz działaniem czynników środowiskowych i czynników związanych z rozwojem cywilizacji.

Kompetencje społeczne

K_01. Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy dotyczącej podstaw patologii.

K_02. Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny własnych deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X						X
W_02			X						X
U_01								X	X
U_02								X	X
K_01								X	X
K_02								X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% - 5,0

Średnia z ocen z kolokwium $\times 0,70$ + ocena za samodzielną pracę studenta $\times 0,30$

	<p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W16, K_W21, K_W42, K_W46, K_W47, K_W48, K_W49
W_02.	K_W16, K_W21, K_W42, K_W46, K_W47, K_W48, K_W49
U_01.	K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U008, K_U17, K_U18
U_02.	K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U008, K_U17, K_U18
K_01.	K_K01, K_K02, K_K05,
K_02.	K_K01, K_K02, K_K05,

Wykaz literatury**Literatura podstawowa (zdania egzaminu):**

- 1.*J. W. Guzek, Patofizjologia człowieka w zarysie, PZWL, Warszawa 2008.
2. I. Damjanov, Patofizjologia Elsevier, Urban & Partner, Wrocław, 2010.
- 3.* S. Kruś, Patologia: Podręcznik dla licencjackich studiów medycznych - wyd. I. (dodruk). - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2006.

Literatura uzupełniająca

1. W.F. Ganong, Fizjologia PZWL, 2007.
2. D.L. Felten i wsp. Atlas nauroanatomii i neurofizjologii Nettera Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2003.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

NAUKI BEHAWIORALNE I SPOŁECZNE

Nazwa zajęć SOCJOLOGIA MEDYCZYNY		Forma zaliczenia Zo		Liczba punktów ECTS 1	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	I	
Dyscyplina: Nauki socjologiczne 75% Nauki o zdrowiu 25%					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	20	20	5	5	1
Opracowanie zagadnień			2	2	
Analiza piśmiennictwa			1	1	
Kolokwium			2	2	
Razem	20	20	5	5	1
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, Metoda problemowa: wykład problemowy, wykład konwersatoryjny,					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie biologii, psychologii, socjologii na poziomie szkoły średniej					
Cele przedmiotu Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z podstawową wiedzą o relacjach pomiędzy strukturą i funkcjami różnych grup społecznych a stanem zdrowia i przyczynami chorób, jak również ukazanie kulturowych wyznaczników zachowań w zdrowiu i chorobie. Wyjaśnienie interakcji społecznych zachodzących na gruncie instytucji medycznych i relacji z innymi instytucjami społecznymi. Pokazanie praktycznych zastosowań socjologii w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz możliwość współpracy z innymi naukami społecznymi np.: psychologią, pedagogiką, etyką. Student nabędzie umiejętności pozwalających na rozwiązywanie problemów i łamanie barier społecznych wobec osób z chorobą i z niepełnosprawnościami.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Socjologia - geneza, charakter, struktura, specyfika. Podstawowe metody badawcze socjologii i ich zastosowanie w naukach medycznych, naukach o zdrowiu i praktyce klinicznej. 2. Zdrowie i choroba jako kategorie społeczne. Współczesne przemiany w podejściu do zdrowia i choroby – od biomedycznego do społeczno-ekologicznego modelu zdrowia. 3. Społeczno-kulturowe uwarunkowania zdrowia i choroby. Wpływ nierówności społecznych (wiek, płeć, wykształcenie, status socjoekonomiczny) na stan zdrowia. 4. Socjologia ciała. Ciało i medycyna. Ciało w kulturze konsumpcyjnej. 5. Rodzina a problemy zdrowia i choroby. 6. Różne oblicza wykluczenia społecznego: choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezdomność, starość... Postawy wobec osób z chorobą, z niepełnosprawnością, z uzależnieniem, wykluczonych. 7. Socjologiczne aspekty starości, umierania i śmierci. 8. Pojęcie jakości życia uwarunkowanej stanem zdrowia. 9. Społeczne i kulturowe wyznaczniki ról zawodowych. Społeczno-kulturowe aspekty pracy fizjoterapeuty. 10. Relacje personel medyczny - pacjent. Proces komunikacji i interakcji.					
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne			

Wiedza

W_01 zna i rozumie społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia;

W_02 zna i rozumie postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;

W_03 zna i rozumie społeczną rolę ratownika medycznego;

Umiejętności

U_01 potrafi udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia;

Kompetencje społeczne

K_01 aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;

K_02 dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;

K_03 kierowania się dobrem pacjenta.

A. Sposób zaliczenia**Kolokwium ustne****B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów**

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X						
W_02			X						
W_03			X						
U_01			X						
K_01			X						
K_02			X						
K_03			X						

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład: zaliczenie kolokwium ustnego

Student wykazuje dostateczny (3,0) stopień wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje od 50% do 60% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.

Student wykazuje plus dostateczny (3,5) stopień wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje powyżej 61% do 70% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności. Student wykazuje dobry stopień (4,0) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje powyżej 71% do 80% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.

Student wykazuje plus dobry stopień (4,5) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje powyżej 81% do 90% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.

Student wykazuje bardzo dobry stopień (5,0) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje powyżej 91% do 100% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.

W zakresie kompetencji społecznych (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)

5,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

	<p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W3.
W_02	B.W6.
W_03	B.W9.
U_01	B.U4.
K_01	K.01.
K_02	K.02.
K_03	K.06.
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> *Ostrowska A. (red.), Socjologia medycyny, IFiS PAN, Warszawa 2009 Grzywa A., Starość, umieranie i śmierć, Wyd. Czelej, Lublin 2016 Giddens A., Socjologia, PWN, Warszawa 2012 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> Ostrowska A. (red), Socjologia medycyny. Podejmowane problemy, kategorie analizy, IFiS PAN, Warszawa 2009 Popielski K., M. Skrzypek M., Albińska E. (red.), Zdrowie i choroba w kontekście psychospołecznym, KUL, Lublin 2010 Skrzypek M., Perspektywa chorego w socjologii choroby przewlekłej, KUL, Lublin 2011 	

Nazwa zajęć PSYCHOLOGIA		Forma zaliczenia Egzamin		Liczba punktów ECTS 3	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		I	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	20	20	5	5	1
Opracowanie zagadnień			1	1	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			2	2	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia laboratoryjne	20	20	30	30	2
Przygotowanie do ćwiczeń			15	15	
Opracowanie zagadnień			5	5	
Analiza piśmiennictwa			15	15	
Razem	40	40	35	35	3
Metody dydaktyczne Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych, wykład problemowy, wykład informacyjny, dyskusja, studium przypadku, praca w grupie.					
Wymagania wstępne Wymagania wstępne ogólna wiedza o człowieku i procesach psychicznych związanych z jego psychospołecznym funkcjonowaniem					
Cele przedmiotu Zaznajomienie studenta z podstawową wiedzą z zakresu psychologii klinicznej, zwłaszcza z zagadnieniami zdrowia i zaburzeniami. Zależności pomiędzy czynnikami urazowymi, a odchyleniami w zachowaniu człowieka w poszczególnych fazach jego rozwoju. Zapoznanie studentów z ogólnymi prawidłowościami zachowania i podstawowymi mechanizmami funkcjonowania społecznego człowieka z uwzględnieniem jego zadań rozwojowych, jak i nabycie przez uczestników umiejętności praktycznej komunikacji oraz zastosowań oddziaływań terapeutycznych w pracy z pacjentem w obliczu urazu i procesie interwencji w specyfice relacji pacjent – ratownik medyczny.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Główne teorie psychologiczne (psychodynamiczne, behawioralne, poznawcze) wyjaśniające zachowania człowieka w szczególności zaburzenia funkcjonowania. 2. Modele teoretyczne w psychologii klinicznej, etiologia zaburzeń (czynniki predysponujące, wyzwalające i utrwalające). Kontrowersje wobec pojęcia normy i zaburzeń psychicznych, systemy i klasyfikacja zaburzeń. 3. Stres, konflikt, kryzys, psychologiczne aspekty zaburzeń nerwicowych i afektywnych oraz zaburzeń osobowości. Psychologiczne następstwa stresu traumatycznego. 4. Omówienie problemów psychosomatycznych i somatopsychicznych. 5. Zaburzenia zagrażające życiu, uzależnienia, współuzależnienia. 6. Psychologiczne aspekty wyjaśniające reakcje samobójcze, szacowanie ryzyka samobójstwa. 7. Zaburzenia funkcji poznawczych (niepełnosprawność umysłowa): etiologia, kryteria diagnostyczne, formy pomocy pacjentom i rodzinie. 8. Diagnoza psychologiczna, formy pomocy i diagnostyki 9. Podstawy komunikacji interpersonalnej 1. Omówienie podstawowych stylów komunikacji: a) styl agresywny					

- b) styl pasywny
  - c) styl asertywny
2. Zasady komunikacji i bariery komunikacyjne z pacjentem w obliczu urazu . Etapy procesu adaptacji do nowej sytuacji psychologicznej.
  3. Reakcje emocjonalne na sytuację trudną związaną z utratą poczucia umiejscowienia kontroli i sytuacji kryzysu Trening umiejętności emocjonalno-społecznych w obliczu wystąpienia objawów PTSD
  4. Komunikacja z pacjentem w różnych stanach psychologicznych. Pacjent w kryzysie. Zasady interwencji i pomocy psychologicznej
  5. Dziecko, adolescent, dorosły w obliczu sytuacji trudnej i specyfika radzenia sobie ze stresem w procesie readaptacji w tych grupach w szczególności w obliczu fizycznego urazu.
  6. Ratownik medycznego w roli pomagającego. Zasady pracy własnej jako czynnik chroniący w praktyce pracy klinicznej z pacjentem

Problematyka ćwiczeń:

1. Test i ćwiczenia z zakresu inteligencji emocjonalnej a dotyczącej umiejętności rozpoznawania stanów emocjonalnych rozmówcy. Celem jest samoocena własnych kompetencji komunikacyjnych i wprowadzenie korekt.
2. Wykonanie testu i omówienie zagadnień dotyczących roli wzbudzania intencji w komunikacji wg Rogersa. Intencje: Ocena. Interpretacja, Wsparcie, Badanie, Rozumienie. Ćwiczenie ma na celu wzbudzenie autorefleksji na temat najczęściej występujących intencji w komunikacji w życiu codziennym.
3. Omówienie zasad komunikacji w ramach interwencji kryzysowej. Ćwiczenia w zakresie m.in. komunikowania się z trudnymi rozmówcami, aktywnego słuchania a także reguł wywierania wpływu.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01. Ma uporządkowaną wiedzę na temat biologicznych, psychologicznych, społecznych i filozoficznych uwarunkowań zdrowia i patologii, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii.

W_02 Zna i rozumie podstawowe pojęcia Psychologii i stany psychiczne człowieka, modele i style komunikacji

W_03. Potrafi rozpoznać reakcje pacjenta na uraz i utratę poczucia kontroli oraz potencjalnego zdrowia oraz zaproponować właściwe formy oddziaływań interwencyjno-terapeutycznych w tym obszarze.

Umiejętności

U_01. Potrafi interpretować zachowania jednostki w celu diagnozy i podtrzymania właściwego kierunku procesu pracy z pacjentem w kryzysie i w obliczu traumy

U_02 Potrafi wykorzystać właściwe techniki komunikacji interpersonalnej, motywacji w celu wypracowywania właściwych wzorców Postępowania i zabezpieczenia pacjenta

U_03 Potrafi zaprezentować i zintegrować właściwe kanały komunikacji w relacji z pacjentem trudnym będącym w kryzysie

Kompetencje społeczne

K_01. Nawiązuje relacje dawca biorca pomocy z pacjentem w sposób profesjonalny z poszanowaniem granic, empatią i szacunkiem wobec jednostki

K_02. Potrafi rzetelnie przedstawić swoje zadanie i sprawnie posługiwać się zasadami

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

**A. Sposób zaliczenia
Zaliczenie z oceną**

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X							X
W_02		X							X
W_03		X							X
U_01						X		X	X
U_02						X		X	X
U_03						X		X	X
K_01								X	X
K_02								X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

<p>komunikacji oraz działać w sytuacji silnego stresu i napięcia</p>	<p>60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p>Ćwiczenia: 5. Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)</p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego. Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.</p> <p>$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3}$ następnie $\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$</p> <p>Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach) 5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób,</p>
--	--

	<p>ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W04., K_W05., K_W07., K_W08., K_W10., K_W12., K_W18., K_W19., K_W20., K_W21., K_W35.
W_02.	K_W04., K_W05., K_W07., K_W08., K_W10., K_W12., K_W18., K_W19., K_W20., K_W21., K_W35.
W_03.	K_W04., K_W05., K_W07., K_W08., K_W10., K_W12., K_W18., K_W19., K_W20., K_W21., K_W35.
U_01.	K_U02., K_U09., K_U10., K_U11., K_U13., K_U14., K_U15.
U_02.	K_U02., K_U09., K_U10., K_U11., K_U13., K_U14., K_U15.
U_03.	K_U02., K_U09., K_U10., K_U11., K_U13., K_U14., K_U15.
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> *Doroszewski J., Kulus M., Markowski A. (2014). Porozumienie z pacjentem Relacje i komunikacja. Wolters Kluwer Wydawnictwo Kraków skany rozdziałów dostarczane są przez prowadzącego zajęcia). Makara- Studzińska M.(2012) Komunikacja z pacjentem. Lublin. Talarowska M.:(red) (2011)Podstawy psychologii. Podręcznik dla studentów medycyny i kierunków medycznych. Wrocław: Wyd. Continuo. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> *Motyka M. (2011). Komunikacja terapeutyczna w aspekcie medycznym. Wyd. UJ. Butcher (in) (2015). Psychologia zaburzeń- skany dostarczane przez prowadzącego zajęcia. Jakubowska-Winiecka A. (2007)Psychologia w praktyce medycznej. PZWL. Johnson W. David. (1992) Podaj dłoń. Instytut Psychologii Zdrowia. Warszawa. Freyberger J;In. (2005) Kompedium psychiatrii, psychoterapii, medycyny psychosomatycznej. PZWL. Grzesiuk L. (2011). Psychoterapia .Problemy pacjentów. Eneteia. Sęk H., Cieślak R. (red.) (2004); Wsparcie społeczne, stres i zdrowie. PWN. Heszen I., Sęk H. (2007) Psychologia zdrowia. PWN. Bryant, Harvey (2013) Zespół ostrego stresu. PWN. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć DYDAKTYKA MEDYCZNA		Forma zaliczenia Zo		Liczba punktów ECTS 3	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	III	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	20	20	5	5	1
Opracowanie zagadnień			2	2	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			1	1	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia	35	35	15	15	2
Przygotowanie do ćwiczeń			5	5	
Opracowanie zagadnień			5	5	
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Razem	55	55	20	20	3
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda praktyczna - pokaz, ćwiczenia symulacyjne					
Wymagania wstępne Zaliczenie I roku studiów na kierunku ratownictwo medyczne					
Cele przedmiotu Student będzie przygotowany do planowania dydaktycznego, wyboru metod, zasad i środków dydaktycznych, opracuje konspekt do zajęć, wykorzystując sprzęt do nauki medycznych czynności ratunkowych i inne środki kształcenia, zastosuje metody dydaktyczne, literaturę fachową, przeprowadzi szkolenie/ kurs oraz pozyska informacje zwrotne od uczestników zajęć.					
Treści programowe Problematyka wykładów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiot, cele i zadania dydaktyki w ratownictwie medycznym. Analiza sylabusu. 2. Proces kształcenia. 3. Plany i programy nauczania w zakresie ratownictwa medycznego. 4. Cele i zadania dydaktyki medycznej oraz kształcenia medycznego. 5. Cele kształcenia (klasyfikacja, taksonomia, operacjonalizacja celów kształcenia). 6. Charakterystyka metod kształcenia. 7. Ogniwa procesu kształcenia. 8. Zasady dydaktyczne stosowane w procesie nauczania. 9. Środki dydaktyczne. 10. Treści kształcenia, teorie ich doboru. 11. Zasady pomiaru dydaktycznego, kontroli i oceny w procesie dydaktycznym. 12. Kształcenie ustawiczne. Samokształcenie. 13. Proces kontroli jakości kształcenia (kontrola zewnętrzna i wewnętrzna). 14. Niepowodzenia dydaktyczne - diagnoza, profilaktyka, niwelowanie. 					

Problematyka ćwiczeń:

1. Podstawowe pojęcia dydaktyczne.
2. Taksonomia celów kształcenia - konstruowanie celów kształcenia do wybranych tematów
3. Przygotowanie do prowadzenia zajęć dydaktycznych.
4. Konstruowanie projektów prezentacji.
5. Edukacja zdrowotna.
6. Kontrola i samokontrola oraz ocena i samoocena.

Efekty uczenia się:**Wiedza**

W_01 Omawia cele i zadania dydaktyki medycznej oraz kształcenia medycznego zgodnie z nowoczesnym modelem nauczania, uczenia się.

W_02 Wymieniać cele kształcenia zawodowego (klasyfikacja, taksonomia, operacjonalizacja celów kształcenia zawodowego) i doskonalenia zawodowego ratownika medycznego w Polsce.

W_03. Posiada wiedzę dotyczącą wykorzystania zasad, metod i środków dydaktycznych w edukacji zdrowotnej, zna zasady planowania pracy dydaktycznej.

Umiejętności

U_01. Planuje proces dydaktyczno-wychowawczy, zgodnie z określonymi w tym zakresie zasadami, obowiązującą dokumentacją programową oraz przeprowadzoną diagnozą podmiotu interakcji dydaktycznej i warunków działania.

U_02 Dostosowuje treści kształcenia medycznego do wymagań programowych, ukierunkowanych na rozwój kompetencji ratownika medycznego.

U_03 Realizuje zadania dydaktyczne z wykorzystaniem nowoczesnych strategii kształcenia, w zależności od przewidzianych form kształcenia, z zastosowaniem zróżnicowanych metod nauczania.

Kompetencje społeczne

K_01 Rozumie potrzebę permanentnego dokształcania się, rozwoju osobistego i zawodowego

K_02 Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne**A. Sposób zaliczenia****Zaliczenie z oceną****B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów**

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X							X
W_02		X							X
W_03		X							X
U_01						X		X	X
U_02						X		X	X
U_03						X		X	X
K_01								X	X
K_02								X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60%	- 2,0
60%÷68%	- 3,0
69%÷77%	- 3,5
78%÷86%	- 4,0
87%÷95%	- 4,5
>95%	- 5,0

Ćwiczenia:

6. Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcową jest wyliczana na

	<p>podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego.</p> <p>Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.</p> $A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3} \text{ następnie}$ $\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$ <p>Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku

W_01.	K_W03, K_W06, K_W07, K_W09, K_W10, K_W013, K_W15, K_W19, K_W36 K_W37, K_W40
W_02.	K_W03, K_W06, K_W07, K_W09, K_W10, K_W013, K_W15, K_W19, K_W36 K_W37, K_W40
W_03.	K_W03, K_W06, K_W07, K_W09, K_W10, K_W013, K_W15, K_W19, K_W36 K_W37, K_W40
U_01.	K_U03, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_U12, K_U20
U_02.	K_U03, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_U12, K_U20
U_03.	K_U03, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_U12, K_U20
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
2. * Kupisiewicz C.: Dydaktyka - Podręcznik akademicki. Impuls, Kraków 2012	
3. Koszmider M.: Materiały do ćwiczeń z dydaktyki ogólnej. PAN Impuls, Kraków 2010	
4. Bąk A., Białkowska B., Herda-Płonka K. Dydaktyka szkoły wyższej o profilu medycznym. Warszawa: PZWL; 2016	
Literatura uzupełniająca:	
1. * Niemierko B.: Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki, Łośgraf, Warszawa 2012	
2. Gofron B., Gofron A.: Podstawy edukacji. Konteksty dydaktyczne. Impuls, Kraków 2011	
3. Bereźnicki F.: Dydaktyka kształcenia ogólnego. Impuls, Kraków 2001	
4. Kaczmarczyk C.: Szkoła XXI wieku: kierunki i próby przebudowy, PWN, Warszawa 2006	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć ETYKA ZAWODOWA RATOWNIKA MEDYCZNEGO		Forma zaliczenia Z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	Tak	Nie	I	
Dyscyplina: Filozofia					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	20	20	5	5	1
Opracowanie zagadnień			2	2	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			2	2	
Analiza piśmiennictwa			1	1	
Ćwiczenia	15	15	10	10	1
Przygotowanie do ćwiczeń			4	4	
Opracowanie zagadnień			3	3	
Analiza piśmiennictwa			3	3	
Razem	35	35	15	15	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wykład problemowy, konwersacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna					
Wymagania wstępne Brak wymagań					
Cele przedmiotu Zapoznanie studenta z powinnościami i obowiązkami wynikającymi z wykonywania zawodu medycznego					
Treści programowe Problematyka wykładów: Podstawy etyki i deontologii w zawodach medycznych. Autonomia i prawa pacjenta. Obowiązek udzielania pomocy. Zasady etyczne w pracy zespołowej. Problem korupcji w ochronie zdrowia. Podstawowe zagadnienia bioetyki (biogeneza, bioterapia, tanatologia). Problematyka ćwiczeń: Kodeksy etyki w zawodach medycznych. Etyczne standardy zachowań w pracy ratownika medycznego.					
Efekty uczenia się: Wiedza W_1 zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem; W_02 zna i rozumie społeczną rolę ratownika medycznego; W_03 zna i rozumie zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia - Zaliczenie pisemne końcowe. Pytania (z zadaniami) otwartymi, dłuższa wypowiedź pisemna (rozwiązywanie problemu) B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów		
			Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	

<p>informowania o niepomyślnym rokowaniu; W_04 zna i rozumie główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych; W_05 zna i rozumie prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji; W_06 zna i rozumie zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; W_07 zna i rozumie aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne związane z przeszczepianiem tkanek, komórek i narządów;</p> <p>Umiejętności U_01 potrafi przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania działań zawodowych; U_02 potrafi przestrzegać praw pacjenta; U_03 potrafi uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych; U_04 potrafi komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia;</p> <p>Kompetencje społeczne K.01 aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; K.02 dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; K.03 samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw; K.04 organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; K.05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; K.06 kierowania się dobrem pacjenta.</p>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	W_01								X		
	W_02								X		
	W_03								X		
	W_04								X		
	W_05								X		
	W_06								X		
	W_07								X		
	U_01								X		X
	U_02								X		X
	U_03								X		X
	U_04								X		X
	K.01								X		X
	K.02								X		X
	K.03								X		X
	K.04								X		X
	K.05								X		X
	K.06								X		X

<p>1.Egzamin ustny 2.Egzamin pisemny 3.Kolokwium 4.Projekt 5.Sprawozdanie 6.Prezentacja 7.Praca kontrolna 8.Zadanie praktyczne 9.Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Wykład: Zaliczenie (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p>Ćwiczenia Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w dyskusji, wyciąganie wniosków)</p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS</p> <p style="text-align: center;">=</p> <p style="text-align: center;"><u>ocena z wykładów x 2+ocena z ćwiczeń x 1</u></p> <p style="text-align: center;">3</p>

	<p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
<p>Numer (symbol) efektu uczenia się</p>	<p>Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku</p>
W_01	B.W7
W_02	B.W9
W_03	B.W13
W_04	B.W14
W_05	B.W17
W_06	B.W19
W_07	B.W23
U_01	B.U5
U_02	B.U6
U_03	B.U7
U_04	B.U11
K_01	K_01
K_02	K_02
K_03	K_03
K_04	K_04
K_05	K_05
K_06	K_06

Wykaz literatury**Literatura podstawowa:**

1. Łuków P., Pasiński T.: Etyka medyczna z elementami filozofii. Wydawnictwo lekarskie PZWL, Warszawa, 2014.
2. *Bołoz W., Bioetyka i prawa człowieka. Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Wyszyńskiego Warszawa 2007
3. Kodeks etyki zawodowej ratownika medycznego uchwalony na I Ogólnopolskim Kongresie Ratowników Medycznych

Literatura uzupełniająca:

1. Biesaga T. Podmiotowość osobowa i moralna pacjenta. 2005.
2. * Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym z dnia 8 września 2006 roku z późn. zm.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć PRAWO MEDYCZNE		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		VI	
Dyscyplina: Nauki prawne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	20	20	5	5	1
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Przygotowanie do kolokwium			3	3	
Ćwiczenia laboratoryjne	20	20	5	5	1
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne Wykład informacyjny, wykład uzupełniający, pogadanka, dyskusja					
Wymagania wstępne Zaliczony I i II rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne.					
Cele przedmiotu Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z tematyką prawa medycznego, postępowania cywilnego i karnego w sytuacji wyrządzonej szkody przy stosowaniu procedur medycznych					
Treści programowe Problematyka wykładów:					
<ol style="list-style-type: none"> Pojęcie prawa medycznego – prawo medyczne i inne terminy pokrewne, źródła prawa medycznego w prawie krajowym i międzynarodowym, Konwencja Biomedyczna, orzecznictwo ETPC dotyczące ochrony zdrowia. Konstytucyjne podstawy prawa medycznego. Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej. Odpowiedzialność karna i cywilna w medycynie. Specjalne kategorie świadczeń medycznych. Podstawowe prawa i obowiązki podmiotów biorących udział w stosunkach leczniczych. Prawne zagadnienia transplantacji. Pojęcie państwa, jego forma, funkcje i zadania. System organów państwowych i ich rola w stanowieniu prawa w Polsce. Pojęcie prawa i normy prawnej. Ewolucja państwa i prawa. Źródła, funkcje i zadania prawa. Przestrzeganie, a stosowanie prawa. Status jednostki w państwie. Inicjatywa ustawodawcza, przebieg procesu legislacyjnego, rola Prezydenta w tym zakresie. Podstawy prawne i formy wykonywania zawodów medycznych. Organizacja i funkcjonowanie ZOZ-ów w świetle przepisów Ustawy z dn. 30 sierpnia 1991 r. 					
Problematyka Ćwiczeń laboratoryjnych:					
<ol style="list-style-type: none"> Podstawy odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej ratownika medycznego Sposób i zasady prowadzenia postępowania karnego, cywilnego. Analiza pism procesowych, 					

- postanowień i wyroków.
- Obowiązek ratowania życia. Obowiązek współpracy z wymiarem sprawiedliwości.
  - Szczególne zagadnienia: przerywanie ciąży, prokreacja, dzieciobójstwo, eutanazja, transplantacje, eksperyment medyczny. Stwierdzanie zgonu.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 zna i rozumie społeczną rolę ratownika medycznego

W_02 zna i rozumie zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia;

W_03 zna i rozumie prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;

W_04 zna i rozumie aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne związane z przeszczepianiem tkanek, komórek i narządów;

W_05 zna i rozumie przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności cywilnej, karnej oraz zawodowej ratownika medycznego;

Umiejętności

U_01 potrafi przestrzegać praw pacjenta;

U_02 potrafi komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia;

Kompetencje społeczne

student posiadał umiejętność:

K_01 aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem i dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;

K_02 samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;

K_03 organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;

K_04 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych oraz kierowania się dobrem pacjenta.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X						
W_02			X						
W_03			X						
W_04			X						
W_05			X						
U_01								X	X
U_02								X	X
K_01								X	X
K_02								X	X
K_03								X	X
K_04								X	X

- Egzamin ustny
- Egzamin pisemny
- Kolokwium
- Projekt
- Sprawozdanie
- Prezentacja
- Praca kontrolna
- Zadanie praktyczne
- Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0
 60%÷68% - 3,0
 69%÷77% - 3,5
 78%÷86% - 4,0
 87%÷95% - 4,5
 >95% - 5,0

Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS.

	<p>Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	B.W01, B.W02, B.W9, B.W24, B.W25
W_02.	B.W4, B.W5, B.W7, B.W8, B.W10, B.W11, B.W12, B.W19, B.W20, B.W21, B.W22, B.W37, B.W41,
W_03	B.W14, B.W17, B.W18, B.W23, B.W30, B.W31, B.W33, B.W43,
W_04	B.W23,
W-05	B.W24, B.W30;
U_01.	B.U6
U_02	B.U11
K_01.	B.U9, B.U12, B.U13, B.U14, B.U15, B.U17
K_02.	K.03, K.04,
K_03	K.03, K.04,
K_04	K.03, K.04,

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. *Konstytucja RP
2. Krukowski J. „*Wstęp do nauk o państwie i prawie*”, Lublin 2004r.;
3. Stawecki T., Winczorek T. „*Wstęp do prawoznawstwa*”, Wa-wa 2003r.;

Literatura uzupełniająca:

1. M. Nesterowicz, Prawo medyczne, Toruń 2016.
2. R. Kubiak, Prawo medyczne, Warszawa 2014.
3. D. Karkowska, Prawa pacjenta, Warszawa 2009.
4. A. Rabięga, Ochrona życia i zdrowia ludzkiego w działaniach podmiotów administrujących w sferze opieki zdrowotnej, Warszawa 2009
5. M. Paszkowska, System ubezpieczenia zdrowotnego w Polsce, Difin 2015.
6. Ustawa z dnia 30.08.1991 o zakładach opieki zdrowotnej
7. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta
8. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym
9. Ustawa z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć ZDROWIE PUBLICZNE		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów Ratownictwo Medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	Nie dotyczy	I	
Dyscyplina: Nauki o zdrowiu					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	
Wykłady	20	20	5	5	1
Opracowanie zagadnień			2	2	
Analiza piśmiennictwa			3	3	
Ćwiczenia	20	20	5	5	1
Analiza piśmiennictwa			1	1	
Przygotowanie do ćwiczeń			2	2	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			2	2	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne					
Podające: wykład informacyjny					
Problemowe: wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna					
Praktyczne: metoda projektów					
Wymagania wstępne					
Wiedza z zakresu szkoły średniej					
Cele przedmiotu					
Zapoznanie studentów z problemami zdrowia publicznego w Polsce i na świecie. Zapoznanie z zasadami funkcjonowania organów służby zdrowia. Przedstawienie głównych problemów zdrowotnych oraz sposobów ich rozwiązywania.					
Treści programowe					
Wykład:					
1. Pojęcia i definicje związane ze zdrowiem ludności.					
2. Czynniki determinujące zdrowie człowieka.					
3. Zachowania zdrowotne i ich uwarunkowania.					
4. Problemy demograficzne ludności świata.					
5. Zagrożenia zdrowia ludności.					
6. Stan zdrowia dzieci i młodzieży.					
7. Problemy zdrowotne ludzi starszych.					
8. Choroby cywilizacyjne.					
9. Opieka zdrowotna w państwach Unii Europejskiej.					
10. Promocja zdrowia.					
14. Ubezpieczenia zdrowotne.					
15. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych w Polsce.					

Ćwiczenia:

1. Identyfikacja czynników ryzyka wybranych chorób cywilizacyjnych.
2. Analiza głównych problemów zdrowotnych dzieci, młodzieży, dorosłych i ludzi starszych.
3. Ocena efektywności działania opieki zdrowotnej w Polsce.
4. Analiza programowych działań na rzecz zdrowia w środowisku lokalnym.
5. Prezentacja wybranych zagadnień dotyczących zdrowia publicznego.

Efekty uczenia się:**Wiedza**

W_01 Definiuje podstawowe pojęcia związane ze zdrowiem i chorobą. Zna i rozumie społeczny i psychofizyczny wymiar zdrowia i choroby.

W_02 Zna i rozumie podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań w tym zakresie.

W_03 Zna i rozumie zagadnienia związane z funkcjonowaniem systemu opieki zdrowotnej oraz problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia.

W_04 Posiada wiedzę na temat przyczyn i skutków zaburzeń zdrowia oraz profilaktyki chorób. Inicjuje i wdraża zasady profilaktyki zdrowotnej chorób dla jednostki i grupy.

Umiejętności

U_01 Analizuje czynniki występowania chorób ludności.

U_02 Analizuje programowe działania na rzecz zdrowia w środowisku lokalnym. Inicjuje i wdraża działania na rzecz zdrowia dla jednostki i grupy.

Kompetencje społeczne

K_01 Posiada umiejętność słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych i empatycznego pozdumiewania się z pacjentem. Dostrzega czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta.

K_02 Zna zasady samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz organizowania pracy własnej w współpracy w zespole specjalistów.

K_03 Dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych,

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne**A. Sposób zaliczenia**

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X						
W_02			X						
W_03			X						
U_01						X		X	
U_02						X		X	
K_01									X
K_02									X
K_03									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Pracy studenta w trakcie zajęć

Wykład: Kolokwium pisemne, uzyskanie co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi

Ćwiczenia: Przygotowanie prezentacji na wybrany temat

Ocena końcowa z przedmiotu:

Zaliczenie zadania praktycznego (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% - 5,0

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne -

	<p>wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W2., B.W6., B.W8., B.W21., B.W26., B.W30., B.W34.
W_02	B.W31., B.W32
W_03	B.W1., B.W25.,
W_04	B.W8., B.W11., B.W13., B.W29., B.W30, B.W33.. B.W36., B.W37., B.W40
U_01	B.U1.B.U8.
U_02	B.U4., B.U7., B.U18., B.U19
K_01	K.01., K.02.
K_02	K.03., K.04., K.06
K_03	K.05.

Wykaz literatury

Literatura podstawowa

- 1 Kulik T., Latalski M.: Zdrowie publiczne: podręcznik dla studentów i absolwentów Wydziałów Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Akademii Medycznych . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.*
- 2 Sygit M.: Zdrowie publiczne. Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010.*
- 3 Gawęcki J: Żywnienie człowieka a Zdrowie Publiczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012 .*

Literatura uzupełniająca

1. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A.: Epidemiologia w zdrowiu publicznym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.*
2. Renn-Żurek A., Tokarski Z.: Zagrożenia zdrowia publicznego. Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, Łódź 2016.
3. Wojtczak A.: Zdrowie publiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.

*Oznaczenie pozycji dostępnych w Bibliotece Uczelni

Nazwa zajęć EKONOMIA I ZARZĄDZANIE W OCHRONIE ZDROWIA		Forma zaliczenia Z. O.		Liczba punktów ECTS 1	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	Tak	Nie	I	
Dyscyplina: Nauki o komunikacji społecznej i mediach					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	20	20	5	5	1
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Razem	20	20	5	5	1
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie przedsiębiorczości na poziomie szkoły średniej					
Cele przedmiotu Celem nauczania jest przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej funkcjonowania podmiotu leczniczego w warunkach rynkowych, ekonomiki zdrowia i opieki zdrowotnej. Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy z zakresu efektywnego funkcjonowania organizacji i zespołów interdyscyplinarnych oraz zarządzania własnym rozwojem zawodowym.					
Treści programowe Problematyka wykładów: Ekonomia zdrowia i opieki zdrowotnej: <ul style="list-style-type: none"> • Modele systemów zdrowotnych • Przedmiot i zakres analiz ekonomicznych w sektorze zdrowia • Popyt, podaż i ich elastyczność w ochronie zdrowia • Źródła finansowania ochrony zdrowia • Metody płatności za świadczenia zdrowotne • Koszyk świadczeń gwarantowanych • Koszty w opiece zdrowotnej • Narodowy Fundusz Zdrowia – rola i funkcje na rynku usług medycznych • HTA - Ocena technologii medycznych Zarządzanie opieką zdrowotną: <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja systemu opieki zdrowotnej • Zarządzanie strategiczne, taktyczne i operacyjne • Zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji • Zarządzanie zmianą • Jakość w opiece zdrowotnej. • Rozwiązywanie i eliminowanie konfliktu 					
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne			
Wiedza W_01 Zna i rozumie podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów		A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną			

zdrowotnych, zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia

W_02 Zna i rozumie podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia;

W_03 Zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy; rozumie skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, zna i rozumie politykę zdrowotną państwa

W_04 Zna i rozumie zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia oraz zasady zarządzania jakością i metody zapewnienia jakości

Umiejętności

U_01 Potrafi dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska; opisuje i ocenia mechanizmy i zasady funkcjonowania rynku usług zdrowotnych.

U_02 Potrafi oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego, analizować i oceniać aspekty ekonomiki zdrowia i wykazać skutki zdrowotne

Kompetencje społeczne

K_01 Wykazuje kreatywność w pozyskiwaniu informacji niezbędnych do organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów

K_02 Dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia; dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X						
W_02			X						
W_03			X						
W_04			X						
U_01			X			X			
U_02			X			X			
K_01									X
K_02									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
  1. Kolokwium
  2. Projekt
  3. Sprawozdanie
  4. Prezentacja
  5. Praca kontrolna
  6. Zadanie praktyczne
  7. Praca studenta w trakcie zajęć

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Zaliczenie wykładów- kolokwium pisemne

Ocena z kolokwium

Zaliczenie kolokwium tj. uzyskanie sumarycznie min.60% punktów.

<60% - 2,0 (ndst)

60%÷68% - 3,0 (dst)

69%÷77% - 3,5 (dst plus)

78%÷86% - 4,0 (db)

87%÷95% - 4,5 (db plus)

>95% - 5,0 (bdb)

Kryteria oceniania

5,0- znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Znajomość treści kształcenia na poziomie **93%-100%**.

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie **85%-92%**.

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie **77%-84%**.

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi deficytami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie **69%-76%**.

	<p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%.</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 60%.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B_W 2, B_W 15
W_02	B_W 16, B_W 33, B_W 39
W_03	B_W 27, B_W 28, B_W 37
U_01	B_U 3
U_02	B_17
K_01	K_04
K_02	K_05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Morris S., Devlin N., Parkin D., *Ekonomia w ochronie zdrowia*, Wolters Kluwer business, Warszawa 2011.*
2. Suchecka J., *Ekonomia zdrowa i opieki zdrowotnej*, Wolters Kluwer business, Warszawa 2016.*
3. Walshe K., Smith J. (red.), *Zarządzanie w opiece zdrowotnej*, Wolters Kluwer business, Warszawa 2011.*

Literatura uzupełniająca:

1. Getzen E. T. – *Ekonomika Zdrowia. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 2000
2. Dobska M., Rogoziński K. – *Podstawy zarządzania zakładem opieki zdrowotnej*, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 2012
3. Jarosiński M., Winch S. (red.): *Zarządzanie podmiotami leczniczymi przekształconymi w spółki prawa handlowego*, Oficyna wydawnicza SGH, Warszawa 2014
4. Armstrong M., *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2011.*
5. Głowacka M. D., Mojs E. (red.), *Profesjonalne zarządzanie kadrami w zakładach opieki zdrowotnej*, ABC a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010.*
6. Griffin R.W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, WN PWN, Warszawa 2012.*
7. Mruk H., *Przywództwo w zakładach opieki zdrowotnej*, ABC a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010.*
8. Zimniewicz K., *Współczesne metody i koncepcje zarządzania*, PWE, Warszawa 2009.*

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć BADANIA NAUKOWE W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																																																			
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																																							
profil studiów		poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																																																		
praktyczny		SPS	Tak	Nie	V																																																		
Dyscyplina: Nauki medyczne																																																							
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																																							
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																		
	N (nauczyciel)		S (student)																																																				
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																			
Ćwiczenia symulacyjne	35	35	15	15	2																																																		
Czytanie wskazanej literatury			5	5																																																			
Przygotowanie do zaliczenia			10	10																																																			
Razem	35	35	15	15	2																																																		
Metody dydaktyczne Dyskusja dydaktyczna, praca w grupach																																																							
Wymagania wstępne: Zaliczenie przedmiotów wymaganych na I i II roku studiów.																																																							
Cele przedmiotu Przygotowanie studenta do przeprowadzenia badań naukowych w zakresie pielęgniarstwa lub badań oceniających system opieki zdrowotnej i potrzeby zdrowotne społeczeństwa. Poznanie charakteru i zasad pracy badawczej, korzystania z narzędzi badawczych, poznanie sposobów zbierania informacji. Umiejętność korzystania i publikowania wyników badań naukowych.																																																							
Treści programowe Wykłady 1. Elementy języka naukowego i konstrukcja wypowiedzi. 2. Etapy postępowania badawczego. Fazy badania naukowego - koncepcji, badań właściwych, analizy, interpretacji i prezentacji. 3. Rodzaje czasopism naukowych z uwzględnieniem czasopism pielęgniarstwa. 4. Charakterystyka punktacji czasopism naukowych: IF, KBN, IC. 5. Redakcyjne przygotowanie pracy badawczej. Uwarunkowania doboru metod, technik i narzędzi badawczych, dobór grupy do badań, organizacja badań - zgoda na badania, gromadzenie i analiza materiału badawczego. sposoby prezentacji wyników badań. 6. Etyka w badaniach w pielęgniarstwie. Rola i znaczenie Komisji Etycznych. 7. Analiza artykułu naukowego zgodnie z przyjętymi kryteriami.																																																							
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Charakteryzuje etapy postępowania badawczego, omawia zasady etyczne i organizacyjne obowiązujące podczas prowadzenia badań naukowych W_02 Tłumaczy zasadność badań naukowych w ratownictwie medycznym i dla ratownictwa medycznego Umiejętności		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																																					
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01							X	X		W_02							X	X		U_01							X	X		
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																														
W_01							X	X																																															
W_02							X	X																																															
U_01							X	X																																															

<p>U_01 Przygotowuje i przeprowadza badania naukowe zgodnie z procedurą badawczą</p> <p>U_02 Stosuje zasady EBP w pracy własnej bądź zespołu</p> <p>U_03 Posługuje się źródłami naukowymi, krytycznie je analizując</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej</p> <p>K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.</p> <p>K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	U_02							X	X	
	K_01							X	X	
	K_02							X	X	
	K_03							X	X	
	<p>1. Egzamin ustny</p> <p>2. Egzamin pisemny</p> <p>3. Kolokwium</p> <p>4. Projekt</p> <p>5. Sprawozdanie</p> <p>6. Prezentacja</p> <p>7. Praca kontrolna</p> <p>8. Zadanie praktyczne</p> <p>9. Pracy studenta w trakcie zajęć</p> <p>B. Formy i kryteria zaliczenia</p> <p>Ćwiczenia symulacyjne</p> <p>1. Ocena z zadania praktycznego - Opracowanie zagadnienia poprzez skonstruowanie narzędzia badawczego, opracowanie ankiety, wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników</p> <p>2. Ocena z samokształcenia</p> <p><i>ocena z zadania praktycznego x 0,70 + ocena z samokształcenia x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu:</p> <p>Zaliczenie zadania praktycznego (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)</p> <p><60% - 2,0</p> <p>60%÷68% - 3,0</p> <p>69%÷77% - 3,5</p> <p>78%÷86% - 4,0</p> <p>87%÷95% - 4,5</p> <p>>95% -5,0</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4.5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do</p>									

	<p>nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W1, B.W15,
W_02	B.W15, B.W16, B.W17,
U_01	B.U12,
U_02	B.U12,
K_01	K.01, K.O6
K_02	K.02, K.03, K.04,
K_03	K.05
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa (zdania egzaminu)	
<ol style="list-style-type: none"> *Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań naukowych w pielęgniarstwie, PZWL, Warszawa 2010. *Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych. Impuls, Kraków, 2011. Niebrój L.: Pielęgniarstwo jako nauka: miejsce pielęgniarstwa w klasyfikacji nauk. W: Health Care: Professionalism and Responsibility. Red. L Niebrój. Wyd. ŚAM, Katowice, 2005 *Nowak S.: Metodologia badań społecznych. PWN, Warszawa, 2011. 	
Literatura uzupełniająca	
<ol style="list-style-type: none"> *Babbie E.: Badania społeczne w praktyce, PWN, Warszawa, 2003 Zbiór literatury dostępnej w bibliotece AP z zakresu ratownictwa medycznego i nauk pokrewnych Młyniec W., Ufnalska S.: Scientific Communication czyli jak pisać i prezentować prace naukowe, Sorus, Poznań, 2003. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć JĘZYK OBCY		Forma zaliczenia Zo, Zo, Zo, Zo, E		Liczba punktów ECTS 12	
Kierunek studiów: RATOWNICTWO					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	j. angielski, j. niemiecki, j. rosyjski	I-IV	
Dyscyplina: Językoznawstwo					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów w ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	Studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
	120	120	240	240	12
Przygotowanie do zajęć			90	90	
Przygotowanie do kolokwium i egzaminu			90	90	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej/projektu/wystąpienia ustnego			30	30	
Czytanie i praca z literaturą specjalistyczną			30	30	
Razem	120	120	240	240	12
Metody dydaktyczne					
<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z udziałem nauczycieli: ćwiczenia komunikacyjne, translacyjne, konwersacja, metoda projektu, praca w laboratorium komputerowym i inne. • samodzielna praca studenta: wykonywanie ćwiczeń językowych zleconych przez wykładowcę, translacja, przygotowanie prezentacji multimedialnej lub projektu lub wystąpienia ustnego, percepcja treści zajęć, sporządzanie notatek, przygotowanie do zajęć, kolokwium, zaliczeń i egzaminu; czytanie i praca z literaturą specjalistyczną. 					
Wymagania wstępne					
<ul style="list-style-type: none"> • wiedza i umiejętności językowe z zakresu szkoły średniej (zalecany poziom B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) • Uwagi dodatkowe: Zaleca się studentom, którzy nie spełniają kryterium początkowego (biegłość językowa na poziomie średnio zaawansowanym niższym) uzupełnienie kompetencji językowych na dodatkowych (równoległych do zajęć lektoratu języka obcego) komercyjnych kursach językowych dla studentów, organizowanych przez Studium PNJO lub przez inne podmioty, celem uzyskania końcowej biegłości językowej na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. 					
Cele zajęć					
W zakresie wiedzy:					
<ul style="list-style-type: none"> • Student kończący przedmiot lektorat języka obcego powinien znać podstawową terminologię w języku obcym umożliwiającą komunikację w środowisku zawodowym. 					
W zakresie umiejętności:					
<ul style="list-style-type: none"> • Student kończący lektorat języka obcego powinien znać język obcy w stopniu umożliwiającym samodzielne analizowanie tekstów specjalistycznych oraz posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. 					
W zakresie kompetencji społecznych:					
<ul style="list-style-type: none"> • Student powinien posiadać świadomość konieczności ustawicznego samokształcenia w języku obcym. 					

Treści programowe

- praca z materiałami dydaktycznymi do nauki języka obcego wskazanymi przez wykładowcę;
- analiza obcojęzycznych tekstów specjalistycznych z zakresu ratownictwa medycznego wskazanych przez wykładowcę;
- praca z materiałem audiowizualnym w języku obcym;
- przyswajanie słownictwa specjalistycznego z zakresu ratownictwa medycznego;
- tworzenie tematycznych projektów językowych wykorzystujących inwencję i kreatywność studentów (np. prezentacje multimedialne);
- wyszukiwanie w zasobach internetowych materiałów obcojęzycznych związanych z tematem pracy licencjackiej
- tworzenie angielsko/niemiecko/rosyjsko-polskiego słownika pojęć specjalistycznych
- udział w projekcji filmu obcojęzycznego
- korzystanie z materiałów interaktywnych, w tym portali specjalistycznych (praca w laboratorium komputerowym)

Efekty uczenia się:**Wiedza:**

W_01 zna terminologię w języku obcym umożliwiającą komunikację w środowisku zawodowym.

Umiejętności:

U_01 ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Kompetencje społeczne:

K_01 ma świadomość konieczności samokształcenia w języku obcym.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne**A. Sposób zaliczenia:**

zaliczenie z oceną po każdym semestrze nauki, egzamin (forma pisemna) po IV semestrze nauki

warunki i kryteria zaliczenia:

warunkiem zaliczenia zajęć jest:

- pozytywne zaliczenie kolokwium pisemnych i ustnych oraz prezentacji weryfikujących osiągnięte efekty kształcenia,
- obecność na ćwiczeniach,
- pozytywne zaliczenie egzaminu
- student wykazuje dostateczny (3,0) stopień wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje od 51% do 60% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.
- student wykazuje plus dostateczny (3,5) stopień wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje powyżej 61% do 70% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.
- student wykazuje dobry stopień (4,0) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje powyżej 71% do 80% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.
- student wykazuje plus dobry stopień (4,5) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje powyżej 81% do 90% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.
- student wykazuje bardzo dobry stopień (5,0) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje powyżej 91% do 100% sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Symbol	sposób weryfikacji	odniesienie do efektów	waga oceny w %
W_01	Kolokwium pisemne/ustne	B.W19.	25%
U_01	Kolokwium pisemne i ustne lub prezentacja lub projekt	B.U16.	50%
K_01, K_02	Kolokwium pisemne lub ustne	K.01. K.05.	25%

Ocena semestralna jest średnią ważoną wyliczaną w oparciu o składniki podane w tabeli nr 1.

$$OKS1 = (K1 - x 0,25) + (K2 - x 0,25) + (K3 - x 0,25) + (P1 x 0,25)$$

$$\text{OKS2} = (\text{K4} - x \cdot 0,25) + (\text{K5} - x \cdot 0,25) + (\text{K6} - x \cdot 0,25) + (\text{P2} \cdot 0,25)$$

$$\text{OKS3} = (\text{K7} - x \cdot 0,25) + (\text{K8} - x \cdot 0,25) + (\text{K9} - x \cdot 0,25) + (\text{P3} \cdot 0,25)$$

$$\text{OKS4} = (\text{K10} - x \cdot 0,25) + (\text{K11} - x \cdot 0,25) + (\text{K12} - x \cdot 0,25) + (\text{P4} \cdot 0,25)$$

Tabela nr 1

Skala ocen dla Ćwiczeń	Efekt uczenia się	Kod	Ocena semestralna
I semestr			OKS1
Kolokwium pisemne/ustne	W_01	K1	25%
Kolokwium pisemne	U_01	K2	25%
Prezentacja/projekt/kol. ustne	U_01	P1	25%
Kolokwium pisemne lub ustne	K_01, K_02	K3	25%
II semestr			
Kolokwium pisemne/ustne	W_01	K4	25%
Kolokwium pisemne	U_01	K5	25%
Prezentacja/projekt/kol. ustne	U_01	P2	25%
Kolokwium pisemne lub ustne	K_01, K_02	K6	25%
III semestr			
Kolokwium pisemne/ustne	W_01	K7	25%
Kolokwium pisemne	U_01	K8	25%
Prezentacja/projekt/kol. ustne	U_01	P3	25%
Kolokwium pisemne lub ustne	K_01, K_02	K9	25%
IV semestr			
Kolokwium pisemne/ustne	W_01	K10	25%
Kolokwium pisemne	U_01	K11	25%
Prezentacja/projekt/kol. ustne	U_01	P4	25%
Kolokwium pisemne lub ustne	K_01, K_02	K12	25%

K- kolokwium pisemne
P - prezentacja / projekt / kolokwium ustne

Wymagania egzaminacyjne po 4 semestrze:
oceniwane efekty kształcenia: W_01, U_01

Zasady przeliczania ocen:

3,0 – 3,24 – dst
3,25 – 3,74 – dst+
3,75 – 4,24 – db
4,25 – 4,74 – db+
4,75 – 5,00 – bdb

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W19.
U_01	B.U16.
K_01	K.01.
K_02	K.05.

Wykaz literatury**Literatura podstawowa:**

- Materiały dydaktyczne do nauki języka obcego wskazane przez wykładowcę.
- Podręcznik do nauki gramatyki języka obcego wskazane przez wykładowcę.
- Interaktywne materiały dydaktyczne wybrane przez wykładowcę.

Literatura uzupełniająca

- Materiały dodatkowe wybrane przez wykładowcę.
- Słowniki angielsko/niemiecko/rosyjsko-polskie i polsko-angielsko/niemiecko/rosyjskie.
- Słowniki tematyczne.
- Słowniki interaktywne.

Nazwa zajęć ZAJĘCIA SPRAWNOŚCIOWE Z ELEMENTAMI RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO		Forma zaliczenia Zo		Liczba punktów ECTS 4	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	V - VI	
Dyscyplina Nauki medyczne 40%, nauki o kulturze fizycznej 60%.					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	10	10	5	5	1
Opracowanie zagadnień			5	5	
I semestr					
Ćwiczenia symulacyjne	40	40	20	20	2
Przygotowanie do ćwiczeń			15	15	
Opracowanie zagadnień			5	5	
II semestr					
Ćwiczenia symulacyjne	20	20	5	5	1
Opracowanie zagadnień			5	5	
Razem	70	70	30	30	4
MetTdy dydaktyczne Wykład informacyjny, pogadanka, ćwiczenia praktyczne (przedmiotowe), pokaz (np. sposobu wykonania techniki)					
Wymagania wstępne brak przeciwwskazań zdrowotnych do aktywnego uczestnictwa w programowych zajęciach sprawnościowych oraz brak przeciwwskazań do wykonywania zawodu ratownika medycznego.					
Cele przedmiotu Zajęcia te obejmują kwalifikowaną pierwszą pomoc i medyczne czynności ratunkowe w warunkach ekstremalnych w różnych porach dnia i nocy oraz w różnych warunkach terenowych. Student powinien: znać czynniki zagrożenia życia związane z wodą, znać prawne, organizacyjne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika wodnego, rozpoznawać stany zagrażające życiu (procesy związane z tonięciem i hipotermią) wymagające natychmiastowej interwencji, znać sposoby postępowania ratowniczego w sytuacji tonięcia. Posługiwanie się specjalistycznymi umiejętnościami z zakresu: ratownictwa wodnego (ratownicze skoki do wody, ratownicze style pływackie, holowanie, wyciąganie z wody). Współdziałanie i pracowanie w grupie, przyjmując różne role, odpowiednio określając priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania. Realizowanie zadań w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne i otoczenia, w tym przestrzega zasad bezpieczeństwa pracy. Ponadto student powinien: posługiwać się wybranymi umiejętnościami gimnastycznymi, lekkoatletycznymi, z zakresu zespołowych i indywidualnych gier sportowych; dbałości o poziom sprawności fizycznej niezbędnej dla wykonywania czynności życia codziennego i dodatkowo zadań właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, zwłaszcza z zakresu sprawności oddechowo-kръżeniowej - test Coopera.					
Treści programowe Wykłady					

1. Wymogi MSW na stopień ratownika wodnego.
2. Przyczyny i proces utonięcia, ratowanie.
3. Sprzęt ratunkowy i ABC.
4. Techniki skoków i pływania ratowniczego. Techniki holowania. Pierwszy wdech w wodzie. Techniki wnoszenia i transportu. Taktyka ratowania przy masowych tonięciach.
5. Prawo: ustawa o bezpieczeństwie nad wodą 2011 z załączonymi rozporządzeniami. Prawo - konsekwencje.
6. Hydrologia - rzeki. Czytanie wód niestojących i ratownictwo na nich. Morze - prąd RIP, wsteczny.

Ćwiczenia symulacyjne

- Kształtowanie zdolności motorycznych: zwłaszcza wytrzymałościowych. (formuła treningu zdrowotnego). biegi terenowe (10h)
- Zajęcia na basenie – elementy ratownictwa wodnego, (15h)
  - ✓ Nauczanie umiejętności ruchowych z zakresu ratownictwa wodnego.
  - ✓ Wykorzystanie sprzętu ratunkowego.
  - ✓ Doskonalenie techniki skoków i pływania ratowniczego, techniki holowania.
  - ✓ Pierwszy wdech w wodzie. Techniki wnoszenia i transportu.
- Gry zespołowe i indywidualne formy ruchu. (15h)
- Manewry ratownicze (20h)

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Zna i rozumie sposoby zwiększania sprawności fizycznej;

Umiejętności

U_01 potrafi wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego.

Kompetencje społeczne

K_01 aktywne słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;

K_02 dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;

K_03 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;

K_04 kierowania się dobrem pacjenta

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X					X	X
U_01						X		X	X
K_01								X	X
K_02								X	X
K_03								X	X
K_04								X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

- ✓ Wszystkie nieobecności nieusprawiedliwione muszą być odrobione.
- ✓ W przypadku nieobecności usprawiedliwionych – zajęcia należy odrobić zgodnie z wymaganiami wykładowcy w celu zrealizowania programu zajęć. W tym drugim przypadku ilość odrobionych zajęć ustala wykładowca.

	<p>✓ Sposób oraz formę odrobienia nieobecności ustala wykładowca.</p> <p>Wykład: Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)</p> <p><60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p>Ćwiczenia symulacyjne – semestr I: PL) Zajęcia na pływalni Studenci wykazują się umiejętnościami przedstawionymi poniżej w pkt 1-6</p> <p>NA OCENĘ 2- Student wykazał się mniej niż dwiema z wymienionych umiejętności.</p> <p>NA OCENĘ 3- Student wykazał się dwiema umiejętnościami, w tym holowaniu tonącego bez przerwy i na zatrzymaniu na dystansie 75 m z <u>zastosowaniem trzech sposobów holowania</u> - każdy na dystansie 25 m; na pływalni lub wodach otwartych - wymagania dla studentów zmniejszono o połowę.</p> <p>NA OCENĘ 3.5- Student wykazał się trzema z wymienionych umiejętności.</p> <p>NA OCENĘ 4- Student wykazał się czterema z wymienionych umiejętności.</p> <p>NA OCENĘ 4.5- Student wykazał się pięcioma z wymienionych umiejętności.</p> <p>NA OCENĘ 5- Student wykazał się sześcioma z wymienionych umiejętności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaliczenie sprawdzianów z zakresu umiejętności oceniane ze względu na poprawność techniki (Z₁) <ol style="list-style-type: none"> 1. przepłynięcie sposobem dowolnym po skoku startowym 400 m w czasie nie dłuższym niż 12 min. 2. przepłynięcie dystansu 25 m pod lustrem wody z wydobyciem dwóch przedmiotów leżących w odległości od 2 do 2,5 m po obu stronach linii pływnięcia i odległości od siebie nie mniejszej niż 2 m; 3. przepłynięcie sposobem ratowniczym (z głową nad powierzchnią wody) dystansu 50 m w czasie poniżej 60 sek.; 4. holowanie tonącego bez przerwy i na zatrzymaniu na dystansie 75 m z <u>zastosowaniem trzech sposobów holowania</u> - każdy na dystansie 25 m; na pływalni lub wodach otwartych 5. skok ratowniczy i startowy; 6. wyciągnięcie na brzeg o wysokości co najmniej 30 cm od lustra wody lub na pokład łodzi osoby poszkodowanej i ułożenie jej w pozycji umożliwiającej udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy. <p>Zajęcia lądowe</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zaliczenie elementów ocenianych przez wykładowcę: • sprawdziany techniczne (umiejętności sportowe, chwytły transportowe),
--	--

- test Coopera
  - (na 3,0 - K- 2100m; M – 2400m),
  - (na 3,5 - K- 2200m; M – 2500m),
  - (na 4,0 - K- 2300m; M – 2500m),
  - (na 4,5 - K- 2400m; M – 2700m),
  - (na 5,0 - K- 2500m; M – 2800m),
- aktywny udział w zajęciach.

Ćwiczenia symulacyjne – semestr II:

Ćwiczenia:

7. Średnia arytmetyczna ocen z zadań (student musi uzyskać zaliczenie z każdego z wyznaczonych zadań)
8. Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)

Ocenę końcową I semestru zajęć stanowi

$$O_{k\text{ sem I}} = [O_w \times 1 + (0,5 O_{csPL} + 0,5 O_{csL}) \times 2] / 3$$

$O_{k\text{ sem I}}$ - ocena końcowa z przedmiotu w I semestrze

O_w - ocena wykładu

$O_{cs\text{ PL}}$ - ocena z ćwiczeń symulacyjnych na pływalni

$O_{cs\text{ L}}$ - ocena z ćwiczeń symulacyjnych lądowych

Ocena końcowa z przedmiotu po dwóch semestrach:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią arytmetyczną obu semestrów

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)

5,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.

	3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W42.
U_01.	B.U20.
K_01	K.01.
K_02	K.02.
K_03	K.05.
K_04	K.06.
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
1. Bąk R.: Rola współczesnego wychowania fizycznego w kształtowaniu zdrowia (na podstawie badań wytrzymałości za pomocą testu Coopera uczniów szkoły podstawowej nr 8 w Słupsku). Lider 12 (2005), Warszawa*.	
2. Drabik J.: Aktywność, Sprawność i wydolność fizyczna jako mierniki zdrowia człowieka. AWF, Gdańsk* 1997.	
Literatura uzupełniająca:	
1. *Zawadzki A., Medycyna ratunkowa i katastrof., Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2006.	
2. *Jakubaszko J.: Ratownik medyczny. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław, 2010	
3. Stawczyk Z.: Gry i zabawy lekkoatletyczne. Poradnik dla nauczycieli wychowania fizycznego. AWF, Poznań 1990*.	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

NAUKI KLINICZNE

Nazwa zajęć PEDIATRIA		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 3	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		V	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć semestr III	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	40	40	20	20	2
Opracowanie zagadnień			5	5	
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Przygotowanie do egzaminu			10	10	
Ćwiczenia umiejętności praktycznych (CUP)	25	25	-	-	1
Razem	65	65	20	20	3
Metody dydaktyczne Wykład / wykład problemowy / wykład konwersatoryjny / wykład z prezentacją multimedialną Ćwiczenia umiejętności praktycznych: wywiad i badanie fizykalne, analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja, rozwiązywanie zadań					
Wymagania wstępne Zaliczony I i II rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii.					
Cele przedmiotu Opanowanie zasad badania podmiotowego i przedmiotowego noworodków, niemowląt i dzieci starszych. Poznanie odrębności anatomicznych i czynnościowych w poszczególnych okresach wieku rozwojowego. Nabycie umiejętności komunikowania się z chorym dzieckiem i jego rodziną, prawidłowej oceny stanu ogólnego pacjenta. Nabycie wiedzy o najczęściej występujących problemach zdrowotnymi i stanach zagrożenia życia w pediatrii i neonatologii. Nabycie praktycznych umiejętności udzielania pomocy medycznej w stanach zagrożenia życia u pacjentów pediatrycznych. Opanowanie aktualnych standardów postępowania resuscytacyjnego w pediatrii i neonatologii.					
Treści programowe Problematyka wykładów: A. Problematyka wykładów: 1. Badanie podmiotowe i przedmiotowe noworodka, niemowlęcia, dziecka młodszego i starszego; ocena stanu ogólnego, analiza podstawowych objawów chorobowych. Ogólne zasady postępowania z dzieckiem zdrowym i chorym. Nawiązywanie kontaktu z dzieckiem i jego rodziną. Odrębności anatomiczne i fizjologiczne z uwzględnieniem grup wiekowych. Rozwój dziecka. 2. Podstawowe problemy neurologiczne – diagnostyka i leczenie. Podstawy badania neurologicznego u dziecka, neurologiczne objawy fizjologiczne i patologiczne. Stany zaburzeń świadomości. Podwyższone ciśnienie śródczaszkowe. Drgawki, drgawki gorączkowe. Neuroinfekcje. 3. Najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego z uwzględnieniem ich powikłań. Gorączka, stany gorączkowe – postępowanie diagnostyczno-lecznicze. Posocznica. 4. Odrębności anatomiczne i fizjologiczne oraz podstawowe objawy chorobowe dotyczące układu oddechowego u dzieci. Najczęstsze choroby i inne problemy zdrowotne dot. układu oddechowego u dzieci. Dusznosc, niewydolność oddechowa i inne stany zagrożenia życia – rozpoznawanie, postępowanie doraźne, leczenie. Astma oskrzelowa u dzieci. 5. Odrębności anatomiczne i fizjologiczne oraz podstawowe objawy chorobowe dotyczące układu krążenia					

u dzieci. Krążenie płodowe. Zmiany adaptacyjne w układzie krążenia noworodka po urodzeniu. Wrodzone wady serca, niewydolność krążenia, NZK, zaburzenia rytmu serca i innych stanów zagrożenia życia – rozpoznawanie, postępowanie doraźne, leczenie.

6. Patogeneza, rodzaje i objawy wstrząsu u dzieci. Postępowanie we wstrząsie.

7. Odrębności anatomiczne i fizjologiczne oraz podstawowe objawy chorobowe dotyczące układu pokarmowego u dzieci. Najczęstsze choroby i inne problemy zdrowotne dot. układu pokarmowego u dzieci. Odwodnienie - rozpoznawanie, postępowanie doraźne, leczenie.

8. Odrębności anatomiczne i fizjologiczne oraz podstawowe objawy chorobowe dotyczące układu moczowo-płciowego u dzieci. Najczęstsze choroby i inne problemy zdrowotne dot. układu moczowo-płciowego u dzieci. Ostra niewydolność nerek.

9. Najczęstsze choroby metaboliczne i endokrynologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem cukrzycy i kwasicy ketonowej.

10. Zatrucia u dzieci – potencjalne zagrożenia, rozpoznawanie, postępowanie doraźne, leczenie.

11. Zespół dziecka maltretowanego – postępowanie diagnostyczno-lecznicze.

12. Alergie u dzieci - stany zagrożenia życia – rozpoznawanie, postępowanie doraźne, leczenie.

13. Choroby nowotworowe i hematologiczne u dzieci.

14. Postępowanie z noworodkiem bezpośrednio po urodzeniu. Ocena noworodka. Wybrane zagadnienia z patologii noworodka, ze szczególnym uwzględnieniem wad wrodzonych i stanów zagrożenia życia. Choroby uwarunkowane genetycznie. Profilaktyka w pediatrii.

15. Standardy postępowania resuscytacyjnego u dzieci, niemowląt i noworodków. Dobór sprzętu w ratownictwie w pediatrii i neonatologii. Podstawy farmakoterapii w stanach zagrożenia życia u dziecka i noworodka. Transport dziecka w stanie zagrożenia życia.

Problematyka ćwiczeń umiejętności praktycznych:

1. Badanie podmiotowe i przedmiotowe noworodków, niemowląt i dzieci. Ocena stanu ogólnego, analiza podstawowych objawów chorobowych. Nawiązywanie kontaktu z dzieckiem i jego rodziną. Ogólne zasady postępowania z dzieckiem zdrowym i chorym.

2. Podstawy badania neurologicznego w poszczególnych okresach wieku rozwojowego w praktyce, neurologiczne objawy fizjologiczne i patologiczne.

3. Metody aerozoloterapii u dzieci.

4. Zapoznanie z przypadkami klinicznymi – badanie podmiotowe i przedmiotowe, ocena wyników badań dodatkowych, zalecane postępowanie diagnostyczno-lecznicze. Wykonywanie podstawowych procedur diagnostycznych i terapeutycznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01. Posiada wiedzę na temat fizjologii i patologii w poszczególnych okresach życia dziecka.

W_02. Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego w określonych jednostkach chorobowych, w stanach zagrożenia życia występujących u dzieci.

W_03. Posiada wiedzę na temat mechanizmów działania określonych grup leków oraz zasady ich stosowania w pediatrii.

Umiejętności

U_01. Potrafi rozpoznać zagrożenie zdrowia i życia dziecka, umie ocenić jego stan ogólny, interpretuje wyniki pomiaru podstawowych funkcji życiowych.

U_02. Planuje procedury diagnostyczno-terapeutyczne u pacjenta pediatrycznego, potrafi wdrożyć odpowiednie postępowanie w stanach zagrożenia życia dziecka.

Kompetencje społeczne

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X							X
W_02		X							X
W_03		X							X
U_01		X						X	X
U_02		X						X	X
K_01		X							X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt

<p>K_01. Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<p>5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Wykład: Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p><i>Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach) 5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p>
--	---

	3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W17, K_W19, K_W56, K_W67, K_W68,
W_02.	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W17, K_W19, K_W56, K_W67, K_W68,
W_03.	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W17, K_W19, K_W56, K_W67, K_W68,
U_01.	K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U09, K_U35, K_U38, K_U65, K_U66, K_U67
U_02.	K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U09, K_U35, K_U38, K_U65, K_U66, K_U67
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kawalec W., Kubicka K. Repetytorium z pediatrii. PZWL, Warszawa 2004. 2. Muller S., Thons M., Stany zagrożenia życia u dzieci, PZWL 2012. 3. *Strange G.R., Ahrens W.R. i inni Medycyna Ratunkowa wieku dziecięcego, PZWL, 2003. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Aoki B., McCloskey K. Dziecko w stanie zagrożenia życia. Ocena, postępowanie, transport. Medycyna praktyczna, Kraków 1999. 2. Kacprzak-Bergman I., Szenborn L. Atlas chorób zakaźnych dzieci. Elsevier Urban& Partner, Wrocław 2006. 3. King Ch. Henretig F.M Podręczny atlas zabiegów ratunkowych u dzieci, PZWL, 2003. 4. Krawczyński M. Propedeutyka pediatrii. PZWL, wyd. II, Warszawa 2009. 5. Polska Rada Resuscytacji, Wytyczne Resuscytacji w zakresie resuscytacji noworodków i dzieci. Kraków 2016. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć CHOROBY WEWNĘTRZNE Z ELEMENTAMI ONKOLOGII		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 5	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		III i IV	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć semestr III	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	40	40	20	20	2
Opracowanie zagadnień			2	2	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			1	1	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia symulacyjne	25	25	5	5	1
Przygotowanie do ćwiczeń			1	1	
Opracowanie zagadnień			2	2	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia umiejętności praktycznych	25	25	-	-	1
Razem	90	90	25	25	4
Formy zajęć semestr IV	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	25	25	5	5	1
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Przygotowanie do egzaminu			3	3	
Razem	25	25	5	5	1
Razem sem. III i IV	115	115	30	30	5
Metody dydaktyczne					
Wykłady: 1) wykład problemowy 2) wykład z prezentacją multimedialną + filmami video.					
Ćwiczenia symulacyjne: 1) badanie fizykalne, 2) analiza zapisu EKG, 3) praca w grupach, 4) dyskusja					
Ćwiczenia umiejętności praktycznych: 1) wywiad i badanie fizykalne, 2) analiza przypadków, 3) praca w grupach, 4) rozwiązywanie problemu klinicznego, 5) dyskusja					
Wymagania wstępne					
A. Wiadomości, umiejętności i kompetencji z anatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka.					
Cele przedmiotu					
Student na poziomie licencjatu powinien rozumieć jak prawidłowo zebrać wywiad od pacjenta lub rodziny, powinien znać zasady postępowania ratunkowego w nagłych przypadkach internistycznych ze szczególnym uwzględnieniem kardiologii. Powinien rozumieć etiologię, patogenezę objawów chorób wewnętrznych, w tym układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, endokrynologicznego z elementami onkologii. Powinien nabyć umiejętność wykorzystania wiedzy klinicznej w postępowaniu zgodnym ze standardami postępowania ratowniczego w schorzeniach internistycznych w tym onkologicznych.					
Treści programowe					

A. Problematyka wykładów Semestr III.

1. WYWIAD I BADANIE FIZYKALNE

Zasady zbierania wywiadu. Badanie fizykalne. Badania laboratoryjne, EKG (1-basic)

2. OBJAWY KARDIOLOGICZNE

Duszność, obrzęki, ↑ ciśnienia, sinica. Jednostki, leczenie, przypadki, EKG (2-OZW). Bóle, omdlenie, kołatanie serca, ↓ ciśnienia. Jednostki, leczenie, przypadki, EKG (3-OZW)

OBJAWY PULMONOLOGICZNE

Kaszel, krwioplucie, duszność-astma, chrypka, Jednostki, leczenie, przypadki, EKG (4-brady). Świsty, gorączka, infekcje. Jednostki, leczenie, przypadki, EKG (5-brady)

Semestr IV.

1. OBJAWY KARDIOLOGICZNE cd.

Omdlenia, migotanie przedsionków, zator. Jednostki, leczenie, przypadki, EKG (varia).

2. OBJAWY NEFROLOGICZNE

Spadek wskaźnika przesączania GFR. Jednostki, leczenie, przypadki, EKG (6-brady)

3. OBJAWY GASTROLOGICZNE

Żółtaczką, zaburzenia połykania. Jednostki, leczenie, przypadki, EKG (7-tachy). Biegunki, zaparcia, ból brzucha. Jednostki, leczenie, przypadki, EKG (8-tachy)

4. OBJAWY HEMATOLOGICZNE

Niedokrwistości, ziarnica. Skazy, szpiczak, EKG (9-zaliczenie)

B. Problematyka ćwiczeń symulacyjnych

Semestr III.

1. Badanie fizykalne osoby dorosłej w zakresie fizjologicznych i patologicznych funkcji narządów i układów.
2. Wykonanie i ocena zapisu EKG: zapis prawidłowy – bez zmian patologicznych (na studencie), rytmy nagłego zatrzymania krążenia VF/VT/PEA/asystolia, uniesienie i/lub obniżenie odcinka ST (na symulatorach).
3. Ocena zapisu EKG ze zmianami patologicznymi: migotanie/trzepotanie przedsionków, tachyarytmie, bradyarytmie, bloki serca i inne spotykane w ratownictwie medycznym (EKG pacjentów).
4. Studium wybranych przypadków.

C. Problematyka ćwiczeń umiejętności praktycznych.

Semestr III.

1. Zasady zbierania wywiadu. Badanie fizykalne. Badania laboratoryjne, interpretacja podstawowego zapisu EKG.
2. Pacjent z podejrzeniem OZW z bólem w klatce piersiowej, ocena stanu pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.
3. Pacjent z podejrzeniem STEMI z dusznością, niewydolnością lewokomorową - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.
4. Pacjent ze STEMI z niewydolnością prawokomorową - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.
5. Pacjent we wstrząsie kardiogennym - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.
6. Nagłe zatrzymanie krążenia - ocena stanu pacjenta na podstawie badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG, postawienie diagnozy ratunkowej, wdrożenie zaawansowanych czynności resuscytacyjnych, leczenie potencjalnie odwracalnych przyczyn NZK.
7. Pacjent z dusznością, kaszlem, krwiopluciem - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.
8. Pacjent z dusznością, zaostrzeniem astmy oskrzelowej - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.
9. Pacjent z niewydolnością nerek - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.
10. Pacjent z żółtaczką, zaburzeniem połykania - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie

diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.

11. Pacjent z bólem brzucha, biegunka lub zaparciem - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy ratunkowej, umiejętność wdrożenia specyficznego leczenia.

12. Pacjent z zaburzeniami hematologicznymi - ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego, interpretacji zapisu EKG i badań laboratoryjnych, postawienie diagnozy

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01. Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego w określonych stanach klinicznych - stanach zagrożenia życia chorego internistycznego (W, CS, CUP).

W_02. Zna i rozumie mechanizmy działania określonych grup leków, ich losy w ustroju i wzajemne interakcje, potrafi wymienić i scharakteryzować leki reprezentatywne dla poszczególnych grup stosowanych w chorobach internistycznych (W, CS, CUP).

Umiejętności

U_01. Posiada umiejętność obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji, przy wykorzystaniu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia fizjologii i patologii (CS, CUP).

U_02. Potrafi wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk medycznych oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy problemów zdrowotnych pacjenta internistycznego w zakresie diagnozowania i projektowania działań ratowniczych (CS, CUP).

U_03. Potrafi wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk medycznych oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy problemów zdrowotnych pacjenta internistycznego w zakresie diagnozowania i projektowania działań ratowniczych (CS, CUP).

Kompetencje społeczne

K_01. Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego (CS, CUP).

K_02. Potrafi współpracować w zespole, umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania, potrafi przyjąć rolę lidera w zespole (CS, CUP).

A. Sposób zaliczenia

–Zaliczenie z oceną semestr III i IV

–Egzamin po zaliczeniu przedmiotu z semestru III i IV

B. Formy i kryteria zaliczenia

Egzamin – test wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią.

Do egzaminu może przystąpić student po uzyskaniu pozytywnej oceny z wykładów, ćwiczeń symulacyjnych i ćwiczeń umiejętności praktycznych.

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01	X	X					X		X
W_02	X	X					X		X
U_01		X					X	X	X
U_02		X					X	X	X
U_03		X					X	X	X
K_01		X							X
K_02		X							X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykłady (W):

1. Ocena wiedzy - kolokwium (K₁)
2. Ocena z samodzielnej pracy studenta: opis przypadku (Z₁)
 $O_w = \text{ocena } (K_1) \times 0,70 + Z_1 \times 0,30$

Ćwiczenia symulacyjne (CS):

1. Ocena wiedzy i umiejętności: wykonanie badania fizykalnego osoby dorosłej w zakresie fizjologicznych i patologicznych funkcji narządów i układów. Interpretacja zapisu EKG prawidłowego – bez zmian patologicznych, rytmów nagłego zatrzymania krążenia VF/VT/PEA/asystolia, umiesienie i/lub obniżenie odcinka ST i innych patologicznych zapisów EKG. Studium przypadku, przygotowanie opisu, rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w fazie przedszpitalnej i wczesnej fazie szpitalnej dla wybranej jednostki chorobowej w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego w

- chorobach wewnętrznych i kardiologicznych (Z_1)
2. Ocena kompetencji społecznych: obserwacja samodzielnej pracy studenta, obserwacja studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej, zaangażowania w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z_2)

$$O_{CS} = \text{ocena } (Z_1) \times 0,70 + \text{ocena } (Z_2) \times 0,30$$

O_{CS} – ocena z ćwiczeń symulacyjnych

Ćwiczenia umiejętności praktycznych (CUP):

1. Ocena wiedzy i umiejętności: wykonanie badania fizykalnego osoby dorosłej w zakresie fizjologicznych i patologicznych funkcji narządów i układów: krążeniowego i oddechowego. Interpretacja zapisu EKG prawidłowego – bez zmian patologicznych, rytmów nagłego zatrzymania krążenia VF/VT/PEA /asystolia, uniesienie i/lub obniżenie odcinka ST i innych patologicznych zapisów EKG. Studium przypadku, rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w fazie wczesnej fazy szpitalnej dla wybranej jednostki chorobowej w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego w chorobach wewnętrznych i kardiologicznych (Z_1)
2. Ocena kompetencji społecznych: ocena 360° samodzielnej pracy studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej, zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z_2)

$$O_{CS} = \text{ocena } (Z_1) \times 0,70 + \text{ocena } (Z_2) \times 0,30$$

O_{CS} – ocena z ćwiczeń symulacyjnych

Ocena końcowa z przedmiotu w semestrze III:

Ustalenie oceny końcowej w semestrze III na podstawie uzyskanych ocen pozytywnych z wykładu, ćwiczeń symulacyjnych i ćwiczeń umiejętności praktycznych. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczone ze wzoru:

$$O_{KsemIII} = O_W \times 1 + O_{CS} \times 1 + O_{CUP} \times 1 / 3$$

$O_{KsemIII}$ – ocena końcowa z przedmiotu w semestrze III

O_W – ocena z wykładu

O_{CS} – ocena z ćwiczeń symulacyjnych

O_{CUP} – ocena z ćwiczeń umiejętności praktycznych

Ocena końcowa z przedmiotu w semestrze IV:

Ustalenie oceny końcowej w semestrze IV na podstawie uzyskanych ocen pozytywnych z wykładu, ćwiczeń audytoryjnych i ćwiczeń umiejętności praktycznych. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczone ze wzoru:

$$O_{KsemIV} = O_W \times 1 + O_{CUP} \times 1 / 2$$

O_{KsemIV} – ocena końcowa z przedmiotu w semestrze IV

O_W – ocena wykładu

O_C – ocena z ćwiczeń

O_{CUP} – ocena z ćwiczeń umiejętności praktycznych

Ocena końcowa z przedmiotu -A:

Ustalenie oceny końcowej z przedmiotu na podstawie uzyskanych ocen pozytywnych końcowych z przedmiotu w semestrze III i IV. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczone ze wzoru:

$$O_{KP} = O_{KsemIII} \times 3 + O_{KsemIV} \times 2 / 5$$

O_{KP} – ocena końcowa przedmiotu

$O_{KsemIII}$ – ocena końcowa semestru III

O_{KsemIV} – ocena końcowa semestru IV

Ocenę B stanowi ocena z egzaminu

Terminy egzaminu oraz egzaminu poprawkowego zostaną ustalone ze studentami na pierwszych zajęciach.

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny końcowej z przedmiotu – ocena A.

Egzamin pisemny: testowy z pytaniami (zadaniami) zamkniętymi wielokrotnego wyboru.

Student otrzymuje pozytywną ocenę z egzaminu w przypadku uzyskania 60% prawidłowych odpowiedzi, w przypadku uzyskania 50-60% prawidłowych odpowiedzi student przystępuje do egzaminu ustnego – losuje 3 pytania.

Ocena z egzaminu jest przeliczana według kryteriów:

60-69% - dostateczny (3.0)

70-74% - dostateczny plus (3.5)

75-84% - dobry (4.0)

85-90% - dobry plus (4.5)

91-100% - bardzo dobry (5.0)

Ocena końcowa z modułu jest wyliczana na podstawie procentowego udziału tj. 40% oceny końcowej A i 60% oceny B z egzaminu.

$$O_{KM} = A \times 40 + B \times 60/100$$

O_{KM} - ocena końcowa z modułu

Ocena końcowa jest przeliczana według wzoru:

3,0 -3,24 – dostateczny (3,0)

3,25 -3,74 – dostateczny (3,5)

3,75 -4,24 – dobry (4,0)

4,25-4,74 – dobry plus (4,5)

4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)

Studenta obowiązuje pełna frekwencja na ocenianych zajęciach.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

	<p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:</p> <p>Odrabianie opuszczonych wykładów nie jest możliwe, natomiast odrabianie opuszczonych z ćwiczeń jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem wykładów i ćwiczeń w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia.</p> <p>Zarówno student powracający z urlopu dziekańskiego jak i student powtarzający rok, ma obowiązek uczęszczania na wszystkie zajęcia oraz przystąpienia do egzaminu. Jedynie w przypadku uzyskania z egzaminu w danym roku oceny co najmniej dostatecznej (3.0) student powtarzający rok z powodu innego przedmiotu może być zwolniony z konieczności uczęszczania na zajęcia i zdawania egzaminu.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W07, K_W08, K_W14, K_W15, K_W16, K_W17, K_W23, K_W30, K_W31, K_W32, K_W33, K_W35, K_W39, K_W40, K_W55, K_W81, K_W83, K_W105, K_W106,
W_02.	K_W07, K_W08, K_W14, K_W15, K_W16, K_W17, K_W23, K_W30, K_W31, K_W32, K_W33, K_W35, K_W39, K_W40, K_W55, K_W81, K_W83, K_W105, K_W106,
U_01.	K_U01, K_U02, K_U04, K_U09, K_U10, K_U11, K_U12, K_U13, K_U14, K_U15, K_U18, K_U32, K_U35, K_U36, K_U37, K_U65, K_U66, K_U67
U_02.	K_U01, K_U02, K_U04, K_U09, K_U10, K_U11, K_U12, K_U13, K_U14, K_U15, K_U18, K_U32, K_U35, K_U36, K_U37, K_U65, K_U66, K_U67
U_03.	K_U01, K_U02, K_U04, K_U09, K_U10, K_U11, K_U12, K_U13, K_U14, K_U15, K_U18, K_U32, K_U35, K_U36, K_U37, K_U65, K_U66, K_U67
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury**Literatura podstawowa:**

1. *Kokot F.: Ostre stany zagrożenia życia. PZWL, Warszawa 2008.
2. Kozłowski D.: Warsztaty z elektrokardiografii dla studentów medycyny. AMG, 2008.
3. Siegenthaler W.: Rozpoznanie różnicowe w medycynie wewnętrznej, tom I i II, Medipage 2010

Literatura uzupełniająca:

1. *Jakubaszki J. : Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, Górnicki WM 2009.
2. Kokota F.: Choroby wewnętrzne, Crach Course, Urban i Partner 2008.
3. Kokota F.: Wywiad i badanie przedmiotowe, Crach Course, Urban i Partner 2009.
4. Tatoń : Diagnostyka internistyczna. PZWL, Warszawa 2007.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć NEUROLOGIA		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 3	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	III	
Dyscyplina Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	40	40	20	20	2
Opracowanie zagadnień			10	10	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			5	5	
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Ćwiczenia	25	25	5	5	1
Przygotowanie do ćwiczeń			1	1	
Opracowanie zagadnień			2	2	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Razem	65	65	25	25	3
Metody dydaktyczne					
Metoda podająca - wkład informacyjny, wykład problemowy, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, metoda praktyczna - ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia kliniczne i symulacyjne, demonstracja kliniczna przypadku, ćwiczenia umiejętności praktycznych jak wywiad i badanie fizykalne, analiza przypadków, praca w grupach					
Wymagania wstępne					
Wiedza w zakresie anatomii i fizjologii (rok I studiów)					
Cele przedmiotu					
Uzyskanie podstawowej wiedzy w zakresie etiopatogenezy chorób ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. Nabycie umiejętności wyjaśnienia podłoża anatomicznego, lokalizacyjnego i czynnościowego wybranych objawów neurologicznych. Poznanie zespołów chorobowych oraz wyjaśnienie najczęstszych przyczyn krótkotrwałych napadowych zaburzeń świadomości, obrzęku mózgu, nagłych zaburzeń krążenia mózgowego, stanów drgawkowych, neuroinfekcji, ostrych reakcji stresowych, zaburzeń czynnościowych układu nerwowego. Opanowanie wiedzy w zakresie podstawowych metod diagnostycznych stosowanych w neurologii oraz w zakresie podstawowych grup leków neurologicznych					
Treści programowe					
Problematyka wykładów:					
1. Podstawy neuroanatomii i neurofizjologii.					
2. Podstawy badania neurologicznego.					
3. Charakterystyka najczęstszych zespołów neurologicznych.					
4. Przyczyny krótkotrwałych, napadowych zaburzeń świadomości.					
5. Patofizjologia obrzęku mózgu.					
6. Patofizjologia mózgowego przepływu krwi i skutki nagłych zaburzeń krążenia mózgowego.					
7. Stany drgawkowe.					
8. Neuroinfekcje.					
9. Ostre reakcje stresowe – najczęstsze przyczyny zaburzeń, zachowania w następstwie czynników stresowych.					
10. Podstawy farmakologii chorób ośrodkowego układu nerwowego.					

11. Ocena stanu pacjenta neurologicznego z zastosowaniem wybranych skal: skala Glasgow, skala NIH, skala MMSE, test Loveta, skala Barthel, skala Nortona

Problematyka ćwiczeń:

1. Podstawy badania neurologicznego.
2. Prezentacja wybranych metod badań dodatkowych w neurologii.
3. Interpretacja wyników badań dodatkowych w odniesieniu do przypadków neurologicznych.
4. Demonstracje kliniczne wybranych przypadków chorób neurologicznych.
5. Ogólne zasady postępowania z chorymi neurologicznymi.
6. Zasady postępowania z chorymi po urazach czaszkowo-mózgowych.
7. Zasady postępowania z dziećmi chorymi neurologicznie.
8. Zasady postępowania z pacjentem z zaburzeniami świadomości.
9. Zasady postępowania w stanach bezpośredniego zagrożenia życia u pacjentów z chorobami OUN.
10. Zasady postępowania w przypadku podejrzenia udaru mózgu.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Ilustruje objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego, w określonych jednostkach chorobowych, w stanach zagrożenia życia (W, CUP).

W_02 Tłumaczy i charakteryzuje mechanizmy działania określonych grup leków, ich losy w ustroju i wzajemne interakcje, potrafi wymienić i scharakteryzować leki reprezentatywne dla poszczególnych grup (W, CUP).

Umiejętności

U_01 Wyszukuje i przetwarza informacje, przy wykorzystaniu różnych źródeł oraz interpretuje je z punktu widzenia fizjologii i patologii (W, CUP).

U_02 Weryfikuje i integruje wiedzę teoretyczną z zakresu nauk medycznych oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy problemów zdrowotnych pacjenta, diagnozowania i projektowania działań ratowniczych (W, CUP).

U_03 Weryfikuje i prezentuje w formie ustnej i pisemnej efekty działań ratowniczych, relacjonuje zmiany w stanie zdrowia pacjenta, czy uszkodzowanego (W, CUP).

Kompetencje społeczne

K_01 Zachowuje krytycyzm w ocenie poziomu swojej wiedzy i umiejętności, docenia potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego (W, CUP).

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Egzamin testowy

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X					X	X
W_02		X	X						X
U_01		X	X						X
U_02		X	X						X
U_03		X	X					X	X
K_01								X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% - 5,0

Ćwiczenia:

Średnia arytmetyczna ocen z kolokwium (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium)
Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)

Średnia z ocen z kolokwiów x 0,70 + ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego.

Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.

$$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{2 + 1} \text{ następnie}$$
$$\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$$

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.

3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.

2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17; C.W36; C.W37; C.W38; C.W39; C.W66; C.W95
W_02	C.W18; C.W35
U_01.	C.U15; C.U17; C.U48
U_02	C.U17; C.U48;
U_03	C.U15; C.U17; C.U48; C.U65; C.U66
K_01	K.01; K.02; K.03; K.04; K.05; K.06
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Adamkiewicz B., Głąbiński A., Klimek A.; Neurologia dla studentów wydziału pielęgniarstwa. ABC Wolters Kluwer Business 2010. 2. *Henry Gregory L., Neal Little, Andy Jagofa, Thomas R. Pellegrino, red. wyd. pol. Wojciech Kozubski, Stany nagłe w neurologii - od objawu do rozpoznania., Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007 3. Mazur R., Kozubski W., Prusiński A. Podstawy kliniczne neurologii PZWL 1998 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fuller G. (Turaj W. red. pol. wyd.) Badanie Neurologiczne – to proste. Urban & Partner, Wrocław 2009. 2. Rowland L. (Kwieciński H., Kamińska A. red. pol.wyd). Neurologia Merritta, Tom 1, 2, 3. Urban & Partner, Wrocław 2008. 3. Friedman A.: Choroba Parkinsona – mechanizmy, rozpoznawanie, leczenie. Czelej, Warszawa 2005. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć PSYCHIATRIA		Forma zaliczenia Zo		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y
RATOWNICTWO MEDYCZNE	SPS	TAK		Nie	VI
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykład (W)	25	25	5	5	1
Analiza literatury – przygotowanie do wykładów			2	5	
Przygotowanie do kolokwium			3	5	
Ćwiczenia umiejętności praktycznych (CUP)	25	25			1
Razem	50	50	5	5	2
Metody dydaktyczne					
<p>a. Wykłady interaktywne: slajdy, filmy video przedstawiające poszczególne zagadnienia, prezentacje pacjentów, analiza przypadków klinicznych w oparciu o własną pracę studenta (samokształcenie)</p> <p>b. Ćwiczenia umiejętności praktycznych: wywiad, analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja, rozwiązywanie problemów klinicznych, udział w psychoterapii</p>					
Wymagania wstępne					
<p>A. Wymagania formalne: zaliczenie przedmiotów wymaganych na I roku studiów.</p> <p>B. Wiedza w zakresie biologii na poziomie szkoły średniej</p>					
Cele przedmiotu					
<p>C1. Zapoznanie studenta z podstawami psychopatologii, ogólnymi zasadami oceny stanu psychicznego pacjentów, zbierania wywiadów zwłaszcza uzyskania informacji ważnych z punktu widzenia dalszego postępowania z pacjentem zaburzonym psychicznie.</p> <p>C2. Ważnym celem kształcenia studentów kierunku ratownictwo medyczne jest w szczególności zapoznanie słuchaczy z ostrymi zaburzeniami psychicznymi wymagającymi od ratownika posiadania specjalistycznej wiedzy, umiejętności komunikowania się i postępowania z takimi pacjentami.</p> <p>C3. Student powinien znać treść Ustawy o Ochronie Zdrowia Psychicznego a także treść Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w sprawie warunków i sposobu stosowania przymusu bezpośredniego.</p> <p>C4. Przygotowanie ratownika medycznego do efektywnego komunikowania się i postępowania wobec pacjenta zaburzonego psychicznie w szczególności w stanach ostrych. Student w postępowaniu z takim pacjentem powinien umieć ocenić ryzyko zachowań autodestrukcyjnych (np. próby samobójcze), zachowań agresywnych zagrażających otoczeniu i porządkowi prawnemu i zastosować takie postępowanie, które w możliwie maksymalny sposób zapobiegnie takim zachowaniom..</p>					
Treści programowe					
Problematyka wykładów:					
<p>1. Elementy psychopatologii ogólnej i szczegółowej. Ogólne wskazówki dotyczące oceny stanu psychicznego.</p>					

2. Ostre zaburzenia psychiczne. Zaburzenia świadomości i dezorientacja zaburzenia ruchowe. Podniecenie i zachowania agresywne i gwałtowne (bezpośrednie i pośrednie sposoby postępowania, zagrożenia dla otoczenia w tym dla ratownika, warunki prawne zasady stosowania przymusu bezpośredniego).
3. Zasady postępowania z pacjentami z zaburzeniami spostrzegania (omamy) i zaburzeniami myślenia (urojenia).
4. Ostre przejawy zaburzeń afektywnych (depresje, zespoły maniakalne) myśli, tendencje i zamachy samobójcze (ocena ryzyka, postępowanie wobec pacjentów zagrożonych samobójstwem).
5. Psychopatologiczne objawy zatrucia środkami psychoaktywnymi.
6. Przedawkowanie i zatrucia lekami oraz ostre zespoły polekowe. Zespoły odstawienia (abstynencyjne).
7. Różnicowanie zespołów czynnościowych od zespołów „organicznych”.
8. Zaburzenia dysocjacyjne pod postacią somatyczną.
9. Sytuacje traumatyczne, wypadkowe, urazowe – ocena świadomości, stanu emocjonalnego oraz funkcji poznawczych.
10. Zaburzenia nerwicowe pod postacią somatyczną. Zaburzenia somatyzacyjne. Zaburzenia hipochondryczne. Zaburzenia autonomiczne występujące pod postacią somatyczną. Uporczywe bóle psychogenne.
11. Omówienie treści Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Z dnia 20 października 1994 r.) z późniejszymi zmianami. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 23 sierpnia 1995r. w sprawie sposobu stosowania przymusu bezpośredniego (Dz. U. Z dnia 8 września 1995 r.)

Problematyka ćwiczeń umiejętności praktycznych:

1. Wywiad, ocena stanu somatycznego i psychicznego.
2. Ocena objawów psychopatologicznych u wybranych schorzeniach psychiatrycznych.
3. Opisy przypadków. Rozpoznanie i postępowanie w stanach nagłych w psychiatrii.
4. Udział w procesie zdrowienia pacjenta z zaburzeniami psychicznymi.
5. Zastosowanie przymusu bezpośredniego.

Efekty kształcenia:	Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne																																																																																																			
<p>Wiedza W_01 Ma uporządkowaną wiedzę na temat biologicznych, psychologicznych, społecznych i filozoficznych uwarunkowań zdrowia i patologii, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii. W_02 Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego, w jednostkach chorobowych, w stanach zagrożenia życia wynikających z zaburzeń psychicznych.</p>	<p>A. Sposób zaliczenia - Zaliczenie z oceną</p> <p>Sposoby weryfikacji i oceny efektów</p> <table border="1" data-bbox="635 1283 1394 1794"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table> <p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna</p>	Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X						X	W_02			X						X	U_01					X				X	U_02						X			X	U_03								X	X	K_01								X	X	K_02								X	X	K_03								X	X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																																																																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																																											
W_01			X						X																																																																																											
W_02			X						X																																																																																											
U_01					X				X																																																																																											
U_02						X			X																																																																																											
U_03								X	X																																																																																											
K_01								X	X																																																																																											
K_02								X	X																																																																																											
K_03								X	X																																																																																											
<p>Umiejętności U_01 Potrafi wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk medycznych oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy problemów zdrowotnych pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, U_02 Potrafi prezentować w formie ustnej i pisemnej efekty własnych działań ratowniczych, relacjonować zmiany w stanie zdrowia psychicznego pacjenta, uszkodzonego. U_03 Potrafi współpracować w</p>																																																																																																				

<p>zespole terapeutycznym i w zespole ratownictwa medycznego.</p>	<p>8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć</p>
<p>Kompetencje społeczne K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego z zaburzeniami psychicznymi, przestrzega tajemnicy zawodowej K_02 Potrafi współpracować z przedstawicielami innych zawodów w zakresie ochrony zdrowia. K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<p>B. Formy i kryteria zaliczenia Wykład 1. Ocena z kolokwium (Z_1) 2. Opracowanie zagadnień - samodzielna praca studenta - (Z_2) <i>ocena z kolokwium (Z_1) x 0,70 + ocena z opracowanych zagadnień (Z_2) x 0,30</i></p> <p>Ćwiczenia umiejętności praktycznych: 1. Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników) – (Z_1) 2. Samodzielna praca studenta - pokaz (Z_2). <i>Ocena za samodzielną pracę na zajęciach praktycznych, wyciąganie wniosków (Z_1) x 0,50 + pokaz (Z_2) x 0,50</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu (modułu): Ustalenie oceny końcowej A na podstawie uzyskanych <u>ocen pozytywnych</u> z wykładu i ćwiczeń. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczona ze wzoru: $O_K = O_w \times 1 + O_{ck} \times 1/2$ O_K – ocena końcowa przedmiotu O_w – ocena wykładu O_{ck} - ocena z ćwiczeń umiejętności praktycznych</p> <p>Ocena końcowa jest przeliczana według wzoru: 3,00 - 3,24 – dostateczny (3,0) 3,25 - 3,74 – dostateczny plus (3,5) 3,75 - 4,24 – dobry (4,0) 4,25 - 4,74 – dobry plus (4,5) 4,75 - 5,00 – bardzo dobry (5,0)</p> <p>Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach) 5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do</p>

	<p>nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W01	C.W.9, C.W.10, C.W.11, C.W.12, C.W.35, C.W. 107
W02	C.W.12, C.W.13, C.W.35, C.W.39,
U01	C.U.15, C.U.65, C.U.66
U02	C.U.15, C.U.65, C.U.66
U03	C.U.15, C.U.65, C.U.66
K01	K.0.1, K.0.6, K02, K.0.3., K05
K02	K.0.1, K.0.6, K04
K03	K.0.1, K.0.6, K02, K03, K05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Petit J.R.: Psychiatria ratunkowa. (Redakcja wydania I polskiego Sławomir K. Sidorowicz). Urban & Partner. Wrocław, 2007.
2. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne. Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne „Vesalius”. IPIŃ, Warszawa, 1997.
3. Bilikiewicz A., Dąbrowski S., Bogusław H.: Psychiatria. PZWL 2009.

Literatura uzupełniająca:

1. Bilikiewicz A., Pużyński S., Rybakowski J., Wciórka J. (red.). Psychiatria. t. I-III. Urban & Partner. Wrocław, 2002, 2003.
2. *Feyberg H.J., Schnajder W., Stieglitz R.D. Kompendium psychiatrii, psychoterapii, medycyny psychosomatycznej. (Redakcja naukowa tłumaczenia Adam Bilikiewicz). Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2005.
3. Wright P., Stern J. Phelan M. Psychiatria Sedno T. 1 i 2 (redakcja wydania polskiego J. Rybakowski i F. Rybakowski) ELSEVIER Urban & Partner Wrocław 2005

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć CHOROBY ZAKAŻNE		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1																														
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE																																		
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																														
praktyczny	SPS	tak		V																														
Dyscyplina: Nauki medyczne																																		
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																		
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																													
	N (nauczyciel)		S (student)																															
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																														
Wykłady	25	25	5	5	1																													
Analiza piśmiennictwa			2	2																														
Przygotowanie do kolokwium			3	3																														
Razem	25	25	5	5	1																													
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wykład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna,																																		
Wymagania wstępne Zaliczony tok studiów do IV semestru włącznie na kierunku ratownictwo medyczne.																																		
Cele przedmiotu Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej funkcjonowania organizmu jako całości, poszczególnych układów i narządów, umiejętności oceny pacjenta/ poszkodowanego w stanie zagrożenia zdrowia i/lub życia. Zapoznanie studentów z kliniką wybranych chorób zakaźnych, w tym stanów zagrożenia życia w chorobach zakaźnych, postępowaniem diagnostyczno-terapeutycznym w tej grupie chorób oraz zasadami postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny HBV, HCV, HIV.																																		
Treści programowe Problematyka wykładów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wstęp do chorób zakaźnych – etiologia, epidemiologia, immunologia chorób zakaźnych. 2. Stany zagrożenia życia w chorobach zakaźnych: tężec, zatrucie jadem kiełbasianym 3. Zatrucie pokarmowe. Różnicowanie biegunek. Biegunka podróżników. Zapalenie jelit spowodowane przez <i>Clostridium difficile</i>. 4. Wirusowe zapalenia wątroby i ich profilaktyka. 5. Borelioza z Lyme jako przykład choroby przenoszonej przez kleszcze. 6. Stany zagrożenia życia w chorobach zakaźnych: śpiączka wątrobowa. Różnicowanie żółtaczek. 7. Stany zagrożenia życia w chorobach zakaźnych: inwazyjna choroba meningokokowa, gorączki krwotoczne, malaria. Różnicowanie stanów gorączkowych. 8. Zakażenie HIV. Profilaktyka poekspozycyjna HIV, HBV, HCV. 																																		
Efekty uczenia się: Wiedza W_01. Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania w określonych stanach klinicznych W_02. Charakteryzuje zagrożenia spowodowane przez pasożyty, rośliny, grzyby trujące oraz jadowite zwierzęta W_03. Zna mechanizmy rozwoju zmian chorobowych oraz występowania objawów chorobowych			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																															
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>			Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X						X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																									
W_01			X						X																									

<p>Umiejętności U_01. Interpretuje dane z dokumentacji pacjenta i rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowotnego U_02 Przestrzega zasad bezpieczeństwa związanych z materiałem biologicznie skażonym</p> <p>Kompetencje społeczne K_01 Organizuje pracę własną, pracuje w zespole ratownictwa medycznego, rozwiązuje określone problemy zdrowotne w pacjenta/poszkodowanego. K_02 Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny własnych deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	W_02			X					X
	W_03			X					X
	U_01							X	X
	U_02							X	X
	K_01							X	X
	K_02							X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemne
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:
Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)
<60% - 2,0
60%÷68% - 3,0
69%÷77% - 3,5
78%÷86% - 4,0
87%÷95% - 4,5
>95% -5,0

Średnia z ocen z kolokwium x 0,70 + ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:
Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS.
Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa.
Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.

Kryteria oceniania
5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;
4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;
4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;
3,5 – zadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;
3,0 – zadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;
2,0 – niezadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje

	<p>społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W01, K_W04, K_W017, K_W18, K_W20, K_W24, K_W25, K_W34, K_W35, K_W90
W_02.	K_W01, K_W04, K_W017, K_W18, K_W20, K_W24, K_W25, K_W34, K_W35, K_W90
W_03.	K_W01, K_W04, K_W017, K_W18, K_W20, K_W24, K_W25, K_W34, K_W35, K_W90
U_01.	K_U03, K_U10, K_U20, K_U25, K_U65, K_U66
U_02.	K_U03, K_U10, K_U20, K_U25, K_U65, K_U66
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Cianciara J, Juszczuk J. Choroby zakaźne i pasożytnicze. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007
2. . Kasper DL, Fauci AS. Harrison Choroby zakaźne, tom 1 i 2. Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2012

Literatura uzupełniająca:

1. Juszczuk J. Wirusowe zapalenie wątroby. PZWL, Warszawa 1999

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć KARDIOLOGIA		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																				
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																								
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																			
praktyczny	SPS	tak		Nie	V																			
Dyscyplina: Nauki medyczne																								
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																								
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																			
	N (nauczyciel)		S (student)																					
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																				
Wykłady	25	25	5	5	1																			
Czytanie wskazanej literatury			2	2																				
Przygotowanie do zaliczenia			3	3																				
Ćwiczenia symulacyjne	20	20	10	10	1																			
Czytanie wskazanej literatury			5	5																				
Przygotowanie do zaliczenia			5	5																				
Razem	45	45	15	15	2																			
Metody dydaktyczne Wykłady interaktywne: slajdy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, analiza przypadków klinicznych w oparciu o własną pracę studenta (samoksztalcenie)																								
Wymagania wstępne: Zaliczenie przedmiotów wymaganych na I i II roku studiów. Wiedza w zakresie anatomii i fizjologii i patofizjologii.																								
Cele przedmiotu Student posiada ugruntowaną w sposób praktyczny wiedzę na temat chorób układu sercowo-naczyniowego, umiejętność ich rozpoznawania, umiejętności praktyczne odnośnie sposobów postępowania w stanach zagrożenia życia powodowanych przez choroby układu sercowo-naczyniowego.																								
Treści programowe Problematyka wykładu Wprowadzenie do kardiologii, Nieinwazyjne i inwazyjne metody diagnostyczne stosowane w kardiologii. Choroba wieńcowa, zawał mięśnia sercowego, zatorowość płucna, tętniak aorty, niewydolność serca, nadciśnienie tętnicze. Stany nagłe w kardiologii – postępowanie przedszpitalne i szpitalne. Postępowanie przedszpitalne i szpitalne w schorzeniach układu sercowo-naczyniowego. Problematyka ćwiczeń symulacyjnych Badanie fizykalne osoby dorosłej w zakresie fizjologii i patologii układu sercowo-naczyniowego. Wykonanie i ocena zapisu EKG: zapis prawidłowy –bez zmian patologicznych, rytmy nagłego zatrzymania krążenia VF/VT/PEA/asystolia, uniesienie i/lub obniżenie odcinka ST (na symulatorach). Rozpoznawanie podstawowych zaburzeń pracy serca w zapisie EKG.																								
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Zna patofizjologię, objawy kliniczne, powikłania chorób przewlekłych i ostrych, przebieg i sposób postępowania. W_02 Zna sposoby rozpoznania, diagnozowania oraz postępowania w schorzeniach, urazach układu		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne B. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																						
		<table border="1"> <tr> <td rowspan="2">Efekt uczenia się</td> <td colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> </tr> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9															

<p>sercowo-naczyniowego.</p> <p>W_03 Zna procedury specjalistyczne oraz sposoby postępowania przedszpitalnego i szpitalnego w stanach nagłych układu sercowo-naczyniowego.</p> <p>Umiejętności</p> <p>U_01 Potrafi monitorować i ocenić stan pacjenta, powiązać stan pacjenta z objawami klinicznymi, wywiadem, wynikami diagnostycznymi.</p> <p>U_02 Podejmuje i wykonuje medyczne czynności ratunkowe w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.</p> <p>U_03 Potrafi wykonać specjalistyczne procedury kardiologiczne, dokonać interpretacji i wdrożyć właściwe postępowanie.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej</p> <p>K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.</p> <p>K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	W_01			X				X	X
	W_02			X				X	X
	W_03			X				X	X
	U_01							X	X
	U_02							X	X
	U_03							X	X
	K_01			X				X	X
	K_02			X				X	X
	K_03			X				X	X
	<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. rezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Pracy studenta w trakcie zajęć</p> <p>B. Formy i kryteria zaliczenia</p> <p>Wykład:</p> <p>1. Ocena z kolokwium. 2. Opracowanie zagadnień – samodzielna praca studenta – (Z₁) <i>ocena z kolokwium x 0,70 + ocena z opracowanych zagadnień x 0,30</i></p> <p>Ćwiczenia symulacyjne:</p> <p>1. Ocena wiedzy i umiejętności: wykonanie badania fizykalnego osoby dorosłej w zakresie fizjologicznych i patologicznych funkcji narządów i układów. Interpretacja zapisu EKG prawidłowego–bez zmian patologicznych, rytmów nagłego zatrzymania krążenia VF/VT/PEA/asystolia, uniesienie i/lub obniżenie odcinka ST i innych patologicznych zapisów EKG. Studium przypadku, przygotowanie opisu, rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w fazie przedszpitalnej i wczesnej fazie szpitalnej dla wybranej jednostki chorobowej w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego w chorobach kardiologicznych (Z₁)</p> <p>2. Ocena kompetencji społecznych: obserwacja samodzielnej pracy studenta, obserwacja studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej, zaangażowania w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z₂) <i>O_{CS} = ocena (Z₁) x 0,70 + ocena (Z₂) x 0,30 O_{CS} – ocena z ćwiczeń symulacyjnych</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)</p> <p><60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ustalenie oceny końcowej na podstawie uzyskanych ocen</p>								

	<p><u>pozytywnych</u> z wykładu i ćwiczeń symulacyjnych. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczona ze wzoru: $O_k = O_w \times O_{SC} \times / 2 O_k$ - ocena końcowa przedmiotu O_w – ocena wykładu</p> <p>Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta) 5.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4.5 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3.5 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17, C.W26, C.W27, C.W55,
W_02	C.W17, C.W26, C.W27,
W_03	C.W59, C.W83, C.W96,
U_01	C.U1, C.U2, C.U4, C.U7, C.U8, C.U9, C.U10, C.U11, C.U14, C.U35,
U_02	C.U38, C.U46, C.U47, C.U65, C.U66
U_03	C.U13, C.U14, C.U35, C.U46, C.U47, C.U65
K_01	K.01, K.06
K_02	K.02, K.03, K.04,
K_03	K.05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa

1. *Kokot F.: Ostre stany zagrożenia życia. PZWL, Warszawa 2008.
2. Kozłowski D.: Warsztaty z elektrokardiografii dla studentów medycyny. AMG, 2008.
3. *Jakubaszki J. : Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, Górnicki WM2009.

Literatura uzupełniająca:

1. Kokota F.: Choroby wewnętrzne, Crach Course, Urban i Partner 2008
2. Kokota F.: Wywiad i badanie przedmiotowe, Crach Course, Urban i Partner 2009.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć MEDYCYNA KATASTROF		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y
praktyczny	SPS	tak		Nie	V/VI
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady sem. V	25	25	5	5	1
Czytanie wskazanej literatury			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Wykłady sem. VI	25	25	5	5	1
Czytanie wskazanej literatury			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Razem	50	50	10	10	2
Metody dydaktyczne Wykłady interaktywne: slajdy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, analiza przypadków klinicznych w oparciu o własną pracę studenta (samoksztalcenie)					
Wymagania wstępne Wymagania wstępne: Zaliczenie przedmiotów wymaganych na I roku studiów. Wiedza w zakresie anatomii i fizjologii i patofizjologii.					
Cele przedmiotu Opanowanie umiejętności organizacji i niesienia pomocy w warunkach ekstremalnych, m.in. klęsk żywiołowych, ekologicznych, katastrof, awarii przemysłowych oraz wojny. Pozyskanie umiejętności współdziałania interdyscyplinarnego i określenie miejsca oraz zakresu pomocy medycznej na poszczególnych etapach akcji ratunkowej w sytuacji katastrofy.					
Treści programowe Problematyka wykładu Sem. V Medycyna katastrof jako samodzielna dyscyplina naukowa. Rodzaje i cechy katastrof spowodowanych siłami natury i wywołanych przez człowieka. Definicja klęski żywiołowej. Zasady organizacji i podległość organów planowania i dowodzenia akcją ratunkową na poszczególnych szczeblach administracji rządowej i samorządowej w sytuacji wystąpienia katastrofy. Plany zabezpieczenia ratunkowego z uwzględnieniem zabezpieczenia medycznego na wypadek katastrof. Zagrożenia obszarowe wystąpienia katastrofy. Medycyna katastrof jako współczesne wyzwanie edukacyjne. Ogólne zasady organizacji i zabezpieczenia medycznego w katastrofach i awariach. Organizacja i zadania publicznej służby zdrowia w czasie wojny. Ratunkowe czynności medyczne, system ratownictwa i sposoby zachowań w warunkach zdarzeń masowych, katastrof i kataklizmów. Sem IV Organizacja pomocy medycznej w wypadkach masowych katastrof. Zasady dekontaminacji w zdarzeniach masowych. Wykrywanie skażeń chemicznych i promieniotwórczych oraz medyczne czynności ratunkowe podczas tych zdarzeń. Zagrożenie zatruciami BST i postępowanie w tych przypadkach. Zagrożenie ekologiczne. Rola szpitalnego oddziału ratunkowego podczas wypadków masowych spowodowanych atakami					

terroru. Organizacja Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na obszarze powiatu, województwa i kraju. Postępowanie w zatruciach związkami chemicznymi okresu pokojowego. Akty terrorystyczne. Organizacja działań ratowniczych w strefie zagrożenia w wypadkach drogowych, kolejowych, budowlanych, morskich, ekologicznych i lotniczych. Zabezpieczenie imprez masowych. Bioterroryzm. Rola i organizacja łączności radiowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Ma uporządkowaną wiedzę na temat uwarunkowań zdrowia i choroby, zagrożeń środowiskowych oraz rozumie istotę funkcjonowania systemu ratownictwa w sytuacji katastrofy.
 W_02 Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego przedszpitalnego i szpitalnego, w określonych stanach zagrożenia życia uszkodzowanego w zdarzeniach jednostkowych i mnogich.
 W_03 Zna i rozumie mechanizmy działania w sytuacji katastrofy na poziomie jednostki i kraju..

Umiejętności

U_01 Posiada umiejętność obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji, przy wykorzystaniu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia fizjologii i patologii.
 U_02 Potrafi wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk medycznych oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy problemów zdrowotnych w sytuacji zdarzeń ratunkowych na poziomie katastrof i wdrożyć działania zgodnie z obowiązującymi standardami i przepisami.
 U_03 Potrafi współpracować w zespole terapeutycznym, w systemie zintegrowanego ratownictwa medycznego, umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania, potrafi przyjąć rolę lidera w zespole, prowadzić obowiązującą dokumentację.
 U_04 Potrafi identyfikować niedociągnięcia, błędy i zaniedbania, zapobiega wystąpieniu błędów jatrogennych.

Kompetencje społeczne

K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i rozumienie dla różnic

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

A. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X							
W_02		X							
W_03		X							
U_01		X							
U_02		X							
U_03		X							
U_04		X							
K_01		X							
K_02		X							
K_03		X							

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Pracy studenta w trakcie zajęć

B. Formy i kryteria zaliczenia

Wykład:

Ocena z kolokwium po każdym semestrze.

Opracowanie zagadnień - samodzielna praca studenta - (Z₁)

ocena z kolokwium x 0,70 + ocena z opracowanych zagadnień x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% - 5,0

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

<p>światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej</p> <p>K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.</p> <p>K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
---	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17, C.W66, C.W85,
W_02	C.W17, C.W21, C.W74, C.W75, C.W76, C.W79, C.W93. C.W94, C.W95,
W_03	C.W86, C.W87, C.W102, C.W103
U_01	C.U7, C.U25
U_02	C.U1, C.U2, C.U4, C.U8, C.U9, C.U10, C.U11, C.U19, C.U26, C.U28, C.U30, C.U32, C.U37, C.U38, C.U43, C.U44, C.U45, C.U46, C.U54, C.U56, C.U57, C.U58, C.U59, C.U60, C.U61, C.U63, C.U64, C.U66
U_03	C.U59, C.U65,
U_04	C.U62,
K_01	K.01, K.06
K_02	K.02, K.03, K.04,
K_03	K.05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa

- * Briggs Susan M., Kathryn H. Brinsfield, red. wyd. pol. Andrzej Zawadzki, Wczesne postępowanie medyczne w katastrofach. Podręcznik dla ratowników medycznych., Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007, wyd. 1 (4x)
- * Chomiczewski K., Kocik J., Szkoda T.: Bioterroryzm. Zasady leczenia lekarskiego. PZWL, Warszawa 2005. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2005.
- *Zawadzki A, Basiński A. (red.): Medycyna ratunkowa i katastrof. PZWL, Warszawa 2006.

Literatura uzupełniająca

- European Resuscitation Council (ERC), Polska rada Resuscytacji. Andres J (red. wyd. polskiego): Wytoczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej 2015. Polska Rada Resuscytacji.
- Jakubaszko J: Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2003
- Pousada L i wsp.: Medycyna ratunkowa. Wyd. I, II polskie pod red. J. Jakubaszki. Urban&Partner, Wrocław 1999, 2000
- Styka L: Ewakuacja i transport poszkodowanego. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2008.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć FARMAKOLOGIA I TOKSYKOLOGIA KLINICZNA		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 3	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y
praktyczny	studia pierwszego stopnia	Tak		Nie	III
Dyscyplina: Nauki farmaceutyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady/Konwersatoria	40	40	10	10	2
Opracowanie zagadnienia			5	5	
Przygotowanie do egzaminu			5	5	
Ćwiczenia laboratoryjne	20	20	5	5	1
Opracowanie zagadnienia			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Razem	60	60	15	15	3
Metody dydaktyczne Wykład informacyjny i problemowy, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny. Ćwiczenia laboratoryjne i audytorijne, ćwiczenia problemowe (rozwiązywanie i prezentacja leków posługując się przypadkami – case).					
Wymagania wstępne Wiedza z zakresu farmakologii na poziomie studiów pierwszego stopnia. Wiedza w zakresie biologii, chemii i fizyki na poziomie szkoły średniej. Wskazane jest ukończenie kursu z anatomii i fizjologii.					
Cele przedmiotu Celem nauczania jest ugruntowanie wiedzy studenta podczas interpretowania i rozumienia zagadnień dotyczących farmakologii i toksykologii, mechanizmów działania leków i toksyn, działania farmakologicznego leków, działań niepożądanych i interakcji leków należących do różnych grup terapeutycznych. Opanowanie i poszerzenie wiedzy dotyczącej substancji leczniczych i toksyn z uwzględnieniem nomenklatury międzynarodowej oraz nazw synonimowych i handlowych podstawowych preparatów stosowanych w farmakoterapii oraz ksenobiotyków.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 5. Informacje o lekach – bazy danych o lekach oraz informatory farmaceutyczne jako źródło wiedzy o lekach, Charakterystyka Produktu Leczniczego. 6. Leki ratujące życie – przegląd szczegółowy (działania niepożądane, interakcje, dawkowanie). 7. Interakcje i niepożądane działania leków. 8. Toksykologia szczegółowa (Rozpuszczalniki organiczne, Zatrucia gazami, Metale, Niemetale i połączenia nieorganiczne, Tworzywa sztuczne, Toksyny zwierzęce, Zatrucia lekami, Etanol, Zatrucia grzybami). Problematyka ćwiczeń: 1. Dawkowanie leków. 2. Praktyczne wyszukiwanie działań niepożądanych i interakcji leków.					
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne			
Wiedza W_01 Zna podstawowe zasady klasyfikacji leków. W_02 Zna i omawia mechanizmy		A. Sposób zaliczenia Egzamin			

działania, wskazania, działania niepożądane i interakcje wybranych leków.

Umiejętności

U_01 Umie wykazać praktyczny związek pomiędzy mechanizmem działania wybranego leku a wskazaniem do jego zastosowania.

U_02 Umie scharakteryzować działania niepożądane i interakcje wybranych leków.

U_03 Potrafi rozróżnić mechanizmy działania wybranych trucizn.

U_04 Umie wykazać praktyczny związek pomiędzy mechanizmem działania wybranej toksyny a interwencją terapeutyczną.

Kompetencje społeczne

K_01 Student współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym, rozumie i analizuje różne sytuacje zdrowotne w kontekście stosowania leków i narażenia na zatrucia.

K_02 Student akceptuje standardy etyczne i prawne w odniesieniu do farmakoterapii i toksykologii, jest refleksyjny, kreatywny i szuka odniesień do problematyki farmakoterapii oraz uzasadnień w literaturze przedmiotu.

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Zajęcia z Farmakologii i toksykologii klinicznej obejmują wykłady i ćwiczenia audytoryjne.

Na egzamin składa się 12 pytań zamkniętych (0-6 punktów) i 3 pytania otwarte (0-6 punktów).

Punktacja:

ocena dostateczna: 6,00-7,00

ocena dość dobra: 7,50 -8,50

ocena dobra: 9,00-9,50

ocena ponad dobra: 10,00-10,50

ocena bardzo dobra: 11,00-12,00

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X							
W_02		X							
W_03		X							
U_01		X							
U_02		X							
U_03		X							
U_04		X							
K_01		X							
K_02		X							
K_03		X							

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Pracy studenta w trakcie zajęć

Kryteria oceniania

5,0- znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne.

Znajomość treści kształcenia na poziomie **93%-100%**.

Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusje, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie **85%-92%**.

Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągać poprawne wnioski.

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie **77%-84%**.

Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągać wnioski.

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne,

	<p>ale ze znacznymi deficytami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%.</p> <p>Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3,0 – zadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%.</p> <p>Kompetencje społeczne: akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2,0 – niezadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne: nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W18
W_02	C.W18; C.W19; C.W20; C.W35; C.W106; C.W107
U_01.	C.U16; C.U20; C.U21
U_02.	C.U29; C.U30
U_03	C.U33; C.U34
U_04.	C.U35; C.U36; C.U65; C.U66
K_01.	K.01; K.02
K_02	K.03; K.04; K.05; K.06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. W. Kostowski, Z. Herman, Farmakologia tom 1-2, PZWL, Warszawa, 2013.
2. E. Mutschler, G. Geisslinger, H.K. Kroemer, P. Ruth, Farmakologia i toksykologia, Medpharm, Wrocław, 2016.
- *3. Mitręga A.K., Tadeusz F. Krzemiński. Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Wrocław Urban & Partner, 2017.

Literatura uzupełniająca

1. Rang, M.M. Dale, J.M. Ritter, Farmakologia kliniczna, Czelej, Lublin, 2001.
2. Brunton, J.S. Lazo, K.L. Parker, Farmakologia Goodmana & Gilmana, Czelej, Lublin, 2007.
3. B. Schmid, P. Strub, A. Studer, Farmakologia dla zawodów pielęgniarstwa, Medpharm, Wrocław, 2013.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć PODSTAWOWE ZABIEGI MEDYCZNE		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	I	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	25	25	5	5	1
Opracowanie zagadnień			2	2	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			1	1	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia	25	25	5	5	1
Przygotowanie do ćwiczeń			1	1	
Opracowanie zagadnień			2	2	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Razem	50	50	10	10	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda praktyczna - pokaz, ćwiczenia symulacyjne					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie biologii na poziomie szkoły średniej					
Cele przedmiotu Celem nauczania jest przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej funkcjonowania organizmu jako całości, poszczególnych układów i narządów, umiejętności oceny pacjenta/poszkodowanego w stanie zagrożenia zdrowia i/lub życia. Kształcenie umiejętności wdrażania podstawowych zabiegów medycznych/ratowniczych w stanie zagrożenia zdrowia i/lub życia pacjenta/poszkodowanego. Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy z zakresu postępowania ratunkowego w stanie zagrożenia zdrowia i/lub życia pacjenta/poszkodowanego.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Mechanizmy nagłego zagrożenia zdrowia i życia pacjenta/poszkodowanego, przyczyny, mechanizm i objawy NZK. 2. BLS osoby dorosłej, dziecka. 3. Ocena stanu pacjenta/poszkodowanego. 4. Zasady układania pacjenta/poszkodowanego do pozycji właściwej dla jego stanu i/lub odniesionych obrażeń. 5. Postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci tj obrażenia ciała, oparzenia, wstrząs, zatrucia. 6. Przedszpitalne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci. Problematyka ćwiczeń: 1. Badanie fizykalne chorego/ poszkodowanego. 2. Pozycje ułożeniowe pacjenta/ poszkodowanego w różnym stanie zdrowia, choroby i zagrożenia życia.					

3. Ocena stanu świadomości pacjenta/ poszkodowanego, nieinwazyjne monitorowanie podstawowych czynności życiowych
4. Ocena miejsca zdarzenia, narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne, przygotowanie chorego/poszkodowanego do transportu. Transport kwalifikowany.
5. Udrażnianie górnych dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi, rurka ustno-gardłowa.
6. Zasady aseptyki i antyseptyki. Tamowanie krwotoków zewnętrznych, zaopatrywanie ran, unieruchamianie kończyn. Stabilizacja i unieruchomienie kręgosłupa.
7. Organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Zna przyczyny, mechanizm i objawy NZK, zasady oceny stanu chorego/poszkodowanego

W_02 Zna zasady układania pacjenta poszkodowanego do optymalnych pozycji ułożeniowych, zasady transportu kwalifikowanego.

W_03. Zna przedszpitalne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci.

Umiejętności

U_01. Potrafi przeprowadzić badanie fizykalne chorego/poszkodowanego dorosłego i/lub dziecka w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego.

U_02 Monitoruje czynności życiowe pacjenta/poszkodowanego, przygotowuje do transportu i prowadzi transport kwalifikowany chorego/poszkodowanego.

U_03 Wdraża przedszpitalne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci.

Kompetencje społeczne

K_01 Organizuje pracę własną, pracuje w zespole ratownictwa medycznego, rozwiązuje określone problemy zdrowotny w pacjenta/poszkodowanego.

K_02 Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X						X
W_02			X						X
W_03			X						X
U_01					X			X	X
U_02					X			X	X
U_03					X			X	X
K_01								X	X
K_02								X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% - 5,0

Ćwiczenia:

Średnia arytmetyczna ocen z kolokwiów (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium)

Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)

Średnia z ocen z kolokwiów $\times 0,70$ + ocena za samodzielną pracę studenta $\times 0,30$

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego.

Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.

$$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3} \text{ następnie}$$
$$\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$$

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.

3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.

2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W017, K_W46, K_W54, K_W55, K_W56, K_W73, K_W78
W_02.	K_W017, K_W46, K_W54, K_W55, K_W56, K_W73, K_W78
W_03.	K_W017, K_W46, K_W54, K_W55, K_W56, K_W73, K_W78
U_01.	K_U01, K_U02, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U011, K_U018, K_U25, K_U26, K_U27, K_U28, K_U29, K_U32, K_U37, K_U39, K_U40, K_U43, K_U44, K_U51, K_U52, K_U59, K_U65, K_U66
U_02.	K_U01, K_U02, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U011, K_U018, K_U25, K_U26, K_U27, K_U28, K_U29, K_U32, K_U37, K_U39, K_U40, K_U43, K_U44, K_U51, K_U52, K_U59, K_U65, K_U66
U_03.	K_U01, K_U02, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U011, K_U018, K_U25, K_U26, K_U27, K_U28, K_U29, K_U32, K_U37, K_U39, K_U40, K_U43, K_U44, K_U51, K_U52, K_U59, K_U65, K_U66
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
<p>Wykaz literatury</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Jakubaszko J: Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2003 2. *Emory J. Campbell. Interantional Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna praktyczna, Kraków 2008. 3. Goniewicz M. Pierwsza pomoc. PZWL, Warszawa 2012. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brongel L.: Złota godzina. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków, 2000, wyd. 2, Kraków 2007 2. * Ciechaniewicz W.: Pielęgniarstwo. Ćwiczenia. PZWL, 2005 3. * European Resuscitation Council (ERC), Polska Rada Resuscytacji. Andres J (red. wyd. polskiego): Wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej 2021. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2021 <p>*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej</p>	

Nazwa zajęć TECHNIKI ZABIEGÓW MEDYCZNYCH		Forma zaliczenia Zo		Liczba punktów ECTS 9	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	Tak	Nie	I, II	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	50	50	10	10	2
Opracowanie zagadnień			5	5	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			3	3	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia symulacyjne	130	130	20	20	6
Przygotowanie do ćwiczeń			3	3	
Opracowanie zagadnień			5	5	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia umiejętności praktycznych	25	25	0	0	1
Razem	205	205	30	30	9
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny – objaśnienie/wyjaśnienie Metoda problemowa - aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda praktyczna – pokaz, ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne, Metoda programowa - ćwiczenia z użyciem maszyny dydaktycznej – symulatorów, z użyciem komputera.					
Wymagania wstępne SEM I A. Wymagania formalne: brak B. Wymagania wstępne: wiedza w zakresie anatomii i fizjologii człowieka oraz biologii na poziomie szkoły średniej SEM II A. Wymagania formalne: anatomia, mikrobiologia, Zaliczone techniki zabiegów medycznych semestr I. B. Wymagania wstępne: znajomość anatomii i fizjologii żył, mięśni i kości.					
Cele przedmiotu SEM I Wyposażenie studenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne: – zasad higieny, aseptyki i antyseptyki – w doborze metody badania podstawowych funkcji życiowych i oceny we wszystkich grupach ratowniczych oraz monitorowanie przy użyciu dostępnego sprzętu, – oceny stanu pacjenta/poszkodowanego wg schematów AVPU, ABCDE – wykonania zapisu EKG, – znajomości procedur medycznych: cewnikowanie pęcherza moczowego, założenie sondy do żołądka, – prowadzenia dokumentacji medycznej – prowadzenia badania przedmiotowego i podmiotowego (SAMPLE) SEM II Wyposażenie studenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne: – doboru drogi i miejsca wykonania wstrzyknięcia, infuzji, – posługiwania się sprzętem jednorazowego użytku, zgodnie z zasadami aseptyki i antyseptyki, – przygotowania, rozpuszczenia, rozcieńczenia leków oraz wykonania wstrzyknięcia drogą podskórną					

- i domięśniową, dożylną i doszpicową
- przygotowania zestawu do infuzji oraz wykonania wlewu kroplowego drogą dożylną i doszpicową,
- wykonania pomiaru stężenia glukozy przy użyciu glukometru,
- przygotowania wlewu i obsługa pompy infuzyjnej,

Treści programowe

SEM I

Problematyka wykładów:

1. Wyjaśnienie pojęć: aseptyka, antyseptyka, higieniczne mycie rąk
2. Podstawowe funkcje życiowe w trzech grupach ratowniczych
3. Ocena stanu świadomości według dostępnych schematów
4. Monitorowanie pacjentów/poszkodowanych
5. Elektrokardiogram - technika badania
6. Zgłębnikowanie żołądka - wskazania do wykonania, możliwość wystąpienia powikłań
7. Cewnikowanie pęcherza moczowego – wskazania do wykonania, możliwość wystąpienia powikłań
8. Prowadzenie wywiadu medycznego
9. Dokumentacja medyczna pacjenta

Problematyka ćwiczeń:

1. Postępowanie aseptyczne, antyseptyczne, higieniczne mycie rąk
2. Pomiar, ocena i różnicowanie wartości oddechów w trzech grupach ratowniczych
3. Pomiar, ocena i różnicowanie wartości tętna w trzech grupach ratowniczych
4. Pomiar, ocena i różnicowanie wartości ciśnienia tętniczego w trzech grupach ratowniczych
5. Pomiar i ocena temperatury ciała zewnętrznej i głębokiej pacjenta/poszkodowanego
6. Badanie szerokości i reakcji źrenic na światło
7. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych
8. Ocena stanu pacjenta wg schematów AVPU i ABCDE
9. Prowadzenie wywiadu wg schematu SAMPLE
10. Wykonanie zapisu elektrokardiograficznego (EKG) osoby dorosłej
11. Wykonanie zgłębnikowania żołądka u osoby przytomnej i nieprzytomnej
12. Wykonanie cewnikowania pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny
13. Prowadzenie dokumentacji medycznej pacjenta/poszkodowanego

SEM II

Problematyka wykładów:

1. Rodzaje sprzętu jednorazowego użytku do iniekcji i infuzji.
2. Metody obliczania dawek i stężeń leków.
3. Wstrzyknięcia podskórne - istota i cel, wybór miejsca wykonania wstrzyknięcia w zależności od grupy ratowniczej
4. Wstrzyknięcia domięśniowe – istota i cel, wybór miejsca wykonania wstrzyknięcia w zależności od grupy ratowniczej
5. Nakłucia żyłne – istota i cel, wybór miejsca wykonania kaniulacji w zależności od grupy ratowniczej
6. Wstrzyknięcia doszpicowe – istota i cel, wybór miejsca dojścia doszpicowego w zależności od grupy ratowniczej.
7. Pompa infuzyjna - istota i cel stosowania.
8. Pomiar glukozy przy użyciu glukometru.

Problematyka ćwiczeń symulacyjnych:

1. Przygotowanie sprzętu do iniekcji i infuzji, technika posługiwania się sprzętem jednorazowego użytku, zgodnie z zasadami aseptyki i antyseptyki.
2. Rozpuszczanie, rozcieńczanie i nabieranie leków z ampułki lub fiolki.
3. Obliczanie dawek i stężeń leków do wstrzyknięć, infuzji.
4. Wstrzyknięcie podskórne - wybór miejsca wykonania wstrzyknięcia, zasady aseptyki i antyseptyki podczas wykonania wstrzyknięcia.
5. Wstrzyknięcie domięśniowe – wybór miejsca wykonania wstrzyknięcia, zasady aseptyki i antyseptyki podczas wykonania wstrzyknięcia domięśniowego.
6. Nakłucie żyłne – wybór miejsca wykonania kaniulacji, zasady zakładania dostępu do łożyska naczyniowego, podawania leków i wlewów kroplowych drogą dożylną, zasady aseptyki i antyseptyki podczas wykonania czynności.
7. Wstrzyknięcie doszpicowe - wybór miejsca wykonania wstrzyknięcia, zasady aseptyki i

- antyseptyki podczas wykonania wstrzyknięcia.
 8. Podłączenie pompy infuzyjnej.
 9. Pomiar stężenia glukozy we krwi przy użyciu gleukometru.
 10. Udokumentowanie wykonanych czynności w karcie medycznych czynności ratunkowych.

Problematyka ćwiczeń umiejętności praktycznych:

1. Pomiar podstawowych parametrów życiowych w odniesieniu do grup ratowniczych.
2. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych.
3. Ocena stanu pacjenta wg skal AVPU, ABCD.
4. Prowadzenie wywiadu wg schematu SAMPLE.

Efekty uczenia się:

Wiedza:

W_01 zna i rozumie zasady aseptyki i antyseptyki oraz higieny w procedurach medycznych
 W_02 zna i rozumie zasady kaniulacji naczyń i jamy szpikowej
 W_03 zna i rozumie zasady farmakoterapii i płynoterapii różnymi drogami dostępu oraz pobierania materiału biologicznego do badań.
 W_04 zna i rozumie zasady oceny, monitorowania i interpretacji parametrów pacjenta w zależności od grupy wiekowej
 W_05 zna i rozumie zasady wykonywania zabiegów stosowanych w diagnostyce ratowniczej – cewnikowanie, zgłębnikowanie.
 W_06 Zna i rozumie zasady wykorzystania symulacji medycznej w procesie dydaktycznym.

Umiejętności:

U_01 Potrafi wykonać badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz ocenę stanu pacjenta z zastosowaniem schematów ratowniczych.
 U_02 Potrafi monitorować funkcje życiowe z wykorzystaniem dostępnego sprzętu medycznego
 U_03 Potrafi wykonać dostęp donaczyniowy różnymi metodami, prowadzić farmakoterapię i płynoterapię oraz pobierać materiał biologiczny do badań.
 U_04 Potrafi wykonać zabiegi diagnostyczne samodzielnie i pod nadzorem lekarza – cewnikowanie, zgłębnikowanie

Kompetencje społeczne

K_01 Komunikacji interpersonalnej w grupie zawodowej oraz wśród pacjentów i ich rodzin.
 K_02 Empatii i holistycznego podejścia do pacjenta i jego rodziny
 K_03 Identyfikowania własnych potrzeb i niedoskonałości oraz dążenia

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Średnia z wykładów i ćwiczeń

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X					X	X
W_02			X					X	X
W_03			X					X	X
W_04			X					X	X
W_05			X					X	X
W_06			X					X	X
U_01			X				X	X	X
U_02			X				X	X	X
U_03			X					X	X
U_04			X					X	X
K_01									X
K_02									X
K_03									X
K_04									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0
 60%÷68% - 3,0
 69%÷77% - 3,5
 78%÷86% - 4,0
 87%÷95% - 4,5
 >95% - 5,0

<p>do ciągłego rozwoju. K_04 Organizowania pracy własnej i zespołowej oraz kierowania zespołem interpersonalnym i interdyscyplinarnym oraz pełnienia ról społeczno-zawodowych.</p>	<p>Ćwiczenia: Średnia arytmetyczna ocen z kolokwium (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium)</p> $K = \frac{k_1+k_2+k_3+\dots+k_n}{n}$ <p>Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)</p> <p>Ocena z ćwiczeń = średnia z ocen z kolokwium K x 0,30 + ocena za samodzielną pracę studenta w trakcie zajęć x 0,70</p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową A z przedmiotu stanowi średnia ważona ocen z ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS.</p> $A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 4}{6}$ <p>Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
<p>Matryca efektów uczenia się dla zajęć</p>	
<p>Numer (symbol)</p>	<p>Odniesienie do efektów uczenia się</p>

efektu uczenia się	dla kierunku
W_01	C.W46, C.W50, C.W51, C.W52
W_02	C.W46, C.W50, C.W51, C.W62, C.W64,
W_03	C.W46, C.W50, C.W51, C.W62, C.W65, C.W72,
W_04	C.W46, C.W50, C.W63, C.W72,
W_05	C.W46, C.W50, C.W51, C.W52, C.W97, C.W98
W_06	C.W88
U_01	C.U1, C.U4, C.U7, C.U8
U_02	C.U11, C.U14, C.U18, C.U32
U_03	C.U20, C.U21, C.U27, C.U49, C.U50, C.U62 C.U65
U_04	C.U22, C.U23, C.U32, C.U50, C.U62
K_01	K01, K02, K03, K06
K_02	K01, K02, K03, K06
K_03	K02, K05
K_04	K01, K03, K04
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Paciorek P., Patrzala A.: Medyczne Czynności Ratunkowe, PZWL, Warszawa 2015. 2. *Atkinson P. et al: Medycyna ratunkowa, (red. wyd. pol. Jakubaszko J.), Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2012. 3. *Cejnajek-Musiół D., Okulicz-Kozaryn I, Grześkowiak M., Stany zagrożenia życia - postępowanie lecznicze i leki stosowane w ratownictwie medycznym., AM Poznań, 2004. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Flake F., Runggaldier K.: Ratownictwo medyczne: procedury od A do Z, (red. wyd. pol. Maślanka M.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012. 2. Bętkowska I.: Wlewy podskórne. PZWL, 2012. 3. Hildebrand N.: Iniekcje, infuzje, pobieranie krwi. Urban&Partner, Wrocław 2001. 4. *Jakubaszko J.: Ratownik medyczny. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010. 5. Smereka J. (red. wyd. pol.) Diagnostyka i postępowanie w ratownictwie medycznym. Procedury zabiegowe, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2013. 6. *Kózka M. i in.: Pielęgniarstwo ratunkowe, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć MEDYCYNA RATUNKOWA		Forma zaliczenia Egzamin		Liczba punktów ECTS 3	
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y
praktyczny	SPS	tak		Nie	III/IV
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady sem. III	25	25	5	5	1
Czytanie wskazanej literatury			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Wykłady sem. IV	50	50	10	10	2
Czytanie wskazanej literatury			5	5	
Przygotowanie do zaliczenia			5	5	
Razem	75	75	15	15	3
Metody dydaktyczne Wykłady interaktywne: slajdy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, analiza przypadków klinicznych w oparciu o własną pracę studenta (samoksztalcenie)					
Wymagania wstępne Wymagania wstępne: Zaliczenie przedmiotów wymaganych na I roku studiów. Wiedza w zakresie anatomii i fizjologii i patofizjologii.					
Cele przedmiotu Organizacja i zadania Państwowego Ratownictwa Medycznego, podstawy resuscytacji krążeniowo-oddechowej, pomoc ofiarom wypadków i zagrożeń pochodzenia zewnętrznego oraz postępowanie na miejscu zdarzeń masowych i katastrof. Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych na poziomie BLS, ITLS, ALS, PALS, PHTLS.					
Treści programowe Problematyka wykładu Sem. III Historia medycyny ratunkowej. Organizacja struktur ratownictwa medycznego w Polsce, a światowe systemy i standardy funkcjonowania służb ratownictwa medycznego. Organizacja i funkcjonowanie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Charakterystyka i specyfika działań ratowniczych. Segregacja medyczna dorosłych i dzieci. Segregacja poszkodowanych, skale ciężkości urazów w pomocy przedszpitalnej. Zasady organizacji, kierowania i prowadzenia akcji ratunkowej. Sem IV Ratunkowe czynności medyczne na poziomie BLS, ITLS, ALS, PALS. Postępowanie ratunkowe w nagłych stanach zagrożenia zdrowia lub życia. Rozpoznawanie i ocena stopnia nagłego zagrożenia, działania diagnostyczne i podstawowe zasady postępowania ratowniczego, wspólne dla wielu różnych chorób i urazów. Problemy kliniczne i psychologiczne człowieka w warunkach ekstremalnych. Podejmowanie decyzji terapeutycznych oraz wdrożenie działań ratowniczych wymagających dużej sprawności manualnej. Organizacja i prowadzenie oraz etyczne aspekty akcji ratunkowej. Akty prawne dotyczące prowadzenia akcji ratunkowej. Zasady etyczne towarzyszące akcjom ratunkowym. Ocena stanu chorego po urazie (szybkie badanie urazowe, badanie miejscowe, interwencje terapeutyczne, badanie szczegółowe, procedury).					

<p>Efekty uczenia się:</p> <p>Wiedza W_01 Ma uporządkowaną wiedzę na temat uwarunkowań zdrowia i choroby oraz rozumie istotę funkcjonowania systemu ratownictwa. W_02 Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego przedszpitalnego i szpitalnego, w określonych stanach zagrożenia życia poszkodowanego w zdarzeniach jednostkowych i mnogich. W_03 Zna i rozumie mechanizmy działania określonych grup leków, ich losy w ustroju i wzajemne interakcje, potrafi wymienić i scharakteryzować leki reprezentatywne dla poszczególnych grup.</p> <p>Umiejętności U_01 Posiada umiejętność obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji, przy wykorzystaniu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia fizjologii i patologii. U_02 Potrafi wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk medycznych oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy problemów zdrowotnych w sytuacji zdarzeń ratunkowych i wdrożyć działania ratunkowe zgodnie z obowiązującymi standardami. U_03 Potrafi współpracować w zespole terapeutycznym, w systemie zintegrowanego ratownictwa medycznego, umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania, potrafi przyjąć rolę lidera w zespole, prowadzić obowiązującą dokumentację. U_04 Potrafi identyfikować niedociągnięcia, błędy i zaniedbania, zapobiega wystąpieniu błędów jatrogennych.</p> <p>Kompetencje społeczne K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych. K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie</p>	<p>Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne</p> <p>A. Sposób zaliczenia Egzamin</p> <p>B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów</p> <table border="1" data-bbox="651 344 1391 952"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_03</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_04</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>K_01</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>K_02</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>K_03</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <ol style="list-style-type: none"> Egzamin ustny Egzamin pisemny Kolokwium Projekt Sprawozdanie Prezentacja Praca kontrolna Zadanie praktyczne Ocena pracy studenta w trakcie zajęć <p>B. Formy i kryteria zaliczenia Wykład: - Ocena z kolokwium po każdym semestrze. - Opracowanie zagadnień - samodzielna praca studenta - (Z₁) <i>ocena z kolokwium x 0,70 + ocena z opracowanych zagadnień x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% - 5,0</p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu - A: Ustalenie oceny końcowej A na podstawie uzyskanych <u>ocen pozytywnych</u> z wykładu. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczona ze wzoru: $O_k = O_w \times 1 \times 2 \text{ semestry} / 2 O_k$ - ocena końcowa przedmiotu O_w - ocena wykładu</p> <p>Ocenę B stanowi ocena z egzaminu Terminy egzaminu oraz egzaminu poprawkowego zostaną ustalone ze studentami na pierwszych zajęciach.</p>	Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01		X								W_02		X								W_03		X								U_01		X								U_02		X								U_03		X								U_04		X								K_01		X								K_02		X								K_03		X							
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																																																																																							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																																																															
W_01		X																																																																																																																						
W_02		X																																																																																																																						
W_03		X																																																																																																																						
U_01		X																																																																																																																						
U_02		X																																																																																																																						
U_03		X																																																																																																																						
U_04		X																																																																																																																						
K_01		X																																																																																																																						
K_02		X																																																																																																																						
K_03		X																																																																																																																						

<p>potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<p>Ocenę końcową z modułu jest wyliczana na podstawie procentowego udziału 40% oceny końcowej A i 60% oceny B z egzaminu.</p> $O_{KM} = A \times 40 + B \times 60/100$ <p>O_{KM} – ocena końcowa z modułu</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4.5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3.5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
---	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17, C.W79, C.W102, C.W103
W_02	C.W17, C.W21, C.W51, C.W79, C.W80, C.W89, C.W91, C.W92, C.W93, C.W94, C.W95, C.W104, C.W105, C.W106
W_03	C.W20, C.W80, C.U19,
U_01	C.U7, C.U25
U_02	C.U1, C.U2, C.U4, C.U8, C.U9, C.U10, C.U11, C.U12, C.U15, C.U18, C.U26, C.U28, C.U30, C.U37, C.U38, C.U39, C.U40, C.U41, C.U43, C.U44, C.U45, C.U46, C.U56, C.U57, C.U58, C.U60, C.U61, C.U63, C.U64, C.U66
U_03	C.U59, C.U65,
U_04	C.U62,
K_01	K.01, K.06
K_02	K.02, K.03, K.04,
K_03	K.05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa

1. * Briggs Susan M., Kathryn H. Brinsfield, red. wyd. pol. Andrzej Zawadzki, Wczesne postępowanie medyczne w katastrofach. Podręcznik dla ratowników medycznych., Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007, wyd. 1 (4x)
2. * Chomiczewski K., Kocik J., Szkoda T.: Bioterroryzm. Zasady leczenia lekarskiego. PZWL, Warszawa 2005. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2005.
3. *Zawadzki A, Basiński A. (red.): Medycyna ratunkowa i katastrof. PZWL, Warszawa 2006

Literatura uzupełniająca

1. European Resuscitation Council (ERC), Polska rada Resuscytacji. Andres J (red. wyd. polskiego): Wytoczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej 2015. Polska Rada Resuscytacji.
2. Jakubaszko J: Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2003
3. Pousada L i wsp.: Medycyna ratunkowa. Wyd. I, II polskie pod red. J. Jakubaszki. Urban&Partner, Wrocław 1999, 2000
4. Styka L: Ewakuacja i transport poszkodowanego. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2008.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 21	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		III, IV, V, VI	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	100	100	20	20	4
Opracowanie zagadnień			10	10	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			5	5	
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Ćwiczenia	280	280	120	120	16
Przygotowanie do ćwiczeń			80	80	
Opracowanie zagadnień			20	20	
Analiza piśmiennictwa			20	20	
Ćwiczenia Umiejętności praktycznych	25	25	0	0	1
Razem	405	405	140	140	21
Metody dydaktyczne					
Metoda podająca - wkład informacyjny – objaśnienie/wyjaśnienie, pogadanka, opis					
Metoda problemowa - aktywizująca – dyskusja dydaktyczna,					
Metoda praktyczna – pokaz, ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne,					
Metoda programowa - ćwiczenia z użyciem maszyny dydaktycznej – symulatorów, z użyciem komputera					
Metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna,					
Metoda eksponująca - film, ekspozycja, pokaz połączony z przeżyciem.					

Wymagania wstępne
SEM III
A. Wymagania formalne: anatomia i fizjologia, techniki zabiegów medycznych semestr I i II
B. Wymagania wstępne: znajomość mechanizmów prowadzących do nagłego zatrzymania krążenia, interpretacja podstawowych parametrów i funkcji życiowych, umiejętność oceny stanu świadomości poszkodowanego, priorytetów postępowania przedszpitalnego w NZK w rytmach defibrylacyjnych, niedefibrylacyjnych, oraz komorowych i nadkomorowych zaburzeniach rytmu.
SEM IV
A. Wymagania formalne: pierwsza pomoc, procedury ratunkowe przedszpitalne, anatomia i fizjologia, farmakologia, chirurgia, ortopedia i traumatologia narządu ruchu.
B. Wymagania wstępne: znajomość mechanizmów prowadzących do patologii narządowych i ustrojowych wywołanych urazem, interpretacja podstawowych parametrów i podtrzymanie funkcji życiowych, umiejętność oceny stanu świadomości poszkodowanego, priorytetów (w szczególności rozpoznania pourazowych stanów zagrażających życiu poszkodowanego wymagających natychmiastowej interwencji), postępowania przedszpitalnego w zależności od ciężkości, rozległości urazu.
SEM V
A. Wymagania formalne: anatomia i fizjologia, farmakologia, interna, anestezjologia, etyka.
B. Wymagania wstępne: znajomość mechanizmów prowadzących do nagłego zatrzymania krążenia,

interpretacja podstawowych parametrów życiowych, umiejętność oceny stanu świadomości poszkodowanego, wytycznych postępowania przedszpitalnego w NZK w rytmach defibrylacyjnych, niedefibrylacyjnych, oraz komorowych i nadkomorowych zaburzeniach rytmu u dzieci. Postępowanie ratownicze w NZK u dzieci.

SEM VI

- A.** Wymagania formalne: anatomia i fizjologia, farmakologia, interna, kardiologia, pediatria, anestezjologia, ginekologia i położnictwo, chirurgia i ortopedia i traumatologia narządu ruchu, etyka.
- B.** Wymagania wstępne: zaliczenie medycznych czynności ratunkowych semestry: III, IV, V, Umiejętność oceny parametrów i funkcji życiowych oraz wpływu sytuacji szczególnych na postępowanie ratownicze. Umiejętność modyfikacji postępowania ratowniczego w zależności od przyczyn NZK.

Cele przedmiotu

SEM III

Wyposażenie studenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne:

- rozpoznania mechanizmów zagrożenia życia i zatrzymania krążenia na podstawie oceny zapisu EKG,
- wykonywania zabiegów defibrylacji, kardiowersji, elektrostymulacji,
- wykonywania zaawansowanego zabezpieczenia dróg oddechowych,
- prowadzenia farmakoterapii ratunkowej,
- prowadzenia płynoterapii ratunkowej
- odwracania przyczyn zatrzymania krążenia na podstawie 4T 4H,

SEM IV

Wyposażenie studenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne:

- wykonania szybkiego badania urazowego, dalszego i szczegółowego wg zaleceń ITLS
- ewakuacji i zakwalifikowania poszkodowanego do szybkiego transportu,
- podjęcia medycznych czynności ratunkowych w zależności od rodzaju, rozległości i ciężkości urazu poszkodowanego
- prowadzenia medycznych czynności ratunkowych we wstrząsie
- odbarczenia odmy prężnej i zabezpieczenia odmy otwartej,
- zwalczania bólu w fazie przedszpitalnej,
- kwalifikacji do leczenia w centrum urazowym i oparzeń
- udział w zajęciach prowadzonych w naturalnych warunkach środowiskowych

SEM V

Wyposażenie studenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne:

- rozpoznania mechanizmów zagrożenia życia i zatrzymania krążenia u dzieci,
- wykonywania zabiegów defibrylacji, kardiowersji, elektrostymulacji w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej,
- wykonywania zaawansowanego zabezpieczenia dróg oddechowych w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej,
- prowadzenia farmakoterapii ratunkowej w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej,
- prowadzenia płynoterapii ratunkowej w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej
- odwracania przyczyn zatrzymania krążenia na podstawie 4T 4H w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej,
- prowadzenia wywiadu pediatrycznego
- zaawansowanego postępowania ratowniczego w NZK u dzieci,

SEM VI

Wyposażenie studenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne:

- postępowania ratowniczego w zatruciach
- postępowania ratowniczego w zaburzeniach elektrolitowych
- postępowania ratowniczego w podtopieniach
- postępowania ratowniczego w porażeniu prądem
- postępowania ratowniczego u kobiety w ciąży
- postępowania ratowniczego w anafilaksji
- postępowania ratowniczego w astmie i POChP

- postępowania ratowniczego w hipotermii

Treści programowe:

SEM III

Problematyka wykładów:

1. Zapobieganie wewnątrzszpitalnemu zatrzymaniu krążenia
2. Resuscytacja przedszpitalna
3. Resuscytacja wewnątrzszpitalna
4. Algorytmy postępowania w nagłym zatrzymaniu krążenia wg aktualnych wytycznych Polskiej Rady Resuscytacji:
  - w rytmach defibrylacyjnych
  - w rytmach niedefibrylacyjnych
5. Algorytmy postępowania wg aktualnych wytycznych Polskiej Rady Resuscytacji w częstoskurczach i bradykardii
6. Odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia
7. Zaawansowane metody zabezpieczania dróg oddechowych
8. Prowadzenie wentylacji wspomaganą i zastępczą oraz tlenoterapii
9. Farmakoterapia i płynoterapia w NZK

Problematyka ćwiczeń symulacyjnych:

1. Technika, dawki, drogi podawania leków i płynów w resuscytacji.
2. Standard postępowania w asystolii i rozkojarzeniu elektromechanicznym.
3. Standard postępowania w migotaniu komór i częstoskurczu bez tętna
4. Standard postępowania w częstoskurczach komorowych i nadkomorowych
5. Standard postępowania w bradykardii
6. Analiza rytmów serca na podstawie zapisu EKG
7. Elektroterapia: defibrylacja, kardiowersja, elektrostymulacja.
8. Przywrócenie i utrzymanie drożności dróg oddechowych: intubacja dotchawicza i zabezpieczenia alternatywne.
9. Tlenoterapia bierna oraz tlenoterapia wspomaganą w NZK.
10. Odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia 4t 4h.
11. Kierowanie zespołem resuscytacyjnym.
12. Etyka działań ratowniczych.
13. Prowadzenie dokumentacji medycznej pacjenta, formułowanie diagnozy ratowniczej.

SEM IV

Problematyka wykładów:

1. Ocena miejsca wypadku
2. Prowadzenie badania podmiotowego i przedmiotowego u pacjentów urazowych
3. Ocena stanu chorego po urazie wg skali Glasgow Coma Scor (GCS)
4. Urazy klatki piersiowej, odbarczenie odmy przeźnej
5. Wstrząs - rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w zależności od rodzaju wstrząsu i stanu poszkodowanego
6. Urazy czaszkowo-mózgowe i urazy kręgosłupa - postępowanie
7. Urazy jamy brzusznej - rodzaje obrażeń, postępowanie ratunkowe
8. Urazy u kobiety ciężarnej
9. Urazy u dzieci i osób w podeszłym wieku,
10. Oparzenia –postępowanie ratunkowe
11. Skale ciężkości urazów w pomocy przedszpitalnej
12. Leczenie przeciwbólowe w urazach –drabina analgetyczna

Problematyka ćwiczeń symulacyjnych:

1. Bezpieczeństwo w ratownictwie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia
2. Wstępna ocena poszkodowanego, szybkie badanie urazowe,
3. Badanie fizykalne pacjenta/poszkodowanego oraz ocena wg skali Glasgow Coma Scor (GCS)
4. Monitorowanie funkcji życiowych,
5. Rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w urazie klatki piersiowej
6. Odbarczenie odmy przeźnej i zabezpieczenie odmy otwartej

7. Rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w urazach kostno-stawowych
8. Postępowanie ratownicze w przypadku amputacji
9. Rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w urazie czaszkowo-mózgowym,
10. Rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w urazie kręgosłupa
11. Rozpoznanie i postępowanie ratunkowe w urazie jamy brzusznej

Problematyka ćwiczeń umiejętności praktycznych:

1. Bezpieczeństwo w ratownictwie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia.
2. Wstępna ocena poszkodowanego, szybkie badanie urazowe.
3. Badanie fizykalne pacjenta/poszkodowanego oraz ocena wg obowiązujących skal.
4. Monitorowanie funkcji życiowych.
5. Postępowanie ratownicze w stanach zagrożenia zdrowotnego.

SEM V

Problematyka wykładów:

1. Algorytmy postępowania w nagłym zatrzymaniu krążenia wg aktualnych wytycznych Polskiej Rady Resuscytacji w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej:
  - w rytmach defibrylacyjnych
  - w rytmach niedefibrylacyjnych
2. Algorytmy postępowania wg aktualnych wytycznych Polskiej Rady Resuscytacji w częstoskurczach i bradykardii w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej:
3. Odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej:
4. Zaawansowane metody zabezpieczania dróg oddechowych w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej
5. Prowadzenie wentylacji wspomagananej i zastępczej oraz tlenoterapii w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej:
6. Farmakoterapia i płynoterapia ratunkowa u dzieci
7. Zaawansowana resuscytacja krążeniowo oddechowa u dzieci.
8. Zagrożające życiu zaburzenia równowagi elektrolitowej u dzieci.

Problematyka ćwiczeń symulacyjnych:

1. Technika, dawki, drogi podawania leków i płynów w resuscytacji pierwszej i drugiej grupie ratowniczej.
2. Standard postępowania w asystolii i rozkojarzeniu elektromechanicznym u dzieci.
3. Standard postępowania w migotaniu komór i częstoskurczu bez tętna u dzieci
4. Standard postępowania w częstoskurczach komorowych i nadkomorowych u dzieci
5. Standard postępowania w bradykardii u dzieci
6. Elektroterapia: defibrylacja, kardiowersja, elektrostymulacja w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej:
7. Przywrócenie i utrzymanie drożności dróg oddechowych: intubacja dotchawicza i zabezpieczenia alternatywne w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej:
8. Tlenoterapia bierna oraz tlenoterapia wspomaganą w NZK w pierwszej i drugiej grupie ratowniczej:.
9. Odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia 4t 4h. u dzieci
10. Prowadzenie dokumentacji medycznej pacjenta, formułowanie diagnozy ratowniczej.

SEM VI

Problematyka wykładów:

1. postępowanie ratownicze w zatruciach
2. postępowanie ratownicze w zaburzeniach elektrolitowych
3. postępowanie ratownicze w podtopieniach
4. postępowanie ratownicze o w porażeniu prądem
5. postępowanie ratownicze u kobiety w ciąży
6. postępowanie ratownicze w anafilaksji
7. postępowanie ratownicze w astmie i POChP
8. postępowanie ratownicze w hipotermii

Problematyka ćwiczeń symulacyjnych:

1. Modyfikacje zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych w zakresie czasu prowadzenia resuscytacji, zabezpieczenia dróg oddechowych i wentylacji, elektroterapii, farmakoterapii, płynoterapii, w sytuacjach szczególnych spowodowanych:
  - Zatruciami
  - Zaburzeniami wodno-elektrolitowymi

- Tętnem
- Porażeniem prądem
- Ciężką i porodem
- Anafilaksją
- Astmą i POChP
- Hipotermią

2. Przygotowanie do egzaminu na bazie symulacji medycznej z wysoką wiernością

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Zna i rozumie zasady diagnozowania, oceny i monitorowania pacjentów w stanach zagrożenia w warunkach szpitalnych i przedszpitalnych w różnych grupach wiekowych

W_02 Zna i rozumie zasady zabezpieczania dróg oddechowych, prowadzenia wentylacji i tlenoterapii w różnych grupach wiekowych

W_03 Zna i rozumie zasady prowadzenia resuscytacji krążeniowo oddechowej w różnych grupach wiekowych wg aktualnych wytycznych.

W_04 Zna i rozumie zasady postępowania w komorowych i nadkomorowych zaburzeniach rytmu serca u dorosłych i dzieci.

W_05 Zna i rozumie zasady prowadzenia farmakoterapii i płynoterapii w stanach zagrożenia życia w różnych grupach wiekowych

W_06 Zna i rozumie zasady postępowania z pacjentem urazowym z uwzględnieniem mechanizmu, rodzaju urazu i grupy wiekowej

W_07 Zna i rozumie zasady postępowania i prowadzenia resuscytacji krążeniowo oddechowej w sytuacjach szczególnych

W_08 Zna i rozumie zasady wykorzystania symulacji medycznej w procesie dydaktycznym.

Umiejętności

U_01 Potrafi wykonać badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz ocenę stanu pacjenta z zastosowaniem schematów ratowniczych.

U_02 Potrafi monitorować funkcje życiowe z wykorzystaniem dostępnego sprzętu medycznego

U_03 Potrafi samodzielnie podejmować decyzje terapeutyczne i na zlecenie w zespole interdyscyplinarnym z uwzględnieniem etyki w postępowaniu z pacjentem nowotworowym i ze znamionami śmierci.

U_04 Potrafi udrażniać i zabezpieczać drogi oddechowe, prowadzić wentylację i tlenoterapię z uwzględnieniem grupy wiekowej i stanu pacjenta/poszkodowanego.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

**Sposób zaliczenia
Egzamin**

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01	X	X	X					X	X
W_02	X	X	X					X	X
W_03	X	X	X					X	X
W_04	X	X	X					X	X
W_05	X	X	X					X	X
W_06	X	X	X					X	X
W_07	X	X	X					X	X
W_08	X	X	X					X	X
U_01			X				X	X	X
U_02			X					X	X
U_03			X					X	X
U_04			X				X	X	X
U_05			X				X	X	X
U_06			X				X	X	X
U_07			X				X	X	X
U_08			X				X	X	X
U_09			X				X	X	X
K_01									X
K_02									X
K_03									X
K_04									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

<p>U_05 Potrafi wykonać dostęp donaczyniowy różnymi metodami, prowadzić farmakoterapię i płynoterapię oraz pobierać materiał biologiczny do badań.</p> <p>U_06 Potrafi prowadzić resuscytację krążeniowo oddechową wg. aktualnych wytycznych z wykorzystaniem dostępnego sprzętu wspomagającego RKO, z uwzględnieniem grupy wiekowej.</p> <p>U_07 Potrafi prowadzić medyczne czynności ratunkowe wg. ITLS w przypadku urazów z zastosowaniem priorytetów medyczno-transportowych i uwzględnieniem grupy wiekowej.</p> <p>U_08 Potrafi przygotować i przeprowadzić prebryfing i debryfing z identyfikacją słabych i silnych stron, oraz prowadzić dokumentację medyczną.</p> <p>U_09 Potrafi wykonywać zabiegi inwazyjne ratujące życie u pacjentów urazowych</p>	<p>Wykład: Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)</p> <p><60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p>Ćwiczenia: 9. Średnia arytmetyczna ocen z kolokwium (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium)</p> $K = \frac{k_1+k_2+k_3+\dots+kn}{n}$ <p>10. Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników) <i>Średnia z ocen z kolokwium K x 0,30 + ocena za samodzielną pracę studenta w trakcie zajęć x 0,70</i></p>
<p>Kompetencje społeczne K_01 Komunikacji interpersonalnej w grupie zawodowej oraz wśród pacjentów i ich rodzin. K_02 Empatii i holistycznego podejścia do pacjenta i jego rodziny K_03 Identyfikowania własnych potrzeb i niedoskonałości oraz dążenia do ciągłego rozwoju. K_04 Organizowania pracy własnej i zespołowej oraz kierowania zespołem interpersonalnym i interdyscyplinarnym oraz pełnienia ról społeczno-zawodowych.</p>	<p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego. Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin B 40%.</p> $A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 4 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 16}{20} \text{ następnie } \frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$ <p>Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy</p>

	<p>w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W24, C.W29, C.W53, C.W63, C.W66, C.W67, C.W91, C.W93
W_02	C.W29, C.W48, C.W49, C.W50, C.W51, C.W57, C.W58, C.W59, C.W60,
W_03	C.W24, C.W46, C.W48, C.W49, C.W50, C.W51, C.W53, C.W55, C.W56, C.W57, C.W58, C.W59, C.W60, C.W61, C.W62, C.W63, C.W64, C.W65, C.W79, C.W80, C.W81, C.W89, C.W91,
W_04	C.W24, C.W50, C.W51, C.W53, C.W58, C.W59, C.W62, C.W63, C.W64, C.W65, C.W79, C.W80, C.W83, C.W91, C.W96
W_05	C.W46, C.W50, C.W51, C.W62, C.W64, C.W65, C.W73, C.W79, C.W80, C.W89, C.W95,
W_06	C.W24, C.W48, C.W49, C.W50, C.W51, C.W53, C.W54, C.W57, C.W58, C.W59, C.W60, C.W62, C.W63, C.W64, C.W65, C.W66, C.W67, C.W73, C.W76, C.W79, C.W80, C.W89, C.W91, C.W93, C.W95,
W_07	C.W24, C.W28, C.W29, C.W46, C.W48, C.W49, C.W50, C.W51, C.W52, C.W53, C.W55, C.W56, C.W57, C.W58, C.W59, C.W60, C.W61, C.W62, C.W63, C.W64, C.W65, C.W79, C.W80, C.W81, C.W89, C.W91,
W_08	C.W22, C.W88
U_01	C.U1, C.U4, C.U07, C.U8, C.U10, C.U30,
U_02	C.U11, C.U14, C.U18, C.U21, C.U28, C.U32, C.U67
U_03	C.U01, C.U09, C.U20, C.U38, C.U43, C.U56, C.U57, C.U59, C.U63, C.U64, C.U65, C.U66
U_04	C.U38, C.U39, C.U40, C.U41, C.U43, C.U45,
U_05	C.U20, C.U21, C_U44, C_U49, C.U50, C.U65
U_06	C.U01, C.U11, C.U18, C.U20, C.U21, C.U26, C.U28, C.U38, C.U39, C.U40, C.U41, C.U43, C.U44, C.U45, C.U46, C.U49, C.U56, C.U57, C.U59, C.U61, C.U65, C.U66
U_07	C.U01, C.U04, C.U07, C.U8, C.U09, C.U10, C.U11, C.U18, C.U20, C.U21, C.U25, C.U26, C.U28, C.U30, C.U37, C.U39, C.U40, C.U41, C.U43, C.U44, C.U45, C.U49, C.U50, C.U51, C.U52, C.U53, C.U54, C.U57, C.U58, C.U59, C.U61, C.U63, C.U64, C.U65, C.U66
U_08	C.U19, C.U62
U_09	C_U42, C.U53,
K_01	K01, K02, K03, K06
K_02	K01, K02, K03, K06
K_03	K02, K05
K_04	K01, K03, K04

Wykaz literatury**Literatura podstawowa:**

1. *Andres J. Wytoczne Resuscytacji 2021. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2021.
2. *Guła P., Machała W., Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.
3. Campbell JE, Alson RL, International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach (ITLS), Medycyna Praktyczna, Wrocław 2017.

Literatura uzupełniająca:

1. *Atkinson P. et al: Medycyna ratunkowa, (red. wyd. pol. Jakubaszko J.), Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2012.
2. *Flake F., Runggaldier K.: Ratownictwo medyczne: procedury od A do Z, (red. wyd. pol. Maślanka M.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012.
3. *Trott A., Rany i obrażenia: zaopatrywanie i pielęgnacja w stanach nagłych (red. wyd. pol. Jawień A.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013.
4. *Gregory P., Mursell I., Diagnostyka i postępowanie w ratownictwie medycznym (red. wyd. pol. Smerka J.), Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2013.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć PROCEDURY RATUNKOWE PRZEDSZPITALNE		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	II	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	25	25	5	5	1
Opracowanie zagadnień			2	2	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			1	1	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia symulacyjne	25	25	5	5	1
Przygotowanie do ćwiczeń			1	1	
Opracowanie zagadnień			2	2	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Razem	50	50	10	10	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda praktyczna - pokaz, ćwiczenia symulacyjne					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie biologii na poziomie szkoły średniej					
Cele przedmiotu Kształtowanie umiejętności rozpoznawania stanów nagłego zagrożenia życia oraz postawy samodzielnego rozwiązywania problemów, rozszerzenie wiedzy i umiejętności z zakresu procedur przedszpitalnych. Nauczenie zasad udzielania pomocy we wszystkich stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i środowiskowego. Opanowanie procedur służących zabezpieczeniu podstawowych czynności życiowych oraz prowadzenie resuscytacji zgodne z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji 2015.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Omówienie funkcjonowania Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego 2. Omówienie stanów zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego. 3. Ocena podstawowych funkcji życiowych. 4. Czynności kwalifikowanej pierwszej pomocy w zagrożeniach życia pochodzenia wewnętrznego. 5. Czynności kwalifikowanej pierwszej pomocy w zagrożeniach życia związanych z czynnikami środowiskowymi oraz psychoaktywnymi. 6. Czynności kwalifikowanej pierwszej pomocy w zagrożeniach życia związanych z obrażeniami ciała. 7. Podstawy organizacji działań ratunkowych. 8. Zasady bezpieczeństwa prowadzenia działań ratunkowych. 9. Zasady dokumentowania działań ratunkowych. 10. Psychologia i etyka działań ratunkowych. 11. Odębności w postępowaniu resuscytacyjnym u dzieci i kobiet w ciąży. Problematyka ćwiczeń: 1. Wstępna ocena poszkodowanego w stanie zagrożenia życia. 2. Umiejętność zabezpieczenia miejsca zdarzenia.					

3. Ocena wydolności dróg oddechowych - przyczyny, rozpoznanie, niedrożność dróg oddechowych, przyrządowe i bezprzyrządowe metody udrażniania dróg oddechowych - ćwiczenia na fantomach.
4. Techniki sztucznej wentylacji płuc - metody bezprzyrządowe - zabezpieczenie ratownika, metody przyrządowe - worek AMBU, respiratory.
5. Zasady tlenoterapii w stanach zagrożenia życia.
6. Ocena funkcji życiowych - tętno, ciśnienie krwi, stan powłok ciała, poziom świadomości, reakcja źrenic.
7. Podstawy zapobiegania wstrząsowi – ułożenie chorego, podaż tlenu, ochrona temperatury ciała.
8. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa, ABC resuscytacji, BLS u dorosłych.
9. Defibrylacja elektryczna automatyczna i półautomatyczna AED.
10. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa noworodków, niemowląt i dzieci
11. Odmienności w resuscytacji w przypadku zatrucia, wypadku komunikacyjnego, podtopienia.
12. Postępowanie w stanach zagrożenia życia u kobiet w ciąży.
13. Ciało obce w drogach oddechowych - dorosły i dziecko.
14. Usuwanie ciał obcych z jamy ustno-gardłowej, odsysanie.
15. Deontologia w ratownictwie.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Zna przyczyny, mechanizm i objawy NZK, zasady oceny stanu chorego/poszkodowanego, kobiety ciężarnej.

W_02 Zna odmienności w resuscytacji w sytuacji zatrucia, wypadku komunikacyjnego, podtopienia.

W_03. Zna przedszpitalne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci.

Umiejętności

U_01. Potrafi przeprowadzić badanie fizykalne chorego/poszkodowanego dorosłego i/lub dziecka w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego.

U_02 Monitoruje i ocenia czynności życiowe pacjenta/poszkodowanego w przypadku zatrucia, wypadku komunikacyjnego, podtopienia.

U_03 Monitoruje i ocenia czynności życiowe kobiety ciężarnej, wdraża przedszpitalne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia kobiety ciężarnej.

U_04 Wdraża przedszpitalne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci.

Kompetencje społeczne

K_01 Organizuje pracę własną, pracuje w zespole ratownictwa medycznego, rozwiązuje określone problemy zdrowotny w pacjenta/poszkodowanego.

K_02 Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X						X
W_02		X	X						X
W_03		X	X						X
U_01		X			X			X	X
U_02		X			X			X	X
U_03		X			X			X	X
U_04		X			X			X	X
K_01		X						X	X
K_02		X						X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

- <60% - 2,0
- 60%÷68% - 3,0
- 69%÷77% - 3,5
- 78%÷86% - 4,0
- 87%÷95% - 4,5
- >95% - 5,0

Ćwiczenia:

- Średnia arytmetyczna ocen z kolokwii (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium)
- Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)

Średnia z ocen z kolokwii x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcową jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego.

Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.

$$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3} \text{ następnie}$$
$$\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$$

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

	<p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W20., K_W25., K_W41., K_W42., K_W44., K_W45., K_W54., K_W55., K_W56., K_W58., K_W70., K_W73., K_W79., K_W102., K_W103., K_W104., K_W107.
W_02.	K_W20., K_W25., K_W41., K_W42., K_W44., K_W45., K_W54., K_W55., K_W56., K_W58., K_W70., K_W73., K_W79., K_W102., K_W103., K_W104., K_W107.
W_03.	K_W20., K_W25., K_W41., K_W42., K_W44., K_W45., K_W54., K_W55., K_W56., K_W58., K_W70., K_W73., K_W79., K_W102., K_W103., K_W104., K_W107.
U_01.	K_U01., K_U02., K_U04., K_U07., K_U08., K_U09., K_U10., K_U11., K_U12., K_U15., K_U18., K_U19., K_U20., K_U21., K_U25., K_U26., K_U27., K_U28., K_U30., K_U32., K_U39., K_U40., K_U41., K_U42., K_U43., K_U44., K_U45., K_U46., K_U49., K_U50., K_U51., K_U52., K_U53., K_U54., K_U55., K_U56., K_U57., K_U58., K_U59., K_U60., K_U61., K_U62., K_U63., K_U64., K_U65., K_U66., K_U67.
U_02.	K_U01., K_U02., K_U04., K_U07., K_U08., K_U09., K_U10., K_U11., K_U12., K_U15., K_U18., K_U19., K_U20., K_U21., K_U25., K_U26., K_U27., K_U28., K_U30., K_U32., K_U39., K_U40., K_U41., K_U42., K_U43., K_U44., K_U45., K_U46., K_U49., K_U50., K_U51., K_U52., K_U53., K_U54., K_U55., K_U56., K_U57., K_U58., K_U59., K_U60., K_U61., K_U62., K_U63., K_U64., K_U65., K_U66., K_U67.
U_03.	K_U01., K_U02., K_U04., K_U07., K_U08., K_U09., K_U10., K_U11., K_U12., K_U15., K_U18., K_U19., K_U20., K_U21., K_U25., K_U26., K_U27., K_U28., K_U30., K_U32., K_U39., K_U40., K_U41., K_U42., K_U43., K_U44., K_U45., K_U46., K_U49., K_U50., K_U51., K_U52., K_U53., K_U54., K_U55., K_U56., K_U57., K_U58., K_U59., K_U60., K_U61., K_U62., K_U63., K_U64., K_U65., K_U66., K_U67.
U_04.	K_U01., K_U02., K_U04., K_U07., K_U08., K_U09., K_U10., K_U11., K_U12., K_U15., K_U18., K_U19., K_U20., K_U21., K_U25., K_U26., K_U27., K_U28., K_U30., K_U32., K_U39., K_U40., K_U41., K_U42., K_U43., K_U44., K_U45., K_U46., K_U49., K_U50., K_U51., K_U52., K_U53., K_U54., K_U55., K_U56., K_U57., K_U58., K_U59., K_U60., K_U61., K_U62., K_U63., K_U64., K_U65., K_U66., K_U67.
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

- *Jakubaszko J: Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2003
- Emory J. Campbell. Interantional Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna praktyczna, Kraków 2008.
- Sefrin P., SchuaR. Postępowanie w nagłych przypadkach. Urban & Partner. Wrocław 2002.

Literatura uzupełniająca:

- Brongel L.: Złota godzina. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków, 2000, wyd. 2, Kraków 2007
- * Ciechaniewicz W.: Pielęgniarstwo. Ćwiczenia. PZWL, 2005
- * European Resuscitation Council (ERC), Polska Rada Resuscytacji. Andres J (red. wyd. polskiego)
- Wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej 2021. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2021

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć PROCEDURY RATUNKOWE WEWNĄTRZSZPITALNE		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	VI	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	40	40	20	20	2
Opracowanie zagadnień			5	5	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			5	5	
Analiza piśmiennictwa			10	10	
Razem	40	40	20	20	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca - dyskusja dydaktyczna.					
Wymagania wstępne Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii, patofizjologii, medycyny ratunkowej, chirurgii, ortopedii i traumatologii, medycznych czynności ratunkowych.					
Cele przedmiotu Rola ratownika medycznego w postępowaniu wewnątrzszpitalnym z pacjentem urazowym i nieurazowym. Zasady monitorowania i transportu wewnątrzszpitalnego.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Mnogie obrażenia ciała- priorytety transportowe. 2. Priorytety w zaopatrywaniu chorych na miejscu zdarzenia. 3. Kwalifikacja chorych do centrum urazowego. 4. Pacjent priorytetowy wg ITLS. 5. Zasady segregacji chorych w SOR – priorytety terapeutyczne. 6. Procedury postępowania z chorym urazowym w SOR, diagnostyka, leczenie operacyjne, zasada „damage control”. 7. Zasady płynoterapii w mnogich obrażeniach ciała. 8. Postępowanie z dziećmi z mnogimi obrażeniami ciała. 9. Mnogie obrażenia ciała u pacjentów geriatrycznych. 10. MOC – działania zespołowe. 11. Techniki monitorowania pacjentów z mnogimi obrażeniami ciała. 12. Trauma team – skład, rola członków, zadania ratownika medycznego. 13. Mnogie obrażenia ciała – priorytety terapeutyczne. 14. Diagnostyka obrazowa w mnogich obrażeniach ciała.					
Efekty uczenia się:			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne		
Wiedza W_01. Zna mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych. Omówi zespół stresu pourazowego. reakcje fizjologiczne i emocjonalne, reakcje			A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów		

poznawcze, reakcje interpersonalne

W_02. Zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego realizowane przedszpitalnie i w SOR, zasady transportu pacjentów w stanie zagrożenia życia
 W_03. Zna skale oceny bólu i wewnątrzszpitalne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci.

Umiejętności

U_01. Bada fizykalnie chorego/poszkodowanego dorosłego i/lub dziecka w celu ustalenia sposobu specjalistycznego wewnątrzszpitalnego postępowania ratunkowego.

U_02. Monitoruje i ocenia czynności życiowe pacjenta/poszkodowanego, posiada umiejętność stosowania skal ciężkości obrażeń, formułuje wnioski, prowadzi dokumentację medyczną.

U_03. Potrafi wykonać triage medyczny. Przygotuje pacjenta do transportu. Monitoruje stan pacjenta w czasie czynności medycznych i transportowych.

Kompetencje społeczne

K_01. Pracuje zespołowo udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego.

K_02. Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X						X
W_02		X	X						X
W_03		X	X						X
U_01		X			X			X	X
U_02		X			X			X	X
U_03		X			X			X	X
K_01		X						X	X
K_02		X						X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

- <60% - 2,0
- 60%÷68% - 3,0
- 69%÷77% - 3,5
- 78%÷86% - 4,0
- 87%÷95% - 4,5
- >95% -5,0

Ćwiczenia:

Średnia arytmetyczna ocen z kolokwiów (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium)
 Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)

Średnia z ocen z kolokwiów x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną z składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego.

Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.

$$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3} \text{ następnie}$$

$$\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$$

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień

	<p>przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W20., K_W22., K_W42., K_W43., K_W45., K_W54., K_W55., K_W56., K_W60., K_W61., K_W65., K_W66., K_W67., K_W79., K_W80., K_W81., K_W82., K_W83., K_W84., K_W88., K_W91., K_W95., K_W96., K_W104.
W_02.	K_W20., K_W22., K_W42., K_W43., K_W45., K_W54., K_W55., K_W56., K_W60., K_W61., K_W65., K_W66., K_W67., K_W79., K_W80., K_W81., K_W82., K_W83., K_W84., K_W88., K_W91., K_W95., K_W96., K_W104.
W_03.	K_W20., K_W22., K_W42., K_W43., K_W45., K_W54., K_W55., K_W56., K_W60., K_W61., K_W65., K_W66., K_W67., K_W79., K_W80., K_W81., K_W82., K_W83., K_W84., K_W88., K_W91., K_W95., K_W96., K_W104.
U_01.	K_U01., K_U02., K_U04., K_U07., K_U08., K_U09., K_U10., K_U11., K_U12., K_U15., K_U18., K_U19., K_U20., K_U21., K_U24., K_U25., K_U26., K_U27., K_U28., K_U30., K_U31., K_U32., K_U39., K_U40., K_U41., K_U42., K_U43., K_U44., K_U45., K_U46., K_U49., K_U50., K_U51., K_U52., K_U53., K_U54., K_U56., K_U57., K_U58., K_U59., K_U61., K_U62., K_U63., K_U64., K_U65., K_U66., K_U67.
U_02.	K_U01., K_U02., K_U04., K_U07., K_U08., K_U09., K_U10., K_U11., K_U12.,

	K_U15., K_U18., K_U19., K_U20., K_U21., K_U24., K_U25.,K_U26., K_U27., K_U28., K_U30., K_U31.,K_U32., K_U39., K_U40., K_U41., K_U42., K_U43., K_U44., K_U45., K_U46., K_U49., K_U50., K_U51., K_U52., K_U53., K_U54., K_U56., K_U57., K_U58., K_U59., K_U61., K_U62., K_U63., K_U64., K_U65., K_U66., K_U67.
U_03.	K_U01., K_U02., K_U04., K_U07., K_U08., K_U09., K_U10., K_U11., K_U12., K_U15., K_U18., K_U19., K_U20., K_U21., K_U24., K_U25.,K_U26., K_U27., K_U28., K_U30., K_U31.,K_U32., K_U39., K_U40., K_U41., K_U42., K_U43., K_U44., K_U45., K_U46., K_U49., K_U50., K_U51., K_U52., K_U53., K_U54., K_U56., K_U57., K_U58., K_U59., K_U61., K_U62., K_U63., K_U64., K_U65., K_U66., K_U67.
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
<p>Wykaz literatury</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.*Jakubaszko J: Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2003. 2.Guła P, Machała W. Postępowanie w obrażeniach ciała w praktyce SOR. PZWL, Warszawa 2015. 3.Guła P, Machała W. Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała PZWL, Warszawa 2015 4. *Wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji 2021, Kraków <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Brongel L.: Złota godzina. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków, 2000, wyd. 2, Kraków 2007 3. * Ciechaniewicz W.: Pielęgniarstwo. Ćwiczenia. PZWL, 2005 4. * European Resuscitation Council (ERC), Polska Rada Resuscytacji. Andres J (red. wyd. polskiego): Wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej 2021. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2021 5. Emory J. Campbell. Interantional Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna praktyczna, Kraków 2008. 6. Ładny JR, Wojewódzka M. red. Medycyna Ratunkowa wpytaniach odpowiedziach. Medipage 2016r. 7. Sefrin P., Schua R. Postępowanie w nagłych przypadkach. Urban & Partner. Wrocław 2002. <p>*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej</p>	

Nazwa zajęć POŁOŻNICTWO I GINEKOLOGIA	Forma zaliczenia Egzamin		Liczba punktów ECTS 3		
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	Nie	V	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	25	25	5	5	1
Opracowanie zagadnienia			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Ćwiczenia symulacyjne	25	25	5	5	1
Opracowanie zagadnienia			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Ćwiczenia umiejętności praktycznych	25	25			1
Razem	75	75	10	10	3
Metody dydaktyczne Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych. Wykład problemowy. Wykład informacyjny. Dyskusja . Pokaz. Instruktaż					
Wymagania wstępne A. Wymagania formalne: brak B. Wymagania wstępne: anatomia, fizjologia					
Cele przedmiotu Celem przedmiotu jest przedstawienie poszczególnych jednostek chorobowych z zakresu położnictwa i ginekologii. Uczestnictwo czynne w czasie porodu, kształcenie zakresu mechanizmu porodu Przekazanie podstawowego zasobu wiedzy na temat zasad postępowania w nagłych stanach w położnictwie i ginekologii, rodzajów obrażeń i urazów, związanych za narządem płciowym kobiety, jak również zasad postępowania z noworodkiem bezpośrednio po urodzeniu.					
Treści programowe A. Problematyka wykładu 1. Fizjologia ciąży, porodu, porożu. Mechanizm porodu fizjologicznego. Poród patologiczny. 2. Stany nagłe w położnictwie w zależności od wielkości ciąży. Poronienie, ciąża pozamaciczna, krwotok, patologia łożyska, pęknięcie macicy. 3. Stany nagłe w okresie porożu, krwotok, atonia macicy. 4. Stany nagłe w przebiegu nadciśnienia indukowanego ciążą. Zespół HEELP. 5. Postępowanie w niepołożniczych stanach nagłych. Choroba zakrzepowo-zatorowa, cukrzyca w ciąży, padaczka, urazy w ciąży, choroby układu krążenia, oddechowego, zatrucie, uzależnienia. 6. Podstawowe metody diagnostyczne w ginekologii i położnictwie. Diagnostyka zagrażającego porodu. 7. Podstawowe techniki monitorowania dobrostanu płodu. 8. Postępowanie ratunkowe i rola ratownika w porodzie ulicznym. 9. Postępowanie z noworodkiem bezpośrednio po porodzie.					

10. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa kobiety ciężarnej i noworodka bezpośrednio po porodzie.
11. Ocena stanu położnicy bezpośrednio po porodzie.

B. Problematyka ćwiczeń symulacyjnych

1. Prowadzenie porodu fizjologicznego, patologicznego.
2. Ocena stanu ogólnego i położniczego kobiety rodzącej i noworodka.
3. Postępowanie z noworodkiem bezpośrednio po porodzie.
4. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa noworodka bezpośrednio po porodzie.
5. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa kobiety ciężarnej.

C. Ćwiczenia Umiejętności Praktycznych

1. Uczestniczenie w prowadzeniu porodu fizjologicznego, patologicznego.
2. Ocena stanu ogólnego i położniczego kobiety rodzącej i noworodka.
3. Postępowanie z noworodkiem bezpośrednio po porodzie.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Zna fizjologię i patologię ciąży, porodu, położu.
 W_02 Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego, w określonych jednostkach chorobowych, w stanach zagrożenia życia kobiety, kobiety ciężarnej, położnicy.
 W_03 Zna zasady prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej u kobiety ciężarnej oraz noworodka bezpośrednio po porodzie.

Umiejętności

U_01 Potrafi rozpoznać stan fizjologiczny i stan zagrożenia zdrowia i życia kobiety w schorzeniach położniczych i ginekologicznych oraz wdrożyć postępowanie ratunkowe według obowiązujących standardów.
 U_02 Potrafi ocenić sytuację położniczą, asystować podczas porodu fizjologicznego w warunkach pozaszpitalnych.
 U_03 Potrafi ocenić stan noworodka, podjąć resuscytację krążeniowo-oddechową kobiety ciężarnej oraz noworodka bezpośrednio po porodzie zgodnie z obowiązującymi standardami.

Kompetencje społeczne

K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Egzamin

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X			X			
W_02		X	X			X			
W_03		X	X			X			
U_01								X	
U_02								X	
U_03								X	
K_01									X
K_02									X
K_03									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Pracy studenta w trakcie zajęć

B. Formy i kryteria zaliczenia

Wykład:

1. Ocena z kolokwium (Z₁)
2. Opracowanie zagadnień samodzielna praca studenta -(Z₂)

ocena z kolokwium x 0,70 + ocena z opracowanych zagadnień x 0,30

Ćwiczenia

1. Samodzielna praca studenta – wykonanie zadania praktycznego (Z₁)
2. Samodzielna praca studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z₂)

ocena z (Z₁)x 0,70 + ocena z (Z₂) x 0,30

światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega etyki zawodowej
K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.
K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Ocena końcowa z przedmiotu:

Przykład wyliczenia oceny końcowej z przedmiotu X z egzaminem:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcową jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego.

Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%, czyli B.

$$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3} \text{ następnie}$$

$$\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$$

3,0 – 3,24 – *dostateczny (3,0)*

3,25 – 3,74 – *dostateczny plus (3,5)*

3,75 – 4,24 – *dobry (4,0)*

4,25 – 4,74 – *dobry plus (4,5)*

4,75 – 5,0 – *bardzo dobry (5,0)*

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)

5,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.

3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.

2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.

Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:

Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu terminu z osobą prowadzącą zajęcia.

	Zarówno student powracający z urlopu dziekańskiego jak i student powtarzający rok, ma obowiązek uczęszczania na wszystkie zajęcia oraz przystąpienia do egzaminu. Jedynie w przypadku uzyskania z egzaminu w danym roku oceny co najmniej dostatecznej (3.0) Student powtarzający rok z powodu innego przedmiotu może być zwolniony z konieczności uczęszczania na zajęcia i zdawania egzaminu
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17, C.W77, C.W101
W_02	C.W77
W_03	C.W55, C.W101
U_01	C.U65, C.U66, C.U67
U_02	C.U55, C.U66, C.U67
U_03	C.U6, C.U66, C.U67
K_01	K.01, K.03
K_02	K.05
K_03	K.06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa (zdania egzaminu):

1. *Troszyński M. Ćwiczenia położnicze, Warszawa PZWL 2016
2. *Zawadzki A. Medycyna ratunkowa i katastrof. PZWL 2012.
3. Łepecka-Klusek C. Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. PZWL, 2010.

Literatura uzupełniająca

4. Maureen Boyle (red. Iwanowicz-Palus G.) Stany nagłe w okresie okołoporodowym. PZWL, 2008.
5. Opala T. Ginekologia, Warszawa PZWL 2006
6. Woollard M., Hinshaw K. (red. Dmoch-gajzlerska E.) Stany nagłe w położnictwie. PZWL, 2011.
7. Sipiński A. Opieka w położnictwie. Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, 2012.
8. Cekański A., Łosik M. Wykłady z położnictwa. Wydawnictwo &-medica Press, 2011.
9. Foley M., Strong T. (red. Dębski R.) Stany nagłe w położnictwie. Elsevier, 2012.
10. Dębski R. Stany nagłe w położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Medical Tribune, 2012.
11. Baston H., Hall J. (red. Kaleta M.) Podstawy położnictwa. Najważniejsze zagadnienia. Elsevier, 2011.
12. Baston H., Hall J. (red. Kaleta M.) Podstawy położnictwa. Poród. Elsevier, 2011.
13. *Kózka M., Rumian B., Maślanka M. Pielęgniarstwo ratunkowe PZWL, 2013.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć CHIRURGIA		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		III	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć semestr III	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	25	25	5	5	1
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Przygotowanie do kolokwium			3	3	
Ćwiczenia Umiejętności Praktycznych	25	25	5	5	1
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Przygotowanie do ćwiczeń			3	3	
Razem	50	50	10	10	2
Metody dydaktyczne					
Wykłady interaktywne: slajdy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, filmy video przedstawiające poszczególne zagadnienia, prezentacje pacjentów, analiza przypadków klinicznych w oparciu o własną pracę studenta (samokształcenie)					
Ćwiczenia umiejętności praktycznych: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza zdarzeń krytycznych (przypadków), dyskusja					
Wymagania wstępne					
Zaliczony I rok studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii.					
Cele przedmiotu					
Zdobycie przez studenta określonego programem zasobu wiedzy, umiejętności, nawyków oraz ukształtowanie cech osobowości, pożądanych dla absolwenta studiów licencjackich.					
Przyswojenie teoretycznych i praktycznych wiadomości z zakresu chirurgii ogólnej, naczyniowej, onkologicznej.					
Treści programowe					
Problematyka wykładów:					
Semestr III.					
D. Wywiad z chorym i świadkami zdarzenia.					
E. Badanie fizykalne chorego.					
F. Diagnostyka różnicowa schorzeń chirurgicznych. Nowoczesne metody diagnostyczne w ostrych schorzeniach jamy brzusznej.					
G. Postępowanie ratunkowe w schorzeniach chirurgii ogólnej, onkologicznej. Zapalenie otrzewnej, rodzaje, przyczyny, patogeneza, objawy, ogólne zasady leczenia.					
H. Krwotok zewnętrzny i wewnętrzny. Rana, rodzaje, zaopatrzenie, profilaktyka TCA.					
I. Przepuklina, rodzaje, powikłania. Niedrożność mechaniczna, porażenna jelit.					
J. Nowotwory układu pokarmowego. Choroby nienowotworowe układu pokarmowego.					
K. Ciała obce przewodu pokarmowego.					
L. Postępowanie ratunkowe w schorzeniach chirurgii naczyniowej					
M. Choroba zakrzepowo-zatorowa. Zator tętnicy płucnej. Zator tętnic obwodowych.					
N. Tętniak aorty. Profilaktyka choroby zakrzepowo-zatorowej.					
O. Schorzenia chirurgiczne tarczycy, przytarczyc i nadnerczy.					
P. Obrażenia narządów jamy brzusznej.					

Q. Obrażenia narządów miednicy mniejszej.

Ćwiczenia Umiejętności praktycznych

1. Zasady organizacji pracy w oddziale chirurgicznym.
2. Wywiad i badanie fizykalne pacjenta w schorzeniach chirurgicznych i stanach nagłych pochodzenia chirurgicznego.
3. Analiza obowiązującej dokumentacji.
4. Badania diagnostyczne schorzeń chirurgicznych.
5. Postępowanie w schorzeniach chirurgii ogólnej, onkologicznej, naczyniowej, obrażeniach jamy brzusznej.
6. Analiza przypadków schorzeń chirurgicznych przewodu pokarmowego, naczyniowego.
7. Obserwacja i ocena podstawowych parametrów życiowych pacjenta po zabiegu operacyjnym.
8. Zakażenia w chirurgii - profilaktyka. Zasady pielęgnowania chorych z cewnikiem w drogach moczowych, z drenażem jam ciała.
9. Przygotowanie chorego z urazem do zabiegu operacyjnego - transport chorego w obrębie szpitala, prowadzenie kart intensywnego nadzoru. Ocena i rozpoznawanie stanu zagrożenia życia.
10. Rany - rodzaje, sposoby zaopatrzenia, gojenie.
11. Uraz wielonarządowy. Urazy brzucha. Ogólne zasady postępowania w urazach.
12. Ostry brzuch.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01. Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego, w określonych stanach klinicznych pochodzenia chirurgicznego

W_02. Charakteryzuje przyczyny, objawy i rodzaje wstrząsu.

W_03. Charakteryzuje zmiany zachodzące w organizmie człowieka w wyniku chorób i obrażeń u dorosłych i dzieci.

W_04. Zna aktualne algorytmy postępowania w stanach nagłych w chirurgii.

Umiejętności

U_01. Rozpoznaje schorzenia pochodzenia chirurgicznego oraz stany nagłego zagrożenia zdrowotnego.

U_02. Interpretuje dane z dokumentacji chorego.

U_03. Potrafi zbadać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy, jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha.

U_04. Potrafi zaopatrzyć prostą ranę, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny.

Kompetencje społeczne

K_01. Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej.

K_02. Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.

K_03. Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego. Zachowuje otwartość, innowacyjność, poszukuje twórczych rozwiązań.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X						X
W_02		X	X						X
W_03		X	X						X
W_04		X	X						X
U_01		X						X	X
U_02		X						X	X
U_03		X						X	X
U_04		X						X	X
K_01		X							X
K_02		X							X
K_03		X							X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60%

punktów)
<60% - 2,0
60%÷68% - 3,0
69%÷77% - 3,5
78%÷86% - 4,0
87%÷95% - 4,5
>95% -5,0

Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ćwiczenia umiejętności praktycznych:

Wiedza i umiejętności:

1. Średnia ocen z zadań ćwiczeniowych - wykonanie czynności z zakresu wybranych przypadków (suma ocen cząstkowych z każdego zadania - przypadku chirurgicznego dzielona przez liczbę wykonanych zadań) (Z_1)

Kompetencje społeczne: ocena 360° - obserwacja samodzielnej pracy studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej, zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, oceny dokonuje sam student, koledzy, nauczyciel (Z_2).

Ocena z ćwiczeń symulacyjnych jest przeliczana wg wzoru:
 $O_{CUP} = \text{średnia ocen z wykonanych zadań-przypadków } (Z_1) \times 0,60 + \text{ocena z samodzielnej pracy studenta jako lidera } (Z_2) \times 0,40$

O_{CUP} – ocena z ćwiczeń umiejętności praktycznych

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS.

Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa.

Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas

	<p>pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W17, K_W31, K_W55, K_W67, K_W70, K_W71, K_W77, K_W92, K_W95, K_W98
W_02.	K_W17, K_W31, K_W55, K_W67, K_W70, K_W71, K_W77, K_W92, K_W95, K_W98
W_03.	K_W17, K_W31, K_W55, K_W67, K_W70, K_W71, K_W77, K_W92, K_W95, K_W98
W_04.	K_W17, K_W31, K_W55, K_W67, K_W70, K_W71, K_W77, K_W92, K_W95, K_W98
U_01.	K_U01, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U35, K_U37, K_U38, K_U44, K_U45, K_U46, K_U49, K_U50, K_U51, K_U52, K_U53, K_U60, K_U63, K_U65, K_U66.
U_02.	K_U01, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U35, K_U37, K_U38, K_U44, K_U45, K_U46, K_U49, K_U50, K_U51, K_U52, K_U53, K_U60, K_U63, K_U65, K_U66.
U_03.	K_U01, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U35, K_U37, K_U38, K_U44, K_U45, K_U46, K_U49, K_U50, K_U51, K_U52, K_U53, K_U60, K_U63, K_U65, K_U66.
U_04.	K_U01, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U35, K_U37, K_U38, K_U44, K_U45, K_U46, K_U49, K_U50, K_U51, K_U52, K_U53, K_U60, K_U63, K_U65, K_U66.
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_03.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

- * „Zarys chirurgii – podręcznik dla studentów medycyny” red. R. Góral; PZWL
- * „Chirurgia - repetytorium” J. Fibak; PZWL 2001
- * „Kompendium postępowania chirurgicznego” red. R.E. Condon, L.M. Nyhus; PZWL 1995 wyd. II

Literatura uzupełniająca:

- „ABC postępowania w urazach” red. P.Driscoll’a, D. Skinnera, R. Earlama; Wrocław: Górnicki Wydaw. Medyczne
- „Leczenie ran i oparzeń” J. Wardrope; Wydawnictwo Lekarskie PZWL
- „Chirurgia: podręcznik dla studentów wydziałów nauk o zdrowiu „- red. nauk. Stanisław Głuszek, Lublin: Wydawnictwo CZELEJ
- Chirurgia – podręcznik dla studentów medycyny” red. Z. Łapiński; PZWL
- „Kompendium Traumatologii” red. D. Kusz; Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
- „Chirurgia stanów nagłych”; Peitzman Andrew B., Rhodes Michael, Schwab C. William, 2010, Medipage
- „Ostry brzuch” Jan Kulig, (red.) Nowak Wojciech, 2007, PZWL - Wydawnictwo Lekarskie

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć ORTOPEDIA I TRAUMATOLOGIA NARZĄDU RUCHU		Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		II	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	25	25	5	5	1
Opracowanie zagadnień			2	2	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			1	1	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Ćwiczenia umiejętności praktycznych	25	25			1
Przygotowanie do ćwiczeń					
Opracowanie zagadnień					
Analiza piśmiennictwa					
Razem	50	50	5	5	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna Metoda praktyczna - pokaz, ćwiczenia umiejętności praktycznych.					
Wymagania wstępne Zaliczenie przedmiotów realizowanych w I semestrze, zwłaszcza z zakresu anatomii i fizjologii szeroko pojmowanego narządu ruchu.					
Cele przedmiotu Przyswojenie teoretycznych i praktycznych wiadomości z zakresu traumatologii ogólnej i traumatologii narządów ruchu. Przyswojenie wiedzy na temat badania podmiotowego i przedmiotowego ze szczególnym uwzględnieniem narządów ruchu. Nauka zbierania wywiadu z chorym, świadkami zdarzenia (urazu). Ocena ciężkości urazu; zwłaszcza identyfikacja urazu wysokoenergetycznego, stanów nagłego zagrożenia życia. Przyswojenie wiadomości nt. wstrząsu, krwotoków zewnętrznych i wewnętrznych. Przyswojenie rozszerzonej wiedzy dotyczącej następstw urazów w obrębie układu kostno-stawowego tj. złamania, zwichnięcia, skręcenia stawów, uszkodzenia aparatu ścięgno – więzadłowego. Przyswojenie wiedzy rozszerzonej dotyczącej obrażeń tkanek miękkich narządów ruchu tj. krwiaki, stłuczenia, uszkodzenia nerwów obwodowych i naczyń krwionośnych obwodowych. Przyswojenie wiadomości nt. powikłań po urazach w obrębie narządów ruchu, tj. zakażenia, zatorowość tłuszczowa i zakrzepowa, niewydolność wieloukładowa i wielonarządowa. Przyswojenie zasad postępowania z chorymi po urazach w obrębie narządu ruchu, zwłaszcza we wczesnym okresie; na miejscu wypadku, w czasie transportu do szpitala, przy przyjęciu chorego do szpitala. Zasady unieruchamiania uszkodzonych kończyn. Zasady postępowania w przypadku podejrzenia uszkodzenia kręgosłupa we wszystkich jego odcinkach. Przyswojenie wiedzy nt. zasad definitywnego zaopatrywania zachowawczego i operacyjnego obrażeń narządów ruchu; operacje ze wskazań nagłych, operacje wykonywane w trybie planowym. Opanowanie wiedzy dotyczącej zasad usprawniania po urazach w obrębie narządów ruchu.					
Treści programowe A. Problematyka wykładów: 1. Dostosowana jest do ogólnych treści programowych wymienionych w celach przedmiotu, połączona jest z demonstracją multimedialną z licznymi obrazami uszkodzeń długich i krótkich kości, kości miednicy,					

- kręgosłupa z uszkodzeniem i bez uszkodzenia rdzenia kręgowego.
2. Pierwotne i wtórne uszkodzenia rdzenia kręgowego z zasadami udzielania pierwszej pomocy i warunków transportu w przypadku podejrzenia uszkodzeń rdzenia kręgowego z wykorzystaniem kołnierza typu Schanza.
  3. Specyfika złamań kości długich, zwłnień w stawach powodujących znaczną utratę krwi, a także uszkodzenia naczyń i nerwów obwodowych.
  4. Obrażenia kończyny górnej i w obrębie pasa barkowego; zasady wstępnego zaopatrywania.
  5. Obrażenia kończyny dolnej i pasa miednicznego z zasadami wstępnego zaopatrywania.
  6. Zasady postępowania w obrażeniach otwartych narządu ruchu.
  7. Postępowanie w amputacjach urazowych – zabezpieczenie części amputowanych (amputatów) dla celów ewentualnej replantacji.
  8. Demonstracja filmów i zdjęć fotograficznych z przebiegu wybranych operacji chirurgicznego zaopatrywania obrażeń narządu ruchu.

B. Problematyka ćwiczeń umiejętności praktycznych:

1. Urazy, rodzaje obrażeń, objawy, zasady postępowania na miejscu wypadku, transport chorego do szpitala, metody diagnozowania i leczenia.
2. Wywiad, badanie pacjenta ze schorzeniami narządu ruchu.
3. Analiza przypadków schorzeń przewlekłych, nagłych i urazowych w obrębie narządu ruchu. Obowiązująca dokumentacja pacjenta.
4. Opanowanie zasad badania poszkodowanego z podejrzeniem obrażeń narządów ruchu.
5. Techniki zaopatrywania chorych z obrażeniami narządów ruchu z praktycznym wykonywaniem zaopatrzenia, zwłaszcza wstępnego.
6. Wymienna plastyka stawów w uszkodzeniach pourazowych.
7. Wybrane elementy leczenia specjalistycznego obrażeń narządu ruchu w stanach urazowych i planowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01. Zna przyczyny, objawy, mechanizmy powstawania uszkodzeń w obrębie narządów ruchu oraz zasady postępowania ratowniczego u dorosłych i dzieci.

W_02. Posiada wiedzę nt. uszkodzeń rdzenia kręgowego, nerwów obwodowych i dużych pni naczyniowych.

W_03. Zna zasady działania leków stosowanych w leczeniu chorych z obrażeniami narządów ruchu.

Umiejętności

U_01. Posiada umiejętności techniczne i manualne wykonywania procedur w zakresie medycznych czynności ratunkowych w schorzeniach, urazach narządu ruchu u dorosłych i dzieci.

U_02. Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z działalnością praktyczną do diagnozowania i postępowania ratunkowego w obrażeniach narządów ruchu

U_03. Potrafi współpracować w zespole terapeutycznym (ratownictwa medycznego) na miejscu wypadku, w czasie transportu oraz przy przyjęciu do szpitala

U_04. Potrafi rozpoznawać, zaopatrywać obrażenia narządów ruchu na miejscu zdarzenia, w opiece przedszpitalnej i w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

Kompetencje społeczne

K_01. Student okazuje szacunek choremu po urazie, uwzględnia i rozumie różnice

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X	X						X
W_02		X	X						X
W_03		X	X						X
U_01		X			X			X	X
U_02		X			X			X	X
U_03		X			X			X	X
U_04		X			X			X	X
K_01		X							X
K_02		X							X
K_03		X							

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

<p>światopoglądowe, religijne, przestrzega tajemnicy zawodowej</p> <p>K_02. Potrafi podejmować decyzje o podejmowaniu działań ratunkowych wobec chorego po urazie z uwzględnieniem obrażeń narządów ruchu</p> <p>K_03. Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	<p>Wykład: Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)</p> <p><60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p>Ćwiczenia: Średnia arytmetyczna ocen z kolokwiów (student musi uzyskać zaliczenie z każdego cząstkowego kolokwium) Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników)</p> <p><i>Średnia z ocen z kolokwiów x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocenę końcowa jest wyliczana na podstawie procentowego udziału oceny A i oceny B z egzaminu końcowego. Ocenę A stanowi średnia ważona ocen ćwiczeń i wykładów, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Ocena A stanowi 60% oceny końcowej, a egzamin 40%.</p> <p>$A = \frac{\text{ocena z wykładów} \times 2 + \text{ocena z ćwiczeń} \times 1}{3}$ następnie $\frac{A \times 60 + B \times 40}{100}$</p> <p>Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas</p>
--	---

	<p>pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W017, K_W55, K_W66, K_W67, K_W68, K_W71, K_W92
W_02.	K_W017, K_W55, K_W66, K_W67, K_W68, K_W71, K_W92
W_03.	K_W017, K_W55, K_W66, K_W67, K_W68, K_W71, K_W92
U_01.	K_U01, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U20, K_U26, K_U28, K_U29, K_U30, K_U35, K_U37, K_U38 K_U44, K_U60, K_U63, K_U65, K_U66,
U_02.	K_U01, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U20, K_U26, K_U28, K_U29, K_U30, K_U35, K_U37, K_U38 K_U44, K_U60, K_U63, K_U65, K_U66,
U_03.	K_U01, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U20, K_U26, K_U28, K_U29, K_U30, K_U35, K_U37, K_U38 K_U44, K_U60, K_U63, K_U65, K_U66,
U_04.	K_U01, K_U04, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U20, K_U26, K_U28, K_U29, K_U30, K_U35, K_U37, K_U38 K_U44, K_U60, K_U63, K_U65, K_U66,
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa (zdania egzaminu):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zawadzki A.: „Medycyna ratunkowa i katastrof”, PZWL, Warszawa 2011. 2. T. Gaździk T. i wsp.: „Ortopedia i traumatologia” – podręcznik dla studentów medycyny, PZWL 2010. 3. * Tylman D., Dziak A.: „Traumatologia narządu ruchu”, T 1 i 2, PZWL, 2013, wyd.2. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Brongel L., Lasek J., Słowiński K.: „Podstawy chirurgii urazowej”, Wydawnictwo Medyczne Kraków, 2008. 2. Jakubaszko J.: „Ratownik medyczny”, Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2010. 3. Brongel L.: „Złota godzina”, Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2007. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć INTENSYWNA TERAPIA		Forma zaliczenia Z/O		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y
praktyczny	SPS	tak		Tak	IV
Dyscyplina Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia:					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	25	25	5	5	1
Opracowanie zagadnienia			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Ćwiczenia umiejętności praktycznych	25	25	5	5	1
Opracowanie zagadnienia			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Razem	50	50	10	10	2
Metody dydaktyczne Wykłady interaktywne: slajdy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, prezentacje, analiza przypadków klinicznych					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie anatomii, fizjologii i patofizjologii.					
Cele przedmiotu Zapoznanie ze standardem opieki na Oddziale Intensywnej Terapii. Przybliżenie stanów klinicznych wymagających hospitalizacji w Oddziale Intensywnej Terapii. Celem nauczania jest zapoznanie z zasadniczymi stanami zagrożenia życia wymagającymi intensywnej terapii, oraz znajomość podstawowych metod diagnostycznych i leczniczych.					
Treści programowe Problematyka wykładów 1. Wskazania do leczenia w Oddziale Intensywnej Terapii. 2. Opieka nad chorym nieprzytomnym. Powikłania długotrwałego unieruchomienia. 3. Sedacja w intensywnej terapii. Ból i jego terapia. 4. Centralny dostęp naczyniowy, 5. Opieka nad pacjentem we wstrząsie. 6. Opieka nad pacjentem po urazie czaszkowo mózgowym. 7. Leczenie ostrej niewydolności krążenia w oddziale intensywnej terapii. 8. Leczenie niewydolności oddechowej. Metody udrażniania dróg oddechowych. 9. Respiratoroterapia. Toaleta drzewa oskrzelowego. 10. Zapobieganie i leczenie ostrej niewydolności nerek w Oddziale Intensywnej Terapii. 11. Zakażenia w oddziale intensywnej terapii. 12. Podstawy transplantologii. Procedura orzekania śmierci mózgu.					
Problematyka Ćwiczeń umiejętności praktycznych 1. Badanie podmiotowe i fizykalne pacjenta. 2. Postępowanie z chorym w warunkach oddziału Intensywnej terapii. 3. Analiza dokumentacji medycznej. 4. Opieka nad chorym w anestezji.					

5. Metody diagnostyczne i terapeutyczne stosowane w oddziale intensywnej terapii

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Określa pojęcie choroby, stanu nagłego, umierania w anestezjologii. Definiuje stan zagrożenia życia. Wymienia rodzaje znieczulenia ogólnego i przewodowego.

W_02 Charakteryzuje przyczyny i objawy utraty przytomności z użyciem skal punktowych. Opisuje sposoby monitorowania podstawowych funkcji życiowych u chorego.

W_03 Określa wskazania i metody udrażniania górnych dróg oddechowych. Objasnia rodzaje tlenoterapii u chorych. Zna zasady monitorowania pacjentów zaintubowanych.

Umiejętności

U_01 Potrafi skutecznie monitorować stan pacjenta. Prowadzić wentylację przy użyciu dostępnych metod udrażniania dróg oddechowych.

U_02 Potrafi asystować przy czynnościach wykonywanych u pacjentów oddziału intensywnej terapii.

U_03 Wykonuje intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej, bez użycia środków zwiotczających i z ich zastosowaniem, prowadzi wentylację zastępczą u pacjentów anestezjologicznych.

U_04 Potrafi rozpoznać stan zagrożenia zdrowia i życia pacjentów oddziału intensywnej terapii. Zastosować właściwe postępowanie w odniesieniu do stanu zdrowia i życia.

Kompetencje społeczne

K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej

K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.

K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną. Test jednokrotnego wyboru – 30 pytań.

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt kształcenia	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01		X					X		
W_02		X					X		
W_3		X					X		
U_01		X					X		
U_02		X					X		
U_03		X					X		
U_04									
K_01		X					X		
K_02		X					X		
K_03		X					X		

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Temat pracy kontrolnej jest wybierany przez studenta samodzielnie z listy tematów przedstawionych w czasie pierwszego wykładu. Ma to być krótki opis danego zagadnienia. Podczas ostatniego wykładu, studenci będą przedstawiać opisaną tematykę. Praca kontrolna jest pracą zaliczeniową, dającą możliwość uczestnictwa w teście końcowym.

Ćwiczenia umiejętności praktycznych:

1. Samodzielna praca studenta na ćwiczeniach (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków, prezentacja wyników) – (Z₁)
2. Samodzielna praca studenta - pokaz (Z₂).

Ocena za samodzielną pracę na ćwiczeniach klinicznych, wyciąganie wniosków (Z₁) x 0,50 + pokaz (Z₂) x 0,50

Ocena końcowa z przedmiotu - A:

Ustalenie oceny końcowej A na podstawie uzyskanych ocen pozytywnych z wykładu i ćwiczeń. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczona ze wzoru: $O_{ks} = O_w \times 1 + O_{cup} \times 2/3$

O_{ks} – ocena końcowa O_w – ocena

wykładu

O_{cup} - ocena z ćwiczeń umiejętności praktycznych

<p>umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4.5 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3.5 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
---	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17, C.W31, C.W48, C.W49, C.W55, C.W69, C.W70, C.W71, C.W104
W_02	C.W17, C.W55,
W_03	C.W48, C.W49, C.W57, C.W59, C.W72,
U_01	C.U18, C.U24, C.U39, C.U40, C.U42, C.U43, C.U45, C.U65, C.U66
U_02	C.U24, C.U44, C.U46, C.U50, C.U65, C.U66
U_03	C.U38, C.U41, C.U65, C.U66
U_04	C.U30, C.U31, C.U32, C.U37, C.U54, C.U56, C.U59, C.U64, C.U66
K_01	K.01, K.06
K_02	K.02, K.03, K.04,
K_03	K.05

Wykaz literatury

Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Dyk Danuta, Gutysz-Wojnicka Aleksandra. Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki. PZWL, Warszawa 2018*
2. Gaszyński W.: Intensywna terapia i medycyna ratunkowa : wybrane zagadnienia. Wyd. PZWL, 2018*

Literatura uzupełniająca

1. Intensywna Terapia Z. Rybicki- Intensywna Terapia Dorosłych, wyd. Makmed. Lublin, 2009.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć NEUROCHIRURGIA		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																																																												
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																																																
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																																																											
praktyczny	SPS	tak		Nie	III																																																											
Dyscyplina: Nauki medyczne																																																																
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																																																
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																											
	N (nauczyciel)		S (student)																																																													
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																												
Wykłady	25	25	5	5	1																																																											
Czytanie wskazanej literatury			2	2																																																												
Przygotowanie do zaliczenia			3	3																																																												
Razem	25	25	5	5	1																																																											
Metody dydaktyczne Wykłady interaktywne: slajdy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, analiza przypadków klinicznych w oparciu o własną pracę studenta (samokształcenie)																																																																
Wymagania wstępne: Zaliczenie przedmiotów wymaganych na I roku studiów. Wiedza w zakresie anatomii i fizjologii i patofizjologii.																																																																
Cele przedmiotu Przygotowanie studenta z zakresu zagadnień związanych z objawami, patofizjologią, diagnostyką, leczeniem operacyjnym, postępowaniem przedszpitalnym i szpitalnym w schorzeniach, urazach układu nerwowego z uwzględnieniem stanów nagłych.																																																																
Treści programowe Problematyka wykładu: Rozwój technik neurochirurgicznych oraz podstawowe metody zabiegowe. Metody diagnostyczne. Urazy układu nerwowego, choroby naczyniowe OUN (samoistne, urazowe krwotoki wewnątrz-czaszkowe), zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, choroby nowotworowe układu nerwowego, rozpoznanie, objawy, patomechanizm. Urazy ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, choroby naczyniowe OUN leczone metodą zabiegową. Stany nagłe leczone metodą zabiegową. Zespoły bólowe, neurobóle – leczenie zabiegowe. Nowotwory układu nerwowego. Wodogłowie oraz wady wrodzone OUN. Postępowanie ratunkowe przedszpitalne i szpitalne z poszkodowanym z urazem układu nerwowego.																																																																
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Zna patofizjologię, objawy kliniczne, powikłania chorób przewlekłych i ostrych, przebieg i sposób postępowania. W_02 Zna sposoby rozpoznania, diagnozowania oraz postępowania w schorzeniach, urazach OUN leczonych metodą zabiegową.		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																																														
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X				X			W_02			X				X			W_03			X				X			U_01			X				X		
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																							
W_01			X				X																																																									
W_02			X				X																																																									
W_03			X				X																																																									
U_01			X				X																																																									

W_03 Zna sposoby postępowania przedszpitalnego i szpitalnego w obrażeniach OUN.	U_02			X				X		
	K_01			X				X		
	K_02			X				X		
	K_03			X				X		
Umiejętności U_01 Potrafi monitorować i ocenić stan pacjenta, powiązać stan pacjenta z objawami klinicznymi, wywiadem, wynikami diagnostycznymi. U_02 Podejmuje i wykonuje medyczne czynności ratunkowe w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.	1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Pracy studenta w trakcie zajęć									
Kompetencje społeczne K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych. K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	B. Formy i kryteria zaliczenia Wykład: Ocena z kolokwium. Opracowanie zagadnień - samodzielna praca studenta - (Z ₁) <i>ocena z kolokwium x 0,70 + ocena z opracowanych zagadnień x 0,30</i>									
	Ocena końcowa z przedmiotu: Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0									
	Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.									
	Kompetencje społeczne (obserwacja studenta) 5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.									

	2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17, C.W36, C.W67,
W_02	C.W36, C.W37, C.W67, C.W95, C.W104
W_03	C.W95, C.W104,
U_01	C.U18, C.U37, C.U63, C.U64, C.U67,
U_02	C.U44, C.U48, C.U64, C.U65, C.U66,
K_01	K.01, K.06
K_02	K.02, K.03, K.04,
K_03	K.05
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Adamkiewicz B., Głabiński A., Klimek A.; Neurologia dla studentów wydziału pielęgniarstwa. ABC Wolters Kluwer Business 2010. 2. *Henry Gregory L., Neal Little, Andy Jagofa, Thomas R. Pellegrino, red. wyd. pol. Wojciech Kozubski, Stany nagłe w neurologii - od objawu do rozpoznania., Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007. 3. Mazur R., Kozubski W., Prusiński A. Podstawy kliniczne neurologii PZWL 1998. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fuller G. (Turaj W. red. pol. wyd.) Badanie Neurologiczne – to proste. Urban & Partner, Wrocław 2009. 2. Rowland L. (Kwieciński H., Kamińska A. red. pol.wyd). Neurologia Merritta, Tom 1, 2, 3. Urban & Partner, Wrocław 2008. 3. Friedman A.: Choroba Parkinsona – mechanizmy, rozpoznawanie, leczenie. Czelej, Warszawa 2005. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć OKULISTYKA		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1																																								
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE																																												
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																																								
praktyczny	SPS	tak	nie	III																																								
Dyscyplina: Nauki medyczne																																												
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																												
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																							
	N (nauczyciel)		S (student)																																									
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																								
Wykłady	25	25	5	5	1																																							
Analiza piśmiennictwa			2	2																																								
Przygotowanie do kolokwium			3	3																																								
Razem	25	25	5	5	1																																							
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna,																																												
Wymagania wstępne Zaliczony semestr I studiów na kierunku ratownictwo medyczne.																																												
Cele przedmiotu Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej funkcjonowania organizmu jako całości, poszczególnych układów i narządów, umiejętności oceny pacjenta/ poszkodowanego w stanie zagrożenia zdrowia i/lub życia. Zapoznanie studentów z mechanizmami, objawami, przebiegiem i postępowaniem diagnostycznym i terapeutycznym w ostrych stanach klinicznych narządu wzroku - oka u dorosłych i dzieci.																																												
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Mechanizmy nagłego zagrożenia zdrowia i życia pacjenta/poszkodowanego. Ocena stanu pacjenta/poszkodowanego okulistyckiego. 2. Objawy ze strony narządu wzroku w zatruciach ogólnoustrojowych. 3. Badanie narządu wzroku jako element badania fizykalnego chorego/ poszkodowanego. 4. Nagła utrata widzenia. 5. Stany nagłe przebiegające z objawami "czerwonego oka". 6. Stany nagłe w przebiegu jaskry. 7. Stany nagłe w przebiegu procesów zapalnych. 8. Urazy narządu wzroku.																																												
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Zna przyczyny i objawy nagłych zagrożeń zdrowia i życia w okulistyce. W_02 Określa sposoby postępowania diagnostycznego w ostrych stanach klinicznych oka u dorosłych i dzieci W_03. Zna przedszpitalne okulistyczne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci. Umiejętności			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																									
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>			Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X						X	W_02			X						X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																			
W_01			X						X																																			
W_02			X						X																																			

<p>U_01. Potrafi przeprowadzić badanie fizykalne, w tym badanie okulistyczne chorego/poszkodowanego dorosłego i/lub dziecka w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego.</p> <p>U_02 Wdraża przedszpitalne okulistyczne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Organizuje pracę własną, pracuje w zespole ratownictwa medycznego, rozwiązuje określone problemy zdrowotny w pacjenta/poszkodowanego.</p> <p>K_02 Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	W_03			X					X
	U_01							X	X
	U_02							X	X
	K_01							X	X
	K_02							X	X
	<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Wykład: Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p><i>Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p>								

	<p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
W_02.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
W_03.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
U_01.	K_U01, K_U07, K_U09, K_U29, K_U043, K_U65, K_U66
U_02.	K_U01, K_U07, K_U09, K_U29, K_U043, K_U65, K_U66
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Szaflik J., Grabska-Liberek I., Izdebska J.: Stany nagłe w okulistyce. Wyd. PZWL, Warszawa 2004.
2. Bradford C.A.: Okulistyka. Podręcznik dla studentów. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2006.
3. Niżankowska M.H. (red.): Okulistyka. Podstawy kliniczne. Wyd. PZWL, Warszawa 2007.

Literatura uzupełniająca:

1. Kański J: Okulistyka kliniczna- kompendium. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2006.
2. James B.: Kompendium okulistyki. Wyd. PZWL, Warszawa 2007.
3. Lennox A.: Pierwsza pomoc okulistyczna. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2005.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć LARYNGOLOGIA		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1																																																												
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE																																																																
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																																																												
praktyczny	SPS	tak	nie	II																																																												
Dyscyplina: Nauki medyczne																																																																
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																																																
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																											
	N (nauczyciel)		S (student)																																																													
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																												
Wykłady	25	25	5	5	1																																																											
Analiza piśmiennictwa			2	2																																																												
Przygotowanie do kolokwium			3	3																																																												
Razem	25	25	5	5	1																																																											
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna,																																																																
Wymagania wstępne Zaliczony semestr I studiów na kierunku ratownictwo medyczne.																																																																
Cele przedmiotu Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej funkcjonowania organizmu jako całości, poszczególnych układów i narządów, umiejętności oceny pacjenta/ poszkodowanego w stanie zagrożenia zdrowia i/lub życia. Zapoznanie studentów z mechanizmami, objawami, przebiegiem i postępowaniem diagnostycznym i terapeutycznym w ostrych laryngologicznych stanach klinicznych nosogardzieli i ucha u dorosłych i dzieci.																																																																
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Mechanizmy nagłego zagrożenia zdrowia i życia pacjenta/poszkodowanego. Ocena stanu pacjenta/poszkodowanego w otolaryngologii. 2. Metody diagnostyczne w otolaryngologii. 3. Ciało obce w uchu, nosie, krtani, tchawicy. 4. Urazy mechaniczne w otolaryngologii. 5. Choroby przewlekłe i nowotworowe w otolaryngologii. 6. Farmakoterapia stosowana w otolaryngologii.																																																																
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Wskazuje przyczyny i objawy nagłych zagrożeń zdrowia i życia w otolaryngologii. W_02 Określa sposoby postępowania analgetycznego w ostrych otolaryngologicznych stanach klinicznych u dorosłych i dzieci W_03. Omawia przedszpitalne otolaryngologiczne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci. Umiejętności U_01. Potrafi przeprowadzić badanie fizykalne,			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																																													
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>			Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X						X	W_02			X						X	W_03			X						X	U_01								X	X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																							
W_01			X						X																																																							
W_02			X						X																																																							
W_03			X						X																																																							
U_01								X	X																																																							

<p>w tym badanie otolaryngologiczne chorego/poszkodowanego dorosłego i/lub dziecka w celu ustalenia sposobu postępowania ratowniczego..</p> <p>U_02 Wdraża przedszpitalne otolaryngologiczne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Organizuje pracę własną, pracuje w zespole ratownictwa medycznego, rozwiązuje określone problemy zdrowotne w pacjenta/poszkodowanego.</p> <p>K_02 Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny własnych deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	U_02							X	X
	K_01							X	X
	K_02							X	X
	<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemne 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Wykład: Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p><i>Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stożenie opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach) 5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p>								

	<p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
W_02.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
W_03.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
U_01.	K_U01, K_U07, K_U09, K_U29, K_U043, K_U65, K_U66
U_02.	K_U01, K_U07, K_U09, K_U29, K_U043, K_U65, K_U66
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Janczewski G.: Otolaryngologia. Wyd. Medyczne Via Medica, Gdańsk 2005.
2. *Keller J., Kacker A.: Stany nagłe w pediatrii. Cz. VI – stany nagłe w otolaryngologii. Wyd. Mad-Media, Warszawa 2005.
3. Zabłocki S.: Zespoły i objawy chorobowe w otolaryngologii. Wyd. Medyczne Via Medica, Gdańsk 2004.

Literatura uzupełniająca:

1. Krzeski A., Janczewski G.: Choroby nosa i zatok przynosowych. Wyd. Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2008.
2. Latkowski B.: Otolaryngologia- kompendium. Wyd. PZWL, Warszawa 2007

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć UROLOGIA		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2						
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne										
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y					
praktyczny	SPS	tak		Nie	VI					
Dyscyplina: Nauki medyczne										
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem										
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS					
	N (nauczyciel)		S (student)							
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne						
Wykłady	25	25	5	5	1					
Czytanie wskazanej literatury			2	2						
Przygotowanie do zaliczenia			3	3						
Razem	25	25	5	5	1					
Metody dydaktyczne Wykłady interaktywne: slajdy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, analiza przypadków klinicznych w oparciu o własną pracę studenta (samokształcenie)										
Wymagania wstępne: Zaliczenie przedmiotów wymaganych na I i II roku studiów. Wiedza w zakresie anatomii i fizjologii i patofizjologii.										
Cele przedmiotu Przygotowanie studenta z zakresu zagadnień związanych z objawami, patofizjologią, diagnostyką, leczeniem operacyjnym, postępowaniem przedszpitalnym i szpitalnym w schorzeniach, urazach układu moczowego z uwzględnieniem stanów nagłych w urologii.										
Treści programowe Problematy wykładu: Symptomatologia chorób urologicznych. Ocena stanu pacjenta w schorzeniach urologicznych z uwzględnieniem badania przedmiotowego i podmiotowego. Monitorowanie przyrządowe i bezprzyrządowe w stanach zagrożenia życia w urologii. Działania ratownicze w ostrym zatrzymaniu moczu. Postępowanie przedszpitalne w urazach nerek, pęcherza, dróg moczowych i narządów płciowych. Stany nagłe nieurazowe w urologii. Podstawowe zabiegi endoskopowe i laparoscopia w urologii.										
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne								
Wiedza W_01 Zna patofizjologię, objawy kliniczne, powikłania chorób przewlekłych i ostrych, przebieg i sposób postępowania. W_02 Zna sposoby postępowania przedszpitalnego i szpitalnego w obrażeniach układu moczowego.		A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów								
Efekt uczenia się		Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
W_01				X				X		
W_02				X				X		
U_01				X				X		
U_02				X				X		
U_01				X				X		
U_02				X				X		
Umiejętności U_01 Potrafi monitorować i ocenić stan pacjenta,				X				X		

<p>powiązać stan pacjenta z objawami klinicznymi, wywiadem, wynikami diagnostycznymi.</p> <p>U_02 Podejmuje i wykonuje medyczne czynności ratunkowe w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i rozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej</p> <p>K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.</p> <p>K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<p>K_02</p>			X				X		
	<p>K_03</p>			X				X		

<p>1. Egzamin ustny</p> <p>2. Egzamin pisemny</p> <p>3. Kolokwium</p> <p>4. Projekt</p> <p>5. Sprawozdanie</p> <p>6. Prezentacja</p> <p>7. Praca kontrolna</p> <p>8. Zadanie praktyczne</p> <p>9. Pracy studenta w trakcie zajęć</p>
--

B. Formy i kryteria zaliczenia

Wykład:

Ocena z kolokwium.

Opracowanie zagadnień - samodzielna praca studenta - (Z₁)

ocena z kolokwium x 0,70 + ocena z opracowanych zagadnień x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% -5,0

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.

3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.

2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17,
W_02	C.W67, C.W97,
U_01	C.U1, C.U4, C.U7,
U_02	C.U9, C.U29, C.U43, C.U54, C.U66, C.U67,
K_01	K.01, K.06
K_02	K.02, K.03, K.04,
K_03	K.05
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa	
1. *Zawadzki A, Basiński A. (red.): Medycyna ratunkowa i katastrof. PZWL, Warszawa 2006	
Literatura uzupełniająca:	
1. Borkowski A. „Urologia” - podręcznik dla studentów; Wydanie 2, PZWL 2015.	
2. Chambers John B., David Sprigings. „Stany nagłe w medycynie” PZWL, Wrocław 2014.	
3. Sosada K. Ostre stany zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego. PZWL 2016.	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć MEDYCYNĄ SĄDOWA		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1																														
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE																																		
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																														
praktyczny	SPS	tak		VI																														
Dyscyplina: Nauki medyczne																																		
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																		
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																													
	N (nauczyciel)		S (student)																															
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																														
Wykłady	25	25	5	5	1																													
Analiza piśmiennictwa			2	2																														
Przygotowanie do kolokwium			3	3																														
Razem	25	25	5	5	1																													
Metody dydaktyczne Wykłady interaktywne: slajdy, filmy przedstawiające poszczególne zagadnienia																																		
Wymagania wstępne Zaliczony I i II studiów na kierunku ratownictwo medyczne. Wiedza w zakresie anatomii, fizjologii.																																		
Cele przedmiotu Oceni i zdiagnozuje przyczyny i skutki zdarzenia nagłego, w tym wypadku komunikacyjnego. Zróżnicuje zmiany urazowe od zmian chorobowych, rozpozna przyczyny śmierci. Stwierdzi zgon W pracy zawodowej przestrzega obowiązujących przepisów prawa, kieruje się zasadami deontologii zawodowej.																																		
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Rodzaje śmierci i jej stwierdzanie. Wczesne i późne zmiany pośmiertne. Stwierdzenie przyczyn śmierci. 2. Oględziny i sekcja zwłok ludzkich, oględziny lekarskie i sekcja sądowo - lekarska. 3. Rozróżnianie zmian urazowych od współistniejących zmian chorobowych. 4. Ocena czasu powstania obrażeń. 5. Diagnostyka sekcyjna uderzeń gwałtownych, skutków urazu mechanicznego i innych rodzajów energii. 6. Zasady pobierania i zabezpieczania materiałów do dalszych badań. 7. Badanie ofiar wypadków drogowych – zasady badania pośmiertnego ofiar wypadku drogowego. 8. Pierwsza ocena okoliczności i przyczyn wypadku drogowego rekonstrukcja wydarzeń. 9. Typowe obrażenia występujące u ofiar wypadków komunikacyjnych. 10. Katastrofy komunikacyjne - postępowanie na miejscu zdarzenia. Różnicowanie obrażeń kierowcy i pasażera wśród ofiar wypadku samochodowego i motocyklowego.																																		
Efekty uczenia się: Wiedza W_01. Ma uporządkowaną wiedzę na temat biologicznych, psychologicznych, społecznych i filozoficznych uwarunkowań zdrowia i patologii, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii. W_02. Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania ratowniczego, w stanach zagrożenia życia wynikających z różnych zdarzeń nagłych oraz po stwierdzeniu śmierci poszkodowanego.			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																															
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>			Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X						X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																									
W_01			X						X																									

<p>Umiejętności</p> <p>U_01. Potrafi wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk medycznych oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy problemów śmierci.</p> <p>U_02. Potrafi prezentować w formie ustnej i pisemnej efekty podejmowanych działań ratowniczych.</p> <p>U_03. Potrafi współpracować w zespole tworzącym struktury ratownictwa zintegrowanego (policja, specjalista medycyny sądowej i kryminalistyki).</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01. Organizuje pracę własną, pracuje w zespole ratownictwa medycznego, rozwiązuje określone problemy zdrowotne w pacjenta/poszkodowanego.</p> <p>K_02. Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny własnych deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	W_02			X					X
	U_01							X	X
	U_02							X	X
	U_03							X	X
	K_01								X
	K_02								X
	<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Wykład: Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p><i>Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej</p>								

	<p>60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
W_02.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
W_03.	K_W01, K_W17, K_W18, K_W19, K_W24, K_W25, K_W50, K_W67, K_W99
U_01.	K_U01, K_U07, K_U09, K_U29, K_U043, K_U65, K_U66
U_02.	K_U01, K_U07, K_U09, K_U29, K_U043, K_U65, K_U66
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Chruścielewska E. Raszeja S., Sekcja zwłok. Technika z uwzględnieniem metodyki sądowo-lekarskiej i wskazówek diagnostycznych, PZWL, Warszawa 2003.
2. Di Maio i inni., Medycyna sądowa, Urban Partner, Wrocław 2003.

Literatura uzupełniająca:

1. Bal J., Biologia molekularna w medycynie, PZWL, Warszawa 2001.
2. Marek Z., Wspomnienia lekarza sądowego, Zakamcze, Kraków 2001.
3. Świątek B., Przybylski Z.: Medycyna sądowa. Wyd. Urban & Partner, Wrocław. 2003

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć CHOROBY TROPIKALNE		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1																																								
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE																																												
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																																								
praktyczny	SPS	tak	nie	V																																								
Dyscyplina: Nauki medyczne																																												
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																												
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																							
	N (nauczyciel)		S (student)																																									
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																								
Wykłady	25	25	5	5	1																																							
Analiza piśmiennictwa			2	2																																								
Przygotowanie do kolokwium			3	3																																								
Razem	25	25	5	5	1																																							
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wykład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna,																																												
Wymagania wstępne Zaliczony tok studiów do IV semestru włącznie na kierunku ratownictwo medyczne.																																												
Cele przedmiotu Przedmiot obejmuje przedstawienie zagadnień dotyczących rozprzestrzenienia geograficznego, czynników ryzyka, objawów klinicznych, patomechanizmów, możliwości diagnostycznych oraz aktualnych metod zapobiegania i leczenia najczęściej występujących w Polsce i na świecie chorób pasożytniczych, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych zagrożeń zdrowotnych w międzynarodowym ruchu turystycznym. i dzieci.																																												
Treści programowe Problematyka wykładów:																																												
<ol style="list-style-type: none"> 1. Egzotyczne choroby pasożytnicze i zakaźne importowane do Polski z obszarów odmiennej strefy klimatyczno-środowiskowej i sanitarno-higienicznej o gwałtownym przebiegu klinicznym, bezpośrednio zagrażające życiu lub stanowiące potencjalne zagrożenie epidemiologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem malarii, dengi i innych wirusowych gorączek krwotocznych. 2. Rola wątroby i śledziony w chorobach pasożytniczych człowieka. Diagnostyka różnicowa zespołów chorobowych przebiegających z hepatosplenomegalią (malaria, leiszmanioza trzewna, schistosomoza, pelzakowica pozajelitowa, bąblowica jednojamowa, alweokokoza). 3. Metody profilaktyki zdrowotnej przy wyjeździe do krajów strefy międzyzwrotnikowej, subtropikalnej i śródziemnomorskiej. 																																												
Efekty uczenia się:			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne																																									
Wiedza			A. Sposób zaliczenia																																									
W_01 Zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób tropikalnych.			Zaliczenie z oceną																																									
W_02 Określa sposoby postępowania terapeutycznego w ostrych stanach klinicznych u dorosłych i dzieci.			B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																									
W_03. Omawia przedszpitalne procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i dzieci.																																												
Umiejętności																																												
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>			Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X						X	W_02			X						X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																			
W_01			X						X																																			
W_02			X						X																																			

<p>U_01. Potrafi przeprowadzić badanie fizykalne chorego/ poszkodowanego dorosłego i/lub dziecka z podejrzeniem choroby tropikalnej w celu ustalenia sposobu postępowania ratowniczego.</p> <p>U_02 Wdraża przedszpitalne procedury medyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i/lub życia osób dorosłych i/lub dzieci z podejrzeniem chorób tropikalnych.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Organizuje pracę własną, pracuje w zespole ratownictwa medycznego, rozwiązuje określone problemy zdrowotne pacjenta/ poszkodowanego.</p> <p>K_02 Rozumie potrzebę i posiada nawyk kontynuowania nauki przez całe życie zawodowe, w celu stałego uaktualniania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych.</p>	W_03			X					X
	U_01							X	X
	U_02							X	X
	K_01							X	X
	K_02							X	X

3. Egzamin ustny
4. Egzamin pisemny
5. Kolokwium
6. Projekt
7. Sprawozdanie
8. Prezentacja
9. Praca kontrolna
10. Zadanie praktyczne
11. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:
Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)
<60% - 2,0
60%÷68% - 3,0
69%÷77% - 3,5
78%÷86% - 4,0
87%÷95% - 4,5
>95% -5,0

Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:
Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS.
Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa.
Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas

	<p>pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W04, K_W18, K_W20, K_W24, K_W25, K_W34, K_W85
W_02.	K_W04, K_W18, K_W20, K_W24, K_W25, K_W34, K_W85
W_03.	K_W04, K_W18, K_W20, K_W24, K_W25, K_W34, K_W85
U_01.	K_U03, K_U10, K_U20, K_U25, K_U65, K_U66,
U_02.	K_U03, K_U10, K_U20, K_U25, K_U65, K_U66
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Pawłowski Z.S. i Stefaniak J. (red.). Parazytologia kliniczna w ujęciu wielodyscyplinarnym, PZWL, Warszawa, 2004.
2. Knap P., Myjak P. (red.). Malaria w Polsce i na świecie - wczoraj i dziś. Wyd. II, Alfa - medica press, Bielsko-Biała, 2009.

Literatura uzupełniająca:

1. Cianciara J., Juszczak J. (red.). Choroby zakaźne i pasożytnicze. Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2012.
2. Dziubek Z. (red.). Choroby zakaźne i pasożytnicze, PZWL, Warszawa, 2010.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć MEDYCYNA TAKTYCZNA		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1																																								
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE																																												
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																																								
praktyczny	SPS	tak	nie	VI																																								
Dyscyplina: Nauki medyczne																																												
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																												
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																							
	N (nauczyciel)		S (student)																																									
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																								
Wykłady	25	25	5	5	1																																							
Analiza piśmiennictwa			2	2																																								
Przygotowanie do kolokwium			3	3																																								
Razem	25	25	5	5	1																																							
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wykład informacyjny, metoda aktywizująca - dyskusja dydaktyczna,																																												
Wymagania wstępne Zaliczony tok studiów na kierunku ratownictwo medyczne do V semestru włącznie.																																												
Cele przedmiotu Przekazanie studentom wiedzy dotyczącej: specyfiki zagrożeń związanych ze współczesnym polem walki, taktycznej pomocy rannym na polu walki - „TCCC”, różnic pomiędzy ratownictwem taktycznym a ratownictwem medycznym, procedur i działań ratowniczych na polu walki oraz uprawnień ratownika medycznego Sił Zbrojnych RP.																																												
Treści programowe Problematyka wykładów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ratownictwa taktyczne. Przygotowanie do działań ratowniczych na polu walki. 2. Podział na strefy działania według wytycznych TCCC. 3. Podział czynności ratowniczych na poziomy działania. 4. Podstawowe i zaawansowane procedury medyczne na polu walki. Algorytm badania poszkodowanego TPA oraz protokół MARCHE. 5. Urazy na polu walki w ujęciu statystycznym – wskaźnik „śmierci do uniknięcia”. 6. Środki indywidualne i zespołowe w ratownictwie taktycznym. 7. Ewakuacja taktyczna (TECEVAC) i ewakuacja medyczna (MEDEVAC). 8. Uprawnienia i kompetencje ratownika medycznego w polskich siłach zbrojnych w świetle obowiązującego prawa w tym zakresie. 																																												
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Zna rodzaje i sposób wykorzystania stosowanych w ratownictwie taktycznym środków medycznych - indywidualnych i zespołowych, W_02 Charakteryzuje podstawowe i zaawansowane procedury medyczne realizowane na polu walki. W_03. Zna uprawnienia i kompetencje ratownika medycznego w siłach zbrojnych RP, w świetle znowelizowanej ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz ustawy o działalności leczniczej.		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																										
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X						X	W_02			X						X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																			
W_01			X						X																																			
W_02			X						X																																			

<p>Umiejętności</p> <p>U_01. Analizuje i wskazuje różnice pomiędzy ratownictwem medycznym a ratownictwem taktycznym.</p> <p>U_02 Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu ratownictwa taktycznego w pracy ratownika medycznego w jednostkach systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz służbach i podmiotach ratowniczych działających poza systemem.</p> <p>U_03 Posiada umiejętności z zakresu TCCC, niezbędne do wykorzystania w związku z permanentnym zagrożeniem konfliktem międzynarodowym i/lub terrorystycznym.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Organizuje pracę własną, pracuje w zespole ratownictwa medycznego i/lub taktycznego rozwiązuje określone problemy zdrowotne poszkodowanego.</p> <p>K_02 Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny własnych deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	W_03			X					X
	U_01							X	X
	U_02							X	X
	K_01							X	X
	K_02							X	X
	<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Wykład: Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)</p> <p><60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p><i>Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p>								

	<p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W17, K_W18, K_W24, K_W25, K_W41, K_W53, K_W55, K_W60, K_W75, K_W79, K_W85, K_W86, K_W87, K_W102
W_02.	K_W17, K_W18, K_W24, K_W25, K_W41, K_W53, K_W55, K_W60, K_W75, K_W79, K_W85, K_W86, K_W87, K_W102
W_03.	K_W17, K_W18, K_W24, K_W25, K_W41, K_W53, K_W55, K_W60, K_W75, K_W79, K_W85, K_W86, K_W87, K_W102
U_01.	K_U10, K_U15, K_U20, K_U25, K_U29, K_U30, K_U36, K_U37, K_U56, K_U57, K_U59, K_U60, K_U66
U_02.	K_U10, K_U15, K_U20, K_U25, K_U29, K_U30, K_U36, K_U37, K_U56, K_U57, K_U59, K_U60, K_U66
U_03	K_U10, K_U15, K_U20, K_U25, K_U29, K_U30, K_U36, K_U37, K_U56, K_U57, K_U59, K_U60, K_U66
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Michał Czerwiński, Paweł Makowiec: Podstawy ratownictwa taktycznego. Wydawnictwo Difin SA Warszawa 2014. 2. Wojciech Depa: Modus Operandi sił specjalnych Tom IV taktyka czerwona wyd. 2. Wydawca AVALON Kraków 2016. 3. Mariusz Andrzejczak, Jakub Kasiński, Arkadiusz Lech: Różnice pomiędzy ratownictwem taktycznym a medycznym. Na Ratunek 1/15 Wyd. Elamed. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bogdan Wiśniewski: Co z ratownictwa taktycznego sprawdziłoby się w ratownictwie cywilnym? Na Ratunek 1/16 Wyd. Elamed. 2. Marek Dąbrowski, Tomasz Sanak, Agata Dąbrowska, Przemysław Kluj, Maciej Sip, Marcin Zieliński: Badanie poszkodowanego w środowisku taktycznym Wyd. Lekarz Wojskowy 3/2014. 3. Marek Dąbrowski, Tomasz Sanak, Przemysław Kluj, Agata Dąbrowska, Maciej Sip: Przyczyny zgonów oraz odmienności w postępowaniu z poszkodowanym w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC, Wyd. Anestezjologia i ratownictwo 2013;7. 5. 4. Marek Dąbrowski, Tomasz Sanak: Tamowanie krwotoków. Opatrunki, opatrunki hemostatyczne oraz opaski zaciskowe stosowane w ratownictwie taktycznym. Na Ratunek 4/2014 Wyd. Elamed. 5. Przemysław Osiński, Anita Podlasin: Uprawnienia ratownika medycznego Sił Zbrojnych RP w kontekście zapisów ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym i wymogów współczesnej medycyny pola Walki. Lekarz Wojskowy 2/2017. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć EGZAMIN DYPLOMOWY	Forma zaliczenia E		Liczba punktów ECTS 5								
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne											
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku			zajęcia do wyboru		semestr/y				
praktyczny	SPS	tak			nie		VI				
Dyscyplina Nauki medyczne											
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem											
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS						
	N (nauczyciel)		S (student)								
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne							
Ćwiczenia audytoryjne (CAU)	25	25	100	100	5						
Przygotowanie do egzaminu dyplomowego teoretycznego			50	50							
Przygotowanie do egzaminu dyplomowego praktycznego			50	50							
Razem	25	25	100	100	5						
Metody dydaktyczne Rozwiązywanie testów, ćwiczenia w pracowni symulacyjnej: ćwiczenia, symulacje, praca w grupach											
Wymagania wstępne: brak											
Cele przedmiotu C1 Umiejętność samodzielnego rozwiązania testu C2 Umiejętność pracy w pracowni symulacyjnej - student powinien samodzielnie formułować cele badania pacjenta/poszkodowanego, prowadzić badania wykorzystując sprzęt i aparaturę medyczną pracowni symulacyjnej, konstruowanie wniosków i opracowanie wyników prowadzonych badań wspomagających przygotowanie do egzaminu dyplomowego praktycznego. C3 Złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu dyplomowego, kończącego studia pierwszego stopnia.											
Treści programowe Problematyka ćwiczeń audytoryjnych: 1. Przygotowanie do egzaminu teoretycznego, 2. Przygotowanie do egzaminu praktycznego, 3. Rozpoznanie stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego u dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, 4. Postawienie diagnozy ratowniczej na podstawie badania podmiotowego, przedmiotowego, zapisu EKG i wdrożenie adekwatnego postępowanie ratunkowego w każdej grupie wiekowej, niezależnie od okoliczności wystąpienia stanu zagrożenia zdrowotnego, czasu i miejsca zdarzenia. 5. Podjęcie lub odstąpienie od medycznych czynności ratunkowych, 6. Udokumentowanie wykonanych medycznych czynności ratunkowych.											
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 zna i rozumie zasady postępowania w schorzeniach we wszystkich grupach ratowniczych z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku; W_02 zna i rozumie symptomatologię			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów								
Efekt uczenia się			Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9

<p>ogólną zaburzeń funkcjonowania układów, narządów i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego;</p> <p>W_03 zna i rozumie mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia, zasady postępowania ratunkowego w warunkach przedszpitalnych i szpitalnych.</p> <p>W_04 zna i rozumie zasady badania podmiotowego i przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych we wszystkich grupach ratowniczych</p> <p>W_05 zna i rozumie techniki medycznych czynności ratunkowych wykonywanych samodzielnie i na zlecenie lekarza przez ratownika medycznego</p> <p>Umiejętności</p> <p>U_01 Gromadzi adekwatną do tematyki pracy literaturę przedmiotu. Dokona doboru zakresu i sposobu wykorzystania źródeł.</p> <p>U_02 Konstruktywnie analizuje zebrany materiał badawczy, porządkuje wyniki badań własnych.</p> <p>U_03 Konstruuje wnioski na podstawie zgromadzonego materiału, zinterpretuje merytoryczną wartość pracy tematycznie powiązana z naukami medycznymi.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Krytycznie interpretuje doniesienia z piśmiennictwa, dyskutuje z wynikami badań własnych.</p> <p>K_02 Posiada świadomość konieczności ustawicznego dokształcania się.</p>	W_01		X			X			
	W_02		X			X			
	W_03		X			X			
	W_04		X			X			
	W_05		X			X			
	U_01						X	X	X
	U_02						X	X	X
	U_03						X	X	X
	K_01								X
	K_02								X
<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Ocena pracy studenta w trakcie zajęć</p> <p>C. Formy i kryteria zaliczenia</p> <p>Forma zaliczenia – opracowanie i przedstawienie referatów i prezentacji; udział w dyskusji oraz opracowanie własnych wyników badań</p> <p>W referatach i prezentacjach oceniane będą: adekwatność treści do tematu, wartość merytoryczna, wyczerpanie tematu, konstrukcja referatu, poprawność gramatyczna/stylistyczna, forma prezentacji.</p> <p>Udział w dyskusji będzie oceniany na podstawie: częstości zabierania głosu, merytorycznej istotności wypowiedzi, formy wypowiedzi.</p> <p>Praca badawcza będzie oceniana na podstawie: - oceny uzyskanych wyników, - wiarygodności wyników, - interpretacji wyników.</p> <p>Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych za wykonanie referatów/prezentacji (1/3), udział w dyskusji (1/3), wykonanej pracy badawczej (1/3).</p> <p>W celu uzyskania zaliczenia po semestrze V student powinien przedstawić umiejętność przygotowania pracy licencjackiej w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wybrany temat i cel pracy wraz z uzasadnieniem oraz plan pracy, przygotowanie narzędzi badawczych – zebrane piśmiennictwo. – napisany pierwszy rozdział pracy dyplomowej, – przygotowane narzędzie badawcze (jeśli praca badawcza) – przeprowadzone badania. 									

W celu uzyskania zaliczenia po semestrze VI student przedstawia:

- przygotowaną pracę licencjacką
- przygotowaną do obrony pracy dyplomowej prezentację multimedialną.

Ocena końcowa z modułu:

Ustalenie oceny końcowej z modułu na podstawie uzyskanych ocen pozytywnych z seminarium w semestrze V i VI. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczone ze wzoru:

$$OKM = OKP_{\text{sem4}} \times 2 + OKP_{\text{sem5}} \times 2$$

O_{KM} – ocena końcowa z modułu

$O_{KP_{\text{sem}}}$ – ocena końcowa seminarium w semestrach V i VI

Ocena końcowa z semestru według zasady: 3,0 -3,24

– dostateczny (3,0)

3,25 -3,74 – dostateczny (3,5)

3,75 -4,24 – dobry (4,0)

4,25-4,74 – dobry plus (4,5)

4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.

4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.

3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.

3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.

2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.

Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:

Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu

	terminu z osobą prowadzącą zajęcia.
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W1, C.W3, C.67
W_02	C.W9, C.W10, C.W15, C.W23, C.W23, C.W41, C.W102, C.W103
W_03	C.W17, C.W18, C.W36, C.W42, C.W43, C.W44, C.W46, C.W55, C.W56, C.W61, C.W62, C.W64, C.W65, C.W78, C.W83, C.W86, C.W92
W_04	C.W24, C.W25,
W_05	C.W50, C.W53, C.W79
U_01	C.U1, C.U27, C.U62
U_02	C.U1, C.U27, C.U62
U_03	C.U1, C.U27, C.U62
K_01	K.03
K_02	K.05
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Przewodnik pisania pracy licencjackiej na kierunku ratownictwo medyczne -w zakładce INoZ studenci, wzory dokumentów. 2. Sydor M.: Wskazówki dla piszących prace dyplomowe. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 2012. 3. *Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską, Poradnik dla studentów. Oficyna Wydawnicza "Impuls", Kraków 2010. 4. *Wojciechowska R., Przewodnik metodyczny pisania pracy dyplomowej. DIFIN, Warszawa 2010. 	
Literatura uzupełniająca	
<ol style="list-style-type: none"> 7. Kwaśniewska K.: Jak pisać prace dyplomowe: (wskazówki praktyczne). Bydgoszcz: Wydawnictwo Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej, 2005. 8. Pułło A.: Prace magisterskie i licencjackie: wskazówki dla studentów. Warszawa: Wydaw. Prawnicze LexisNexis 2003. 9. Jędrzychowski W., Zasady planowania i prowadzenia badań naukowych w medycynie. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004. 10. Wojcik K., Piszę akademicką pracę promocyjną licencjacką, magisterską, doktorską. Wydawnictwo Placet, Warszawa 2005. 11. Materiały prowadzącego pracę licencjacką. 12. Gierz W., Jak pisać pracę licencjacką? Poradnik metodyczny, Gdańsk 1998. 13. Kuziak M., Rzepczyński S.: Jak mówić, jak pisać? Bielsko-Biała: Park 2005. 14. Lindsay D., Dobre rady dla piszących teksty naukowe, Wrocław 1995. 15. * Petrie A., Sabin C. , (red. wyd. pol.) Moczko Jerzy. Statystyka medyczna w zarysie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006. 16. Sirojć Z.: Przygotowanie pracy dyplomowej. Poradnik dla studentów i promotorów. Warszawa 2009. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

PRAKTYKI ZAWODOWE

PRKATYKI WAKACYJNE

Nazwa zajęć ZESPÓŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO		Forma zaliczenia Zo		Liczba punktów ECTS 6	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		II, IV	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Praktyka wakacyjna			168	168	6
Razem			168	168	6
Metody dydaktyczne Metoda podająca - objaśnienie/wyjaśnienie, opis Metoda problemowa - aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda praktyczna – pokaz, ćwiczenia przedmiotowe Metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda eksponująca - ekspozycja, pokaz połączony z przeżyciem.					
Wymagania wstępne SEM II A. Wymagania formalne: podstawowe zabiegi medyczne semestr I, procedury ratunkowe przedszpitalne KPP semestr II, techniki zabiegów medycznych semestr I i II B. Wymagania wstępne: znajomość zasad aseptyki i antyseptyki oraz wykonania pomiarów podstawowych funkcji życiowych. SEM IV A. Wymagania formalne: pierwsza pomoc, procedury ratunkowe przedszpitalne, anatomia i fizjologia, farmakologia, chirurgia, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, medyczne czynności ratunkowe semestr III i IV B. Wymagania wstępne: znajomość mechanizmów prowadzących do patologii narządowych i ustrojowych wywołanych urazem, interpretacja podstawowych parametrów i podtrzymanie funkcji życiowych, umiejętność oceny stanu świadomości poszkodowanego, priorytetów (w szczególności rozpoznania pourazowych stanów zagrażających życiu poszkodowanego wymagających natychmiastowej interwencji), postępowania przedszpitalnego w zależności od ciężkości, rozległości urazu. Znajomość zasad prowadzenia resuscytacji krążeniowo oddechowej u dorosłych i dzieci.					
Cele przedmiotu SEM II Doskonalenie umiejętności w zakresie technik zabiegów medycznych i przedszpitalnych procedur ratunkowych SEM IV Doskonalenie umiejętności w zakresie medycznych czynności ratunkowych i procedur przedszpitalnych w ramach zespołów wyjazdowych.					
Treści programowe: SEM II 1. Postępowanie aseptyczne, antyseptyczne, higieniczne mycie rąk					

2. Pomiar, ocena i różnicowanie wartości parametrów życiowych w trzech grupach ratowniczych
3. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych
4. Ocena stanu pacjenta wg schematów AVPU i ABCDE
5. Prowadzenie wywiadu wg schematu SAMPLE
6. Wykonanie zapisu elektrokardiograficznego (EKG) osoby dorosłej
7. Prowadzenie dokumentacji medycznej pacjenta/poszkodowanego
8. Przygotowanie sprzętu do iniekcji i infuzji, technika posługiwania się sprzętem jednorazowego użytku,
9. Rozpuszczanie, rozcieńczanie i nabieranie leków z ampułki lub fiolki.
10. Wstrzyknięcia podskórne, domięśniowe, dożylnie, doszpiczkowe na zlecenie i pod nadzorem kierownika ZRM
11. Podłączenie pompy infuzyjnej.
12. Pomiar stężenia glukozy we krwi przy użyciu glikometru.

SEM IV

1. Udział w zespole terapeutycznym w przypadku NZK
2. Elektroterapia: defibrilacja, kardiowersja, elektrostymulacja.
3. Przywrócenie i utrzymanie drożności dróg oddechowych: intubacja dotchawicza i zabezpieczenia alternatywne.
4. Wentylacja i tlenoterapia
5. Farmakoterapia i płynoterapia ratunkowa.
6. Bezpieczeństwo w ratownictwie, ocena i zabezpieczenie miejsca zdarzenia
7. Postępowanie z pacjentem urazowym wg. zaleceń ITLS
8. Medyczne czynności ratunkowe we wstrząsie
9. Ocena bólu i analgezja w ratownictwie
10. Etyka działań ratowniczych.
11. Prebryfing i debryfing

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 zna i rozumie zasady aseptyki i antyseptyki oraz higieny w procedurach medycznych

W_02 Zna i rozumie zasady diagnozowania, oceny i monitorowania pacjentów w stanach zagrożenia w warunkach przedszpitalnych w różnych grupach wiekowych

W_03 Zna i rozumie zasady zabezpieczania dróg oddechowych, prowadzenia wentylacji i tlenoterapii w różnych grupach wiekowych

W_04 Zna i rozumie zasady prowadzenia resuscytacji krążeniowo oddechowej w różnych grupach wiekowych wg aktualnych wytycznych.

W_05 Zna i rozumie zasady prowadzenia farmakoterapii i płynoterapii w stanach zagrożenia życia.

W_06 Zna i rozumie zasady postępowania z pacjentem urazowym.

Umiejętności

U_01 Potrafi wykonać badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz ocenę stanu pacjenta z zastosowaniem schematów ratowniczych.

U_02 Potrafi monitorować funkcje życiowe z wykorzystaniem dostępnego sprzętu medycznego

U_03 Potrafi udrażniać i zabezpieczać drogi oddechowe, prowadzić wentylację i tlenoterapię.

U_04 Potrafi prowadzić resuscytację krążeniowo oddechową wg. aktualnych

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny

Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01								X	X
W_02								X	X
W_03								X	X
W_04								X	X
W_05								X	X
W_06								X	X
U_01								X	X
U_02								X	X
U_03								X	X
U_04								X	X
U_05								X	X
K_01								X	X
K_02								X	X
K_03								X	X
K_04								X	X

1. Egzamin ustny

2. Egzamin pisemny

<p>wytycznych z wykorzystaniem dostępnego sprzętu wspomagającego RKO. U_05 Potrafi prowadzić medyczne czynności ratunkowe wg. ITLS w przypadku urazów z zastosowaniem priorytetów medyczno-transportowych.</p> <p>Kompetencje społeczne K_01 Komunikacji interpersonalnej w grupie zawodowej oraz wśród pacjentów i ich rodzin. K_02 Empatii i holistycznego podejścia do pacjenta i jego rodziny K_03 Identyfikowania własnych potrzeb i niedoskonałości oraz dążenia do ciągłego rozwoju. K_04 Organizowania pracy własnej i zespołowej oraz pełnienia ról społeczno-zawodowych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć <p>Ocena umiejętności praktycznych jest średnią ocen poszczególnych umiejętności zaliczanych zgodnie z dziennikiem praktyk</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje kierownik praktyk.</p> <p>Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach) 5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
<p>Matryca efektów uczenia się dla zajęć</p>	
<p>Numer (symbol) efektu uczenia się</p>	<p>Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku</p>
<p>W_01</p>	<p>C.W17, C.W78</p>

W_02	C.W24, C.W63, C.W66,
W_03	C.W50, C.W58, C.W60,
W_04	C.W17, C.W18, C.W50, C.W55, C.W58, C.W60, C.W61, C.W63, C.W65, C.W78
W_05	C.W18, C.W50, C.W65,
W_06	C.W17, C.W18, C.W24, C.W43, C.W44, C.W50, C.W58, C.W60, C.W61, C.W63, C.W65, C.W66, C.W74, C.W76, C.W78 C.W82
U_01	C.U1, C.U4, C.7, C.U8, C.U10,
U_02	C.U13, C.U28,
U_03	C.U39, C.U40, C.U41, C.U45
U_04	C.U1, C.U8, C.U13, C.U38, C.U39, C.U40, C.U41, C.U45, C.U46
U_05	C.U1, C.U4, C.U8, C.U10, C.U26, C.U28, C.U37, C.U39, C.U40, C.U41, C.U45
K_01	K01, K02, K03, K06
K_02	K01, K02, K03, K06
K_03	K02, K05
K_04	K01, K03, K04
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Andres J. Wytyczne Resuscytacji 2015. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2016. 2. *Guła P., Machała W., Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015. 3. Campbell JE, Alson RL, International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach (ITLS), Medycyna Praktyczna, Wrocław 2017. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Atkinson P. et al: Medycyna ratunkowa, (red. wyd. pol. Jakubaszko J.), Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2012. 2. *Flake F., Runggaldier K.: Ratownictwo medyczne: procedury od A do Z, (red. wyd. pol. Maślanka M.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012. 3. *Trott A., Rany i obrażenia: zaopatrywanie i pielęgnacja w stanach nagłych (red. wyd. pol. Jawień A.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013. 4. *Gregory P., Mursell I., Diagnostyka i postępowanie w ratownictwie medycznym (red. wyd. pol. Smerka J.), Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2013. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć SZPITALNY ODDZIAŁ RATUNKOWY - SOR		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 6	
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y
praktyczny	SPS	tak		Nie	II, IV
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Praktyka wakacyjna (semestr II)			128	128	4
Praktyka wakacyjna (semestr IV)			40	40	2
Razem			168	168	6
Metody dydaktyczne Pokaz, Instruktaż Metoda indywidualnych przypadków, zajęcia praktyczne					
Wymagania wstępne: Treści omawiane na zajęciach: techniki zabiegów medycznych, fizjologia, farmakologia					
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności: - postępowania z pacjentem w stanie zagrożenia życia - wdrażania medycznych czynności ratunkowych zbierania wywiadu medycznego - ustalania priorytetów leczenia w SOR - TRIAGE - prowadzenia dokumentacji medycznej - działań ratunkowych nad pacjentem trafiającym do SOR w tym:					
Treści programowe Problematyka praktyk (semestr II): 1. Przygotowanie wybranych zestawów medycznych w tym do: respiratoroterapii, kardiowersji, intubacji, tlenoterapii, cewnikowania pęcherza moczowego, założenia sondy do żołądka 2. Postępowanie z pacjentem w sali reanimacyjnej 3. Praca w zespole interdyscyplinarnym 4. Dokumentowanie prowadzonych działań 5. Opieka nad pacjentem w SOR Problematyka praktyk (semestr IV): 1. Prowadzenie działań TRIAGE 2. Zbieranie wywiadu medycznego 3. Monitorowanie parametrów życiowych i wdrażanie działań ratunkowych 4. Dokumentowanie prowadzonych działań 5. Opieka nad pacjentem w SOR					
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Zna zestawy medyczne, ich skład i przeznaczenie. W_02 Zna zasady postępowania z pacjentem w sali reanimacyjnej W_03 Wie jak przygotować pacjenta do badań obrazowych, zna sposób wykonania badania obrazowego		Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów 11. Ocena umiejętności praktycznych zgodnie z regulaminem praktyk i z kryteriami opisanymi w Dzienniku Praktycznych Zawodowych			

<p>W_04 Zna sposoby prowadzenia wywiadu medycznego zgodnie z obowiązującymi schematami i algorytmami, wie jak przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta</p> <p>W_05 Wie jak prowadzić działania ratunkowe po określeniu podstawowych parametrów życiowych.</p> <p>W_06 Zna zasady nadawania priorytetów leczenia</p> <p>Umiejętności</p> <p>U_01 Potrafi przygotować wybrane zestawy medyczne.</p> <p>U_02 Umie wdrożyć medyczne czynności ratunkowe na pacjencie w sali reanimacyjnej</p> <p>U_03 Potrafi przygotować pacjenta do badań obrazowych</p> <p>U_04 Umie zebrać wywiad medyczny wykorzystując dostępne metody, schematy, przeprowadzić badanie przedmiotowe</p> <p>U_05 Potrafi wdrożyć działania ratunkowe po badaniu przedmiotowym i podmiotowym.</p> <p>U_06 Umie nadać portret leczenia pacjenta w SOR, prowadzić niezbędną dokumentację medyczną w SOR.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej</p> <p>K_02 Potrafi pracować samodzielnie i w zespole oraz podejmować decyzje zachowując zasady etyki.</p> <p>K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_04</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_05</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_06</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_04</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_05</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_06</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_03</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table> <p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Pracy studenta w trakcie zajęć</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia</p>	Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			x					x	X	W_02			x					x	X	W_03			x					x	X	W_04			x					x	X	W_05			x					x	X	W_06			x					x	X	U_01								x	X	U_02								x	X	U_03								x	X	U_04								x	X	U_05								x	X	U_06								x	X	K_01			X					X	X	K_02			X					X	X	K_03			X					X	X
	Efekt uczenia się		Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																																																																																																																																							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																																																																																																																
	W_01			x					x	X																																																																																																																																																																
	W_02			x					x	X																																																																																																																																																																
	W_03			x					x	X																																																																																																																																																																
	W_04			x					x	X																																																																																																																																																																
	W_05			x					x	X																																																																																																																																																																
	W_06			x					x	X																																																																																																																																																																
	U_01								x	X																																																																																																																																																																
	U_02								x	X																																																																																																																																																																
	U_03								x	X																																																																																																																																																																
	U_04								x	X																																																																																																																																																																
	U_05								x	X																																																																																																																																																																
	U_06								x	X																																																																																																																																																																
	K_01			X					X	X																																																																																																																																																																
K_02			X					X	X																																																																																																																																																																	
K_03			X					X	X																																																																																																																																																																	
Matryca efektów uczenia się dla zajęć																																																																																																																																																																										
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku																																																																																																																																																																									
W_01	C.W46, C.W50, C.W57, C.W64, C.W80 C.W83, C.W97, C.W98,																																																																																																																																																																									
W_02	C.W47, C.W50, C.W58, C.W59, C.W96,																																																																																																																																																																									
W_03	C.W105, C.W106																																																																																																																																																																									
W_04	C.W24, C.W66, C.W91																																																																																																																																																																									
W_05	C.W50, C.W59, C.W63																																																																																																																																																																									
W_06	C.W24, C.W28, C.W29, C.W36, C.W37, C.W55, C.W67, C.W89, C.W95																																																																																																																																																																									
U_01	C.U41, C.U42, C.U43, C.U45, C.U46, C.U47																																																																																																																																																																									
U_02	C.U 22. C.U23, C.U39, C.U41, C.U42, C.U43, C.U45, C.U46, C.U47																																																																																																																																																																									
U_03	C.U2,																																																																																																																																																																									

U_04	C.U4, C.U5, C.U7, C.U10, C.U30
U_05	C.U20, C.U26, C.U28, C.U61
U_06	C.U19, C.U37, C.U54, C.U56, C.U58, C.U63, C.U66
K_01	K.01, K.06
K_02	K.03, K.04,
K_03	K.05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa

1. *P. Paiorek.: Medyczne czynności ratunkowe, PZWL, 2015
2. Brongel L.: Algorytmy diagnostyczne i leczenie w praktyce SOR, PZWL, 201
3. Gała P.: Postępowanie w obrażeniach ciała w praktyce SOR.

Literatura uzupełniająca:

1. Kleszczyński J. : Stany nagłe u dzieci , PZWL, 2017
2. Cholewa H.: Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych, PZWL, 2016

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć ODDZIAŁ ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII		Forma zaliczenia Zo		Liczba punktów ECTS 6	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		IV	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Praktyka wakacyjna			164	164	6
Razem			164	164	6
Metody dydaktyczne Metoda podająca - objaśnienie/wyjaśnienie, opis Metoda problemowa - aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda praktyczna – pokaz, ćwiczenia przedmiotowe Metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda eksponująca - ekspozycja, pokaz połączony z przeżyciem.					

Wymagania wstępne C. Wymagania formalne: anatomia i fizjologia, farmakologia, podstawowe zabiegi medyczne semestr I, techniki zabiegów medycznych semestr I i II, medyczne czynności ratunkowe semestry III, D. Wymagania wstępne: znajomość zasad aseptyki i antyseptyki oraz wykonania pomiarów podstawowych funkcji życiowych, znajomość mechanizmów prowadzących do patologii narządowych i ustrojowych wywołanych urazem, interpretacja podstawowych parametrów i podtrzymanie funkcji życiowych, umiejętność oceny stanu świadomości poszkodowanego, priorytetów (w szczególności rozpoznania pourazowych stanów zagrażających życiu poszkodowanego wymagających natychmiastowej interwencji), postępowania przedszpitalnego w zależności od ciężkości, rozległości urazu. Znajomość zasad prowadzenia resuscytacji krążeniowo oddechowej u dorosłych.
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności w zakresie medycznych czynności ratunkowych i procedur wewnątrz szpitalnych w ramach oddziałów intensywnej nadzoru medycznego
Treści programowe: 1. Postępowanie aseptyczne, antyseptyczne, higieniczne mycie rąk 2. Pomiar, ocena i różnicowanie wartości parametrów życiowych. 3. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych 4. Ocena stanu pacjenta wg schematów AVPU i ABCDE 5. Wykonanie zapisu elektrokardiograficznego (EKG) osoby dorosłej 6. Przygotowanie sprzętu do iniekcji i infuzji, technika posługiwania się sprzętem jednorazowego użytku, 7. Rozpuszczanie, rozcieńczanie i nabieranie leków z ampułki lub fiolki. 8. Wstrzyknięcia podskórne, domięśniowe, dożylnie, doszypikowe na zlecenie i pod nadzorem lekarza/pielęgniarki 9. Pomiar stężenia glukozy we krwi przy użyciu glikometru. 10. Udział w zespole terapeutycznym w przypadku NZK 11. Elektroterapia: defibrylacja, kardiowersja, elektrostymulacja. 12. Przywrócenie i utrzymanie drożności dróg oddechowych: intubacja dotchawicza i zabezpieczenia alternatywne, toaleta drzewa oskrzelowego. 13. Wentylacja i tlenoterapia

14. Farmakoterapia i płynoterapia ratunkowa.
15. Postępowanie z pacjentem urazowym w warunkach OIOM
16. Medyczne czynności ratunkowe we wstrząsie
17. Etyka działań ratowniczych.
18. Procedury wewnątrzszpitalne inne niż medyczne czynności ratunkowe

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 zna i rozumie zasady aseptyki i antyseptyki oraz higieny w procedurach wewnątrzszpitalnych
 W_02 Zna i rozumie zasady diagnozowania, oceny i monitorowania pacjentów w stanach zagrożenia w warunkach szpitalnych.
 W_03 Zna i rozumie zasady zabezpieczania dróg oddechowych, prowadzenia wentylacji i tlenoterapii i toalety drzewa oskrzelowego w tracheotomii i intubacji.
 W_04 Zna i rozumie zasady elektroterapii w stanach zagrożenia życia
 W_05 Zna i rozumie zasady prowadzenia farmakoterapii i płynoterapii w stanach zagrożenia życia.
 W_06 Zna i rozumie zasady klasyfikacji pacjentów do intensywnej opieki oraz mechanizmy prowadzące do zagrożenia życia.

Umiejętności

U_01 Potrafi wykonać badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz ocenę stanu pacjenta z uwzględnieniem znamion śmierci i przygotowań do transplantacji.
 U_02 Potrafi monitorować funkcje życiowe z wykorzystaniem dostępnego sprzętu medycznego w tym interpretować zapis EKG
 U_03 Potrafi udrażniać i zabezpieczać drogi oddechowe różnymi metodami samodzielnie i pod nadzorem lekarza oraz prowadzić wentylację i tlenoterapię zastępczą i wspomaganą.
 U_04 Potrafi prowadzić elektroterapię w stanach zagrożenia życia
 U_05 Potrafi prowadzić medyczne czynności ratunkowe samodzielnie i na zlecenie lekarza w przypadku urazów z interpretacją ich wpływu na obraz kliniczny.

Kompetencje społeczne

K_01 Komunikacji interpersonalnej w grupie zawodowej oraz wśród pacjentów i ich rodzin.
 K_02 Empatii i holistycznego podejścia do pacjenta i jego rodziny
 K_03 Identyfikowania własnych potrzeb i niedoskonałości oraz dążenia do ciągłego rozwoju.
 K_04 Organizowania pracy własnej i zespołowej oraz pełnienia ról społeczno-zawodowych.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny

**Sposób zaliczenia
Zaliczenie z oceną**

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01								X	X
W_02								X	X
W_03								X	X
W_04								X	X
W_05								X	X
W_06								X	X
U_01								X	X
U_02								X	X
U_03								X	X
U_04								X	X
U_05								X	X
K_01								X	X
K_02								X	X
K_03								X	X
K_04								X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Ocena umiejętności praktycznych jest średnią ocen poszczególnych umiejętności zaliczanych zgodnie z dziennikiem praktyk

Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:

Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje kierownik praktyk.

	<p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
<p>Numer (symbol) efektu uczenia się</p>	<p>Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku</p>
W_01	C.W48, C.W49, C.W57, C.W65, C.W69
W_02	C.W25, C.W63,
W_03	C.W48, C.W49, C.W57, C.W58,
W_04	C.W61
W_05	C.W65, C.W69
W_06	C.W17, C.W69
U_01	C.U1, C.U4, C.U8, C.U10, C.U24, C.U37
U_02	C.U13, C.U28,
U_03	C.U39, C.U40, C.U41, C.U45, C.U65
U_04	C.U46
U_05	C.U01, C.U4, C.U8, C.U10, C.U24, C.U37
K_01	K01, K02, K03, K06
K_02	K01, K02, K03, K06
K_03	K02, K05
K_04	K01, K03, K04
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
1. *Andres J. Wytyczne Resuscytacji 2015. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2016.	
2. *Hryniewicz T.: Stany nagłe, Wydawnictwo Medical Tribune, Warszawa 2009.	

3. Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i intensywna opieka - klinika i pielęgniarstwo. Podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, 2014.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Literatura uzupełniająca:

1. *Atkinson P. et al: Medycyna ratunkowa, (red. wyd. pol. Jakubaszko J.), Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2012.
2. *Flake F., Runggaldier K.: Ratownictwo medyczne: procedury od A do Z, (red. wyd. pol. Maślanka M.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012.
3. *Trott A., Rany i obrażenia: zaopatrywanie i pielęgnacja w stanach nagłych (red. wyd. pol. Jawień A.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013.
4. Weinert M., red. wyd. pol. Kubler A.: Crash Course – anestezjologia, Edra Urban & Partner, 2016

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

PRAKTYKI ŚRÓDROCZNE

Nazwa zajęć ODDZIAŁ CHIRURGII		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																																																																																																				
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																																																																																								
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																																																																																																			
praktyczny	SPS	tak		Nie	III/IV																																																																																																			
Dyscyplina: Nauki medyczne																																																																																																								
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																																																																																								
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																																																																			
	N (nauczyciel)		S (student)																																																																																																					
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																																																																				
Praktyka śródroczna			60	60	2																																																																																																			
Razem			60	60	2																																																																																																			
Metody dydaktyczne Pokaz, Instruktaż Metoda indywidualnych przypadków, zajęcia praktyczne																																																																																																								
Wymagania wstępne: Treści omawiane na wykładach w ramach kardiologii																																																																																																								
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności w zakresie medycznych czynności ratunkowych, postępowania szpitalnego z pacjentem/poszkodowanym chirurgicznie																																																																																																								
Treści programowe Problematyka praktyk: 6. Postępowanie ratunkowe wewnątrzszpitalne z pacjentem/poszkodowanym chirurgicznym. 7. Wykonanie badania przedmiotowego i podmiotowego chorego/poszkodowanego chirurgicznie. 8. Zna i stosuje chirurgiczne skale ciężkości obrażeń. 9. Zna i wdraża wewnątrzszpitalne procedury chirurgiczne. 10. Stosuje zasady aseptyki i antyseptyki, zaopatrjuje ranę, zakłada i zmienia opatrunek chirurgiczny.																																																																																																								
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia																																																																																																						
Wiedza W_01 Zna zasady postępowania wewnątrzszpitalnego z pacjentem/poszkodowanym chirurgicznym. W_02 Zna medyczne czynności ratunkowe wdrażane wobec pacjenta/poszkodowanego chirurgicznego. W_03 Zna objawy chorobowe, metody diagnostyki oraz sposoby postępowania szpitalnego w chirurgicznych stanach nagłych.		Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów 12. Ocena umiejętności praktycznych zgodnie z regulaminem praktyk i z kryteriami opisanymi w Dzienniku Praktycznych Zawodowych																																																																																																						
Umiejętności U_01 Monitoruje i ocenia stan kliniczny pacjenta, wiąże stan pacjenta z objawami klinicznymi, wywiadem, wynikami diagnostycznymi. U_02 Podejmuje i wykonuje medyczne czynności ratunkowe w		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01								X	X	W_02								X	X	W_03								X	X	U_01					X			X	X	U_02					X			X	X	U_03					X			X	X	K_01								X	X	K_02								X	X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																																																																							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																																															
W_01								X	X																																																																																															
W_02								X	X																																																																																															
W_03								X	X																																																																																															
U_01					X			X	X																																																																																															
U_02					X			X	X																																																																																															
U_03					X			X	X																																																																																															
K_01								X	X																																																																																															
K_02								X	X																																																																																															

<p>stanach nagłego chirurgicznego zagrożenia zdrowia i/lub życia. U_03 Potrafi wykonać specjalistyczne procedury chirurgiczne, interpretuje i wdraża właściwe postępowanie.</p> <p>Kompetencje społeczne K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych. K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">K_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> <td style="text-align: center;">X</td> </tr> </table> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia</p>	K_03									X	X
K_03									X	X		
Matryca efektów uczenia się dla zajęć												
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku											
W_01	C.W.17., C.W.25., C.W.31., C.W.45., C.W.47., C.W.52., C.W.54., C.W.55., C.W.65., C.W.67., C.W.70., C.W.71., C.W.73., C.W.74., C.W.92., C.W.95., C.W.98., C.W.105.											
W_02	C.W.17., C.W.25., C.W.31., C.W.45., C.W.47., C.W.52., C.W.54., C.W.55., C.W.65., C.W.67., C.W.70., C.W.71., C.W.73., C.W.74., C.W.92., C.W.95., C.W.98., C.W.105.											
W_03	C.W.17., C.W.25., C.W.31., C.W.45., C.W.47., C.W.52., C.W.54., C.W.55., C.W.65., C.W.67., C.W.70., C.W.71., C.W.73., C.W.74., C.W.92., C.W.95., C.W.98., C.W.105.											
U_01	C.U1., C.U4., C.U7., C.U8., C.U9., C.U10., C.U11., C.U20., C.U21., C.U22., C.U23., C.U28., C.U29., C.U30., C.U32., C.U35., C.U37., C.U38., C.U38., C.U40., C.U44., C.U51., C.U53., C.U54., C.U60., C.U63., C.U65., C.U66.,											
U_02	C.U1., C.U4., C.U7., C.U8., C.U9., C.U10., C.U11., C.U20., C.U21., C.U22., C.U23., C.U28., C.U29., C.U30., C.U32., C.U35., C.U37., C.U38., C.U38., C.U40., C.U44., C.U51., C.U53., C.U54., C.U60., C.U63., C.U65., C.U66.,											
U_03	C.U1., C.U4., C.U7., C.U8., C.U9., C.U10., C.U11., C.U20., C.U21., C.U22., C.U23., C.U28., C.U29., C.U30., C.U32., C.U35., C.U37., C.U38., C.U38., C.U40., C.U44., C.U51., C.U53., C.U54., C.U60., C.U63., C.U65., C.U66.,											
K_01	K.01., K.02., K.03., K.04., K.05., K.06.											
K_02	K.01., K.02., K.03., K.04., K.05., K.06.											
K_03	K.01., K.02., K.03., K.04., K.05., K.06.											
<p>Wykaz literatury Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bradbury A.W., Garden O.J. (red.) Chirurgia, Elsevier 2015. 2. Noszczyk W. Chirurgia Tom I i II. PZWL 2018. 3. Jakubaszko J. : Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, Górnicki WM 2009. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kokot F.: Wywiad i badanie przedmiotowe, Crach Course, Urban i Partner 2009. 2. Głuszek S. Chirurgia. Podstawy. PZWL 2019. <p>*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej</p>												

Nazwa zajęć ODDZIAŁ ORTOPEDYCZNO-URAZOWY		Forma zaliczenia Zo		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak		II	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Praktyka śródroczna			50	50	2
Razem			50	50	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - objaśnienie/wyjaśnienie, opis Metoda problemowa - aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda praktyczna – pokaz, ćwiczenia przedmiotowe Metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda eksponująca - ekspozycja, pokaz połączony z przeżyciem.					

Wymagania wstępne A. Wymagania formalne: anatomia i fizjologia, podstawowe zabiegi medyczne semestr I, techniki zabiegów medycznych semestr I B. Wymagania wstępne: znajomość mechanizmów prowadzących do patologii narządowych i ustrojowych wywołanych urazem, interpretacja podstawowych parametrów i priorytetów (w szczególności rozpoznania pourazowych stanów zagrażających życiu poszkodowanego wymagających natychmiastowej interwencji), postępowania przedszpitalnego w zależności od ciężkości, rozległości urazu.			
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności w zakresie medycznych czynności ratunkowych i procedur wewnątrz szpitalnych w ramach oddziałów ortopedyczno-urazowych			
Treści programowe: 1. Mechanizmy powstawania urazów kostno-stawowych i rokowania terapeutyczne 2. Farmakoterapia i analgezja w urazach kostno-stawowych 3. Diagnostyka pacjentów urazowych w tym badania obrazowe 4. Unieruchamianie i opatrywanie urazów kostno-stawowych 5. Udział w zespole terapeutycznym traumatologiczno-urazowym 6. Procedury wewnątrzszpitalne inne niż medyczne czynności ratunkowe			
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Zna i rozumie zasady diagnozowania, oceny i monitorowania pacjentów urazowych warunkach szpitalnych. W tym technik obrazowania. W_02 Zna i rozumie mechanizmy powstawania urazów oraz ich wpływ na funkcjonowanie człowieka	Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów <table border="1"> <tr> <td>Efekt</td> <td>Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych</td> </tr> </table>	Efekt	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych
Efekt	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych		

<p>W_03 Zna i rozumie zasady unieruchamiania i opatrywania urazów kostno-stawowych, oraz stosowania odpowiednich technik układania i transportowania pacjenta urazowego.</p> <p>W_04 Zna i rozumie zasady prowadzenia farmakoterapii w tym oceny bólu i analgezji pacjentów urazowych</p> <p>Umiejętności</p> <p>U_01 Potrafi wykonać badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz ocenę stanu pacjenta urazowego wg. zaleceń ITLS</p> <p>U_02 Potrafi ocenić ból i zastosować adekwatną farmakoterapię</p> <p>U_03 Potrafi identyfikować, opatrywać rany i stabilizować urazy kostno-stawowe oraz zastosować odpowiednią pozycję ułożeniową.</p> <p>U_04 Potrafi dokonać klasyfikacji ciężkości obrażeń do centrum urazowego, oraz asystować przy badaniach obrazowych.</p> <p>U_05 Potrafi stosować farmakoterapię i płynoterapię w urazach.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Komunikacji interpersonalnej w grupie zawodowej oraz wśród pacjentów i ich rodzin.</p> <p>K_02 Empatii i holistycznego podejścia do pacjenta i jego rodziny</p> <p>K_03 Identyfikowania własnych potrzeb i niedoskonałości oraz dążenia do ciągłego rozwoju.</p> <p>K_04 Organizowania pracy własnej i zespołowej oraz pełnienia ról społeczno-zawodowych.</p>	uczenia się	efektów uczenia się								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	W_01								X	X
	W_02								X	X
	W_03								X	X
	W_04								X	X
	U_01								X	X
	U_02								X	X
	U_03								X	X
	U_04								X	X
	U_05								X	X
	K_01								X	X
	K_02								X	X
	K_03								X	X
	K_04								X	X
	<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Ocena umiejętności praktycznych jest średnią ocen poszczególnych umiejętności zaliczanych zgodnie z dziennikiem praktyk</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:</p> <p>Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje kierownik praktyk.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje</p>									

	<p>społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W20, C.W25, C.W40, C.W105, C.W106
W_02	C.W08, C.W17, C.W74
W_03	C.W45, C.W54, C.W73, C.W74
W_04	C.W18, C.W65, C.W73
U_01	C.U1, C.U4, C.U10, C.U63
U_02	C.U20, C.U29, C.U30
U_03	C.U1, C.U4, C.U9, C.U10, C.U51, C.U52,
U_04	C.U2, C.U64
U_05	C.U20, C.U29, C.U51
K_01	K01, K02, K03, K06
K_02	K01, K02, K03, K06
K_03	K02, K05
K_04	K01, K03, K04

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. *Trott A., Rany i obrażenia: zaopatrywanie i pielęgnacja w stanach nagłych (red. wyd. pol. Jawień A.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013.
2. *Flake F., Runggaldier K.: Ratownictwo medyczne: procedury od A do Z, (red. wyd. pol. Maślanka M.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012.
3. Campbell JE, Alson RL, International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach (ITLS), Medycyna Praktyczna, Wrocław 2017.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Literatura uzupełniająca:

1. Jakubaszko J. (wyd. pol.) ABC ciężkich urazów, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2016.
2. Smereka J. (red. wyd. pol.) Diagnostyka i postępowanie w ratownictwie medycznym. Procedury zabiegowe, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2013
3. *Guła P., Machała W., Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć ODDZIAŁ CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																																																																						
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																																																										
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																																																																					
praktyczny	SPS	tak		Nie	IV																																																																					
Dyscyplina: Nauki medyczne																																																																										
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																																																										
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																																					
	N (nauczyciel)		S (student)																																																																							
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																																						
Praktyka śródroczna			50	50	2																																																																					
Razem			50	50	2																																																																					
Metody dydaktyczne Pokaz, Instruktaż Metoda indywidualnych przypadków, zajęcia praktyczne																																																																										
Wymagania wstępne: Treści z wykładów i ćwiczeń z przedmiotów: ch. wewnętrzne, medycyna ratunkowa																																																																										
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności: - zbierania wywiadu medycznego nakierowanego na choroby internistyczne - opieki nad pacjentem internistycznym w sali intensywnego nadzoru internistycznego - prowadzenie dokumentacji medycznej pacjenta w sali intensywnego nadzoru internistycznego																																																																										
Treści programowe Problematyka praktyk: 1. Zbieranie wywiadu medycznego 2. Opieka nad pacjentem w SIN 3. Monitorowanie parametrów życiowych i wdrażanie działań na zlecenie lekarskie 4. Dokumentowanie prowadzonych działań																																																																										
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia																																																																								
Wiedza W_01 Zna sposoby prowadzenia wywiadu medycznego nastawionego na objawy chorób internistycznych W_02 Zna stany zagrożenia życia w chorobach internistycznych W_03 Zna sposoby postępowania ratunkowego w wybranych stanach zagrożenia życia pochodzenia internistycznego		Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów Ocena umiejętności praktycznych zgodnie z regulaminem praktyk i z kryteriami opisanymi w Dzienniku Praktycznych Zawodowych																																																																								
Umiejętności U_01 Umie zebrać wywiad medyczny wykorzystując dostępne metody, schematy, przeprowadzić badanie przedmiotowe. U_02 Potrafi wdrożyć działania ratunkowe po badaniu przedmiotowym i podmiotowym w		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			x					x	X	W_02			x					x	X	W_03			x					x	X	U_01								x	X	U_02								x	X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																																									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																	
W_01			x					x	X																																																																	
W_02			x					x	X																																																																	
W_03			x					x	X																																																																	
U_01								x	X																																																																	
U_02								x	X																																																																	

<p>stanach zagrożenia życia pochodzenia internistycznego.</p> <p>U_03 Umie prowadzić dokumentację medyczną pacjenta w SIN</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej</p> <p>K_02 Potrafi pracować samodzielnie i w zespole oraz podejmować decyzje zachowując zasady etyki.</p> <p>K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	U_03								x	X
	K_01			X				X		X
	K_02			X				X		X
	K_03			X				X		X
<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Pracy studenta w trakcie zajęć</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia</p>										
Matryca efektów uczenia się dla zajęć										
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku									
W_01	C.W24, C.W66, C.W91,									
W_02	C.W28, C.W29, C.W50, C.W59, C.W63									
W_03	C.W29, C.W46, C.W52, C.W55, C.W89,									
U_01	C.U4, C.U5, C.U7, C.U10, C.U30,									
U_02	C.U20, C.U21, C.U22, C.U26, C.U28,									
U_03	C.U19,									
K_01	K.01, K.06									
K_02	K.03, K.04,									
K_03	K.05									
Wykaz literatury										
Literatura podstawowa										
1. *P. Paiorek.: Medyczne czynności ratunkowe, PZWL, 2015										
2. Brongel L.: Algorytmy diagnostyczne i leczenie w praktyce SOR, PZWL, 2017										
3. Gała P.: Postępowanie w obrażeniach ciała w praktyce SOR.										
Literatura uzupełniająca:										
13. Kleszczyński J. : Stany nagłe u dzieci , PZWL, 2017										
14. Cholewa H.: Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych, PZWL, 2016										
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej										

Nazwa zajęć SZPITALNY ODDZIAŁ RATUNKOWY		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 4																														
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																		
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																													
praktyczny	SPS	tak		Nie	I, II																													
Dyscyplina: Nauki medyczne																																		
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																		
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																													
	N (nauczyciel)		S (student)																															
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																														
Praktyka śródroczna (semestr I)			75	75	3																													
Praktyka śródroczna (semestr II)			25	25	1																													
Razem			100	100	4																													
Metody dydaktyczne Pokaz, Instruktaż Metoda indywidualnych przypadków, zajęcia praktyczne																																		
Wymagania wstępne: Treści omawiane na zajęciach: anatomia, techniki zabiegów medycznych																																		
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności pomiarów i oceny podstawowych parametrów życiowych, obsługi sprzętu medycznego, uzyskiwania dostępu donaczyniowego, pobierania materiału do badań laboratoryjnych, podawania leków i prowadzenia dokumentacji w szpitalnym oddziale ratunkowym																																		
Treści programowe Problematyka praktyk (semestr I): 1. Pomiar podstawowych parametrów życiowych 2. Ocena podstawowych parametrów życiowych w 3 grupach ratowniczych 3. Wykonanie i ocena prawidłowości zapisu EKG 4. Obsługa sprzętu medycznego w SOR. 5. Opieka nad pacjentem w Sali Intensywnego Nadzoru Problematyka praktyk (semestr II): 1. Uzyskanie dostępu donaczyniowego 2. Pobranie materiału do badań laboratoryjnych 3. Przygotowanie i podaż leków dostępnymi drogami 4. Dokumentowanie prowadzonych działań 5. Opieka nad pacjentem w SOR																																		
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Zna zakresy fizjologiczne podstawowych parametrów życiowych. W_02 Zna sposoby pomiaru podstawowych parametrów życiowych i skale stosowane w ratownictwie W_03 Zna sprzęt medyczny i jego przeznaczenie. W_04 Zna techniki i metody uzyskania dostępu donaczyniowego i		Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów Ocena umiejętności praktycznych zgodnie z regulaminem praktyk i z kryteriami opisanymi w Dzienniku Praktycznych Zawodowych																																
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			x					x	X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																									
W_01			x					x	X																									

<p>dospikowego.</p> <p>W_05 Zna sposoby i zasady pobierania materiału do badań laboratoryjnych</p> <p>W_06 Zna drogi i techniki podawania leków oraz sposoby dokumentowania działań w SOR</p> <p>Umiejętności</p> <p>U_01 Potrafi monitorować pacjenta przy użyciu sprzętu dostępnego w SOR w 3 grupach wiekowych.</p> <p>U_02 Umie ocenić stan pacjenta w zakresie podstawowych parametrów życiowych w 3 grupach wiekowych i odpowiednich skal stosowanych w ratownictwie</p> <p>U_03 Potrafi wykonać badanie EKG i ocenić prawidłowość zapisu</p> <p>U_04 Potrafi uzyskać dostęp doanczyniowy, przygotować zestaw do dostępu dospikowego wykorzystując sprzęt dostępny w SOR</p> <p>U_05 Umie pobrać materiał do badań laboratoryjnych</p> <p>U_06 Potrafi podać lek wskazaną drogą na zlecenie lekarskie</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Okazuje szacunek wobec pacjenta/poszkodowanego i zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych, przestrzega tajemnicy zawodowej</p> <p>K_02 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.</p> <p>K_03 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	W_02			x					x	X
	W_03			x					x	X
	W_04			x					x	X
	W_05			x					x	X
	W_06			x					x	X
	U_01								x	X
	U_02								x	X
	U_03								x	X
	U_04								x	X
	U_05								x	X
	U_06								x	X
	K_01			X					X	X
	K_02			X					X	X
K_03			X					X	X	
<p>1. Egzamin ustny</p> <p>2. Egzamin pisemny</p> <p>3. Kolokwium</p> <p>4. Projekt</p> <p>5. Sprawozdanie</p> <p>6. Prezentacja</p> <p>7. Praca kontrolna</p> <p>8. Zadanie praktyczne</p> <p>9. Pracy studenta w trakcie zajęć</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:</p> <p>Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia</p>										

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W24, C.W25,
W_02	C.W24, C.W63, C.W66, C.W91,
W_03	C.W46, C.W50, C.W91
W_04	C.W46, C.W50, C.W51, C.W62, C.W64, C.W80
W_05	C.W47, C.W50, C.W51, C.W52,
W_06	C.W46, C.W50, C.W51, C.W65,
U_01	C.U4, C.U5, C.U11, C.U14, C.U18, C.U28, C.U67
U_02	C.U1, C.U8, C.U30
U_03	C.U13, C.U14
U_04	C.U49, C.U50
U_05	C.U50
U_06	C.U20, C.U29, C.U65

K_01	K.01, K.O6
K_02	K.02, K.03, K.04,
K_03	K.05
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Paciorek P.: Medyczne czynności ratunkowe, PZWL, 2015 2. Klimaszewska K.: Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne, PZWL, 2017 3. N. Hildebrand.: Iniekcje, infuzje, pobieranie krwi. Urban&Partner, Wrocław 2001. 4. Kleszczewski J.: Leki w ratownictwie medyczny, PZWL, 2017 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kokota F.: Choroby wewnętrzne, Crach Course, Urban i Partner 2008. 2. Kokota F.: Wywiad i badanie przedmiotowe, Crach Course, Urban i Partner 2009. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć ODDZIAŁ NEUROLOGII		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																																																																																																				
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																																																																																								
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																																																																																																			
praktyczny	SPS	tak		Nie	III																																																																																																			
Dyscyplina: Nauki medyczne																																																																																																								
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																																																																																								
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																																																																			
	N (nauczyciel)		S (student)																																																																																																					
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																																																																				
Praktyka śródroczna			50	50	2																																																																																																			
Razem			50	50	2																																																																																																			
Metody dydaktyczne Pokaz, Instruktaż Metoda indywidualnych przypadków, zajęcia praktyczne																																																																																																								
Wymagania wstępne: Treści omawiane na zajęciach w ramach neurologii																																																																																																								
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności w zakresie medycznych czynności ratunkowych, postępowania szpitalnego z pacjentem chorym neurologicznie.																																																																																																								
Treści programowe Problematyka praktyk: 1. Postępowanie wewnątrzszpitalne z pacjentem chorym neurologicznie, 2. Umiejętność wykonania badania przedmiotowego i podmiotowego, 3. Rozpoznanie stany nagłego zagrożenia zdrowia u chorych ze schorzeniami neurologicznymi, 4. Wykonanie badania fizykalnego pacjenta chorego neurologicznie, 5. Opieka nad pacjentem w Sali Intensywnego Nadzoru. 4. Prowadzenie obowiązującej dokumentacji pacjenta w oddziale neurologii.																																																																																																								
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia																																																																																																						
Wiedza W_01 Zna zasady postępowania wewnątrzszpitalnego z pacjentem chorym neurologicznie. W_02 Zna medyczne czynności ratunkowe wobec pacjenta chorego neurologicznie. W_03 Zna objawy chorobowe, metody diagnostyki oraz sposoby postępowania szpitalnego w stanach nagłych układu neurologicznego.		Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów Ocena umiejętności praktycznych zgodnie z regulaminem praktyk i z kryteriami opisanymi w Dzienniku Praktycznych Zawodowych																																																																																																						
Umiejętności U_01 Potrafi monitorować i ocenić stan pacjenta, powiązać stan pacjenta z objawami klinicznymi, wywiadem, wynikami diagnostycznymi. U_02 Podejmuje i wykonuje medyczne czynności ratunkowe w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			x					x	X	W_02			x					x	X	W_03			x					x	X	U_01							X	x	X	U_02							X	x	X	U_03							X	x	X	K_01			X				X		X	K_02			X				X		X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																																																																							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																																															
W_01			x					x	X																																																																																															
W_02			x					x	X																																																																																															
W_03			x					x	X																																																																																															
U_01							X	x	X																																																																																															
U_02							X	x	X																																																																																															
U_03							X	x	X																																																																																															
K_01			X				X		X																																																																																															
K_02			X				X		X																																																																																															

<p>U_03 Potrafi wykonać specjalistyczne procedury neurologiczne, dokonać interpretacji i wdrożyć właściwe postępowanie.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.</p> <p>K_02 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Pracy studenta w trakcie zajęć <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia</p>
<p>Matryca efektów uczenia się dla zajęć</p>	
<p>Numer (symbol) efektu uczenia się</p>	<p>Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku</p>
<p>W_01</p>	<p>C.W17, C.W25,</p>
<p>W_02</p>	<p>C.W17, C.W25, C.W35, C.W37, C.W65</p>
<p>W_03</p>	<p>C.W25, C.W35, C.W37, C.W65,</p>
<p>U_01</p>	<p>C.U1, C.U4, C.U8, C.U10, C.U17</p>
<p>U_02</p>	<p>C.U17, C.U28, C.U48,</p>
<p>U_03</p>	<p>C.U48,</p>
<p>K_01</p>	<p>K.02, K.03, K.04,</p>
<p>K_02</p>	<p>K.05</p>
<p>Wykaz literatury</p>	
<p>Literatura podstawowa</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Kozubski W., Liberski P., Barcikowska M.: Neurologia : podręcznik dla studentów medycyny. PZWL, 2013. Warszawa 2008. 2. *Kozubski W., Barcikowska M. : Neurologia – kompendium. PZWL, 2014. 	
<p>Literatura uzupełniająca:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fuller G. Badanie neurologiczne. Elsevier, Wrocław 2009. 2. Drużdża A. Neurologia w medycynie ratunkowej. Wydawnictwo UW w Poznaniu, 2011. 	
<p>*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej</p>	

Nazwa zajęć ODDZIAŁ KARDIOLOGII		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																																																																																
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																																																																				
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																																																																															
praktyczny	SPS	tak		Nie	V																																																																															
Dyscyplina: Nauki medyczne																																																																																				
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																																																																				
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																																															
	N (nauczyciel)		S (student)																																																																																	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																																																
Praktyka śródroczna			50	50	2																																																																															
Razem			50	50	2																																																																															
Metody dydaktyczne Pokaz, Instruktaż Metoda indywidualnych przypadków, zajęcia praktyczne																																																																																				
Wymagania wstępne: Treści omawiane na wykładach w ramach kardiologii																																																																																				
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności w zakresie medycznych czynności ratunkowych, postępowania szpitalnego z pacjentem kardiologicznym.																																																																																				
Treści programowe Problematyka praktyk: 5. Postępowanie wewnątrzszpitalne z pacjentem kardiologicznym, 6. Umiejętność wykonania badania przedmiotowego i podmiotowego, 7. Rozpoznanie podstawowych zaburzeń pracy serca w zapisie EKG, 8. Wykonanie badania fizykalnego pacjenta kardiologicznego, 9. Opieka nad pacjentem w Sali Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego.																																																																																				
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia																																																																																		
Wiedza W_01 Zna zasady postępowania wewnątrzszpitalnego z pacjentem kardiologicznym. W_02 Zna medyczne czynności ratunkowe wobec pacjenta kardiologicznego. W_03 Zna objawy chorobowe, metody diagnostyki oraz sposoby postępowania szpitalnego w stanach nagłych układu sercowo-naczyniowego.		Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów Ocena umiejętności praktycznych zgodnie z regulaminem praktyk i z kryteriami opisanymi w Dzienniku Praktycznych Zawodowych																																																																																		
Umiejętności U_01 Potrafi monitorować i ocenić stan pacjenta, powiązać stan pacjenta z objawami klinicznymi, wywiadem, wynikami diagnostycznymi. U_02 Podejmuje i wykonuje		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			x					x	X	W_02			x					x	X	W_03			x					x	X	U_01							X	x	X	U_02							X	x	X	U_03							X	x	X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																																																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																											
W_01			x					x	X																																																																											
W_02			x					x	X																																																																											
W_03			x					x	X																																																																											
U_01							X	x	X																																																																											
U_02							X	x	X																																																																											
U_03							X	x	X																																																																											

<p>medyczne czynności ratunkowe w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.</p> <p>U_03 Potrafi wykonać specjalistyczne procedury kardiologiczne, dokonać interpretacji i wdrożyć właściwe postępowanie.</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych.</p> <p>K_02 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<p>K_01</p>			X				X		X
	<p>K_02</p>			X				X		X
<p>1. Egzamin ustny</p> <p>2. Egzamin pisemny</p> <p>3. Kolokwium</p> <p>4. Projekt</p> <p>5. Sprawozdanie</p> <p>6. Prezentacja</p> <p>7. Praca kontrolna</p> <p>8. Zadanie praktyczne</p> <p>9. Pracy studenta w trakcie zajęć</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:</p> <p>Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia</p>										
Matryca efektów uczenia się dla zajęć										
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku									
W_01	C.W17, C.W25, C.W27, C.W65,									
W_02	C.W17, C.W25, C.W27, C.W65,									
W_03	C.W25, C.W27, C.W96, C.W65, C.W83, C.W96,									
U_01	C.U1, C.U4, C.U8, C.U10,									
U_02	C.U28, C.U37, C.U39, C.U40, C.U66									
U_03	C.U47									
K_01	K.02, K.03, K.04,									
K_02	K.05									
Wykaz literatury										
Literatura podstawowa										
<p>1. *Kokot F.: Ostre stany zagrożenia życia. PZWL, Warszawa 2008.</p> <p>2. Kozłowski D.: Warsztaty z elektrokardiografii dla studentów medycyny. AMG, 2008.</p> <p>3. *Jakubaszki J. : Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, Górnicki WM 2009.</p>										
Literatura uzupełniająca:										
<p>1. Kokota F.: Choroby wewnętrzne, Crach Course, Urban i Partner 2008.</p> <p>2. Kokota F.: Wywiad i badanie przedmiotowe, Crach Course, Urban i Partner 2009.</p>										
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej										

Nazwa zajęć ODDZIAŁ PEDIATRII		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																																																																																																				
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																																																																																								
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																																																																																																			
praktyczny	SPS	tak		Nie	V																																																																																																			
Dyscyplina: Nauki medyczne																																																																																																								
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																																																																																								
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																																																																																			
	N (nauczyciel)		S (student)																																																																																																					
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																																																																																				
Praktyka śródroczna			50	50	2																																																																																																			
Razem			50	50	2																																																																																																			
Metody dydaktyczne Pokaz, Instruktaż Metoda indywidualnych przypadków, zajęcia praktyczne																																																																																																								
Wymagania wstępne: Treści omawiane na zajęciach w ramach neurologii																																																																																																								
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności w zakresie medycznych czynności ratunkowych, postępowania szpitalnego z pacjentem chorym neurologicznie.																																																																																																								
Treści programowe Problematyka praktyk: 1. Postępowanie wewnątrzszpitalne z pacjentem pediatrycznym, 2. Umiejętność wykonania badania przedmiotowego i podmiotowego, 3. Rozpoznanie stanów nagłego zagrożenia zdrowia u pacjenta pediatrycznego, 4. Wykonanie badania fizykalnego pacjenta pediatrycznego, 5. Prowadzenie obowiązującej dokumentacji pacjenta w oddziale pediatrii.																																																																																																								
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia																																																																																																						
Wiedza W_01 Zna zasady postępowania wewnątrzszpitalnego z pacjentem pediatrycznym. W_02 Zna medyczne czynności ratunkowe wobec pacjenta pediatrycznego. W_03 Zna objawy chorobowe, metody diagnostyki oraz sposoby postępowania szpitalnego w stanach nagłych pacjenta pediatrycznego.		Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów Ocena umiejętności praktycznych zgodnie z regulaminem praktyk i z kryteriami opisanymi w Dzienniku Praktycznych Zawodowych																																																																																																						
Umiejętności U_01 Potrafi monitorować i ocenić stan pacjenta, powiązać stan pacjenta z objawami klinicznymi, wywiadem, wynikami diagnostycznymi. U_02 Podejmuje i wykonuje medyczne czynności ratunkowe w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. U_03 Potrafi wykonać		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>W_03</td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_02</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>U_03</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>x</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>K_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			x					x	X	W_02			x					x	X	W_03			x					x	X	U_01							X	x	X	U_02							X	x	X	U_03							X	x	X	K_01			X				X		X	K_02			X				X		X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																																																																																							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																																																															
W_01			x					x	X																																																																																															
W_02			x					x	X																																																																																															
W_03			x					x	X																																																																																															
U_01							X	x	X																																																																																															
U_02							X	x	X																																																																																															
U_03							X	x	X																																																																																															
K_01			X				X		X																																																																																															
K_02			X				X		X																																																																																															
		1. Egzamin ustny																																																																																																						

<p>specjalistyczne procedury wobec pacjenta pediatrycznego, dokonać interpretacji i wdrożyć właściwe postępowanie.</p> <p>Kompetencje społeczne K_01 Potrafi zdecydować o podjęciu lub odstąpieniu od medycznych czynności ratunkowych. K_02 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Pracy studenta w trakcie zajęć <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje wykładowca prowadzący zajęcia</p>
<p>Matryca efektów uczenia się dla zajęć</p>	
<p>Numer (symbol) efektu uczenia się</p>	<p>Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku</p>
<p>W_01</p>	<p>C.W17,C.W25,</p>
<p>W_02</p>	<p>C.W17, C.W25, C.W65</p>
<p>W_03</p>	<p>C.W1, C.W2, C.W65,</p>
<p>U_01</p>	<p>C.U1, C.U4, C.U8, C.U10,</p>
<p>U_02</p>	<p>C.U28,</p>
<p>U_03</p>	<p>C.U28,</p>
<p>K_01</p>	<p>K.02, K.03, K.04,</p>
<p>K_02</p>	<p>K.05</p>
<p>Wykaz literatury</p>	
<p>Literatura podstawowa</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Taylor B., Sutcliffe A.: Pediatria błyskawicznie. Warszawa, PZWL, 2006. 2. Muller S., Thons M.: Stany zagrożenia życia u dzieci. PZWL, 2012. 	
<p>Literatura uzupełniająca:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Kaczmarek M., Piskorz-Ogórek K. Badowska W.: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne - wybrane zagadnienia. Kraków „Help-Med” 2014. 2. Gill D., O'Brien N.: (red.) Czerwionka-Szaflarska M. Badanie kliniczne u dzieci. Elsevier, Wrocław 2009. 3. Jakubaszko J. Nagłe zagrożenia zdrowotne u dzieci. MedPharm 2010. 	
<p>*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej</p>	

Nazwa zajęć ZESPÓŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO		Forma zaliczenia Z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	tak	nie	VI	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Praktyka śródroczna			50	50	2
Razem			50	50	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - objaśnienie/wyjaśnienie, opis Metoda problemowa - aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda praktyczna – pokaz, ćwiczenia przedmiotowe Metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna, Metoda eksponująca - ekspozycja, pokaz połączony z przeżyciem.					

Wymagania wstępne E. Wymagania formalne: podstawowe zabiegi medyczne semestr I, procedury ratunkowe przedszpitalne KPP semestr II, techniki zabiegów medycznych semestr I i II, medyczne czynności ratunkowe semestry III, IV, V, F. Wymagania wstępne: znajomość zasad aseptyki i antyseptyki oraz wykonania pomiarów podstawowych funkcji życiowych, znajomość mechanizmów prowadzących do patologii narządowych i ustrojowych wywołanych urazem, interpretacja podstawowych parametrów i podtrzymanie funkcji życiowych, umiejętność oceny stanu świadomości poszkodowanego, priorytetów (w szczególności rozpoznania pourazowych stanów zagrażających życiu poszkodowanego, wymagających natychmiastowej interwencji), postępowania przedszpitalnego w zależności od ciężkości, rozległości urazu. Znajomość zasad prowadzenia resuscytacji krążeniowo oddechowej u dorosłych i dzieci.
Cele przedmiotu Doskonalenie umiejętności w zakresie medycznych czynności ratunkowych i procedur przedszpitalnych w ramach zespołów wyjazdowych.
Treści programowe: 1. Postępowanie aseptyczne, antyseptyczne, higieniczne mycie rąk 2. Pomiar, ocena i różnicowanie wartości parametrów życiowych w trzech grupach ratowniczych 3. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych 4. Ocena stanu pacjenta wg schematów AVPU i ABCDE 5. Prowadzenie wywiadu wg schematu SAMPLE 6. Wykonanie zapisu elektrokardiograficznego (EKG) osoby dorosłej 7. Prowadzenie dokumentacji medycznej pacjenta/poszkodowanego 8. Przygotowanie sprzętu do iniekcji i infuzji, technika posługiwania się sprzętem jednorazowego użytku, 9. Rozpuszczanie, rozcieńczanie i nabieranie leków z ampułki lub fiolki. 10. Wstrzyknięcia podskórne, domięśniowe, dożylnie, doszpiczkowe na zlecenie i pod nadzorem kierownika ZRM 11. Podłączenie pompy infuzyjnej. 12. Pomiar stężenia glukozy we krwi przy użyciu glikometru.

13. Udział w zespole terapeutycznym w przypadku NZK
14. Elektroterapia: defibrylacja, kardiowersja, elektrostymulacja.
15. Przywrócenie i utrzymanie drożności dróg oddechowych: intubacja dotchawicza i zabezpieczenia alternatywne.
16. Wentylacja i tlenoterapia
17. Farmakoterapia i płynoterapia ratunkowa.
18. Bezpieczeństwo w ratownictwie, ocena i zabezpieczenie miejsca zdarzenia
19. Postępowanie z pacjentem urazowym wg. zaleceń ITLS
20. Medyczne czynności ratunkowe we wstrząsie
21. Ocena bólu i analgezja w ratownictwie
22. Etyka działań ratowniczych.
23. Prebryfing i debryfing

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 zna i rozumie zasady aseptyki i antyseptyki oraz higieny w procedurach medycznych

W_02 Zna i rozumie zasady diagnozowania, oceny i monitorowania pacjentów w stanach zagrożenia w warunkach przedszpitalnych w różnych grupach wiekowych

W_03 Zna i rozumie zasady zabezpieczania dróg oddechowych, prowadzenia wentylacji i tlenoterapii w różnych grupach wiekowych

W_04 Zna i rozumie zasady prowadzenia resuscytacji krążeniowo oddechowej w różnych grupach wiekowych wg aktualnych wytycznych.

W_05 Zna i rozumie zasady prowadzenia farmakoterapii i płynoterapii w stanach zagrożenia życia.

W_06 Zna i rozumie zasady postępowania z pacjentem urazowym.

Umiejętności

U_01 Potrafi wykonać badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz ocenę stanu pacjenta z zastosowaniem schematów ratowniczych.

U_02 Potrafi monitorować funkcje życiowe z wykorzystaniem dostępnego sprzętu medycznego

U_03 Potrafi udrażniać i zabezpieczać drogi oddechowe, prowadzić wentylację i tlenoterapię w różnych grupach wiekowych.

U_04 Potrafi prowadzić resuscytację krążeniowo oddechową wg. aktualnych wytycznych z wykorzystaniem dostępnego sprzętu wspomagającego RKO.

U_05 Potrafi prowadzić medyczne czynności ratunkowe wg. ITLS w przypadku urazów z zastosowaniem priorytetów medyczno-transportowych.

Kompetencje społeczne

K_01 Komunikacji interpersonalnej w grupie zawodowej oraz wśród pacjentów i ich rodzin.

K_02 Empatii i holistycznego podejścia do pacjenta i jego rodziny

K_03 Identyfikowania własnych potrzeb i niedoskonałości oraz dążenia do ciągłego

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny

Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01								X	X
W_02								X	X
W_03								X	X
W_04								X	X
W_05								X	X
W_06								X	X
U_01								X	X
U_02								X	X
U_03								X	X
U_04								X	X
U_05								X	X
K_01								X	X
K_02								X	X
K_03								X	X
K_04								X	X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Ocena umiejętności praktycznych jest średnią ocen poszczególnych umiejętności zaliczanych zgodnie z dziennikiem praktyk

<p>rozwoju. K_04 Organizowania pracy własnej i zespołowej oraz pełnienia ról społeczno-zawodowych.</p>	<p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem zajęć w okresie nieobecności dokonuje kierownik praktyk.</p> <p>Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach) 5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
<p>Matryca efektów uczenia się dla zajęć</p>	
<p>Numer (symbol) efektu uczenia się</p>	<p>Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku</p>
<p>W_01</p>	<p>C.W17, C.W78</p>
<p>W_02</p>	<p>C.W24, C.W63, C.W66,</p>
<p>W_03</p>	<p>C.W50, C.W58, C.W60,</p>
<p>W_04</p>	<p>C.W17, C.W18, C.W50, C.W55, C.W58, C.W60, C.W61, C.W63, C.W65, C.W78</p>
<p>W_05</p>	<p>C.W18, C.W50, C.W65,</p>
<p>W_06</p>	<p>C.W17, C.W18, C.W24, C.W43, C.W44, C.W50, C.W58, C.W60, C.W61, C.W63, C.W65, C.W66, C.W74, C.W76, C.W78 C.W82</p>
<p>U_01</p>	<p>C.U1, C.U4, C.7, C.U8, C.U10,</p>
<p>U_02</p>	<p>C.U13, C.U28,</p>
<p>U_03</p>	<p>C.U39, C.U40, C.U41, C.U45</p>

U_04	C.U1, C.U8, C.U13, C.U38, C.U39, C.U40, C.U41, C.U45, C.U46
U_05	C.U1, C.U4, C.U8, C.U10, C.U26, C.U28, C.U37, C.U39, C.U40, C.U41, C.U45
K_01	K01, K02, K03, K06
K_02	K01, K02, K03, K06
K_03	K02, K05
K_04	K01, K03, K04
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Andres J. Wytyczne Resuscytacji 2015. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2016. 2. *Guła P., Machała W., Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015. 3. Campbell JE, Alson RL, International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach (ITLS), Medycyna Praktyczna, Wrocław 2017. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. *Atkinson P. et al: Medycyna ratunkowa, (red. wyd. pol. Jakubaszko J.), Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2012. 2. *Flake F., Runggaldier K.: Ratownictwo medyczne: procedury od A do Z, (red. wyd. pol. Maślanka M.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012. 3. *Trott A., Rany i obrażenia: zaopatrywanie i pielęgnacja w stanach nagłych (red. wyd. pol. Jawień A.), Wydawnictwo Medyczne Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013. 4. *Gregory P., Mursell I., Diagnostyka i postępowanie w ratownictwie medycznym (red. wyd. pol. Smerka J.), Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2013. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

TREŚCI DO WYBORU

Nazwa zajęć JEZYK MIGOWY		Forma zaliczenia Z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	nie	tak	IV	
Dyscyplina: Językoznawstwo					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Ćwiczenia laboratoryjne	40	40	10	10	2
Odczytywanie i przekazywanie informacji za pomocą alfabetu palcowego			2	2	
Odczytywanie i przekazywanie informacji za pomocą ideogramów			3	3	
Przygotowanie do kolokwium			2	2	
Opanowanie umiejętności prowadzenia dialogu w SJM			2	2	
Analiza piśmiennictwa			1	1	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne metoda podająca – opis; metoda problemowa – wykład konwersatoryjny, metoda sytuacyjna; metoda praktyczna – pokaz.					
Wymagania wstępne Brak					
Cele przedmiotu Wiedza: Opanowanie podstaw języka migowego w zakresie terminologii medycznej umożliwiające porozumiewanie się z osobą niesłyszącą i słabosłyszącą w sytuacjach zawodowych absolwenta ratownictwa medycznego. Umiejętność: W wyniku procesu kształcenia, student powinien: nawiązać kontakt z osobą niesłyszącą i słabosłyszącą, zebrać podstawowe informacje o stanie zdrowia pacjenta, poinformować osobę niesłyszącą o czekających ją badaniach i zabiegach.					
Treści programowe Niesłyszący i język migowy: podstawowe ustalenia terminologiczne dotyczące problematyki głuchoty; klasyfikacja uszkodzeń słuchu BIAP; tożsamość środowiskowa i kulturowa niesłyszących - niesłyszący jako mniejszość językowa; komunikacja interpersonalna niesłyszących – mowa dźwiękowa i jej odczytywanie z ust, wzrokowo – słuchowy odbiór mowy, polski język migowy, system językowo – migowy. Daktylografia: alfabet palcowy, znaki liczebników głównych i porządkowych, skróty, znaki działań. Ideografia: znaki ideograficzne dot. tematów: pierwszy kontakt, formy grzecznościowe, rodzina, pracownicy					

medyczni, czynności chorego, czynności personelu medycznego, stan zdrowia chorego, określenia stopnia nasilenia, rachuba czasu, choroby i objawy, zabiegi medyczne, dokumentacja, przybory i wyposażenie chorego, sala szpitalna, napoje i posiłki, emocje.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Student potrafi wybrać skuteczny sposób komunikacji z osobą niesłyszącą.

W_02 student dysponuje podstawową wiedzą na systemu językowo – migowego (SJM), języka migowego (PJM).

Umiejętności

U_01 Student praktycznie opanował umiejętność odczytywania przekazu za pomocą daktylografii.

U_02 Student prezentuje poznane znaki Daktylograficzne i ideograficzne.

U_03 Student buduje wypowiedzi zgodnie z zasadami systemu językowo – migowego, prowadzi dialog z niesłyszącym pacjentem lub niesłyszącym członkiem rodziny.

Kompetencje społeczne

K_01 Student prawidłowo odwzorowuje znaki języka migowego (układy dłoni i ruch) ze słowników (książkowych i multimedialnych) podejmując samokształcenie w zakresie leksykalnym języka migowego.

K_02 Student prowadzi swobodny dialog z użyciem poznanych znaków daktylograficznych i ideograficznych stosując podstawowe zasady w komunikowaniu się z osobami niesłyszącymi z zachowaniem zasad etyki zawodowej.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

- Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01									X
W_02									X
U_01			X						
U_02								X	
U_03								X	
K_01									X
K_02									X

1.Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9.Praca studenta w trakcie zajęć

(W_01), (W_02) ocena wykonania ćwiczeń (Z₁)
(U_01) – dyktando daktylograficzne (pisemne kolokwium), ocena odczytania przekazu daktylograficznego (Z₂)
(U_02) - kolokwium praktyczne - ocena wykonania przekazu ideograficznego i daktylograficznego wybranego zestawu (Z₃)
(U_03) – ocena przygotowania i tłumaczenia na SJM dialogu (Z₄)
(K_01), (K_02) – aktywne uczestnictwo w zajęciach (Z₅)

Ustalenie oceny końcowej z przedmiotu na podstawie uzyskanych ocen pozytywnych z:
 $(Z_1) \times 0,1 + (Z_2) \times 0,2 + (Z_3) \times 0,3 + (Z_4) \times 0,2 + (Z_5) \times 0,2 = \text{ocena}$
 Ostateczną ocenę z zajęć/modułu ustala się wg zasady:
 0,00 – 2,99 → niedostateczny (2,0)
 3,00 – 3,24 → dostateczny (3,0)
 3,25 – 3,74 → dostateczny plus (3,5)
 3,75 – 4,24 → dobry (4,0)
 4,25 – 4,74 → dobry plus (4,5)
 4,75 – 5,00 → bardzo dobry (5,0)

Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:

Odrabianie opuszczonych zajęć jest możliwe jedynie w przypadku choroby studenta udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Usprawiedliwienia zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności

	dokonyje wykladowca prowadzacy zajecia. Zarowno student powracajacy z urlopu dziekanckiego jak i student powtarzajacy rok, ma obowiazek uczeszczenia na wszystkie zajecia oraz przystapienia do zaliczenia. Jedynie w przypadku uzyskania z zaliczenia w danym roku oceny co najmniej dostatecznej (3.0) student powtarzajacy rok z powodu innego przedmiotu moze byc zwolniony z koniecznosci uczeszczenia na zajecia i zaliczania przedmiotu.
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W6., B.W19.
W_02	B.W7.
U_01	B.U16.
U_02	B.U16.
U_03	B.U4.
K_01	K.05.
K_02	K.01., K.06
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kosiba O., Grenda P., Leksykon języka migowego. Wydawnictwo Silentium. Bogatynia 2011 2. Hendzel J. K., Słownik polskiego języka migowego. Olsztyn, Wydawnictwo „Rakiel” 2000. 3. Szczepankowski B., Koncewicz D., 2012. Język migowy w terapii. Wydawnictwo Naukowe WSP, Łódź 4. Nagrania prezentacji znaków przez prowadzącego wykonane podczas ćwiczeń. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szczepankowski B., Niesłyszący – Głusi – Głuchoniemi. Wyrównywanie szans. WSiP, Warszawa 1996 2. Prezentacje znaków języka migowego na największej w Europie platformie edukacyjnej poświęconej nauce polskiego języka migowego oraz promocji kultury Głuchych Migaj.eu na: www.youtube.com 3. Hul K., Polak E., Kijowska M., Jackowicz A., Język migowy medyczny. Ratownictwo medyczne. Wydawnictwo PSG, Rzeszów 2016 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć PEDAGOGIKA Z ELEMENTAMI ANDRAGOGIKI		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1																				
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE																								
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																				
praktyczny	SPS	nie	tak	IV																				
Dyscyplina: Nauki medyczne																								
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																								
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																			
	N (nauczyciel)		S (student)																					
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																				
Wykłady	20	20	5	5	1																			
Opracowanie zagadnień			2	2																				
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			1	1																				
Analiza piśmiennictwa			2	2																				
Razem	20	20	5	5	1																			
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna.																								
Wymagania wstępne Zaliczenie I, II i III semestru. studiów na kierunku ratownictwo medyczne																								
Cele przedmiotu Opanowanie wiedzy (definiowanie, objaśnianie) z zakresu objętego programem nauczania, umiejętność doboru odpowiednich form kształcenia ludzi dorosłych, umiejętność opracowania systemu kształcenia dorosłych, umiejętność pomiaru efektów procesu kształcenia dorosłych, umiejętność prowadzenia badań z zakresu edukacji dorosłych, aktywna postawa i kreatywność w zakresie zdobywania wiedzy dotyczącej kształcenia człowieka dorosłego.																								
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Człowiek dorosły – fazy życia. Możliwości, umiejętności i motywacja człowieka dorosłego do rozwoju. Pojęcie i przedmiot andragogiki. 2. Cechy współczesnej edukacji dorosłych. Prawne podstawy kształcenia dorosłych. 3. Model motywacji edukacyjnej ludzi dorosłych. 4. Cele, treści, zasady i metody, organizacja oraz ewaluacja kształcenia dorosłych. Samokształcenie i samodoskonalenie w edukacji dorosłych. 5. Edukacja osób „trzeciego wieku” – uniwersytety trzeciego wieku. Kryzysy związane z chorobą oraz procesem starzenia się. Pomoc andragogiczna w przezwyciężaniu kryzysów życiowych. 6. Problemy andragogiki pracy. 7. Struktura standardów kwalifikacji zawodowych. Tendencje rozwoju andragogiki.																								
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Omawia cele i zadania andragogiki - kształcenia dorosłych zgodnie z nowoczesnym modelem nauczania, uczenia się. W_02. Posiada wiedzę dotyczącą wykorzystania zasad, metod i środków dydaktycznych w edukacji zdrowotnej człowieka dorosłego. W_03. Modyfikuje sposoby postępowania w praktyce zawodowej z osobami dorosłymi.			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																					
			<table border="1"> <tr> <td rowspan="2">Efekt uczenia się</td> <td colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> </tr> </table>			Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9															

<p>Umiejętności U_01. Planuje proces dydaktyczno-wychowawczy człowieka dorosłego, zgodnie z określonymi w tym zakresie zasadami, obowiązującą dokumentacją programową oraz przeprowadzoną diagnozą podmiotu interakcji dydaktycznej i warunków działania. U_02 Dostosowuje treści kształcenia do prowadzenie poradnictwa w zakresie promocji zdrowia i specyfiki rozwoju osób dorosłych. U_03 Realizuje zadania dydaktyczne z wykorzystaniem nowoczesnych strategii kształcenia dorosłych, w zależności od przewidzianych form kształcenia człowieka dorosłego.</p> <p>Kompetencje społeczne K_01 Rozumie potrzebę permanentnego dokształcania się, rozwoju osobistego i zawodowego. K_02 Dostrzega własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	W_01			X					X	
	W_02			X					X	
	W_03			X					X	
	U_01						X		X	
	U_02						X		X	
	U_03						X		X	
	K_01								X	
	K_02								X	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć 									
	<p>Wykład: Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnią ważoną ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stopień przygotowania studenta jest sprawdzany w formie kolokwium wejściowego.</p> <p>Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej</p>									

	<p>60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3,0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2,0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W03, K_W06, K_W07, K_W09, K_W10, K_W013, K_W15, K_W19, K_W36 K_W37, K_W40
W_02.	K_W03, K_W06, K_W07, K_W09, K_W10, K_W013, K_W15, K_W19, K_W36 K_W37, K_W40
W_03.	K_W03, K_W06, K_W07, K_W09, K_W10, K_W013, K_W15, K_W19, K_W36 K_W37, K_W40
U_01.	K_U03, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_U12, K_U20
U_02.	K_U03, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_U12, K_U20
U_03.	K_U03, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_U12, K_U20
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Aleksander T., Andragogika. Podręcznik akademicki, Radom-Kraków 2009.

Literatura uzupełniająca:

- 1, Radlińska H., Cyrański B. Aksjologiczne podstawy pedagogiki społecznej - Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2012.
- 2, Denek K., Kamińska A., Oleśniewicz P., (red). Od uniwersytetu do starości : aspekty edukacji osób dorosłych. - Sosnowiec : Oficyna Wydawnicza "Humanitas" : Wyższa Szkoła Humanitas 2014.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć PODSTAWY KONTRAKTOWANIA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH	Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 1		
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru		semestr/y
praktyczny	SPS	nie	tak		IV
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	20	20	5	5	1
Czytanie wskazanej literatury			2	2	
Przygotowanie do zaliczenia			3	3	
Razem	20	20	5	5	1
Metody dydaktyczne Wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny					
Wymagania wstępne brak					
Cele przedmiotu Zapoznanie studentów z funkcjonowaniem systemu ochrony zdrowia w Polsce oraz zasadami kontraktowania świadczeń zdrowotnych z Narodowym Funduszem Zdrowia.					
Treści programowe Problematyka wykładów: System ochrony zdrowia w Polsce –cele i zasady funkcjonowania. Narodowy Fundusz Zdrowia – zakres działań i zadania. Źródła finansowania usług medycznych, pomioty publiczne i niepubliczne. Kontraktowanie świadczeń zdrowotnych w zakresie: - Ambulatoryjna opieka specjalistyczna - Leczenie szpitalne - Leczenie szpitalne - chemioterapia - Leczenie szpitalne – programy zdrowotne(lekowe) - Leczenie szpitalne – wysokospecjalistyczne - Programy profilaktyczne - Rehabilitacja lecznicza - Świadczenia zdrowotne kontraktowane odrębnie - Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - Leczenie stomatologiczne - Świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze w ramach opieki długoterminowej - Opieka paliatywna i hospicyjna - Ratownictwo medyczne - Pomoc doraźna i transport sanitarny - Zaopatrzenie w wyroby medyczne					

- Podstawowa Opieka Zdrowotna - nocna i świąteczna opieka zdrowotna
- Podstawowa Opieka Zdrowotna

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Posiada wiedzę na temat finansowania i kontraktowania poszczególnych rodzajów świadczeń zdrowotnych
W_02 Zna i rozumie organizację struktur ochrony zdrowia w Polsce

Umiejętności

U_01 Opisuje strukturę organizacyjną systemu ochrony zdrowia i miejsce ratownictwa medycznego w systemie ochrony zdrowia
U_02 Scharakteryzuje i różnicuje zarządzanie na poziomie państwowych i prywatnych jednostek ochrony zdrowia.

Kompetencje społeczne

K_01 Potrafi współpracować z innymi przedstawicielami jednostek finansujących służbę zdrowia.
K_02 Posiada świadomość współodpowiedzialności za korzystanie ze środków finansowania publicznego

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X			X			
W_02			X			X			
U_01								X	X
U_02								X	X
K_01									X
K_02									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Pracy studenta w trakcie zajęć

C. Formy i kryteria zaliczenia

Wykład:

1. Pisemne zaliczenie - pytania zamknięte (60% poprawnych odpowiedzi kwalifikuje do uzyskania pozytywnej oceny) (Z₁)
2. Opracowanie zagadnień - samodzielna praca studenta (Z₂)

Ocena z wykładu jest przeliczana wg wzoru:

$O_w = \text{ocena z pisemnego zaliczenia (Z}_1) \times 0,70 + \text{ocena z opracowanych zagadnień (Z}_2) \times 0,30$

Ocena końcowa z semestru według zasady: 3,0 -3,24 – dostateczny (3,0)

3,25 -3,74 – dostateczny (3,5)

3,75 -4,24 – dobry (4,0)

4,25-4,74 – dobry plus (4,5)

4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;
4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;
4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;
3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

	<p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:</p> <p>Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu terminu z osobą prowadzącą zajęcia.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W28,
W_02	B.W39,
U_01	B.U11, B.U12
U_02	B.U11, B.U12
K_01	K.04
K_02	K.05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

- *Czupryna A. Zdrowie publiczne – wybrane zagadnienia, T. 1 i 2. Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne, „Vesalius”, Kraków 2000-2001.
- *Głowacka M.D., Zdanowska J. Zdrowie publiczne w Polsce. Wydawnictwo ABC Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2013.
- *Leowski J. Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne. Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2009.
- *Ustawa z dnia 24 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dz. U. 2004, poz. 2135, z późniejszymi zmianami tj. Dz. U. 2016, poz. 2250).

Literatura uzupełniająca:

- *Nojszewska E. (red.), Racjonalizacja kosztów ochrony zdrowia. Oficyna Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012.
- Nosko J. (red.): Zdrowie publiczne w zmieniającej się Europie i Polsce. Szkoła Zdrowia Publicznego. Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera. Łódź 2004.
- Nowacka A. (red.). POZ w Polsce. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
- *Ryć K. (red.). Publiczna czy niepubliczna opieka zdrowotna. Koncepcje, regulacje, zarządzanie. Oficyna Wolters Kluwer business, Warszawa 2010.
- Suhecka J. (red.). Finansowanie ochrony zdrowia. Wybrane zagadnienia. Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2015.
- *Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych w poszczególnych rodzajach świadczeń (np. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ratownictwa medycznego Dz.U. 2013, poz. 1176).
- *Zarządzenia Prezesa NFZ w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w poszczególnych rodzajach świadczeń (np. Zarządzenie Nr 64/2016/DSM Prezesa NFZ z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju ratownictwo medyczne).

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć PODSTAWY TRANSPLANTOLOGII	Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2																																									
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																												
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y																																								
praktyczny	SPS	nie	tak	V																																								
Dyscyplina: Nauki medyczne																																												
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																												
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																							
	N (nauczyciel)		S (student)																																									
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																								
Ćwiczenia laboratoryjne	40	40	10	10	2																																							
Przygotowanie do ćwiczeń			4	4																																								
Opracowanie zagadnień			3	3																																								
Analiza piśmiennictwa			3	3																																								
Razem	40	40	10	10	2																																							
Metody dydaktyczne Praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja, giełda pomysłów, „burza mózgów”																																												
Wymagania wstępne znajomość podstaw w zakresie chorób wewnętrznych																																												
Cele przedmiotu Uzyskanie ogólnej wiedzy na temat idei transplantologii w Polsce, procedur pobierania narządów i opieki nad dawcą i biorcą narządów.																																												
Treści programowe Problematyka ćwiczeń CL: Aspekty prawne oraz Ustawa o pobieraniu, przetwarzaniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów obowiązująca w Polsce. Rozpoznawanie śmierci mózgu. Przygotowanie dawcy i biorcy przeszczepu. Organizacji pobierania i przeszczepiania narządów. Żywi rodzinni dawcy narządów. Zasady leczenia immunosupresyjnego po transplantacjach narządowych. Przeszczepianie narządów wskazania, przygotowanie dawcy, biorcy, immunosupresja. Biologiczne i immunologiczne podstawy transplantacji komórek krwiotwórczych. Dobór dawcy komórek krwiotwórczych i organizacja komórek krwiotwórczych. Wskazania do przeszczepienia komórek krwiotwórczych u dzieci i dorosłych. Etyka pobierania i przeszczepiania narządów. Promocja idei przeszczepiania narządów w społeczeństwie.																																												
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Zna w podstawowym zakresie problematykę transplantologii oraz jej miejsce we współczesnej medycynie. Umiejętności U_01 potrafi objąć opieką dawcę i biorcę przeszczepu narządu oraz jego rodzinę.		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																										
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>U_01</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X			X				U_01								X	X
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																			
W_01			X			X																																						
U_01								X	X																																			

Kompetencje społeczne K_01 jest zorientowany w temacie transplantologii, dostrzega rolę społeczeństwa w tym zakresie.	K_01									X
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Pracy studenta w trakcie zajęć <p>B. Formy i kryteria zaliczenia</p> <p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Samodzielna praca studenta – wykonanie zadania praktycznego (Z₁) 11. Samodzielna praca studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z₂) <p><i>ocena z (Z₁)x 0,70 + ocena z (Z₂) x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z semestru według zasady: 3,0 -3,24 – dostateczny (3,0) 3,25 -3,74 – dostateczny (3,5) 3,75 -4,24 – dobry (4,0) 4,25-4,74 – dobry plus (4,5) 4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)</p> <p>Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4.5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p>									

	<p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu terminu z osobą prowadzącą zajęcia.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W32, C.W66, C.W104,
U_01	C.U24, C.U31,
K_01	K01, K03, K04
<p>Wykaz literatury</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Transplantologia w zarysie. Red. Wojciech Dyszkiewicz, Marek Jemielity, Krzysztof Wiktorowicz. UM Poznań, 2009. 2. * Interna Szczeklika – podręcznik chorób wewnętrznych, Medycyna Praktyczna 2014. 3. * Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz.U. 2005 Nr 169 poz. 1411) wraz nowelizacją z dnia 31 sierpnia 2009 r. (Dz.U. 2009 Nr 41 poz. 1149). <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gabriel M. Danovitch, Senatorski G., Paczek L.: Podręcznik transplantacji nerek. Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2006. 2. Fabijańska-Mitek J., Nowak J.: Immunogenetyczne podstawy doboru dawców oraz przeszczepiania komórek tkanek i narządów, OINpharma, Warszawa, 2007. 3. Iwanczuk W. Śmierć mózgu, Wrocław, Cornetis Sp z o.o, 2010. <p>*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej</p>	

Nazwa zajęć RADIOLOGIA		Forma zaliczenia Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2																																								
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne																																												
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y																																							
praktyczny	SPS	Nie		Tak	V																																							
Dyscyplina: Nauki medyczne																																												
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem																																												
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS																																							
	N (nauczyciel)		S (student)																																									
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne																																								
Wykłady	40	40	10	10	2																																							
Opracowanie zagadnienia			5	5																																								
Przygotowanie do zaliczenia			5	5																																								
Razem	40	40	10	10	2																																							
Metody dydaktyczne Wykład, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną																																												
Wymagania wstępne Podstawowe wiadomości z zakresu promieniowania X. Znajomość anatomii człowieka.																																												
Cele przedmiotu Pogłębienie wiedzy dotyczącej technik obrazowania z wykorzystaniem promieni X. Przydatność badań radiologicznych w diagnostyce schorzeń oraz stanów pourazowych.																																												
Treści programowe Problematyka wykładu Charakterystyka promieni X. Ogólne wiadomości z zakresu anatomii rentgenowskiej. Klasyczna rentgenodiagnostyka. Nowsze techniki obrazowania zmian chorobowych (CT, MDCT, NMR, whole body CT). Możliwości badań diagnostycznych z użyciem promieni X. Charakterystyka klasycznych badań rentgenowskich, badań z użyciem kontrastów. Opanowanie wiedzy na temat nowszych technik: tomografia komputerowa (TK, CT- Computerized Tomography), rezonans magnetyczny NMR (Nuclear Magnetic Resonance), tomografii wielorządowej MDCT (Multidetector Computerized Tomography) Charakterystyka możliwości radiologii interwencyjnej. Podstawowa wiedza dotycząca ochrony radiologicznej oraz zagrożeń wynikających ze stosowania środków kontrastowych. Umiejętność stawiania wskazań do badań z użyciem promieni X, z uwzględnieniem ich zalet oraz wad. Umiejętność oceny podstawowych zmian patologicznych w oparciu o badania radiologiczne. Umiejętność oceny badań obrazowych w podstawowych schorzeniach i stanach po urazach. Demonstracja filmów z przebiegu wybranych badań obrazowych z wykorzystaniem technik radiologicznych.																																												
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 Posiada wiedzę z zakresu inwazyjnych i nieinwazyjnych metod diagnozowania obrazowego niezbędną w postępowaniu ratunkowym w różnych stanach nagłych i schorzeniach przewlekłych. W_02 Zna objawy podstawowych schorzeń w stanach nagłych i przewlekłych widoczne w		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów																																										
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Efekt uczenia się</th> <th colspan="9">Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>W_01</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>W_02</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>				Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się									1	2	3	4	5	6	7	8	9	W_01			X							W_02			X						
Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się																																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																			
W_01			X																																									
W_02			X																																									

<p>badaniach obrazowych.</p> <p>Umiejętności U_01 Potrafi ocenić podstawowe badania obrazowe niezbędne dla postępowania ratowniczego w różnych nagłych przypadkach i schorzeniach przewlekłych. U_02 Identyfikuje podstawowe prawidłowe i patologiczne struktury w badaniach obrazowych.</p> <p>Kompetencje społeczne K_01 Wzbogaca wiedzę zawodową oraz umiejętność dążenia do profesjonalizmu. K_02 Wykazuje odpowiedzialność w postępowaniu z poszkodowanym i jego rodziną.</p>	U_01			X						
	U_02			X						
	U_03			X						
	K_01									x
	K_02									x
	<p>1.Egzamin ustny 2.Egzamin pisemny 3.Kolokwium 4.Projekt 5.Sprawozdanie 6.Prezentacja 7.Praca kontrolna 8.Zadanie praktyczne 9.Ocena pracy studenta w trakcie zajęć</p> <p>B. Formy i kryteria zaliczenia Wykład: 1. Ocena z kolokwium (Z₁) 2. Opracowanie zagadnień samodzielna praca studenta -(Z₂) <i>ocena z kolokwium x 0,70 + ocena z opracowanych zagadnień x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Zaliczenie kolokwiów (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p>Kryteria oceniania 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta) 5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są</p>									

	<p>one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W2, C.W40, C.W105, C.W106
W_02	C.W40
U_01	C.U2
U_02	C.U67
K_01	K.05
K_02	K.03
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa	
<ol style="list-style-type: none"> * Bowra J., , Re McLaughlin, red. wyd. pol. Dąbrówka Sokołowska, Ultrasonografia w stanach nagłych - TO PROSTE., Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007 Herring W. Radiologia. Podręcznik dla studentów. Urban&Partner, Wrocław 2014. *Zaleska-Dorobisz Urszula, ABC radiologii w medycynie ratunkowej, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2009 	
Literatura uzupełniająca	
<ol style="list-style-type: none"> R., Grabowska-Derlatka L., Gołębiowski M.: Wskazania do badań obrazowych. PZWL 2011. Pruszyński B.: Radiologia. Diagnostyka obrazowa. TK, USG, MR, medycyna nuklearna. PZWL, Warszawa, 2008 Otto Ch.: ABC radiologii w medycynie ratunkowej. Wydawnictwo Górnicki 2009. 	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć RATOWNICTWO EKOLOGICZNE I CHEMICZNE	Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2							
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne										
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y					
praktyczny	SPS	nie		tak	V					
Dyscyplina: Nauki medyczne										
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem										
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS					
	N (nauczyciel)		S (student)							
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne						
Ćwiczenia laboratoryjne	40	40	10	10	2					
Przygotowanie do ćwiczeń			4	4						
Opracowanie zagadnień			3	3						
Analiza piśmiennictwa			3	3						
Razem	40	40	10	10	2					
Metody dydaktyczne Praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja, giełda pomysłów, „burza mózgów”										
Wymagania wstępne znajomość podstaw w zakresie biologii i chemii.										
Cele przedmiotu Zapoznanie studentów z systemem organizacji i funkcjonowania ratownictwa chemicznego i ekologicznego w Polsce – rola i zadania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w przedmiotowym zakresie. Przekazanie wiedzy na temat procedur i zasad realizowanych przez ratowników podczas prowadzonych akcji z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego.										
Treści programowe Problematyka ćwiczeń CL: 1. Zagrożenia chemiczne we współczesnym świecie. 2. Podstawowe pojęcia dotyczące ratownictwa chemicznego i ekologicznego. 3. Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy – zadania, struktura i poziomy funkcjonowania w odniesieniu do ratownictwa specjalistycznego. 4. Plan ratowniczy powiatu i powiatowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego. 5. Zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym. Wymagania w zakresie sprzętu, kwalifikacji zawodowych. 6. Elementarne zasady bezpiecznego prowadzenia działań przez służby ratownicze podczas zdarzeń z udziałem substancji chemicznych.										
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 zna sposób postępowania i zasady ochrony w sytuacji zagrożenia chemicznego. W_02 zna zagrożenia środowiskowe i potrafi omówić			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów							
Efekt uczenia się		Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9

zasady bezpiecznego i skutecznego prowadzenia działań przez służby ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.	W_01			X			X		
	U_01							X	X
	K_01								X

Umiejętności
U_01 potrafi identyfikować sytuację narażenia zdrowotnego na czynniki szkodliwe i niebezpieczne.
U_02 potrafi oszacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych, w różnych stanach klinicznych oraz postępować zgodnie z obowiązującymi standardami.

Kompetencje społeczne
K_01 jest zorientowany w temacie ratownictwa chemicznego i ekologicznego w odniesieniu do możliwości wystąpienia zagrożeń dla społeczeństwa.

B. Formy i kryteria zaliczenia

Ćwiczenia

1. Samodzielna praca studenta – wykonanie zadania praktycznego (Z₁)
2. Samodzielna praca studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z₂)

ocena z (Z₁)x 0,70 + ocena z (Z₂) x 0,30

Ocena końcowa z semestru według zasady: 3,0 -3,24 – dostateczny (3,0)
3,25 -3,74 – dostateczny (3,5)
3,75 -4,24 – dobry (4,0)
4,25-4,74 – dobry plus (4,5)
4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;
4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;
4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;
3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;
3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;
2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.
4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.

	<p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu terminu z osobą prowadzącą zajęcia.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W21, C.W42, C.W74,
W_02	C.W85, C.W86, C.W87,
U_01	C.U25, C.U34,
U_02	C.U35, C.U36, C.U50,
K_01	K01, K03, K04

<p>Wykaz literatury</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 1991 nr 81, poz. 351) 2. *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 roku w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego (Dz.U. 2017, poz. 1319). 3. Konieczny J., Schroeder M. (red. naukowa), Krajowy system ratowniczo-gaśniczy w latach 1995-2015. Postępy organizacyjno-prawne, logistyczne i taktyczno-ratownicze, Garmond Oficyna Wydawnicza, Poznań. <p>Literatura uzupełniająca.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podlasiński R. Ratownictwo chemiczne- poziom podstawowy, (Przegląd Pożarniczy- KG PSP) <p>*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej</p>
--

Nazwa zajęć SEMINARIUM DYPLOMOWE	Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 4		
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	nie	tak	V/VI	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Seminarium	80	80	20	20	4
Wyszukiwanie piśmiennictwa			2	2	
Czytanie wskazanej literatury			3	3	
Przygotowanie narzędzia badawczego			2	2	
Zebranie danych			2	2	
Opracowanie wyników			2	2	
Prezentacja wyników badań			2	2	
Napisanie pracy dyplomowej			5	5	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			2	2	
Razem	80	80	20	0	4
Metody dydaktyczne Wykład konwersatoryjny, referaty i koreferaty, dyskusja, praca w grupach					
Wymagania wstępne Zasady pisania i prezentowania prac naukowych.					
Cele przedmiotu Poznanie przedmiotu, celu i obszaru badań, etapów postępowania badawczego, metod i technik badań oraz zasad interpretacji i wnioskowania danych empirycznych. W wyniku kształcenia student napisze pracę licencjacką.					
Treści programowe Problematyka seminarium: 2. Kryteria poprawności doboru literatury przedmiotu i jej wykorzystanie dla celów pracy (zakres, aktualność, umiejętność jej prezentacji). 3. Formalno- techniczne aspekty pracy (język pracy, przypisy i ich rodzaje, bibliografia, aneksy). 4. Sposoby gromadzenia i porządkowania danych empirycznych. 5. Sposoby prezentacji uzyskanych wyników badań (tabele, ryciny, diagramy). 6. Metodologiczne warunki poprawności tytułu pracy i jej zawartości merytorycznej. 7. Elementy składowe pełnego tytułu (przedmiot, zakres, charakter, aspekt). 8. Metody i techniki badań. Zasady konstruowania narzędzi badawczych.					

9. Zasady konstrukcji opracowania naukowego, opis, analiza, wnioskowanie.
 10. Warunki poprawności wnioskowania w zależności od zgromadzonego materiału, jego ilości i parametrów statystycznych.
 11. Prace seminaryjne realizowane przez studentów w grupach seminaryjnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Opracuje układ pracy, strukturę podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności też w zagadnieniach związanych z zagrożeniem życia i zdrowia.

W_02 Opracuje stronę formalną pracy w zakresie poprawności językowej, stylu, techniki pisania pracy, spisu treści, rycin, aneksu w zagadnieniach związanych z ratownictwem medycznym.

W_03 Analizuje najważniejsze problemy związane z tematyką pracy licencjackiej.

Umiejętności

U_01 Gromadzi adekwatną do tematyki pracy literaturę przedmiotu. Dokona doboru zakresu i sposobu wykorzystania źródeł.

U_02 Konstruktywnie analizuje zebrany materiał badawczy, porządkuje wyniki badań własnych.

U_03 Konstruuje wnioski na podstawie zgromadzonego materiału, zinterpretuje merytoryczną wartość pracy tematycznie powiązana z naukami medycznymi.

Kompetencje społeczne

K_01 Krytycznie interpretuje doniesienia z piśmiennictwa, dyskutuje z wynikami badań własnych.

K_02 Posiada świadomość konieczności ustawicznego doskonalenia się.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

D. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

E. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01					X				
W_02					X				
W_03					X				
U_01						X		X	X
U_02						X		X	X
U_03						X		X	X
K_01									X
K_02									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Ocena pracy studenta w trakcie zajęć

Formy i kryteria zaliczenia

Forma zaliczenia – opracowanie i przedstawienie referatów i prezentacji; udział w dyskusji oraz opracowanie własnych wyników badań

W referatach i prezentacjach oceniane będą: adekwatność treści do tematu, wartość merytoryczna, wyczerpanie tematu, konstrukcja referatu, poprawność gramatyczna/stylistyczna, forma prezentacji.

Udział w dyskusji będzie oceniany na podstawie: częstości zabierania głosu, merytorycznej istotności wypowiedzi, formy wypowiedzi.

Praca badawcza będzie oceniana na podstawie:

- oceny uzyskanych wyników,
- wiarygodności wyników,
- interpretacji wyników.

Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych za wykonanie referatów/prezentacji (1/3), udział w dyskusji (1/3), wykonanej pracy badawczej (1/3).

W celu uzyskania zaliczenia po semestrze V student powinien

	<p>przedstawić umiejętność przygotowania pracy licencjackiej w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wybrany temat i cel pracy wraz z uzasadnieniem oraz plan pracy, przygotowanie narzędzi badawczych - zebrane piśmiennictwo. - napisany pierwszy rozdział pracy dyplomowej, - przygotowane narzędzie badawcze (jeśli praca badawcza) - przeprowadzone badania. <p>W celu uzyskania zaliczenia po semestrze VI student przedstawia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowaną pracę licencjacką - przygotowaną do obrony pracy dyplomowej prezentację multimedialną. <p>Ocena końcowa z modułu: Ustalenie oceny końcowej z modułu na podstawie uzyskanych ocen pozytywnych z seminarium w semestrze V i VI. Wagami są przypisane im liczby punktów ECTS wyliczone ze wzoru: $O_{KM} = O_{KP \text{ sem4}} \times 2 + O_{KP \text{ sem5}} \times 2$ O_{KM} – ocena końcowa z modułu $O_{KP \text{ sem}}$ – ocena końcowa seminarium w semestrach V i VI</p> <p>Ocena końcowa z semestru według zasady: 3,0 -3,24 - dostateczny (3,0) 3,25 -3,74 – dostateczny (3,5) 3,75 -4,24 – dobry (4,0) 4,25-4,74 – dobry plus (4,5) 4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)</p> <p>Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%; 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę</p>
--	---

	<p>ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu terminu z osobą prowadzącą zajęcia.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	C.W17
W_02	C.W46
W_03	C.W78
U_01	C.U1, C.U27, C.U62
U_02	C.U1, C.U27, C.U62
U_03	C.U1, C.U27, C.U62
K_01	K.03
K_02	K.05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

- *Przewodnik pisania pracy licencjackiej na kierunku ratownictwo medyczne -w zakładce INoZ studenci, wzory dokumentów.
- Sydor M.: Wskazówki dla piszących prace dyplomowe. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 2012.
- *Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską, Poradnik dla studentów. Oficyna Wydawnicza "Impuls", Kraków 2010.
- *Wojciechowska R., Przewodnik metodyczny pisania pracy dyplomowej. DIFIN, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca

- Kwaśniewska K.: Jak pisać prace dyplomowe: (wskazówki praktyczne). Bydgoszcz: Wydawnictwo Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej, 2005.
- Pułło A.: Prace magisterskie i licencjackie: wskazówki dla studentów. Warszawa: Wydaw. Prawnicze LexisNexis 2003.
- Jędrzychowski W., Zasady planowania i prowadzenia badań naukowych w medycynie. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004.
- Wojcik K., Piszę akademicką pracę promocyjną licencjacką, magisterską, doktorską. Wydawnictwo Placet, Warszawa 2005.
- Materiały prowadzącego pracę licencjacką.
- Gierz W., Jak pisać pracę licencjacką? Poradnik metodyczny, Gdańsk 1998.
- Kuziak M., Rzepczyński S.: Jak mówić, jak pisać. Bielsko-Biała: Park 2005.
- Lindsay D., Dobre rady dla piszących teksty naukowe, Wrocław 1995.
- * Petrie A., Sabin C. , (red. wyd. pol.) Moczko Jerzy. Statystyka medyczna w zarysie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
- Sirojć Z.: Przygotowanie pracy dyplomowej. Poradnik dla studentów i promotorów. Warszawa 2009.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE, ORGANIZACJA RATOWNICTWA		Forma zaliczenia: Z/o		Liczba punktów ECTS: 2	
Kierunek studiów: Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
Praktyczny	SPS	Nie	Tak	VI	
Dyscyplina: Nauki o zdrowiu – 90 %, nauki medyczne – 10 %					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady / Konserwatoria	40	40	10	10	2
Opracowanie zagadnień			5	5	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej			1	1	
Analiza piśmiennictwa			4	4	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne:					
<ul style="list-style-type: none"> wykłady: slajdy, prezentacja multimedialna, wykład konwersatoryjny. 					
Wymagania wstępne:					
<ul style="list-style-type: none"> wiedza w zakresie wiedzy o społeczeństwie na poziomie szkoły średniej, zaliczony II rok studiów. 					
Cele przedmiotu: zapoznanie studentów z ogólną wiedzą z zakresu praktycznych aspektów funkcjonowania administracji publicznej i ratownictwa.					
Treści programowe:					
Wykłady:					
<ol style="list-style-type: none"> Charakterystyka podstawowych pojęć z zakresu bezpieczeństwa publicznego i organizacji ratownictwa. Geneza bezpieczeństwa publicznego i organizacji ratownictwa. Zadania i organizacja instytucji bezpieczeństwa publicznego. Ochrona ludności w czasie pokoju i wojny. Krajowy system ratowniczo – gaśniczy. Zarządzanie kryzysowe. Organizacja systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce i w wybranych państwach Unii Europejskiej. Dekontaminacja częściowa i całkowita ludzi, zwierząt, sprzętu i środowiska. 					
Efekty uczenia się:		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne			
Wiedza:		A. Sposób zaliczenia: Zaliczenie z oceną.			
W_01 zna i rozumie prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;		Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie, zgodnie z przyjętymi przez wykładowcę kryteriami, pozytywnej oceny za zajęcia według przyjętych dla nich kryteriów szczegółowych.			
W_02 zna i rozumie przepisy					

prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności cywilnej, karnej oraz zawodowej ratownika medycznego;
W_03 zna i rozumie strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.

Umiejętności:

U_01 potrafi dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń;

U_02 potrafi stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych;

U_03 potrafi wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego.

Kompetencje społeczne:

K_01 samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;
K_02 kierowania się dobrem pacjenta.

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów:

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01					X				
W_02					X				
W_03					X				
U_01						X		X	X
U_02						X		X	X
U_03						X		X	X
K_01									X
K_02									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Ocena pracy studenta w trakcie zajęć

Sposób zaliczenia zajęć teoretycznych:

forma oceny końcowej: Średnia ważona ocen: z kolokwium pisemnego z wykorzystaniem testu jednokrotnego wyboru z zajęć teoretycznych i oceny za aktywność na wykładach.

kryteria oceny:

1) Kolokwium pisemne z wykorzystaniem testu jednokrotnego wyboru:
Forma oceny końcowej: ocena wyliczona na podstawie procentu poprawnych odpowiedzi udzielonych przez studenta w teście przygotowanym przez wykładowcę.

Kryteria oceny: 5,0 – ponad 90% poprawnych odpowiedzi na pytania testowe; 4,5 – od 86 do 90% poprawnych odpowiedzi; 4,0 – od 81 do 85% poprawnych odpowiedzi; 3,5 – od 76 do 80% poprawnych odpowiedzi; 3,0 – od 70 do 75% poprawnych odpowiedzi; 2,0 – poniżej 70% poprawnych odpowiedzi.

2)) Aktywność na zajęciach:

Forma oceny końcowej: ocena wyliczona na podstawie dokonanej przez wykładowcę oceny częstotliwości udziału w dyskusjach w ramach zajęć, poziomu merytorycznego wypowiedzi i krytycznego podejścia do omawianego problemu

Kryteria oceny: 5,0 – student uczestniczył bardzo często w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była wysoka i krytycznie podchodził do omawianego problemu; 4,5 – student uczestniczył często w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była raczej wysoka i raczej krytycznie podchodził do omawianego problemu; 4,0 – student uczestniczył często w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była na stosunkowo dobrym poziomie i raczej krytycznie podchodził do omawianego problemu; 3,5 – student uczestniczył rzadko w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była na średnim poziomie i raczej

bezkrytycznie podchodził do omawianego problemu; 3,0 – student uczestniczył sporadycznie w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była na niskim poziomie i bezkrytycznie podchodził do omawianego problemu ; 2,0 – student nie brał udziału w dyskusjach.

Sposób wyliczenia oceny i weryfikacji efektów uczenia się:

Lp.	Sposób weryfikacji	Odniesienie do efektów	Waga oceny w %
O ₁	Test wiedzy w ramach kolokwium – znajomość podstaw geografii bezpieczeństwa, w zakresie tematyki zajęć teoretycznych	W_01, W_02, W_03 K_01, K_02	80
O ₂	Aktywność na wykładach (udział w dyskusji)	W_01, W_02, W_03 K_01, K_02	20

Sposób wyliczenia oceny końcowej: ocena z zajęć teoretycznych $O_t = 0,8 \times O_1 + 0,2 \times O_2$

Sposób zaliczenia zajęć praktycznych: Średnia ważona ocen: z kolokwium pisemnego z wykorzystaniem testu jednokrotnego wyboru z zajęć praktycznych, z wykonania pracy zaliczeniowej (case study) na podstawie dokonanej przez wykładowcę oceny strony formalnej i merytorycznej pracy oraz aktywność na zajęciach.

Kryteria oceny:

1) Kolokwium pisemne z wykorzystaniem testu jednokrotnego wyboru:
Forma oceny końcowej: ocena wyliczona na podstawie procentu poprawnych odpowiedzi udzielonych przez studenta w teście przygotowanym przez wykładowcę.

Kryteria oceny: 5,0 – ponad 90% poprawnych odpowiedzi na pytania testowe; 4,5 – od 86 do 90% poprawnych odpowiedzi; 4,0 – od 81 do 85% poprawnych odpowiedzi; 3,5 – od 76 do 80% poprawnych odpowiedzi; 3,0 – od 70 do 75% poprawnych odpowiedzi; 2,0 – poniżej 70% poprawnych odpowiedzi

2) Wykonanie pracy zaliczeniowej (case study):

Forma oceny końcowej: ocena wyliczona na podstawie dokonanej przez wykładowcę oceny strony formalnej i merytorycznej pracy

Kryteria oceny: 5,0 – student wykonał pracę w formie określonej przez wykładowcę, a jej wartość merytoryczna jest na wysokim poziomie; 4,5 – student wykonał pracę w formie określonej przez wykładowcę, a jej wartość merytoryczna jest raczej na wysokim poziomie, przy czym pojawiły się drobne niedociągnięcia, które nie wpływają w istotny sposób na ogólny poziom merytoryczny pracy; 4,0 – student wykonał pracę w formie określonej przez wykładowcę, a jej wartość merytoryczna jest raczej na dobrym poziomie, przy czym pojawiły się niedociągnięcia, które nie wpływają w istotny sposób na ogólny poziom merytoryczny pracy; 3,5 – student wykonał pracę nie do końca w formie określonej przez wykładowcę, a jej wartość merytoryczna jest raczej na dostatecznym poziomie, przy czym pojawiły się niedociągnięcia, które wpływają w istotny sposób na ogólny poziom merytoryczny pracy; 3,0 – student wykonał pracę w formie odbiegającej w istotny sposób od formy określonej przez wykładowcę, a jej wartość merytoryczna jest raczej na dostatecznym

	<p>poziomie, przy czym pojawiły się niedociągnięcia, które wpływają w istotny sposób na ogólny poziom merytoryczny pracy; 2,0 – student nie wykonał pracy zaliczeniowej.</p> <p>3) Aktywność na zajęciach:</p> <p>Forma oceny końcowej: ocena wyliczona na podstawie dokonanej przez wykładowcę oceny częstotliwości udziału w dyskusjach w ramach zajęć, poziomu merytorycznego wypowiedzi i krytycznego podejścia do omawianego problemu</p> <p>Kryteria oceny: 5,0 – student uczestniczył bardzo często w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była wysoka i krytycznie podchodził do omawianego problemu, 4,5 – student uczestniczył często w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była raczej wysoka i raczej krytycznie podchodził do omawianego problemu, 4,0 – student uczestniczył często w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była na stosunkowo dobrym poziomie i raczej krytycznie podchodził do omawianego problemu, 3,5 – student uczestniczył rzadko w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była na średnim poziomie i raczej bezkrytycznie podchodził do omawianego problemu, 3,0 – student uczestniczył sporadycznie w dyskusji, wartość merytoryczna jego wypowiedzi była na niskim poziomie i bezkrytycznie podchodził do omawianego problemu, 2,0 – student nie brał udziału w dyskusjach.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się:	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku:
W_01	B.W17.
W_02	B.W24.
W_03	B.W25.
U_01	B.U3.
U_02	B.U8.
U_03	B.U20.
K_01	B.K01.
K_02	B.K01.

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. *Ciećkiewicz J., Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych., Górnicki Wydawnictwo Medyczne., Wrocław, 2005 r.
2. Misiuk A, Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego. Zagadnienia prawno-ustrojowe, Warszawa 2011 r.
3. * Ustawa o państwowym ratownictwie medycznym – komentarz.
4. Szymoniak A., Organizacja i funkcjonowanie systemów bezpieczeństwa, Warszawa 2011 r.
5. Grosicka K., Grosicki L., Grosicki P., Organizacja i kierowanie instytucjami bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, Pułtusk-Warszawa 2013 r.
6. *Zawadzki A., Basiński A., Medycyna ratunkowa i katastrof, PZWL Warszawa 2007 r.

Literatura uzupełniająca:

1. Sulowski S., Brzeziński M., Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2009 r.
2. Paździor M., Szmulik B., Instytucje bezpieczeństwa narodowego, Warszawa 2012 r.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE	Forma zaliczenia z/o	Liczba punktów ECTS 2			
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku		zajęcia do wyboru	semestr/y
praktyczny	SPS	nie		tak	IV
Dyscyplina: Nauki o komunikacji społecznej i mediach					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Ćwiczenia laboratoryjne	40	40	10	10	2
Przygotowanie do ćwiczeń			3	3	
Opracowanie zagadnień			2	2	
Przygotowanie prezentacji			3	3	
Analiza piśmiennictwa			2	2	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne Praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja, giełda pomysłów, „burza mózgów”					
Wymagania wstępne brak					
Cele przedmiotu Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz z obowiązującymi zasadami ubezpieczeń.					
Treści programowe Problematyka ćwiczeń CL: <ol style="list-style-type: none"> Organizacja systemu ubezpieczeń społecznych i źródła ich finansowania w Polsce. Rodzaje świadczeń. <ol style="list-style-type: none"> - świadczenia emerytalne i rentowe. - świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa. - świadczenia wypadkowe. Organizacja i funkcjonowanie funduszy emerytalnych. <ol style="list-style-type: none"> Pracownicze Programy Emerytalne. Indywidualne Konta Emerytalne Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego. Ubezpieczenia zdrowotne – zakres, organizacja i finansowanie świadczeń zdrowotnych. Zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne oraz podstawa ich wymiaru. Zgłoszenia do ubezpieczenia i wyrejestrowanie z ubezpieczeń społecznych. Zbieg różnych tytułów ubezpieczeń. Obowiązki ubezpieczonych. Zwrot nienależnie pobranych świadczeń. Kontrola wykonywania zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zasady udzielania świadczeń opieki zdrowotnej. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego. Składki na ubezpieczenie zdrowotne. 					

10. Zapewnienie równego dostępu do świadczeń. Narodowy Fundusz Zdrowia
11. Dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne. Wykaz świadczeń opieki zdrowotnej.
12. Zakres podmiotowy i przedmiotowy ubezpieczenia zdrowotnego. Administracja systemu finansowania świadczeń.
13. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza

W_01 Zna na poziomie podstawowym problematykę ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych.

W_02 Zna i rozumie organizację struktur ochrony zdrowia w Polsce i w Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji ratownictwa medycznego.

Umiejętności

U_01 Opisuje strukturę organizacyjną systemu ochrony zdrowia i miejsce ratownictwa medycznego w systemie ochrony zdrowia

U_02 Wskazuje możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnych.

U_03 Potrafi wskazać źródła finansowania poszczególnych jednostek organizacyjnych służby zdrowia w Polsce w tym ratownictwa medycznego.

Kompetencje społeczne

K_01 Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową, doskonalili umiejętności dążąc do profesjonalizmu.

K_02 Posiada świadomość współodpowiedzialności za korzystanie ze środków finansowania publicznego.

Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne

A. Sposób zaliczenia

Zaliczenie z oceną

B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów

Efekt uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X			X			
W_02			X			X			
U_01								X	X
U_02								X	X
U_03								X	X
K_01									X
K_02									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Pracy studenta w trakcie zajęć

B. Formy i kryteria zaliczenia

Ćwiczenia

3. Samodzielna praca studenta – wykonanie zadania praktycznego (Z₁)

4. Samodzielna praca studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z₂)

ocena z (Z₁)x 0,70 + ocena z (Z₂) x 0,30

Ocena końcowa z semestru według zasady: 3,0 -3,24

– dostateczny (3,0)

3,25 -3,74 – dostateczny (3,5)

3,75 -4,24 – dobry (4,0)

4,25-4,74 – dobry plus (4,5)

4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne -

	<p>wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;</p> <p>4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;</p> <p>4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;</p> <p>3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;</p> <p>3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p> <p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych:</p> <p>Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu terminu z osobą prowadzącą zajęcia.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W3, B.W6,
W_02	B.W2, B.W28, B.W39,
U_01	B.U20
U_02	B.U5, B.U6
U_03	B.U20
K_01	K.04
K_02	K.05

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

- * Akty prawne - aktualnie obowiązujące.
- *Flisek A. (red.). Ubezpieczenia społeczne wraz z indeksem rzeczowym. Wydawnictwo C.H.BECK, Warszawa 2013.
- *Kucka E. (red.). Ubezpieczenia gospodarcze i społeczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2009.

Literatura uzupełniająca:

- *Folland S., Goodman A.C., Stano M., Ekonomia zdrowia i opieki zdrowotnej, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2013.

2. Jędrasik-Jankowska I., Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2011.
3. Kluszczyńska Z., Szpor G. (red.). System ubezpieczeń społecznych. Zagadnienia podstawowe, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2011.
4. *Leowski J. Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne. Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2010.
5. Muszalski W. Ubezpieczenie społeczne. Podręcznik akademicki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
6. Siwiecka A. i inni, Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, Wydawnictwo Ubezpieczeń, Warszawa 2005.
7. *Kucka E. (red.). Ubezpieczenia gospodarcze i społeczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2009.
8. *Suchecka J. Ekonomia zdrowia i opieki zdrowotnej. Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2016.
9. *Zysnarska M., Maksymiuk T. Zdrowie publiczne w zarysie. Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Poznań 2015.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI	Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2		
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	nie	tak	VI	
Dyscyplina: Nauki o komunikacji społecznej i mediach					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Ćwiczenia (CL)	40	40	10	10	2
Przygotowanie do ćwiczeń			4	4	
Opracowanie zagadnień			3	3	
Analiza piśmiennictwa			3	3	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne Praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja, giełda pomysłów, „burza mózgów”					
Wymagania wstępne Znajomość podstawowych zagadnień ze zdrowia publicznego, psychologii, miejsca i roli ratownika medycznego w systemie organizacji					
Cele przedmiotu Zapoznanie studentów z funkcjonowaniem systemu ochrony zdrowia i czynnikami warunkującymi planowanie i podejmowanie decyzji menadżerskich na różnych poziomach organizacyjnych.					
Treści programowe Problematyka ćwiczeń CL: <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiot, cele, zakres i uwarunkowania ZZL. 2. Koncepcje i modele zarządzania zasobami ludzkim. 3. Kapitał ludzki i kapitał intelektualny organizacji. 4. Proces kadrowy – struktura i interpretacja jego podstawowych elementów Formy zatrudnienia. 5. Audyt personalny. 6. Strategiczne aspekty zarządzania ZL. 7. Zasady i metody planowania zatrudnienia. 8. Opis stanowiska pracy. 9. CV, list motywacyjny. 10. Kierowanie ludźmi w organizacji – delegowanie uprawnień decyzyjnych i odpowiedzialności. 11. Metody oceny pracy i pracowników. 12. Planowanie karier zawodowych. 					
Efekty uczenia się: Wiedza W_01 zna zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia w odniesieniu do zarządzania zasobami		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne B. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów			
		Efekt uczenia		Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	

<p>ludzkimi, W_02 objaśnia istotę procesów zarządzania zasobami ludzkimi (procesy kadrowe),</p> <p>Umiejętności U_01 analizuje potencjał ludzki organizacji, U_02 stosuje zasady prawidłowej komunikacji podczas wykonywania zadań zawodowych w odniesieniu do zarządzania zasobami ludzkimi,</p> <p>Kompetencje społeczne K_01 jest świadomy własnych ograniczeń, kieruje się dobrem jednostki i organizacji,</p>	się	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	W_01			X			X			
	W_02			X			X			
	U_01								X	X
	U_02								X	X
	K_01									

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Pracy studenta w trakcie zajęć

B. Formy i kryteria zaliczenia

Ćwiczenia

5. Samodzielna praca studenta – wykonanie zadania praktycznego (Z₁)

6. Samodzielna praca studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z₂)

ocena z (Z₁)x 0,70 + ocena z (Z₂) x 0,30

Ocena końcowa z semestru według zasady: 3,0 -3,24
– dostateczny (3,0)
3,25 -3,74 – dostateczny (3,5)
3,75 -4,24 – dobry (4,0)
4,25-4,74 – dobry plus (4,5)
4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)

5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do

	<p>nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski. 4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski. 4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne. 3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich. 3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich. 2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu terminu z osobą prowadzącą zajęcia.</p>
--	---

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W2, B.W16, B.W28,
W_02	B.W22, B.W33, B.W41,
U_01	B.U11,
U_02	B.U5,
K_01	K01, K05, K06

Wykaz literatury

Wykaz literatury

1. Armstrong M., Zarządzanie zasobami ludzkimi, Oficyna Wolters Kluwer, Kraków 2007
2. Moczyłowska J., Zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji, Difin, Warszawa 2010
3. Ściborek Z., Zarządzanie zasobami ludzkimi, Difin, Warszawa 2010

Literatura uzupełniająca

1. Poczowski A., Zarządzanie zasobami ludzkimi, PWE, Warszawa 2007,
2. Zarządzanie kadrami, praca zbiorowa pod red. T. Listwana, C.H. Beck, Warszawa 2006

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć PODSTAWY ZDROWIA ŚRODOWISKOWEGO	Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2		
Kierunek studiów Ratownictwo medyczne					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	nie	tak	VI	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Ćwiczenia (CL)	40	40	10	10	2
Przygotowanie do ćwiczeń			4	4	
Opracowanie zagadnień			3	3	
Analiza piśmiennictwa			3	3	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne Praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja, giełda pomysłów, „burza mózgów”					
Wymagania wstępne Wymagania formalne: znajomość podstawowych zagadnień ze zdrowia publicznego.					
Cele przedmiotu Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami w zakresie podstaw zdrowia środowiskowego.					
Treści programowe Problematyka Ćwiczeń (CL): <ol style="list-style-type: none"> 1. Globalne problemy zanieczyszczenia środowiska – wody (w tym dostęp i jakość wody pitnej), powietrza, gleby. 2. Ksenobiotyki – definicja, przykłady, endogenna reakcja ustroju na ksenobiotyki. 3. Elementy modyfikowalne wpływające na rozpowszechnienie chorób zakaźnych w środowisku. Elementy modyfikowalne wpływające na rozpowszechnienie schorzeń metabolicznych i cywilizacyjnych w środowisku. 4. Analiza manipulacyjna wpływu reklam żywności na odbiór społeczny a problem otyłości w Polsce i wybranych krajach Europy. 5. Demograficzne uwarunkowania stanu zdrowia zbiorowości. 6. Najważniejsze zagrożenia stanu zdrowia jednostki, rodziny, grupy społecznej i populacji. 7. Efekt cieplarniany, dziura ozonowa, smog i inne niekorzystne zjawiska związane z klimatem i zanieczyszczeniem środowiska. 8. Biometeorologiczne uwarunkowania zdrowia człowieka. 					
Efekty uczenia się:			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne		
Wiedza W_01 Rozumie skutki działań środowiskowych czynników szkodliwych na organizm człowieka. W_02 Zna zagrożenia ze strony czynników środowiskowych i sposobów			C. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów		
			Efekt uczenia	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	

<p>ochrony przed ich niekorzystnym wpływem na organizm.</p> <p>Umiejętności U_01 Potrafi dokonać analizy wpływu czynników szkodliwych na przebieg procesów życiowych. U_02 Potrafi omówić działania związane z ochroną środowiska i zależność między człowiekiem a środowiskiem.</p> <p>Kompetencje społeczne K_1 Posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.</p>	się	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	W_01			X			X			
	W_02			X			X			
	U_01								X	X
	U_02								X	X
	K_01									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

B. Formy i kryteria zaliczenia

Ćwiczenia
- Samodzielna praca studenta – wykonanie zadania praktycznego (Z₁)
- Samodzielna praca studenta jako lidera w grupie ćwiczeniowej (zaangażowanie w wykonywanie zadań, wyciąganie wniosków) - (Z₂)
ocena z (Z₁) x 0,70 + ocena z (Z₂) x 0,30

Ocena końcowa z semestru według zasady:
3,0 -3,24 – dostateczny (3,0)
3,25 -3,74 – dostateczny (3,5)
3,75 -4,24 – dobry (4,0)
4,25-4,74 – dobry plus (4,5)
4,75 -5,0 – bardzo dobry (5,0)

Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. Do ćwiczeń studenci przystępują przygotowani.

Kryteria oceniania
5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;
4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;
4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;
3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;
3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;
2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.

Kompetencje społeczne (obserwacja studenta)
5,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.
4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do

	<p>nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p> <p>Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych: Odrabianie ćwiczeń zajęć oraz zaliczenia materiału będącego przedmiotem ćwiczeń w okresie nieobecności następuje po ustaleniu terminu z osobą prowadzącą zajęcia.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01	B.W27, B.W37
W_02	B.W34, B.W37
U_01	B.U3, B.U17,
U_02	B.U18, B.U19,
K_01	K01, K05, K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa

1. *Denys A. (red.). Zagrożenia zdrowia publicznego. Cz. 1 i 2. Wydawnictwo ABC a Wolters Kluwer business, Warszawa 2014.
2. *Jethon Zbigniew, Grzybowski Andrzej (red.). Medycyna zapobiegawcza i środowiskowa. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2000.
3. *Kolarzyk E. (red.). Wybrane problemy higieny i ekologii człowieka. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008.

Literatura uzupełniająca

1. Jędrychowski W., Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2010.
2. *Kulik T.B., Pacian A. (red.). Zdrowie publiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.
3. *Siemiński M. Środowiskowe zagrożenia zdrowia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
4. *Siemiński M. Środowiskowe zagrożenia zdrowia. Inne wyzwania. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
5. *Sobczyk W. Edukacja ekologiczna i prozdrowotna. Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2003.
6. Strus D. Polityka Polski w zakresie ochrony środowiska po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Oficyna Wydawnicza Aspra, Warszawa 2013.
7. *Sygit M. Zdrowie Publiczne. Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
8. *Wolański N. Ekologia człowieka. Podstawy ochrony środowiska i zdrowia człowieka. T. 1-2. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006 - 2012.

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa zajęć TRANSFUZJOLOGIA		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS	nie	tak	V	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	40	40	10	10	2
Analiza piśmiennictwa			5	5	
Przygotowanie do kolokwium			5	5	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne Wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny.					
Wymagania wstępne Wiedza w zakresie anatomii, fizjologii.					
Cele przedmiotu Pogłębienie wiedzy teoretycznej, poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności w zakresie krwiodawstwa i krwiolecznictwa.					
Treści programowe Problematyka wykładów:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy immunologii transfuzjologicznej. 2. Pobieranie i przechowywanie krwi oraz otrzymywanie preparatów krwiopochodnych. 3. Zapobieganie potransfuzyjnym zakażeniom wirusowym, powikłaniami poprzetoczeniowym. 4. Podstawowe zasady racjonalnego leczenia krwią i jej preparatami. 5. Rejestrowanie i kwalifikowanie krwiodawców oraz zasady prowadzenia dokumentacji w tym zakresie. 6. Metody pobierania krwi i osocza - konwencjonalnie i przy użyciu separatorów, zasady wytwarzania preparatów krwiopochodnych. 7. Badania immunologiczne, serologiczne - antygenów krwinek czerwonych i przeciwciał, próby zgodności krzyżowej. 8. Wykrywanie markerów wirusowych (HBV, HCV, HIV). 9. Zasady kontroli jakości, przechowywanie i dystrybucja krwi oraz jej preparatów. 10. Analiza wymaganej dokumentacji serologicznej. 11. Wskazania transfuzjologiczne do poszczególnych składników krwi. 12. Badania z zakresu serologii transfuzjologicznej. 13. Studium przypadku - wyniki badań serologicznych. 14. Przepisy dotyczące krwiodawstwa i krwiolecznictwa. 					
Efekty uczenia się:			Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne		
Wiedza W_01. Zna funkcje krwi i rolę przeciwciał znaczących klinicznie w transfuzjologii, zna elementy komórkowe krwi i ich funkcje W_02. Zna zasady leczenia składnikami krwi w zdarzeniach masowych i katastrofach. W_03. Ma wiedzę na temat stanów nagłych w			A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów		
			Efekt	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych	

<p>transfuzjologii klinicznej i na temat sposobów ich diagnozowania i postępowania leczniczego.</p> <p>Umiejętności</p> <p>U_01. Rozumie i opisuje podstawowe zjawiska i procesy immunologiczne, związane z przetaczaniem składników krwi.</p> <p>U_02. Potrafi przewidzieć niepożądane reakcje organizmu w następstwie przetoczeń masywnych i wymiennych</p> <p>U_03. Potrafi rozpoznać stan ostrej utraty krwi i potrafi podjąć właściwą decyzję odnośnie leczenia składnikami krwi i preparatami krwiozastępczymi</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K_01. Jest świadomy roli transfuzjologii klinicznej wśród współczesnych nauk medycznych, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się.</p>	uczenia się	efektów uczenia się								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	W_01			X						X
	W_02			X						X
	W_03			X						x
	U_01								X	X
	U_02								X	X
	U_03								X	X
	K_01									X
	<p>1. Egzamin ustny 2. Egzamin pisemny 3. Kolokwium 4. Projekt 5. Sprawozdanie 6. Prezentacja 7. Praca kontrolna 8. Zadanie praktyczne 9. Praca studenta w trakcie zajęć</p> <p>Wykład: Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów) <60% - 2,0 60%÷68% - 3,0 69%÷77% - 3,5 78%÷86% - 4,0 87%÷95% - 4,5 >95% -5,0</p> <p><i>Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30</i></p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS.</p> <p>Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Stożenie opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Kryteria oceniania</p> <p>5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%; 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%; 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%; 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%; 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;</p>									

	<p>2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
Matryca efektów uczenia się dla zajęć	
Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W07., K_W17., K_W23., K_W46.
W_02.	K_W07., K_W17., K_W23., K_W46.
W_03.	K_W07., K_W17., K_W23., K_W46.
U_01.	K_U20., K_U37., K_U50,
U_02.	K_U20., K_U37., K_U50,
U_03	K_U20., K_U37., K_U50,
K_01.	K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
Wykaz literatury	
Literatura podstawowa:	
1. Transfuzjologia kliniczna, red. J. Korsak, M. Łętowska, α-medica press 2009	
2. Medyczne zasady pobierania krwi, oddzielania jej składników i wydawania obowiązujące w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi, Instytut Hematologii i Transfuzjologii, M. Łętowska (red.) 2011	
3. Leczenie krwią: Zasady postępowania klinicznego Mintz P. D. ed. AABB 2001	
Literatura uzupełniająca:	
1. Immunologia krwinek czerwonych. Grupy krwi, red. Jadwiga Fabijańska-Mitek, Oinpharma 2007	
2. Historia medycyny, W. Szurmowski, PZWL, 1961	
*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej	

Nazwa zajęć DIAGNOSTYKA W STANACH ZAGROŻENIA ŻYCIA		Forma zaliczenia z/o		Liczba punktów ECTS 2	
Kierunek studiów RATOWNICTWO MEDYCZNE					
profil studiów	poziom studiów	zajęcia obowiązkowe dla kierunku	zajęcia do wyboru	semestr/y	
praktyczny	SPS		tak	VI	
Dyscyplina: Nauki medyczne					
Prowadzący zajęcia: zgodnie z bieżącym przydziałem					
Formy zajęć	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS
	N (nauczyciel)		S (student)		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Wykłady	40	40	10	10	2
Analiza piśmiennictwa			7	7	
Przygotowanie do kolokwium			3	3	
Razem	40	40	10	10	2
Metody dydaktyczne Metoda podająca - wkład informacyjny, metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna,					
Wymagania wstępne Uzyskanie zaliczenia przedmiotów przewidzianych programem studiów do V semestru włącznie.					
Cele przedmiotu Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej funkcjonowania organizmu jako całości, poszczególnych układów i narządów, umiejętności oceny pacjenta/ poszkodowanego w stanie zagrożenia zdrowia i/lub życia. Poznanie nowoczesnych technik diagnostyki obrazowania- rodzaje, wskazania, możliwości ich wykorzystania w różnych stanach klinicznych.					
Treści programowe Problematyka wykładów: 1. Nowoczesne techniki badań obrazowych - rodzaje, wskazania, przeciwwskazania, podstawy interpretacji. 2. Wskazania i przeciwwskazania do wykorzystania środków cieniujących w nowoczesnych technikach obrazowych, objawy ich nietolerancji. 3. Diagnostyka naczyń. 4. Wykorzystanie USG fast w urazach i innych przypadkach w fazie przedszpitalnej i SOR. 5. Techniki obrazowania stosowane w diagnostyce OUN, narządów klatki piersiowej i jamy brzusznej. 6. Badania endoskopowe: wskazania, wykonanie i znaczenie kliniczne. 7. Odmienności w diagnostyce pediatrycznej. 8. Nowoczesne techniki diagnostyki laboratoryjnej, zakres norm i interpretacja. 9. Znaczenie kliniczne nowoczesnych technik diagnostyki laboratoryjnej. 10. Objawy nietolerancji środków cieniujących – postępowanie ratownicze.					
Efekty uczenia się: Wiedza W_01. Omawia rodzaje, wskazania i użyteczność nowoczesnych technik diagnostycznych w stanach zagrożenia życia. W_02. Zna możliwości wystąpienia powikłań po badaniach obrazowych z kontrastem i potrafi reagować zgodnie z obowiązującymi procedurami, dba o bezpieczeństwo pacjenta		Sposób zaliczenia oraz formy i podstawowe kryteria oceny/wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia Zaliczenie z oceną B. Sposoby weryfikacji i oceny efektów			
		Efekt uczenia		Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	

Umiejętności

U_01. Posługuje się w praktyce mianownictwem stosowanym w diagnostyce obrazowej i medycynie.

U_02. Wiąże obrażenia tkankowe i narządowe z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych.

U_03. Potrafi między innymi na podstawie wyników badań diagnostycznych prowadzić zaawansowane zabiegi ratujące życie

Kompetencje społeczne

K_01. Jest świadomy własnych ograniczeń. Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową, doskonali umiejętności dążąc do profesjonalizmu.

się	1	2	3	4	5	6	7	8	9
W_01			X						X
W_02			X						X
U_01								X	X
U_02								X	X
U_03								X	X
K_01									X

1. Egzamin ustny
2. Egzamin pisemny
3. Kolokwium
4. Projekt
5. Sprawozdanie
6. Prezentacja
7. Praca kontrolna
8. Zadanie praktyczne
9. Praca studenta w trakcie zajęć

Wykład:

Zaliczenie kolokwium (uzyskanie sumarycznie min. 60% punktów)

<60% - 2,0

60%÷68% - 3,0

69%÷77% - 3,5

78%÷86% - 4,0

87%÷95% - 4,5

>95% - 5,0

Średnia z ocen z kolokwium x 0,70+ ocena za samodzielną pracę studenta x 0,30

Ocena końcowa z przedmiotu:

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia ważona ze składowych form zajęć, dla których wagami są przypisane im liczby punktów ECTS.

Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa.

Stopień opanowania wiedzy przez studenta jest sprawdzany w formie kolokwium zaliczeniowego.

Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%;

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%;

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%;

3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%;

3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%;

2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje

	<p>społeczne - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%.</p> <p>Kompetencje społeczne (obserwacja studenta podczas pracy w grupach)</p> <p>5.0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje dyskusję, wyciąga poprawne wnioski.</p> <p>4,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć poprawne wnioski.</p> <p>4,0 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, ustosunkowuje się do nich, podejmuje próbę dyskusji, stara się wyciągnąć wnioski, choć nie są one całkowicie poprawne.</p> <p>3,5 - akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, podejmuje próbę ustosunkowania się do nich.</p> <p>3.0 – akceptuje i przyjmuje opinie innych osób, lecz nie ustosunkowuje się do nich.</p> <p>2.0 – nie potrafi ustosunkować się do uwag krytycznych, nie przyjmuje i nie akceptuje opinii innych osób.</p>
--	--

Matryca efektów uczenia się dla zajęć

Numer (symbol) efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W_01.	K_W02, K_W05, K_W17, K_W24, K_W25, K_W29, K_W34, K_W37, K_W38, K_W39, K_W55, K_W72, K_W89, K_W108
W_02.	K_W02, K_W05, K_W17, K_W24, K_W25, K_W29, K_W34, K_W37, K_W38, K_W39, K_W55, K_W72, K_W89, K_W108
U_01.	K_U04, K_U07, K_U08, K_U10, K_U18, K_U21, K_U32, K_U33, K_U34
U_02.	K_U04, K_U07, K_U08, K_U10, K_U18, K_U21, K_U32, K_U33, K_U34
U_03.	K_U04, K_U07, K_U08, K_U10, K_U18, K_U21, K_U32, K_U33, K_U34
K_01.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06
K_02.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

1. Cavanaugh B. Badania laboratoryjne i obrazowe dla pielęgniarek, PZWL 2006
2. Danie B, Pruszyński B. Anatomia radiologiczna, RTG, TK, MR, USG, S., PZWL, 2005.,
3. Smereka J. (wyd. pol.) Diagnostyka i postępowanie w ratownictwie medycznym. Procedury zabiegowe, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2013.

Literatura uzupełniająca:

1. Jerzy Walecki, Bogdan Pruszyński. Leksykon radiologii i diagnostyki obrazowej. ZamKor Kraków, 2003.
2. Bogdan Pruszyński. Wskazania do badań obrazowych, PZWL, 2011
3. Barold S. Serge, Roland X. Stroobandt, Alfons F. Sinnaeve, red. wyd. pol. Andrzej Kübler, Stymulatory serca - przewodnik ilustrowany., Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2006
4. Kumar Chandra M., Dodds Chris, Podstawowe procedury diagnostyczno-lecznicze - praktyczny przewodnik., Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007
5. Pruszyński B. Diagnostyka obrazowa. Podstawy teoretyczne i metodyka badań, PZWL, 2013
6. Sokołowska-Dąbek D., Jakubaszko J., Ultrasonografia w medycynie ratunkowej, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2009.
7. * Zaleska-Dorobisz Urszula, ABC radiologii w medycynie ratunkowej, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2009

*Literatura dostępna w Bibliotece Uczelnianej

Tabela 2. Zestawienie egzaminów i zaliczeń z oceną – studia stacjonarne

Forma zaliczeń	I semestr	II semestr	III semestr	IV semestr	V semestr	VI semestr
Egzamin	1	4	3	3	2	2
Zaliczenie z oceną	14	10	8	10	11	12

Objaśnienie skrótów wykorzystanych w planie studiów dla kierunku ratownictwo medyczne:

N – liczba godzin kontaktowych z nauczycielem

S – liczba godzin pracy samodzielnej studenta

W/K – wykład/konwersatoria

S/L – seminarium, Lektorat

CL – ćwiczenie laboratoryjne

CR – ćwiczenia ruchowe

CS – ćwiczenia symulacyjne w medycznej pracowni symulacyjne

CUP – ćwiczenia umiejętności praktycznych

CAU – ćwiczenia audytoryjne

P – praktyki zawodowe

Zo – Zaliczenie z oceną

E – egzamin

3.5 Harmonogram realizacji programu studiów dla Kierunku Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, stacjonarne od roku akademickiego 2021/2022

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia stacjonarne na rok akademicki 2021/2022 – semestr I

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			I rok														ZO /E	
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	I semestr															
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP			P
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S		S
A. NAUKI PODSTAWOWE																														
1.	Wychowanie fizyczne											30	30	0															Z	
2.	Anatomia	2	1	1		1						50	35	15	20	5			15	10									z/o	
3.	Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	2	1	1		1						50	35	15	20	5			15	10									z/o	
4.	Biologia i mikrobiologia	2	1	1		1						50	20	30	10	15			10	15									z/o	
5.	Biofizyka	1	1									25	10	15	10	15													z/o	
6.	Biochemia z elementami chemii	1	1									25	15	10	15	10													z/o	
7.	Informatyka i biostatyka	1		1		1						25	20	5				20	5										z/o	
8.	Bezpieczeństwo i higiena pracy											4	4		4														Z	
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE																														
1.	Psychologia	3	1	2		2						75	40	35	20	5			20	30									E	
2.	Socjologia medycyny	1	1									25	20	5	20	5													z/o	
3.	Zdrowie publiczne	2	1	1		1						50	40	10	20	5			20	5									z/o	
4.	Etyka zawodowa ratownika medycznego	2	1	1		1						50	35	15	20	5			15	10									z/o	
5.	Ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia	1	1									25	20	5	20	5													z/o	
6.	*Język obcy	3		3			3					90	30	60			30	60											z/o	
C. NAUKI KLINICZNE																														
1.	Techniki zabiegów medycznych	4	1	3					3			105	90	15	25	5								65	10				z/o	
2.	Podstawowe zabiegi medyczne	2	1	1					1			60	50	10	25	5								25	5				z/o	
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																														
Praktyka śródroczna																														
1.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	3		3						3		75	0	75														75	z/o	
Razem		30	12	18	0	8	3	0	4	0	3	814	494	320	229	85	30	60	115	85	0	0	30	0	90	15	0	0	75	

*L - Lektorat

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia stacjonarne na rok akademicki 2021/2022 – semestr II

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			I rok														ZO /E	
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	II semestr															
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP			P
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S		S
A. NAUKI PODSTAWOWE																														
1.	Wychowanie fizyczne										30	30	0																Z	
2.	Anatomia	2	1	1		1					50	35	15	20	5				15	10									E	
3.	Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	2	1	1		1					50	35	15	20	5				15	10									E	
4.	Patologia	1	1								25	15	10	15	10														z/o	
5.	Farmakologia z toksykologią	2	1	1		1					50	30	20	15	10				15	10									z/o	
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOLECZNE																														
1.	*Język obcy	3		3			3				90	30	60			30	60												z/o	
C. NAUKI KLINICZNE																														
1.	Procedury ratunkowe przedszpitalne	2	1	1				1			60	50	10	25	5								25	5					E	
2.	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	2	1	1						1	55	50	5	25	5										25	0			E	
3.	*Laryngologia	1	1								30	25	5	25	5														z/o	
4.	Techniki zabiegów medycznych	5	1	4				3	1		130	115	15	25	5							65	10	25	0				z/o	
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																														
Praktyka śródroczna																														
1.	Oddział ortopedyczno-urazowy	2		2						2	50	0	50															50	z/o	
2.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	1		1						1	25	0	25														25	z/o		
Praktyki wakacyjne																														
1.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	4		4						4	128	0	128															128	z/o	
2.	Zespół Ratownictwa Medycznego	3		3						3	84	0	84															84	z/o	
	Razem	30	8	22	0	3	3	0	4	2	10	857	415	442	170	50	30	60	45	30	0	0	30	0	90	15	50	0	287	

*K-Konwersatoria

*L – Lektorat

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne – studia stacjonarne na rok akademicki 2022/2023 – semestr III

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			II rok															ZO /E		
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	III semestr																	
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP		P			
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N		S	S
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE																																
1.	Dydaktyka medyczna	3	1	2					2			75	55	20	20	5										35	15					z/o
2.	•Język obcy	3		3			3					90	30	60			30	60														z/o
C. NAUKI KLINICZNE																																
1.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	4	2	2					1	1		115	90	25	40	20										25	5	25	0			z/o
2.	Neurologia	3	2	1					1			90	65	25	40	20										25	5					E
3.	*Neurochirurgia	1	1									30	25	5	25	5																z/o
4.	Chirurgia	2	1	1						1		60	50	10	25	5											25	5				E
5.	Medycyna ratunkowa	1	1									30	25	5	25	5																z/o
6.	Medyczne czynności ratunkowe	5	1	4					4			130	95	35	25	5									70	30						z/o
7.	Okulistyka	1	1									30	25	5	25	5																z/o
8.	Farmakologia i toksykologia kliniczna	3	2	1		1						75	60	15	40	10			20	5												E
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																																
Praktyka śródroczna																																
1.	Oddział Neurologii	2		2							2	50	0	50																50	z/o	
2.	Oddział Chirurgi	1		1							1	30	0	30																30	z/o	
Razem		29	12	17	0	1	3	0	8	2	3	805	520	285	265	80	30	60	20	5	0	0	0	0	155	55	50	5	80			

*K - Konwersatoria   •L - Lektorat

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia stacjonarne na rok akademicki 2022/2023 – semestr IV

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			II rok														ZO /E	
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	IV semestr															
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP			P
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S		S
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE																														
1.	•Język obcy	3		3			3							90	30	60			30	60										E
C. NAUKI KLINICZNE																														
1.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	1	1								30	25	5	25	5														E	
2.	Intensywna Terapia	2	1							1	60	50	10	25	5										25	5		z/o		
3.	Medycyna ratunkowa	2	2								60	50	10	50	10													E		
4.	Medyczne czynności ratunkowe	6	1	5					4	1	155	120	35	25	5									70	30	25	0	z/o		
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																														
Praktyka śródroczna																														
1.	Oddział Chirurgii	1		1						1	30	0	30														30	z/o		
2.	Oddział Chorób Wewnętrznych	2		2						2	50	0	50														50	z/o		
Praktyki wakacyjne																														
1.	Zespół Ratownictwa Medycznego	3		3						3	84	0	84														84	z/o		
2.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	2		2						2	40	0	40														40	z/o		
3.	Oddział anestezjologii i intensywnej terapii	6		6						6	164	0	164														164	z/o		
TREŚCI DO WYBORU																														
TYP 1.	TYP2.																													
Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	Język migowy	2		2		2					50	40	10					40	10										z/o	
Podstawy kontraktowania świadczeń zdrowotnych	Pedagogika z elementami andragogiki	1	1								25	20	5	20	5														z/o	
Razem		31	6	25	3	2	0	0	4	2	14	838	335	503	145	30	30	60	40	10	0	0	0	0	0	70	30	50	5	368

•L - Lektorat

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia stacjonarne na rok akademicki 2023/2024 – semestr V

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia stacjonarne na rok akademicki 2023/2024 – semestr VI

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			III rok													ZO /E		
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	VI semestr															
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP		P	
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N		S	S
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOLECZNE																														
1.	Prawo medyczne	2	1	1		1						50	40	10	20	5			20	5										z/o
2.	Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego	1		1					1			25	20	5									20	5						z/o
C. NAUKI KLINICZNE																														
1.	Psychiatria	2	1	1						1		55	50	5	25	5										25	0			z/o
2.	*Urologia	1	1									30	25	5	25	5														z/o
3.	Medycyna sądowa	1	1									30	25	5	25	5														z/o
4.	*Medycyna taktyczna	1	1									30	25	5	25	5														z/o
5.	Medycyna katastrof	1	1									30	25	5	25	5														z/o
6.	Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne	2	2									60	40	20	40	20														z/o
7.	Medyczne czynności ratunkowe	5	1	4						4		130	95	35	25	5							70	30						E
8.	Egzamin dyplomowy	5	0	5			5					125	25	100						25	100									E
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																														
Praktyka śródroczna																														
1.	Zespół ratownictwa medycznego	2		2							2	50	0	50															50	z/o
TREŚCI DO WYBORU																														
	TYP 1.	TYP 2.																												
	Seminarium dyplomowe	Seminarium dyplomowe	2		2		2					50	40	10			40	10												z/o
	Podstawy zdrowia środowiskowego	Zarządzanie zasobami ludzkimi	2		2	2						50	40	10			40	10												z/o
	Diagnostyka w stanach zagrożenia życia	Bezpieczeństwo publiczne, Organizacja akcji ratowniczych	2	2								50	40	10	40	10														z/o
	Razem		29	11	18	2	3	5	0	5	1	2	765	490	275	250	65	40	10	60	15	25	100	0	0	90	35	25	0	50
	Wszystkie przedmioty - liczba godzin i pkt ECTS, w tym 60h wychowania fizycznego		180	60	120	18	19	5	0	33	9	36	4904	2814	2090	1299	375	235	275	320	155	25	100	60	0	630	180	270	20	960

*K - Konwersatoria

Tabela 3. Zestawienie egzaminów i zaliczeń z oceną – studia niestacjonarne

Forma zaliczeń	I semestr	II semestr	III semestr	IV semestr	V semestr	VI semestr
Egzamin	1	4	3	3	2	2
Zaliczenie z oceną	14	10	8	10	11	12

Objaśnienie skrótów wykorzystanych w planie studiów dla kierunku ratownictwo medyczne:

N – liczba godzin kontaktowych z nauczycielem

S – liczba godzin pracy samodzielnej studenta

W/K – wykład/konwersatoria

S/L – seminarium, lektorat

CL – ćwiczenie laboratoryjne

CR – ćwiczenia ruchowe

CS – ćwiczenia symulacyjne w medycznej pracowni symulacyjnej

CUP – ćwiczenia umiejętności praktycznych

CAU – ćwiczenia audytoryjne

P – praktyki zawodowe

Zo – Zaliczenie z oceną

E – egzami

3.6 Harmonogram realizacji programu studiów dla Kierunku Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, niestacjonarne od roku akademickiego 2021/2022

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia niestacjonarne na rok akademicki 2021/2022 – semestr I

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			I rok														ZO /E	
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETY	ZAJĘCIA PRAKTYC	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	I semestr															
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP			P
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S		S
A. NAUKI PODSTAWOWE																														
1.	Anatomia	2	1	1		1						50	35	15	20	5			15	10										z/o
2.	Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	2	1	1		1						50	35	15	20	5			15	10										z/o
3.	Biologia i mikrobiologia	2	1	1		1						50	20	30	10	15			10	15										z/o
4.	Biofizyka	1	1									25	10	15	10	15														z/o
5.	Biochemia z elementami chemii	1	1									25	15	10	15	10														z/o
6.	Informatyka i biostatyka	1		1		1						25	20	5				20	5											z/o
7.	Bezpieczeństwo i higiena pracy											4	4	0	4															Z
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE																														
1.	Psychologia	3	1	2		2						75	40	35	20	5			20	30										E
2.	Socjologia medycyny	1	1									25	20	5	20	5														z/o
3.	Zdrowie publiczne	2	1	1		1						50	40	10	20	5			20	5										z/o
4.	Etyka zawodowa ratownika medycznego	2	1	1		1						50	35	15	20	5			15	10										z/o
5.	Ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia	1	1									25	20	5	20	5														z/o
6.	•Język obcy	3		3	3							90	30	60			30	60												z/o
C. NAUKI KLINICZNE																														
1.	Techniki zabiegów medycznych	4	1	3						3		105	90	15	25	5							65	10						z/o
2.	Podstawowe zabiegi medyczne	2	1	1						1		60	50	10	25	5							25	5						z/o
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																														
Praktyka śródroczna																														
1.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	3		3							3	75	0	75														75	z/o	
Razem		30	12	18	3	8	0	0	4	0	3	784	464	320	229	85	30	60	115	85	0	0	0	0	90	15	0	0	75	

•L - Lektorat

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia niestacjonarne na rok akademicki 2021/2022 – semestr II

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			I rok														ZO /E	
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	II semestr															
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP			P
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S		N
A. NAUKI PODSTAWOWE																														
1.	Anatomia	2	1	1		1					50	35	15	20	5			15	10										E	
2.	Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	2	1	1		1					50	35	15	20	5			15	10										E	
3.	Patologia	1	1								25	15	10	15	10														z/o	
4.	Farmakologia z toksykologią	2	1	1		1					50	30	20	15	10			15	10										z/o	
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE																														
1.	Język obcy	3		3	3						90	30	60			30	60													z/o
C. NAUKI KLINICZNE																														
1.	Procedury ratunkowe przedszpitalne	2	1	1					1		60	50	10	25	5								25	5					E	
2.	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	2	1	1						1	55	50	5	25	5										25	0			E	
3.	*Laryngologia	1	1								30	25	5	25	5														z/o	
4.	Techniki zabiegów medycznych	5	1	4					3	1	130	115	15	25	5								65	10	25	0			z/o	
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																														
Praktyka śródroczna																														
1.	Oddział ortopedyczno-urazowy	2		2						2	50	0	50															50	z/o	
2.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	1		1						1	25	0	25															25	z/o	
Praktyki wakacyjne																														
1.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	4		4						4	128	0	128															128	z/o	
2.	Zespół Ratownictwa Medycznego	3		3						3	84	0	84															84	z/o	
	Razem	30	8	22	3	3	0	0	4	2	827	385	442	170	50	30	60	45	30	0	0	0	0	90	15	50	0	292		

*K-Konwersatoria

•L- Lektorat

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia niestacjonarne na rok akademicki 2022/2023 – semestr III

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			II rok															ZO /E	
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	III semestr																
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP		P		
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	S		
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE																															
1.	Dydaktyka medyczna	3	1	2				2			75	55	20	20	5										35	15				z/o	
2.	Język obcy	3		3	3						90	30	60			30	60													z/o	
C. NAUKI KLINICZNE																															
1.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	4	2	2				1	1		115	90	25	40	20										25	5	25	0		z/o	
2.	Neurologia	3	2	1				1			90	65	25	40	20										25	5				E	
3.	*Neurochirurgia	1	1								30	25	5	25	5															z/o	
4.	Chirurgia	2	1	1						1	60	50	10	25	5											25	5			E	
5.	Medycyna ratunkowa	1	1								30	25	5	25	5															z/o	
6.	Medyczne czynności ratunkowe	5	1	4				4			130	95	35	25	5									70	30					z/o	
7.	*Okulistyka	1	1								30	25	5	25	5															z/o	
8.	Farmakologia i toksykologia kliniczna	3	2	1		1					75	60	15	40	10			20	5											E	
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																															
Praktyka śródroczna																															
1.	Oddział Neurologii	2		2							50	0	50															50		z/o	
2.	Oddział Chirurgii	1		1						3	30	0	30															30		z/o	
	Razem	29	12	17	3	1	0	0	8	2	3	805	520	285	265	80	30	60	20	5	0	0	0	0	0	0	155	55	50	5	80

*K-Konwersatoria

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia niestacjonarne na rok akademicki 2022/2023 – semestr IV

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			II rok													ZO /E		
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	IV semestr															
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP		P	
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N		S	S
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE																														
1.	Język obcy	3		3	3							90	30	60			30	60											E	
C. NAUKI KLINICZNE																														
1.	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	1	1									30	25	5	25	5													E	
2.	Intensywna Terapia	2	1	1						1		60	50	10	25	5									25	5		z/o		
3.	Medycyna ratunkowa	2	2									60	50	10	50	10												E		
4.	Medyczne czynności ratunkowe	6	1	5					4	1		155	120	35	25	5						70	30	25	0			z/o		
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																														
Praktyka śródroczna																														
1.	Oddział Chirurgii	1		1							1	30	0	30													30	z/o		
2.	Oddział Chorób Wewnętrznych	2		2							2	50	0	50													50	z/o		
Praktyki wakacyjne																														
1.	Zespół Ratownictwa Medycznego	3		3							3	84	0	84													84	z/o		
2.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	2		2							2	40	0	40													40	z/o		
3.	Oddział anestezjologii i intensywnej terapii	6		6							6	164	0	164													164	z/o		
TREŚCI DO WYBORU																														
TYP 1.	TYP2.																													
Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	Język migowy	2		2		2						50	40	10					40	10									z/o	
Podstawy kontraktowania świadczeń zdrowotnych	Pedagogika z elementami andragogiki	1	1									25	20	5	20	5													z/o	
Razem		31	6	25	3	2	0	0	4	2	14	838	335	503	145	30	30	60	40	10	0	0	0	0	70	30	50	5	368	

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia niestacjonarne na rok akademicki 2023/2024 – semestr V

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			III rok														ZO /E		
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	L	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	V semestr																
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP			P	
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S		S	
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOŁECZNE																															
1.	Badania naukowe w ratownictwie medycznym	2		2	2							50	35	15			35	15												z/o	
2.	Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego	3	1	2					2			75	50	25	10	5							40	20						z/o	
C. NAUKI KLINICZNE																															
1.	Pediatria	3	2	1						1		85	65	20	40	20									25	0				E	
2.	Położnictwo i ginekologia	3	1	2					1	1		85	75	10	25	5							25	5	25	0				E	
3.	Medycyna katastrof	1	1									30	25	5	25	5														z/o	
4.	Choroby zakaźne	1	1									30	25	5	25	5														z/o	
5.	Choroby tropikalne	1	1									30	25	5	25	5														z/o	
6.	Medyczne czynności ratunkowe	5	1	4					4			130	95	35	25	5						70	30							z/o	
7.	Kardiologia	2	1	1					1			60	45	15	25	5						20	10							z/o	
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																															
Praktyka śródroczna																															
1.	Oddział Kardiologii	2		2						2		50	0	50														50		z/o	
2.	Oddział Pediatrii	2		2						2		50	0	50														50		z/o	
TREŚCI DO WYBORU																															
TYP 1.	TYP2.																														
Ratownictwo ekologiczne i chemiczne	Podstawy transplantologii	2		2		2						50	40	10					40	10											z/o
Radiologia	Transfuzjologia	2	2									50	40	10	40	10															z/o
Seminarium dyplomowe	Seminarium dyplomowe	2		2	2							50	40	10			40	10													z/o
Razem		31	11	20	4	2	0	0	8	2	4	825	560	265	240	65	75	25	40	10	0	0	0	0	135	55	70	10	100		

Plan studiów dla kierunku Ratownictwo medyczne - studia niestacjonarne na rok akademicki 2023/2024 – semestr VI

NR PRZEDMIOTU	NAZWA PRZEDMIOTU	ECTS			ECTS zajęcia praktyczne							Liczba godzin			III rok														ZO /E		
		RAZEM	ZAJĘCIA TEORETYCZNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	S/L	CL	CAU	CR	CS	CUP	P	Razem N+S	Razem N	Razem S	VI semestr																
															W/K		S/L		CL		CAU		CR		CS		CUP			P	
															N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S		N	S
B. NAUKI BEHAVIORALNE I SPOLECZNE																															
1.	Prawo medyczne	2	1	1		1						50	40	10	20	5			20	5										z/o	
2.	Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego	1		1								25	20	5									20	5						z/o	
C. NAUKI KLINICZNE																															
1.	Psychiatria	2	1	1						1		55	50	5	25	5										25	0			z/o	
2.	*Urologia	1	1									30	25	5	25	5														z/o	
3.	Medycyna sądowa	1	1									30	25	5	25	5														z/o	
4.	*Medycyna taktyczna	1	1									30	25	5	25	5														z/o	
5.	Medycyna katastrof	1	1									30	25	5	25	5														z/o	
6.	Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne	2	2									60	40	20	40	20														z/o	
7.	Medyczne czynności ratunkowe	5	1	4						4		130	95	35	25	5							70	30					E		
8.	Egzamin dyplomowy	5	0	5				5				125	25	100							25	100								E	
D. PRAKTYKI ZAWODOWE																															
Praktyka śródroczna																															
1.	Zespół ratownictwa medycznego	2		2							2	50	0	50														50		z/o	
TREŚCI DO WYBORU																															
TYP 1.	TYP 2.																														
Seminarium dyplomowe	Seminarium dyplomowe	2		2		2						50	40	10				40	10												z/o
Podstawy zdrowia środowiskowego	Zarządzanie zasobami ludzkimi	2		2	2							50	40	10				40	10												z/o
Diagnostyka w stanach zagrożenia życia	Bezpieczeństwo publiczne, Organizacja akcji ratowniczych	2	2									50	40	10	40	10														z/o	
Razem		29	11	18	2	3	5	0	5	1	2	765	490	275	250	65	40	10	60	15	25	100	0	0	90	10	50	0	50		
Wszystkie przedmioty - liczba godzin i pkt ECTS,		180	60	120	18	19	5	0	33	9	36	4844	2754	2090	1299	375	235	275	320	155	25	100	0	0	630	180	270	20	960		

*K-Konwersatoria

3.7 Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym - studia stacjonarne i niestacjonarne

Studenckie praktyki są przewidziane w programach studiów w Instytucie Nauk o Zdrowiu Akademii Pomorskiej w Słupsku, zwaną dalej „Uczelnią”, pełnią ważną funkcję w procesie przygotowania zawodowego absolwentów kierunku Ratownictwo Medyczne. W okresie studiów pierwszego stopnia studenta obowiązuje odbycie praktyk określonych planami studiów w wymiarze 960 godzin, w tym 490 godzin praktyk śródrocznych i 500 godzin praktyk wakacyjnych.

Praktyka zawodowa stanowi integralną część programu studiów. Program studiów określa rodzaj praktyki, czas trwania oraz semestr i rok studiów, na którym praktyka powinna być realizowana. Praktykom zawodowym przypisuje się punkty ECTS, zgodnie z programem studiów.

Przebieg praktyk pod względem programowym i organizacyjnym nadzorują zgodnie z Wewnętrznym Systemem Zarządzania Jakością Kształcenia: Kierownik Zakładu Ratownictwa Medycznego w Instytucie Nauk o Zdrowiu, natomiast za bezpośrednią koordynację praktyk odpowiada Kierownik Pracowni Umiejętności Praktycznych dla Kierunku Ratownictwo Medyczne.

Przyjęto następujące nazewnictwo dotyczące rodzajów praktyk na kierunku ratownictwo medyczne:

Cele ogólne kształcenia praktycznego

1. Celem głównym kształcenia praktycznego jest realizacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zawartych w programie kształcenia.
2. Kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych jest poprzedzone kształtowaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych.
3. Celem praktyk jest ukształtowanie u studenta nawyków ustawicznego kształcenia i rozwoju zawodowego, przygotowanie do wykonywania zawodu dietetyka poprzez nabycie umiejętności praktycznych, uzupełniających i pogłębiających wiedzę uzyskaną przez studenta w toku zajęć dydaktycznych na uczelni.
4. Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu.

Cele szczegółowe kształcenia praktycznego

1. Przygotowanie studenta kierunku ratownictwo medyczne do realizacji zadań zawodowych wynikających z Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
2. Ukształtowanie u studenta nawyków ustawicznego kształcenia i rozwoju zawodowego oraz przygotowanie do realizacji zadań zawodowych w zakresie ratownictwa medycznego.
3. Zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego oraz kształtowanie umiejętności zawodowych związanych z miejscem odbywania praktyki.
4. Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w zespole interdyscyplinarnym świadczącym kompleksową opiekę nad pacjentem.
5. Poznanie przez studenta funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy i kontroli.
6. Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej i zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania.
7. Stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej studenta.

Wymiar kształcenia praktycznego

Tabela 4. Praktyki zawodowe śródroczne i wakacyjne – wymiar godzin, liczba punktów ECTS – studia stacjonarne i niestacjonarne.

Zakres kształcenia praktycznego	Praktyki zawodowe		Liczba godzin	Punkty ECTS	Semestr
Szpitalny Oddział Ratunkowy	śródroczna		70	3	I
Oddział Ortopedyczno-Urazowy	śródroczna		50	2	II
Szpitalny Oddział Ratunkowy	śródroczna		30	1	II
Szpitalny Oddział Ratunkowy	wakacyjna	do wyboru	128	4	po II
Zespół Ratownictwa Medycznego	wakacyjna	do wyboru	84	3	po II
Oddział Neurologii	śródroczna		50	2	III
Oddział Chirurgii	śródroczna		30	1	III
Oddział Chirurgii	śródroczna		30	1	IV

Oddział Chorób Wewnętrznych	śródroczna		50	2	IV
Zespół Ratownictwa Medycznego	wakacyjna	do wyboru	84	2	po IV
Szpitalny Oddział Ratunkowy	wakacyjna	do wyboru	40	4	po IV
Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	wakacyjna	do wyboru	164	6	po IV
Oddział Kardiologii	śródroczna		50	2	V
Oddział Pediatrii	śródroczna		50	2	V
Zespół Ratownictwa Medycznego	śródroczna		50	2	VI
Suma			960	36	

Podstawę prawną praktyk zawodowych stanowią:

- Dz.U. 2018 poz. 1668 USTAWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. 2018 poz. 1787)
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861)
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz.U. 2018 poz. 2090)
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2020 roku poz. 226);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8Polskiej Ramy kwalifikacji (Dz.U.2018 poz. 2218);
- Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym z dnia 8 września 2006 roku (Dz. U. z 2006 nr 191, poz. 1410 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego (Dz. U. z 2016, poz. 587 z późn. zm.).

- Zarządzenie nr R.021.112.18 Rektora Akademii Pomorskiej z dnia 31 października 2018 r. w sprawie organizacji praktyk studenckich oraz wysokości wynagrodzenia dla opiekunów praktyk
- Uchwała nr R.0004.08.14 z dnia 26 lutego 2014 roku w sprawie wprowadzenia zakresu obowiązków opiekuna praktyk oraz kwestionariusza oceny praktyk przez studentów.

Zasady i forma odbywania kształcenia praktycznego

1. Przyjęto nazewnictwo dotyczące rodzajów praktyk zgodnie ze standardem kształcenia:
  - Praktyka wakacyjna, po semestrze II i IV, 500 godzin, 18 ECTS;
  - Praktyka śródroczna, semestr I, II, III, IV, V, VI, 460 godzin, 18 ECTS
2. W planie studiów praktyka śródroczna odbywa się od I do VI semestru pod nadzorem nauczyciela. Na 1 pkt. ECTS przypada 27,7godz. co daje 18 ECTS. Praktyka wakacyjna odbywa się w po semestrze II i IV, w wymiarze 460 godzin realizowane przez studentów pod kierunkiem opiekuna praktyk wyznaczonego przez instytucję i spełniającego kryteria doboru, przy współpracy z Uczelnią.
3. Miejsce: Kierownik Zakładu Ratownictwa Medycznego z Kierownikiem Pracowni Umiejętności Praktycznych w Ratownictwie Medycznym decydują o wyborze zakładów/instytucji do realizacji praktyk.
4. Czas trwania praktyki nie może przekraczać 8 godzin na dobę, w przypadkach uzasadnionych nie dłużej niż 12 godzin na dobę, z zachowaniem 40 godzinowego tygodniowego wymiaru czasu praktyki. Po 12 godzinnym czasie praktyki studenta obowiązuje 24 godzinna przerwa na odpoczynek. Praktyka studencka odbywa się w trakcie całego okresu studiów, przy czym zaliczenie praktyki student winien uzyskać przed zakończeniem semestru. Praktyka odbywa się w okresie wolnym od zajęć.
5. Praktyki odbywają się indywidualnie lub w grupach, według harmonogramu praktyk. Praktyki w SOR realizowane są w grupach nie przekraczających 4-8 studentów, w OIOM w grupach 4 osobowych, w Pogotowiu Ratunkowym w zależności od liczby zespołów ratownictwa medycznego i stanowisk w dyspozytorni medycznej – w zespole podstawowym lub specjalistycznym uczestniczy tylko jeden student.
6. Praktyka zawodowa śródroczna – odbywa się w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Słupsku oraz Pogotowiu Ratunkowym w Słupsku, w przypadku braku możliwości zapewnienia realizacji praktyk w w/w placówkach Kierownik Pracowni Umiejętności Praktycznych w porozumieniu z Kierownikiem Zakładu

- Ratownictwa Medycznego może wskazać inną jednostkę spełniającą wymagania do odbycia praktyk na kierunku ratownictwo medyczne.
7. Praktykę wakacyjną student może odbywać we wskazanym przez siebie miejscu pod warunkiem uzyskania zgody Kierownika Pracowni Umiejętności Praktycznych w Ratownictwie Medycznym, jeżeli: wskazana placówka odpowiada profilowi praktyk i zostało podpisane porozumienie o współpracy między Uczelnią a placówką.
  8. Opracowane w Programie Kształcenia sylabusy moduły zawierają liczbę godzin praktyk oraz liczbę punktów ECTS.
  9. Regulamin praktyk określa zasady organizacyjne odbywania praktyk, prawa i obowiązki studenta oraz warunki zaliczenia praktyk.
  10. Obowiązuje dokumentowanie przebiegu praktyk zawodowych w Dzienniku Praktyk Zawodowych, zgodnie z ustalonymi efektami kształcenia i umiejętnościami dla danej praktyki zawodowej. Po każdym semestrze następuje zaliczenie praktyk.
  11. Student realizujący praktykę wakacyjną w placówkach mających podpisaną umowę z uczelnią pobiera skierowanie na praktykę, w której przedstawiony jest termin i zakres realizacji praktyki. Skierowanie na praktyki student pobiera z Biura ds. Kształcenia i Studentów przed rozpoczęciem praktyki, na podstawie sporządzonej listy studentów oraz adresów placówek/zakładów, do których skierowany będzie student. Instytucja/zakład proponuje opiekuna praktyki, podając jego dane uczelni.
  12. Bezpośrednim przełożonym studenta w trakcie praktyki jest opiekun praktyk, z którym Uczelnia zawarła Umowę cywilno- prawną.
  13. Opiekun praktyk zapoznaje studenta z: topografią zakładu/instytucji, personelem, pacjentami, systemem organizacji pracy, systemami komunikacji i obiegu informacji. W każdej jednostce szkolenia praktycznego przed rozpoczęciem zajęć studenci są zapoznani z zakładowym regulaminem pracy, regulaminem BHP i ppoż. oraz obowiązującymi procedurami wynikającymi ze specyfiki zakładu.
  14. Opiekun praktyk zapoznaje praktykanta na początku praktyki z jej planem, zakresem zadań, sposobem ich wykonania na wyznaczonych stanowiskach oraz przepisami bhp oraz przeprowadza instruktaż stanowiskowy. Prowadzi również ewidencję czasu odbywania praktyki w formie listy obecności.
  15. Osobą odpowiedzialną za praktyki z ramienia Uczelni jest Kierownik Pracowni Umiejętności Praktycznych, decyduje on o wyborze podmiotu do realizacji praktyk oraz nadzoruje jej przebieg pod względem programowym i organizacyjnym. Ma on prawo do

- zmiany podmiotu, w którym odbywa się praktyka, jeśli przestaje on spełniać wymogi niezbędne do realizacji ramowego programu praktyki zawodowej.
16. Uczelnia i podmiot leczniczy nie ponoszą odpowiedzialności za przedmioty wartościowe pozostawione przez studentów.
  17. W przypadku niezdolności do odbywania praktyki wakacyjnej z powodu choroby lub innych zdarzeń losowych opiekun ustala w porozumieniu z praktykantem sposób i formę zaliczenia danej części programu praktyki zawodowej. Nieusprawiedliwiona nieobecność praktykanta na praktyce może skutkować nie zaliczeniem praktyki.
  18. Ocena zaliczeniowa i opinia wystawiona przez opiekuna praktyk jest przekazywana nie później niż w terminie 7 dni od otrzymania dziennika praktyk zawodowych zawodowych do Kierownika Pracowni Umiejętności Praktycznych. Dziennik praktyk zawodowych jest dołączany do dokumentacji przebiegu studiów i archiwizowany.
  19. Ogólne zasady funkcjonowania praktyk na Wydziale Nauk o Zdrowiu reguluje „Uchwała nr R.0004.13.14 Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 26 marca 2014 roku”.

Zadania opiekuna praktyk

- Opiekun praktyk sprawuje stały nadzór nad kształceniem praktycznych umiejętności zawodowych studenta, przekazuje informacje na temat przebiegu praktyk poszczególnych studentów i grup.
- Współpracuje w opracowaniu sylabusów przedmiotowych, realizuje zakładane efekty uczenia się, prowadzi bieżącą i systematyczną ewaluację osiągnięć studentów.
- Dokonuje zaliczenia praktyki w dzienniku praktycznych zawodowych.
- Zapoznaje studentów z sylabusem przedmiotowym oraz kryteriami zaliczenia.
- Zapoznaje z topografią oddziału/placówki oraz jego specyfiką, organizacją i obowiązującymi przepisami.
- Omawia rodzaj oraz zasady przechowywania i uzupełniania obowiązującej dokumentacji. Umożliwia studentowi korzystanie z tej dokumentacji w zakresie potrzebnym do realizacji praktyk.
- Przydziela studentowi zadania i obowiązki umożliwiające zaliczanie umiejętności określonych w szczegółowym wykazie umiejętności, odpowiednich dla określonego typu praktyki.

3.8 Wskaźniki charakteryzujące program studiów

Wskaźniki dotyczące programu studiów	Liczba punktów ECTS
---	----------------------------

	Studia stacjonarne	studia niestacjonarne
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	144	144
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	32	32
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych	36	36
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru	15	15
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (profil praktyczny)	118	118

4. OCENA O DOSKONALENIE PROGRAMU STUDIÓW

4.1 Analiza zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy

Ratownik medyczny stanowi filar Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce, stanowiąc największą grupą zawodową wykonującą medyczne czynności ratunkowe w ramach Zespołów Ratownictwa Medycznego.

Prognozowany jest wzrost zapotrzebowania na pracę w zawodzie ratownika medycznego o czym świadczą ogólnopolskie dane dotyczące brakującej kadry w wyjazdowych Zespołach Ratownictwa Medycznego czy Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych. Aktualne ustawodawstwo umożliwia ratownikowi medycznemu podjęcie pracy w oddziałach szpitalnych. Wprowadzenie standardu kształcenia dla kierunku ratownictwo medyczne ze szczegółowo opracowanymi efektami uczenia się wskazuje na zapotrzebowanie na pracownika z konkretnie określoną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami. Rodzaj i ilość godzinowa praktyk zawodowych koreluje z opracowanymi efektami uczenia się oraz z zapotrzebowaniem na stanowisko ratownika medycznego w różnych jednostkach nie tylko ochrony zdrowia.

Efekty uczenia się osiągnięte przez absolwentów w tym zakresie są dostosowane do wymagań stawianych przez pracodawców. Podczas bieżących analiz oczekiwań rynku pracy

i weryfikacji programu kształcenia brane są pod uwagę preferencje pracodawców. Opinie i sugestie pracodawców oraz innych interesariuszy zewnętrznych traktowane są jako istotny głos doradczy. Pracodawcy coraz częściej przy wyborze pracownika zwracają uwagę nie tylko na wiedzę – wykształcenie, umiejętności – doświadczenie, ale i na kompetencje – samoorganizacyjne, interpersonalne i zawodowe. W odpowiedzi na to pracodawcy ściśle współpracują z Akademią Pomorską w Słupsku poprzez zaangażowanie w przygotowanie programu kształcenia praktycznego na kierunku ratownictwo medyczne oraz współuczestniczą w organizacji i realizacji kształcenia praktycznego, w tym praktyk śródrocznych i wakacyjnych.

Oczekiwania pracodawców na stanowisku pracy ratownika medycznego brzmią następująco:

- ✓ posiadanie wiedzy w zakresie medycznych czynności ratunkowych, wykonywanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i życia u dorosłych i dzieci;
- ✓ samodzielnie, szybkie i bezbłędne podejmowanie decyzji w sytuacjach ekstremalnych, w warunkach niepewności i stresu;
- ✓ posiadanie kompetencji i umiejętności do pracy samodzielnej, pracy w zespole terapeutycznym, jak również kierowania zespołem terapeutycznym czy jednostką ochrony zdrowia w zakresie ratownictwa medycznego;
- ✓ znajomość struktury i organizacji systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i globalnym;
- ✓ znajomość standardów postępowania ratowniczego w określonych jednostkach chorobowych, w stanach zagrożenia życia;
- ✓ znajomość metodyki nauczania pierwszej pomocy i kwalifikowanej pierwszej pomocy w odniesieniu do różnych grup wiekowych;
- ✓ prowadzenie edukacji zdrowotnej;
- ✓ znajomość miejsce ratownictwa zintegrowanego w medycynie, terminologii używanej w naukach medycznych oraz jej zastosowanie w dyscyplinach naukowych;
- ✓ na zasady edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia, zachowań pro- i antyzdrowotnych;
- ✓ prowadzenie niezbędnej dokumentacji medycznej;
- ✓ życzliwy stosunek do poszkodowanego/pacjenta;
- ✓ chęć pracy z ludźmi, umiejętność budowania relacji;
- ✓ umiejętność współpracy w zespole wielozadaniowym, komunikatywność, otwartość;
- ✓ dążenie do rozwoju;
- ✓ umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- ✓ dokładność, sumienność, odpowiedzialność;

- ✓ dbałość o porządek;
- ✓ wysoka kultura osobista;
- ✓ samodzielności i umiejętności organizacji pracy własnej.

Wszystkie te oczekiwania korelują z efektami kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne Akademii Pomorskiej w Słupsku. Pracodawcy, którzy najczęściej ogłaszają oferty pracy poszukują ratownika medycznego do świadczenia usług medycznych, prowadzenia działalności edukacyjnej.

Ocena zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy dokonywana jest w Wydziale Nauk o Zdrowiu za pomocą Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w WNoZ zawiera:

1. Opracowane narzędzia (ankiety) do badania opinii dotyczących:

- warunków studiowania – badania absolwentów
- satysfakcji z warunków pracy – badania nauczycieli
- oceny przygotowania zawodowego absolwenta – badanie pracodawców
- monitorowanie kariery zawodowej absolwentów – badania absolwentów

2. Narzędzia wykorzystywane w kontaktach z grupami interesariuszy:

- Rada Pracodawców
- konferencje, zebrania, warsztaty z pracodawcami, organizacjami, stowarzyszeniami
- dane statystyczne z urzędów pracy dotyczące potrzeb w zakresie zatrudnienia
- konsultacje indywidualne

Opis sposobów weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów uczenia się w trakcie całego procesu kształcenia jest szczegółowo opisany w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału Nauk o Zdrowiu w rozdziale i zapewnianie jakości kształcenia w WNoZ pkt. 2. Procedury weryfikowania efektów uczenia się str. 25-34 oraz pkt. 3. Zasady, kryteria oraz formy oceniania studentów str. 35-39.

Opracowane wnioski z powyższych badań przedstawiane są wszystkim interesariuszom, nauczycielom i stanowią materiał źródłowy dla definiowania efektów uczenia się, pomiaru wyników pracy, perspektyw rozwojowych studenta w tym kariery zawodowej absolwenta. Znajdują one odzwierciedlenie w formie wprowadzanych modyfikacji i aktualizacji programu studiów oraz przydziału nauczycieli akademickich do prowadzenia poszczególnych zajęć.

Pracodawcy dostrzegają przydatność kompetencji zawodowych przyszłych absolwentów kierunku ratownictwo medyczne oraz przygotowanie do zatrudnienia w różnych jednostkach ochrony zdrowia.

Na uwagę zasługuje prognozowany w Słupsku deficyt nauczycieli przedmiotów zawodowych. Może to wynikać z zainteresowania udziałem w kształceniu zawodowym ze strony pracodawców, co wymusza konieczność zatrudnienia nowej kadry.

W toku realizacji procesu kształcenia stale intensyfikowana będzie współpraca w obszarze praktyk zawodowych oraz zwiększenie udziału interesariuszy w doskonaleniu jakości kształcenia w powiązaniu z oczekiwaniami rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do procesów weryfikowania efektów uczenia się.

4.2 Wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów

Zapotrzebowanie na pracowników ochrony zdrowia na pomorskim medycznym rynku pracy na chwilę obecną w znacznym stopniu przewyższa podaż wykwalifikowanych kadr, co zostało przedstawione w *Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie ochrony zdrowia „Zdrowie dla Pomorzán”*, w którym podkreśla się konieczność podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Sytuacja ta jednoznacznie wymusza konieczność kształcenia nowych kadr medycznych w odpowiedzi na jednoznaczne potrzeby rynku pracy.

Znaczące zmiany zachodzące obecnie w wykonywaniu zawodu ratownika medycznego następują zarówno pod wpływem rynku pracy jak też i reformy systemu opieki zdrowotnej, która ma na celu dostosowanie świadczonych usług do realiów gospodarki rynkowej, przy równoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości tych usług. Ratownik medyczny odgrywają znaczącą rolę w trudnym procesie reformy ochrony zdrowia i w sposób konstruktywny przyczyniają się do wzmacniania i potęgowania zdrowia, jako wartości szczególnej każdego społeczeństwa.

Analiza losów absolwentów kierunku ratownictwo medyczne dowodzi, że ponad połowa studentów wybrała studia zgodnie ze swoimi zainteresowaniami co jest bardzo pozytywnym wynikiem. Ponad 60% ankietowanych deklaruje podjęcie pracy w zawodzie. Co trzeci absolwent kierunku ratownictwo medyczne w ciągu trzech miesięcy od zakończenia studiów podejmuje pracę w zawodzie. Ponad 60% badanych stwierdziła, że kwalifikacje zawodowe zdobyte w Akademii Pomorskiej w Słupsku pomagają w pozyskaniu pracy na rynku.

4.3 Inne działania związane z oceną i doskonaleniem programu studiów

Działania związane z oceną, doskonaleniem i z weryfikacją efektów uczenia się koordynuje Wydziałowa Komisja ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia działający w ramach Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

System weryfikacji efektów uczenia się w toku studiów jest tworzony na podstawie procedur dotyczących wszystkich pracowników Wydziału, interesariuszy zewnętrznych (absolwenci i pracodawcy) i wewnętrznych (pracownicy, studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych). Proces kształcenia oraz monitorowanie osiąganych efektów uczenia się na poziomie całego programu kształcenia regulują uchwały Rektora w sprawie określenia procedur dotyczących procesu kształcenia.

Wydziałowa Komisja ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia koordynuje oraz monitoruje jakość kształcenia zgodnie z zapisami obowiązujących procedur.

Wydziałowa Komisja ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowuje raporty z badań ankietowych studentów, nauczycieli oraz absolwentów i interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, formułuje wnioski i zalecenia, które przedstawia Dziekanowi i Radzie Wydziału, kierownikom jednostek organizacyjnych wydziału, nauczycielom akademickim i studentom oraz interesariuszom zewnętrznym w aspekcie konstruowania programów kształcenia i planów studiów.

Cykliczna analiza przedmiotów i efektów uczenia się pozwala na ewaluację efektów przedmiotowych, doskonalenie form zaliczenia, wytypowanie zajęć podlegających hospitacji oraz uwzględnienie opinii studentów na temat programu kształcenia.

Zasady przystępowania studentów do zaliczeń i egzaminów, a także zasady zaliczania zajęć dydaktycznych oraz przeprowadzanie egzaminów realizowane są zgodnie z *Regulaminem studiów Akademii Pomorskiej w Słupsku*.

Ważną rolę w kształtowaniu programu kształcenia spełniają także interesariusze wewnętrzni tj. pracownicy naukowcy, pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi, studenci, doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych.

Na Wydziale Nauk o Zdrowiu efekty uczenia się są weryfikowane w trakcie: składania egzaminów, zaliczania przedmiotów, zaliczania praktyk, poświadczania innych form aktywności studenta (koła naukowe, działalność artystyczna, społeczna, sportowa, itp.), obrony pracy dyplomowej, potwierdzania samodzielności pracy dyplomowej, ogólnouczelnianych i wydziałowych badań ankietowych.

Prace dyplomowe przed złożeniem w dziekanacie weryfikowane są przez uczelniany system antyplagiatowy. Na podstawie raportu z systemu antyplagiatowego opiekun pracy dyplomowej (promotor) stwierdza samodzielność wykonania pracy dyplomowej.

Nadzór nad prawidłowością realizacji praktyk zawodowych sprawuje Wydziałowy Koordynator Praktyk. Szczegółowe zasady realizacji praktyk oraz weryfikacje efektów uczenia się określa Regulamin Studiów Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz Regulamin Praktyk dla kierunku

Ratownictwo medyczne.

Funkcjonowanie WSZJK umożliwia stałe i skuteczne monitorowanie jakości kształcenia. Przygotowanie sylabusów oraz udostępnianie ich studentom pozwoliło na weryfikację przypisanych w planie punktów ECTS, weryfikację treści kształcenia, form weryfikacji efektów uczenia się i sprecyzowanych efektów przedmiotowych. Wykonywane corocznie raporty samooceny podstawowej jednostki organizacyjnej AP w obszarze dydaktyki pozwoliły na opis działań w jednostce, a jednocześnie analizę mocnych i słabych stron wydziału.

Analiza ankiet oceniających jakość realizacji zajęć dydaktycznych pozwoliła podjąć działania mające na celu podnoszenie jakości zajęć dydaktycznych oraz wyeliminowanie nieprawidłowości.